

Výročná správa za rok 2020

Predkladá: Ing. Jana Vargová, PhD., v.r.
generálna riaditeľka

Bratislava, apríl 2021

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie	6
1.1 Hlavné činnosti	6
1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	8
1.2.1 Plnenie priorít	9
2. Odborná činnosť	10
2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.....	10
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti.....	10
2.1.2 Činnosť	11
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia	29
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	32
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti.....	32
2.2.2 Činnosť	32
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia	41
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	42
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti.....	42
2.3.2 Činnosť	44
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia	50
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	51
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti.....	51
2.4.2 Činnosť	52
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia	53
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	65
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti.....	65
2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva	66
2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby	75
2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2020	82
2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia	83
2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov	84
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti.....	84
2.6.2 Činnosť	85
2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia	90
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	91
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti.....	91
2.7.2 Činnosť	92
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia	104
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	105
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti.....	105
2.8.2 Činnosť	106
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia	114
2.9 Oblasť laboratórnych činností.....	116
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti.....	116
2.9.2 Činnosť	117
2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív	119
2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív	121
2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív	124
2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína	131
2.9.2.5 Oddelenie molekulárnej biológie	134
2.9.2.6 Skúšobné laboratória diagnostiky škodlivých organizmov.....	140

2.9.2.7 Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov	150
2.10 Oblasť výkonu skúšobníctva.....	158
2.10.1 Legislatívny rámec činnosti.....	158
2.10.2 Činnosť	158
2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	164
3. Oblasť výkonu kontroly	172
3.1 Systém výkonu kontrol	172
3.2 Oblasť výkonu kontroly	172
4. Rozhodovacia činnosť organizácie.....	189
5. Rozpočet organizácie	196
5.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2020.....	196
5.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov v roku 2020.....	198
5.2.1 Plnenie príjmov v roku 2020	198
5.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2020.....	198
5.2.3 Mimorozpočtové prostriedky	200
6. Ľudské zdroje	201
6.1 Politika zamestnanosti	201
6.2 Mzdová politika	202
6.3 Výberové konanie a výber zamestnancov.....	202
6.4 Sociálna politika.....	202
6.5 Vzdelávanie zamestnancov	203
7. Vnútorne kontrolné mechanizmy	204
7.1 Kontrolná činnosť	204
7.2 Audítorská činnosť.....	205
7.3 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní	205
7.4 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti	206
7.5 Zverejňovanie a poskytovanie informácií.....	206
8. Vonkajšie vzťahy	207
8.1 Medzinárodná spolupráca	207
8.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	208
9. Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	209
9.1 Hlavní užívatelia výstupov	209
9.2 Publikačná činnosť.....	210
9.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre	212
10. Zoznam skratiek	214

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
IČO: 00 156 582
Kontakt: tel.: +421 2 59 880 200, +421 2 59 880 285
e-mail: uksup@uksup.sk, webové sídlo: <http://www.uksup.sk>

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva zemедělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27. júna 2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Na posudzovanie a prerokovanie dôležitých otázok a odborných činností zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány a komisie. Ich závery sú pre generálneho riaditeľa odporúčaniami. Najvyšším poradným orgánom generálneho riaditeľa je gremiálna rada. Členmi gremiálnej rady sú: riaditelia sekcií, riaditeľ kancelárie generálneho riaditeľa, riaditeľ osobného úradu, zástupca oddelenia kontroly a interného auditu, zástupca samostatného oddelenia nákupu a verejného obstarávania, vedúci oddelenia právneho a delegovaný zástupca zamestnancov, ak prerokúva veci týkajúce sa pracovného alebo štátnozamestnaneckého pomeru.

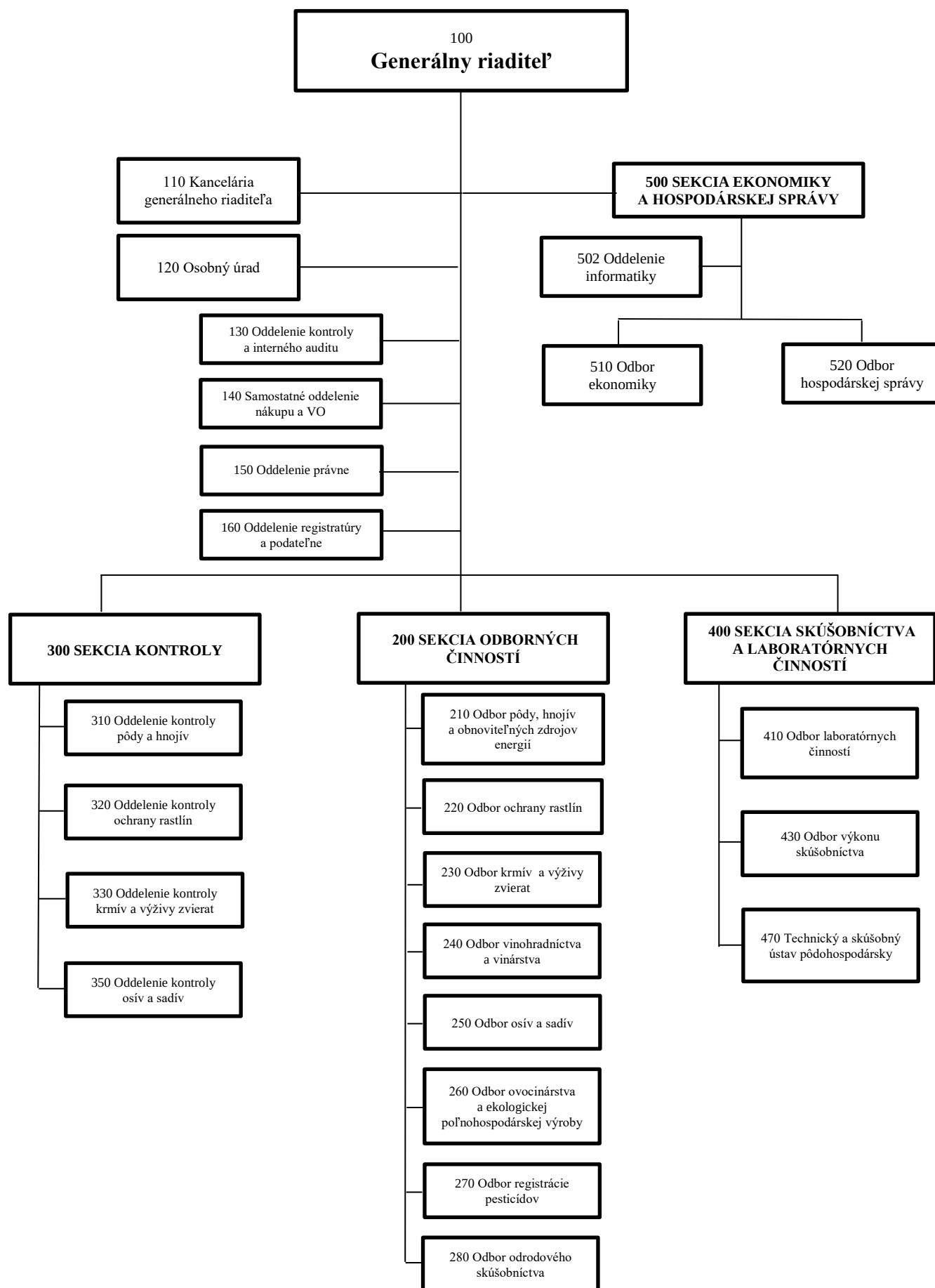
Členovia gremiálnej rady k 31.12.2020

Generálna riaditeľka	Ing. Jana Vargová, PhD.
Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy	Ing. Štefan Korec
Sekcia kontroly	Ing. Peter Řeháček, PhD.
Sekcia odborných činností	Ing. Samuel Michálek
Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností	Ing. Daniela Bukovská
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová
Osobný úrad	JUDr. Mgr. Eva Homolová
Oddelenie kontroly a interného auditu	Ing. Mária Mečárová
Samostatné oddelenie nákupu a verejného obstarávania	Ing. Peter Gráčik

Organizačné zmeny vykonané v roku 2020

- ku dňu 31.01.2020 bol v organizačnom útvare kancelária generálneho riaditeľa zrušený právny útvar a ku dňu 01.02.2020 bolo zriadené oddelenie právne spadajúce priamo pod útvar generálneho riaditeľa
- ku dňu 31.01.2020 bol v organizačnom útvare kancelária generálneho riaditeľa zrušený útvar správy registratúry a podateľne a ku dňu 01.02.2020 bolo zriadené oddelenie registratúry a podateľne spadajúce priamo pod útvar generálneho riaditeľa
- ku dňu 31.07.2020 bolo v pôsobnosti organizačného útvaru sekcie kontroly zrušené oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva a ku dňu 01.08.2020 bolo zriadené oddelenie pre delegované činnosti v pôsobnosti odboru vinohradníctva a vinárstva, sekcie odborných činností.

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2020

1. Hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Hlavné činnosti

ÚKSÚP zodpovedá za výkon úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárstva (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby, za účelom zabezpečenia zdravých a bezpečných zdrojov pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušných oblastiach poľnohospodárstva.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosti participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 a poskytovania podpory v rámci Spoločnej organizácie trhu s vínom.

Hlavné činnosti ÚKSÚP, ktoré vyplývajú z európskej a národnej legislatívy

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- v oblasti zdravia rastlín

b) Štátna odborná kontrola

- pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva, vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív
- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
- množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín
- pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
- kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín
- v oblasti vinohradníctva a vinárstva
- ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
- v oblasti zdravia rastlín
- pôdy, do ktorej sa aplikoval čistiarenský kal alebo dnové sedimenty,

- producenta čistiarenskeho kalu alebo producenta dnových sedimentov na požiadanie v spolupráci so zástupcom poverenej organizácie.
- c) Skúšobníctvo**
- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
 - skúšanie biologickej účinnosti POR
 - výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - skúšanie biologickej účinnosti hnojív
 - výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lešnických strojov a zariadení pred ich uvedením na trh
- d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach**
- e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:**
- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
 - dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
 - pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
 - vinohradov
 - vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
 - ovocných sádov a chmeľníc
 - autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
 - autorizovaných pomocných POR a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
 - profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi, ktoré podliehajú rastlinolekárskej kontrole
 - prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
 - oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
 - krmivárskych podnikov
- f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov**
- g) Rastlinolekárska kontrola**
- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
 - množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- h) Monitoring škodlivých organizmov, vrátane vzorkovania pôdy, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov**
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín**
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu**
- k) Vedecko-výskumná činnosť strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy (Výskumné centrum potenciálu biomasy)**
- l) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť**

1.2 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

- zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ÚKSÚP, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon úradnej kontroly, inšpekcie a certifikácie
- stabilizovať pôdu v užívaní ÚKSÚP na zabezpečenie úloh súvisiacich so skúšobníctvom a odrodovými skúškami
- riešiť závažné problémy s existujúcimi informačnými systémami organizácie, ktorých väčšina už neplní všetky požadované funkcionality. ÚKSÚP využil možnosť požiadať o pridelenie finančných prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, Operačného programu Integrovaná infraštruktúra a aktuálne má podpísané štyri Zmluvy o poskytnutie nenávratného finančného príspevku. Cieľom je vytvorenie jednotného komplexného informačného systému, nazvaného „Centrálny údajový repozitár ÚKSÚP“, ktorý bude pokrývať všetky procesy vykonávané v rámci legislatívou vymedzených odborných činností, vrátane koncových služieb pre sprístupnenie informácií odborným zamestnancom ÚKSÚP, jeho registrovaným externým používateľom a aj širokej verejnosti
- v oblasti informačnej bezpečnosti zabezpečiť činnosti súvisiace s plnením požiadaviek zákona o kybernetickej bezpečnosti a súvisiacimi predpismi
- zabezpečiť modernizáciu strojového parku za účelom skvalitnenia a zefektívnenia činností v poľnom skúšobníctve (agrotechnika a zber plodín) a doplniť chýbajúce vybavenie funkčného zavlažovacieho systému na skúšobných staniciach za účelom zníženia deficitu pôdnej vlhky
- zabezpečiť vybavenie hraničných kontrolných staníc tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na miesta vstupu v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach aj v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby
- upraviť platové triedy všetkých inšpektorov z dôvodu vykonávania najnáročnejšej činnosti prislúchajúcej k vyššej platovej triede
- vytvorenie nových pracovných miest z dôvodu legislatívnych zmien v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby, z ktorej vyplývajú pre ÚKSÚP, ako príslušný orgán, ďalšie povinnosti
- zabezpečiť investície do revízie a opráv budov v správe ÚKSÚP (pavilón CH a pavilón B na pracovisku v Bratislave a opravy striech na skúšobných staniciach)
- v oblasti laboratórnych činností rozšíriť a akreditovať ukazovatele v oblasti ochrany zdravia rastlín (diagnostika škodlivých činiteľov)
- zabezpečiť rekonštrukciu laboratória na analýzu prípravkov na ochranu rastlín a následne rozšíriť ukazovatele na stanovenie POR
- zaviesť a akreditovať mikrobiologické skúšky v krmivách, hnojivách, pôdach a osivách
- zefektívniť kontrolu aplikačných zariadení POR
- vykonávať pre odbornú verejnosť praktické školenia v oblasti aplikácie prípravkov na ochranu rastlín

1.2.1 Plnenie priorít

Priority boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Aj napriek prebiehajúcej pandémie ochorenia Covid-19 ÚKSÚP v roku 2020 zabezpečoval všetky činnosti a úlohy vyplývajúce z národnej a EÚ legislatívy.

S cieľom zabezpečiť úlohy a splniť vytýčené priority, ÚKSÚP:

- uskutočnil rekonštrukciu administratívnych priestorov v areáli Matúškova 21 v Bratislave – pavilón B
- uskutočnil rekonštrukciu laboratórnych priestorov a vybudovanie mikrobiologického laboratória na pracovisku v Rovinke
- zriadil kancelárske a laboratórne priestory na SS Vígľaš a uskutočnil presun výkonu všetkých činností z pracoviska ÚKSÚP vo Zvolene na SS Vígľaš
- od 01.01.2020 spustil do prevádzky systém FABASOFT, ktorý slúži na elektronické spracovanie spisov, záznamov, dokumentov a pracovných postupov. Systém zrýchľuje, zefektívňuje a sprehľadňuje procesy spojené s automatizovanou správou registratúry.
- zriadil nové registrátorne stredisko v areáli Matúškova 21 v Bratislave – pavilón K

2. Odborná činnosť

2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Nariadenie vlády č. 174/ 2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti
- Zákon č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1009, ktorým sa stanovujú pravidlá sprístupňovania EÚ produktov na hnojenie na trhu, menia nariadenia (ES) č. 1069/ 2009 a (ES) č. 1107/ 2009 a ruší nariadenie (ES) č. 2003/2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/515 o vzájomnom uznávaní tovaru, ktorý je v súlade s právnymi predpismi uvedený na trh v inom členskom štáte a o zrušení nariadenia (ES) č. 764/2008
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady č. 97/78, pokiaľ ide o vzorky a predmety vyňaté spod kontroly veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej kontroly
- Nariadenie komisie EÚ č. 1307/2014 o zamedzení využívania biomasy na energetické účely z pôdy s vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity
- Smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie

2.1.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti uvádzania hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov do obehu, agrochémie pôdy, výživy rastlín a pôsobnosti štátnej správy v tejto oblasti zabezpečuje Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (ďalej len „OPHOZE“), ktorú ustanovuje Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hnojivách“) podriadená a súvisiaca legislatíva.

Činnosť OPHOZE pozostáva z nasledovných činností:

- certifikácia hnojív, vydávanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov,
- uznávanie a zaraďovanie hnojív uvedených na trh v inom členskom štáte Európskej únie (ďalej len „EÚ“) do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív na základe žiadosti,
- vedenie registra certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív, zoznamu subjektov, ktoré uvádzajú na území SR do obehu hnojivá s označením „Hnojivo ES“,
- metodicky vedie a vyhodnocuje agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy, t. j. zabezpečuje celoplošné agrochemické skúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy, určuje záväznú metodiku postupu odberu pôdných vzoriek súvisiacich s pôdnou úrodnosťou a s jej znečistením rizikovými prvkami a rizikovými látkami, metódy skúšania pôdy a kritériá hodnotenia stanovených obsahov živín a ostatných ukazovateľov pôdy, overuje metódy agrochemického skúšania pôdy a vypracováva záväzné posudky s cieľom regulovať používanie hnojív tak, aby sa dosiahla alebo udržala trvalá produkčná schopnosť pôdy a vylúčilo sa jej znečistenie,
- metodicky vedie a vyhodnocuje, v rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, poľné stacionárne hnojárske pokusy, ktoré umožňujú získavanie podkladov na preskúšavanie kritérií hodnotenia, kategorizácie pôdneho fondu a posudkov,
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov,
- vykonáva štatistické zisťovanie: spotreby hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov, čistiarenských kalov a dnových sedimentov, o objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív, o počtoch hospodárskych zvierat podľa kategórií a spôsoboch ich ustajnenia, produkcie sekundárnych zdrojov živín a kompostov uvedených do obehu
- vedie a aktualizuje databázu o spotrebe hnojív, živinovom režime pôdy a ostatných agrochemických vlastnostiach poľnohospodárskej pôdy; súčasťou databázy je aj plošná evidencia aplikovaných čistiarenských kalov, dnových sedimentov a evidencia o vybudovaných skladovacích kapacitách na hnojivá a hospodárske hnojivá v nadväznosti na spôsob ustajnenia jednotlivých druhov zvierat a o ostatných rizikových bodoch znečistenia pôdy a vody a rizikových prvkoch a rizikových látkach,
- uzatvára dohody s fyzickými a právnickými osobami na vykonávanie odberu vzoriek na preskúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy,
- udeľuje výnimky poľnohospodárskym subjektom z obdobia zákazu používania dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach,
- metodicky vedie a vyhodnocuje kontrolnú činnosť nad dodržiavaním ustanovení zákona o hnojivách: u podnikateľov v poľnohospodárstve a obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach, ktorá je zameraná na skladovanie a používanie hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov; skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach; používanie dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach a vedenie evidencie: u výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov hnojív, ktorá je zameraná na uvádzanie certifikovaných, vzájomne uznaných hnojív, alebo hnojív s označením „Hnojivo ES“ do obehu,

- registruje dovozcov hnojív s označením „Hnojivo ES“ uvedeného do obehu v rámci SR; následne kontroluje označovanie, balenie a skladovanie hnojív a vedenie evidencie; producentov sekundárnych zdrojov živín, producentov kompostov,
- vedie databázu fyzických osôb a právnických osôb poverených odberom pôdných vzoriek,
- vydáva na základe výsledku vykonanej kontroly a podľa závažnosti zistených nedostatkov: posudok o zníženej akosti hnojiva; rozhodnutie, ktorým zakáže výrobu hnojiva, uvádzanie hnojiva do obehu, jeho používanie, aplikáciu sekundárneho zdroja živín alebo kompostu do poľnohospodárskej pôdy alebo na lesné pozemky, alebo ktorým nariadi zneškodnenie hnojiva; rozhodnutie o regulačnom opatrení pri aplikácii a skladovaní hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov alebo vo zvlášť závažných prípadoch dočasne zakáže hospodárenie na pôde z hľadiska možného ohrozenia životného prostredia alebo kvality a hygienickej neškodnosti produkcie,
- registruje údaje a výsledky z kontroly vykonanej podľa odsekov 1 a 3 § 14 zákona o hnojivách aj spolu s identifikačnými údajmi kontrolovaného subjektu v registračnom a informačnom systéme,
- vedie a aktualizuje databázu podnikateľov v pôdohospodárstve, ktorá obsahuje identifikačné číslo, názov, sídlo, kontaktné údaje podnikateľa v pôdohospodárstve a miesto a výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy,
- eviduje údaje o dodatočnom skladovaní hospodárskych hnojív na inom mieste alebo iné zhodnotenie hospodárskych hnojív do splnenia limitu šiestich mesiacov v zraniteľných oblastiach podľa § 10b ods. 1 zákona o hnojivách,
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje na účely kontroly, úradné odbery vzoriek pôdy, hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov,
- ukladá pokuty za priestupky a iné správne delikty,
- poskytuje ministerstvu informácie o hnojivách, hospodárskych hnojivách, sekundárnych zdrojoch živín a kompostoch, o kontrolách, porušeníach a uložených sankciách,
- plní ďalšie úlohy ustanovené zákonmi, im podriadenej a súvisiacej legislatívy, všeobecnými predpismi a dohodami

Kontrolnú činnosť ÚKSÚP podľa zákona o hnojivách zabezpečuje Sekcia kontroly - Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (ďalej len „OKPH“).

Činnosť ÚKSÚP v **oblasti obnoviteľných zdrojov energií**, ktorú ustanovuje zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vykonáva pracovisko OPHOZE, umiestnené v TSÚP Rovinka. Pozostáva z týchto činností:

- vyjadrenia a vypracovávanie osvedčení o inovatívnosti k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek PPA; zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka zabezpečovaním fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti obnoviteľných zdrojov energií, energetiky a mechanizácie poľnohospodárstva,
- spracovávanie koncepčných, legislatívnych a hodnotiacich materiálov pre MPRV SR; príprava, vypracovanie a pripomienkovanie materiálov v oblasti bioenergetiky vypracovaných v iných rezortoch,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,
- vypracovávanie analýz vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu,
- vytvára predpoklady využitia poznatkov, technického vybavenia a skúseností zamestnancov pri odbornej a praktickej výučbe v rámci nového vyučovacieho odboru na stredných odborných poľnohospodárskych školách „Bioenergetika“,

- v poradenskej činnosti ako jeden z hlavných spracovateľov Akčného plánu využívania biomasy, a zároveň ako Centrum pre výskum biomasy, sa svojou činnosťou snaží naplňovať ciele a závery tohto koncepčného materiálu,
- vykonáva chemické, fyzikálne a mechanické analýzy poľnohospodárskej biomasy a tuhých palív z biomasy,
- sleduje výťažnosť bioplynu z rôznych druhov poľnohospodárskej biomasy,
- vypracováva stanoviská k pripravovaným legislatívnym normám v oblasti obnoviteľných zdrojov energie,
- vypracovávanie projektových štúdií vybavenosti podnikateľských subjektov vhodnou technikou na pestovanie, zber, spracovanie a energetické využívanie poľnohospodárskej biomasy pri jej transformácii na teplo, elektrinu a chlad,
- transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna, vzdelávacia a projektová činnosť.

Jednotlivé činnosti v rámci vnútroorganizačnej štruktúry OPHOZE zabezpečujú referáty:

- certifikácie hnojív,
- agrochemického skúšania pôdy,
- výživy rastlín,
- obnoviteľných zdrojov energií,
- legislatívy a správneho konania.

2.1.2.1 Referát certifikácie hnojív

2.1.2.1.1 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom Slovenskou národnou akreditačnou službou (ďalej len „SNAS“) podľa Slovenskej technickej normy (ďalej len „STN“) EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa skonštatuje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydaný certifikát, ktorý žiadateľa oprávňuje uviesť výrobok do obehu v SR. Právoplatnosť certifikátu je v súlade s platnou legislatívou 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív pracovisko uzavrelo certifikačné konanie vydaním 41 certifikátov.

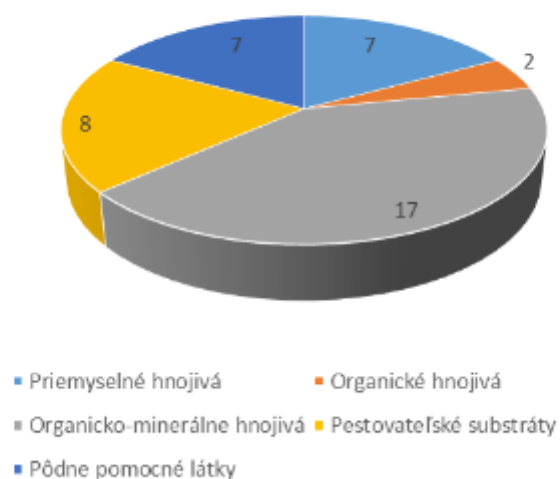
Certifikácia hnojív v roku 2020

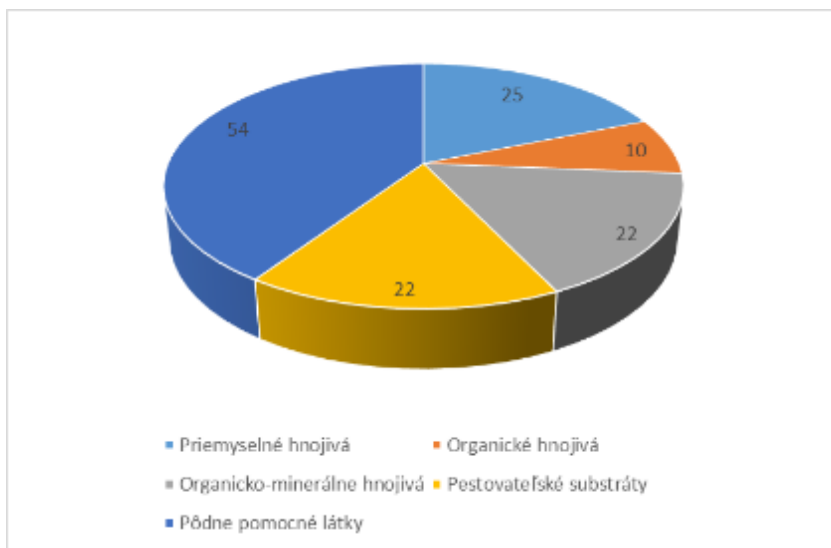
Prehľad vydaných certifikátov za rok 2020

Druh hnojiva	Počet vydaných certifikátov
priemyselné hnojivá	7
organické hnojivá	2
organicko-minerálne hnojivá	17
pestovateľské substráty	8
pôdne pomocné látky	7
vápenaté a horečnato-vápenaté hnojivá	0

Certifikáty vydané v roku 2020

2.1.2.1.2 Vzájomne uznané hnojivá v roku 2020 podľa Nariadenia EP a Rady č. 2019/515

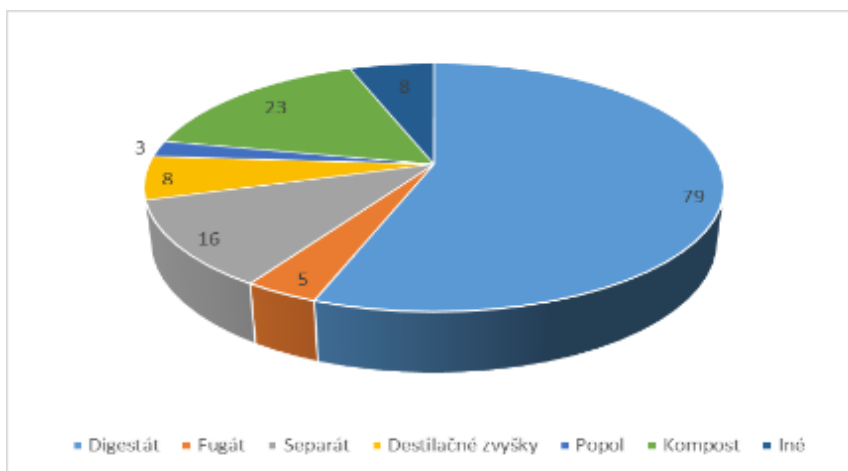
2.1.2.1.3 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov na základe žiadosti producenta. K žiadosti musia byť dodané aj výsledky analýz sekundárnych zdrojov živín a kompostov, najmä obsah základných živín a rizikových prvkov, ale zároveň aj mikrobiologické analýzy na neprítomnosť *Salmonely* a povolený obsah *Escherichia Coli*, technická dokumentácia a v prípade kompostov povolenie na kompostárenie vydané príslušným okresným úradom resp. integrované povolenie vydané Slovenskou inšpekciou životného prostredia (ďalej len „SIŽP“).

V roku 2020 bolo vydaných 142 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostu. Prevažná časť povolení bola vydaná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty. Na digestáty bolo vydaných 79 povolení, 16 na separáty, 5 na fugáty.

Na používanie kompostov bolo vydaných 23 povolení, na destilačné zvyšky 8 povolení, na popol 3 povolenia a 8 povolení na iné sekundárne zdroje živín.

Povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostu v roku 2020

2.1.2.2 Referát agrochemického skúšania pôdy (ASP)

2.1.2.2.1 Agrochemické skúšanie pôdy

Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“) je pravidelné celoplošné monitorovanie hodnoty pôdnej reakcie (pH) a živinového režimu poľnohospodárskych pôd SR. Celý proces ASP upravuje §11 zákona o hnojivách a vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív, a ktorá zároveň stanovuje aj kritéria hodnotenia ASP.

Referát ASP OPHOZE bol v roku 2020 rozdelený na 3 pracoviská – Bratislava, Zvolen, Košice, ktoré svojou činnosťou pokrývali celé územie SR. Činnosť referátu ASP veľmi úzko nadväzuje na výkon činnosti odboru laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“), predovšetkým Skúšobných laboratórií (ďalej len „SL“) pôdy. Pôdne vzorky ASP z celej SR boli v roku 2020 analyzované už len na 2 pracoviskách SL ÚKSÚP a to v Skúšobnom laboratóriu pôdy a hnojív v Bratislave a Skúšobnom laboratóriu pôdy v Košiciach.

V pôdnych vzorkách je v rámci ASP stanovovaná: pôdna reakcia (pH) v 0,01M roztoku CaCl_2 a obsah makroživín vo forme prístupnej pre rastliny, a to: fosforu (P), draslíka (K), horčíka (Mg). V trvalých kultúrach (vinice, chmeľnice, ovocné sady) sa stanovuje aj obsah vápnika (Ca). Celý proces ASP – od prípravy podkladov pre vyzvané subjekty až po spracovanie výsledkov a tvorbu výstupných zostáv pre poľnohospodárske subjekty je spracovávaný prostredníctvom PC programu ASP, v ktorom sú dáta viazané na plochu (súradnicový systém WGS84).

Celý proces ASP je detailne popísaný v metodickom pokyne č. 7/2018 Agrochemické skúšanie pôd, ktorý je dostupný na webovej stránke ÚKSÚP a je zasielaný poľnohospodárskym subjektom spolu s výzvou na odber ASP.

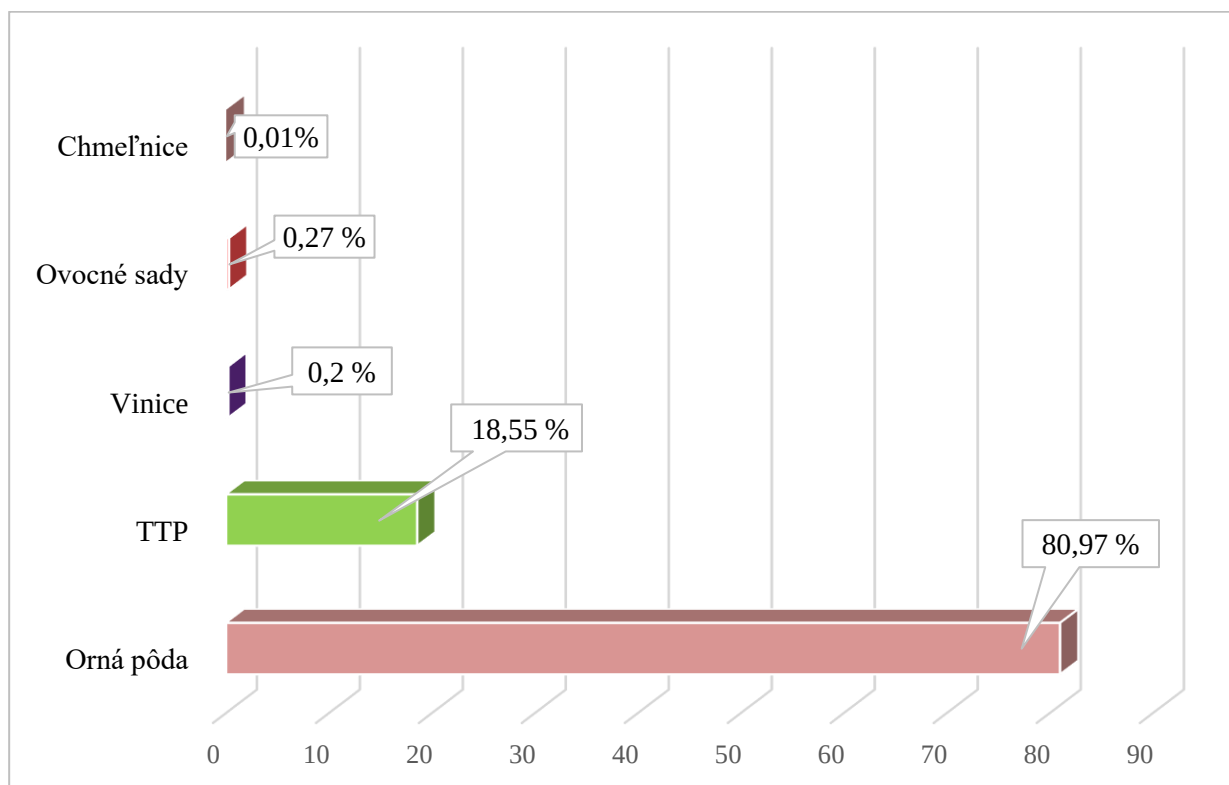
V roku 2020 boli odbornými zamestnancami referátu ASP pripravené a zaslané výzvy spolu s podkladmi pre odbory pôdnych vzoriek ASP pre 536 poľnohospodárskych subjektov.

Napriek obmedzeniu spôsobenému znížením počtu SL pôdy, ako aj rôznymi obmedzeniami vplyvom pandemickej situácie, bolo celkovo počas roku 2020 analyzovaných 27 113 pôdnych vzoriek, ktoré reprezentovali 247 550,35 ha poľnohospodárskej pôdy. Následne boli odbornými zamestnancami referátu ASP vyhodnotené výsledky, vypracované a odoslané výstupné zostavy s výsledkami analýz pôdnych vzoriek pre 387 poľnohospodárskych subjektov.

Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy v roku 2020

Kultúra	Výmera (ha)
Orná pôda	200 445,86
Trvalé trávne porasty (TTP)	45 917,28
Vinica	498,93
Ovocný sad	671,30
Chmeľnica	16,98
SPOLU	247 550,35

**Percentuálne zastúpenie jednotlivých kultúr v analyzovaných pôdnych vzorkách ASP
v roku 2020**

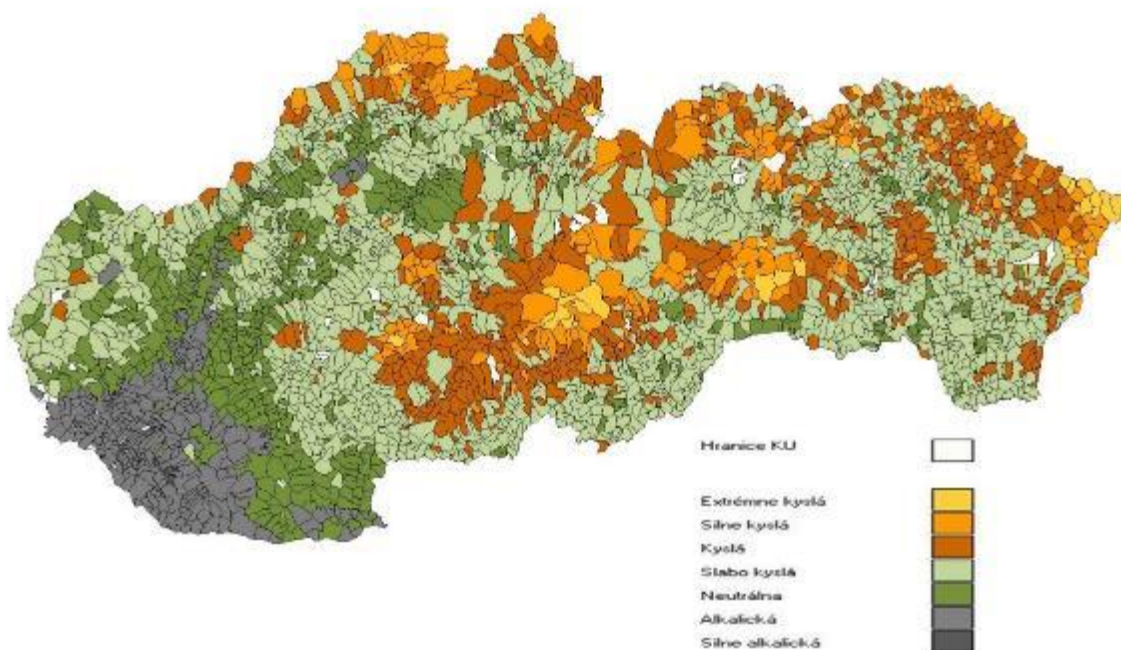
**Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy po jednotlivých okresoch a kultúrach
v roku 2020**

Okres	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Vinica (ha)	Ovocný sad (ha)	Chmeľ'- nica (ha)	PP (ha)	Počet vzoriek
Bánovce nad Bebravou	97,91					97,91	15
Banská Bystrica	252,48	1095,48				1347,96	144
Banská Štiavnica		69,18				69,18	12
Bardejov	1781,29	2254,62				4035,91	414
Bratislava	5819,88	251,59		10,20		6081,67	619
Brezno	33,40	442,89				476,29	50
Bytča		37,94				37,94	3
Čadca	340,71	2620,75				2961,46	465
Detva	2486,59	2546,65				5033,24	622
Dolný Kubín	113,12	536,41				649,53	64
Dunajská Streda	10587,86	41,11		20,84		10649,81	1122
Galanta	12502,14	21,39	26,63	151,84		12702,00	1289
Gelnica	16,58	495,96				512,54	73
Hlohovec	1337,87	5,60	8,35			1351,82	134
Humenné	1398,62	2313,62				3712,24	414
Ilava	243,18	221,41				464,59	63

Okres	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Vinica (ha)	Ovocný sad (ha)	Chmeľ -nica (ha)	PP (ha)	Počet vzoriek
Kežmarok	277,63	126,79				404,42	48
Komárno	13740,52	104,49	175,79	36,64		14057,44	1454
Košice	8615,62	1497,70		7,20		10120,52	1227
Krupina	993,83	498,00				1491,83	167
Kysucké Nové Mesto		228,95				228,95	32
Levice	24143,74	727,94	109,47	31,60		25012,75	2548
Levoča	397,12	878,91				1276,03	145
Liptovský Mikuláš		54,25				54,25	6
Lučenec	856,32	291,56				1147,88	186
Malacky	661,28	274,66				935,94	104
Martin	1370,13	741,17				2111,30	265
Medzilaborce	113,18	1215,60				1328,78	124
Michalovce	7495,16	2424,60				9919,76	1093
Námestovo	147,78	1587,66				1735,44	179
Nitra	13830,91	26,65	22,56	3,75		13883,87	1358
Nové Mesto nad Váhom	683,60	26,89				710,49	81
Nové Zámky	18483,66	445,08	35,19	47,91		19011,84	1991
Pezinok	1189,30	217,05	2,62			1408,97	137
Piešťany	4787,42	658,15	20,06	150,01		5615,64	635
Poprad	3269,43	3701,74				6971,17	711
Považská Bystrica	255,43	899,28				1154,71	147
Prešov	2934,76	1469,67				4404,43	596
Prievidza	438,42	668,02				1106,44	141
Púchov	207,08	247,38				454,46	66
Rimavská Sobota	2744,59	279,66				3024,25	388
Rožňava	274,41	729,12				1003,53	103
Ružomberok	733,81	1203,70				1937,51	209
Sabinov	719,43	819,51				1538,94	162
Senec	1716,62	73,70		148,71		1939,03	223
Senica	773,94	42,75				816,69	83
Skalica	4287,10	650,17		3,89		4941,16	459
Snina	189,93		25,27			215,20	46
Sobrance	1730,97	374,17				2105,14	228
Spišská Nová Ves	3,59	109,06				112,65	27
Stará Ľubovňa	1969,52	2997,41		34,02		5000,95	583
Stropkov	32,11	5,13				37,24	8
Svidník	94,36	1006,73				1101,09	106

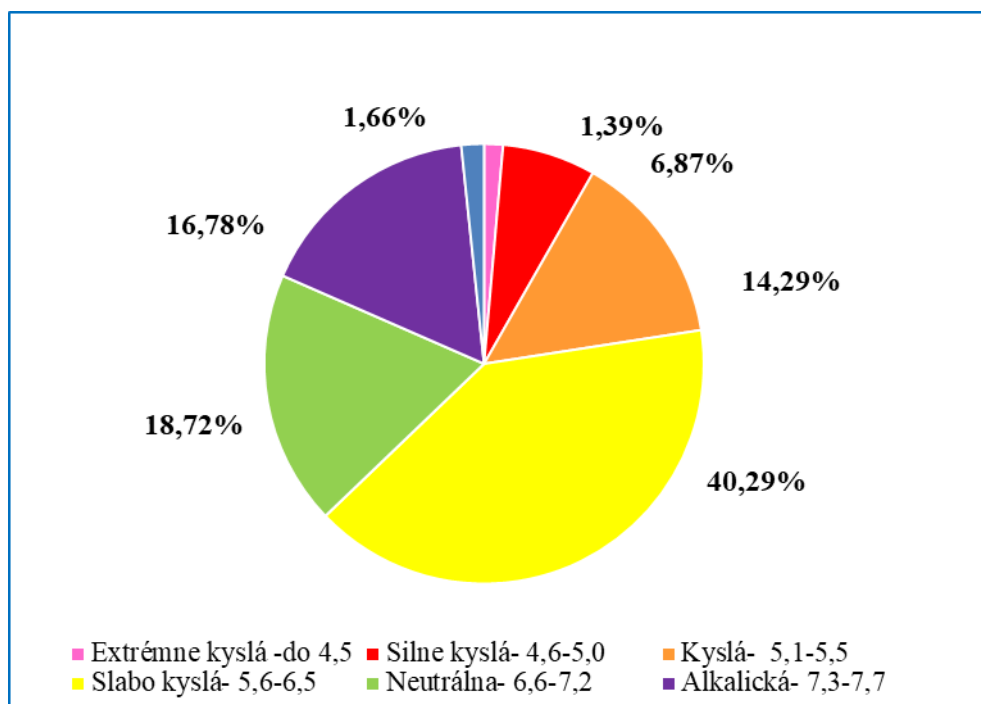
Okres	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Vinica (ha)	Ovocný sad (ha)	Chmeľ- nica (ha)	PP (ha)	Počet vzoriek
Šaľa	8794,72					8794,72	886
Trebišov	7067,64	562,94	44,20			7674,78	1003
Trenčín	3382,52	1295,73			16,98	4695,23	615
Topoľčany	7907,28	26,23	5,33			7938,84	767
Trnava	7459,91	82,68				7542,59	747
Tvrdošín	25,01	25,67				50,68	15
Veľký Krtíš	3695,08	1303,22	23,46	24,69		5046,45	707
Vranov nad Topľou	574,27	416,57				990,84	131
Zlaté Moravce	3878,52	357,27				4235,79	409
Zvolen	131,79	629,71				761,50	73
Žarnovica		421,91				421,91	75
Žiar nad Hronom	213,52	216,76				430,28	52
Žilina	141,27	320,69				461,96	64
Spolu	200 445,86	45 917,28	498,93	671,30	16,98	247 550,35	27 113

Vyhodnotenie pôdnej reakcie (pH) v rokoch 2012-2020*

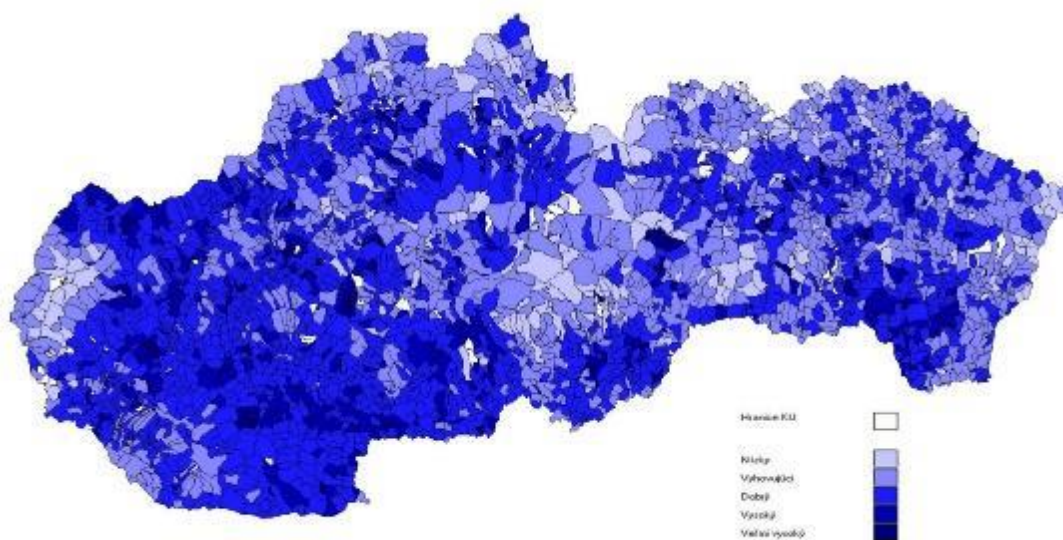

* slovné hodnotenie je v súlade s Prílohou č. 4 k Vyhláške č. 151/ 2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

Kategórie pôdnej reakcie (pH) v % v roku 2020

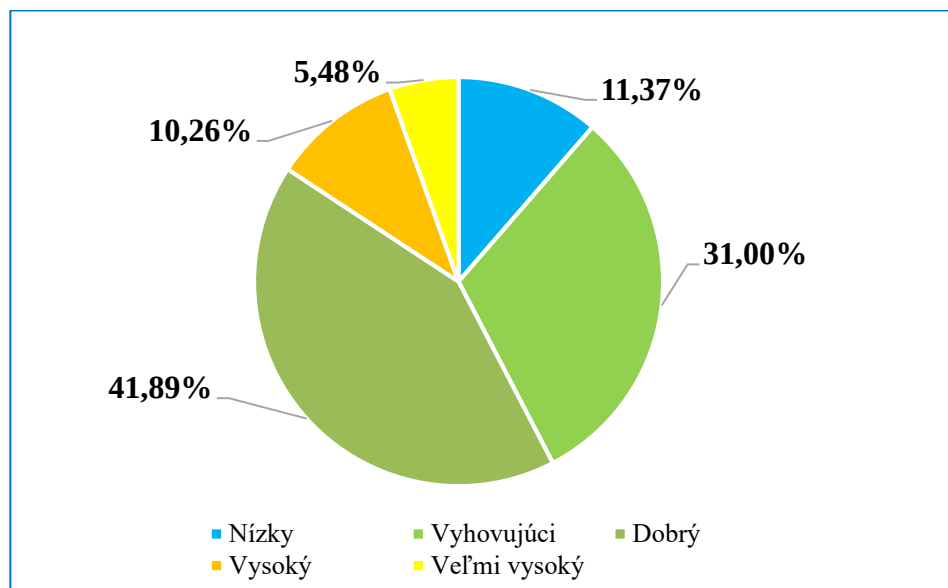

Vyhodnotenie obsahu prístupného draslíka v rokoch 2012 – 2020*

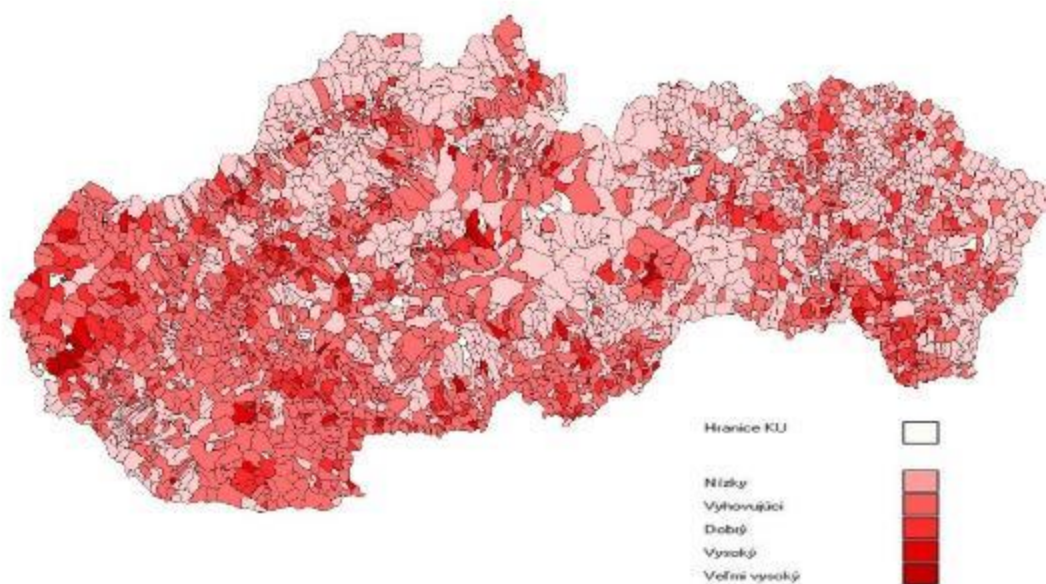

* slovné hodnotenie je v súlade s Prílohou č. 4 k Vyhláške č. 151/ 2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

Kategórie obsahu draslíka v % v roku 2020

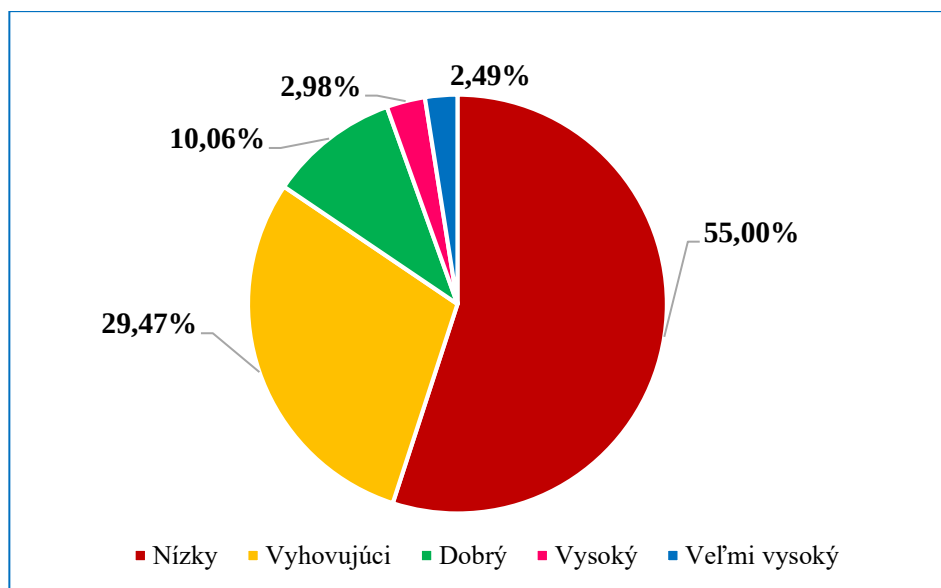

Vyhodnotenie obsahu prístupného fosforu v rokoch 2012 – 2020*

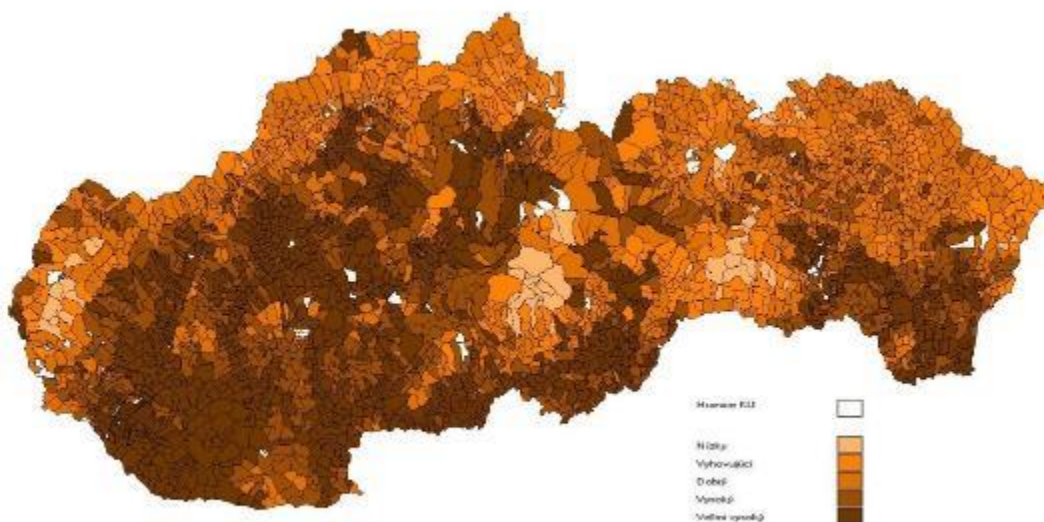

* slovné hodnotenie je v súlade s Prílohou č. 4 k Vyhláške č. 151/ 2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

Kategórie obsahu fosforu v % v roku 2020

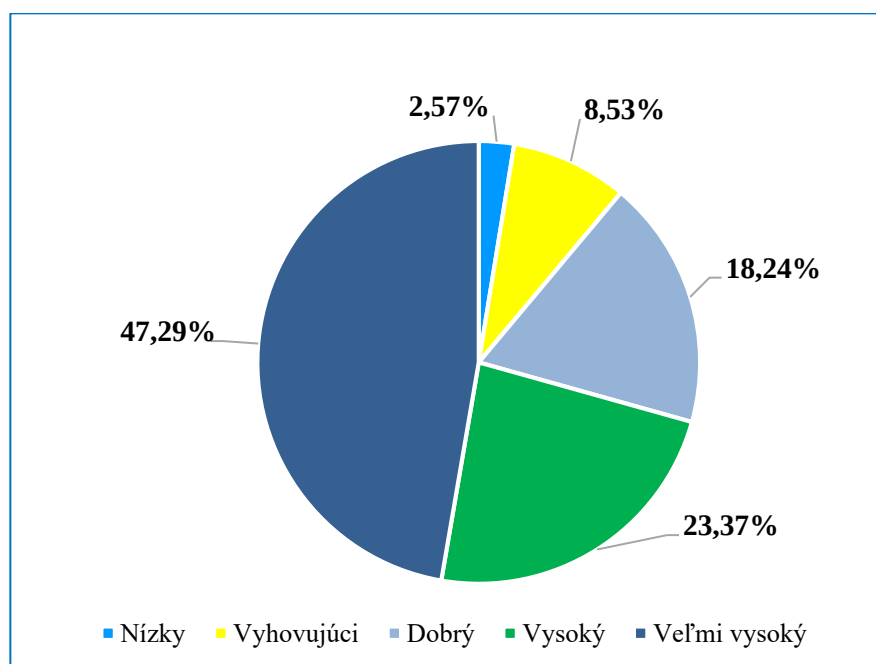

Vyhodnotenie obsahu prístupného horčíka v rokoch 2012 – 2020*

* slovné hodnotenie je v súlade s Prílohou č. 4 k Vyhláske č. 151/ 2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

Kategórie obsahu horčička v % v roku 2020

2.1.2.2.2 Ďalšia činnosť referátu ASP

Vzhľadom na neočakávanú situáciu, ktorá nastala na jar 2020, bola propagácia činnosti referátu ASP v značnej miere obmedzená protipandemickými opatreniami.

V dôsledku zrušenia poľnohospodárskych výstav bola edukačná činnosť referátu ASP zameraná na odborné konzultácie k diplomovým prácam študentov, poskytovanie informácií a poradenstva, štatistické vyhodnocovanie výsledkov pre diplomové a seminárne práce študentov a publikačná činnosť v odbornom časopise Sady a vinice, ako aj na webovej stránke Agroinštitútu, venovanej agroporadenstvu.

2.1.2.3 Referát výživy rastlín

2.1.2.3.1 Poľné stacionárne hnojárske pokusy

V rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, referát zabezpečuje metodické vedenie pokusov podľa pracovného postupu OPHOZE č. 3/2019 k pokusom s názvom "Vplyv intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd" (ďalej len „Poľné stacionárne hnojárske pokusy“) pre obdobie od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2027, so zameraním na zhodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd. Výkon pokusov zabezpečuje Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“) na piatich skúšobných staniách ÚKSÚP (Báhoň, Bodorová, Haniska, Jakubovany a Vígl'áš). Úlohou poľných stacionárnych hnojárskych pokusov je trvalé sledovanie zmien a vývoja agrochemických parametrov. Počas vedenia pokusov zamestnanci referátu výživy rastlín zabezpečovali príjem, evidenciu a hodnotenie pôdných a rastlinných vzoriek. Taktiež boli vyhotovené správy z prehliadok pokusov: „Správa z výživárskych pokusov“ riešených OPHOZE v hospodárskom roku 2019/2020, prehliadky jar a leto 2020, ktoré sú voľne prístupné na webovom sídle ÚKSÚP.

Pol'né stacionárne hnojárske pokusy v lete 2020

2.1.2.3.2 Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP

V spolupráci s organizačnými zložkami ÚKSÚP, referát výživy rastlín metodicky určuje, vedie a zabezpečuje vyhodnotenie pôdnych vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP na základe metodiky pre roky 2016 až 2020. Výsledky slúžia pre odborné potreby skúšobných staníc. Referát výživy rastlín na základe výsledkov agrochemických rozborov každoročne vykonáva vyhodnotenie a vypracováva plány hnojenia na príslušných honoch skúšobných staníc. V priebehu sledovania vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach referát zabezpečuje príjem a evidenciu pôdnych vzoriek.

2.1.2.3.3 Agrochemické rozborov vzoriek a vypracovanie odborných posudkov

Referát výživy rastlín zabezpečuje príjem vzoriek na agrochemické rozborov, vyhodnotenie a posúdenie výsledkov vzoriek na agrochemické rozborov. Jedná sa o pôdne a rastlinné vzorky a analýzy agrochemických ukazovateľov prijateľných živín, makro a mikroprvkov, rizikových prvkov a ostatných ukazovateľov, na základe ktorých sa zabezpečí racionálne hnojenie poľnohospodárskych plodín a kultúr a udrží trvalá úrodnosť poľnohospodárskej pôdy. Určené sú pre potreby hospodárenia poľnohospodárskych subjektov na poľnohospodárskej pôde mimo plánu agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, organizačných zložiek ÚKSÚP a ostatných fyzických a právnických osôb, ktoré majú potrebu využitia služieb tohto charakteru. Na základe požiadaviek objednávateľa zamestnanci referátu výživy rastlín z výsledkov analýz vypracovávajú odborné posudky s odporúčeniami, opravnými alebo nápravnými opatreniami, zúrodňovacími prácami na poľnohospodárskej pôde, poprípade obmedzení a usmernení pri racionálnom hnojení poľnohospodárskych plodín. V roku 2020 referát prijal 92 objednávok na agrochemické rozborov 170 vzoriek, z toho k 87 vzorkám bola žiadosť o vypracovanie odborného posudku k výsledkom analýz vzoriek k Protokolu o skúške.

2.1.2.3.4 Ostatná činnosť

Odborní zamestnanci referátu sa podieľali na zabezpečovaní odborného dohľadu pri obhospodarovaní a využívaní poľnohospodárskej pôdy poľnohospodárskymi subjektami podľa ustanovení zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Odbornou prednáškou z oblasti pôdy a výživy rastlín na tému: Výživa rastlín - obilnín a olejní na informačnom a vzdelávacom seminári, usporiadaného RPPK Komárno konanej v Dudinciach dňa 21. 1. 2020, odborní zamestnanci referátu pozdvihli odborné povedomie poľnohospodárov v regióne, ohľadne zostavovania plánov hnojenia a racionálneho používania hnojív na základe agrochemických rozborov poľnohospodársky využívannej pôdy.

2.1.2.4 Referát obnoviteľných zdrojov energií

Referát vypracoval pripomienky k novele zákona Národnej rady SR č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby pripraveného MH SR.

Bol aktívny v rámci pracovnej skupiny „Bioplyn a biometán“ pri MŽP SR k príprave stratégie ochrany ovzdušia.

Spracoval pripomienky k návrhu vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 490/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vysoko účinnej kombinovanej výroby a biometánu v znení neskorších predpisov. Návrh vyhlášky bol pripomienkovaný v júni 2020.

Pre rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka boli spracované aj podklady pre realizáciu aktivity „Biohospodárstvo“ so zameraním na Bioenergetiku v rámci spolupráce v EÚ. Uvedenie stratégií biohospodárstva týkajúcich sa SR na národnej ako aj regionálnej úrovni vzhľadom na generovanie poznatkov, prenos vedomostí, vytváranie hodnotových reťazcov, povedomie verejnosti a partnerstvá.

Referát pripravil pripomienky aj k výzve na investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie z MŽP SR v súlade so zakladaním porastov energetických rastlín bez negatívneho vplyvu na biodiverzitu a sústavu NATURA.

Pokračovali práce na doplnení výsledkov rezortného projektu výskumu a vývoja „Vypracovanie kritérií udržateľného využívania biomasy“.

Pokračovali práce na návrhu vzdelávacieho programu, v rámci pripravovaného projektu Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Vzdelávací program s názvom: „Vzdelávanie v oblasti využitia obnoviteľných zdrojov energie v poľnohospodárstve“ by mal trvať 3 roky. Navrhované je rozdelenie do troch modulov:

1. Modul - Význam obnoviteľných zdrojov energie a ich postavenie v energetickej koncepcii SR a EÚ, možnosti, formy a technológie využívania obnoviteľných zdrojov energie.
2. Modul - Význam biomasy ako rozhodujúcej zložky obnoviteľných zdrojov energií na Slovensku, jej rozdelenie, potenciál a reálne využívanie poľnohospodárskej a lesnej biomasy.
3. Modul - Výroba bioplynu a drevoplynu z biomasy a ich využitie pri kombinovanej výrobe elektriny a tepla a na pohon motorových vozidiel

V rámci výziev PPA referát vypracoval odborné stanoviská k posúdeniu inovatívnosti, úspory vody a kritéria udržateľnosti využívania biomasy pre žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podávaných projektov. Žiadosti o vydanie odborného stanoviska boli doručované na ÚKSÚP. Za rok 2020 bolo doručených celkovo 6 žiadostí o vypracovanie odborného stanoviska k inovatívnosti a 2 žiadosti k vypracovaniu odborného stanoviska k úspore vody a 1 stanovisko ku kritériu udržateľnosti využívania biomasy. Všetky odborné stanoviská boli v požadovanom termíne vypracované.

2.1.2.5 Referát legislatívy a správneho konania

2.1.2.5.1 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

V zákone o hnojivách sú ustanovené povinnosti zaslania údajov o spotrebe hnojív, objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív a o počtoch hospodárskych zvierat do 15. 2. kalendárneho roka, ktoré v zmysle ustanovení § 14 vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z. sa poskytujú kontrolnému ústavu formou elektronického podania prostredníctvom vytvorenej aplikácie. Údaje o spotrebe hnojív sa poskytujú za predošlý hospodársky rok. V roku 2020 boli štatisticky vyhodnotené údaje o spotrebe hnojív za hospodársky rok 2018/2019 od 6 962 podnikateľov v pôdohospodárstve, so sumárnou obhospodarovanou výmerou 1 694 717 ha. Vyhodnotenie spotreby hnojív za rok 2020 v súčasnosti prebieha. Získané informácie zo spotreby hnojív sú využívané na účely rôznych národných a nadnárodných štatistík súvisiacich s environmentálnou politikou. Okrem štatistického zisťovania spotreby hnojív, slúžia

poskytované údaje aj na tvorbu rizikových analýz, ako aj na poskytovanie vstupných údajov pre zabezpečovanie výkonu štátnej odbornej kontroly.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2015 – 2019

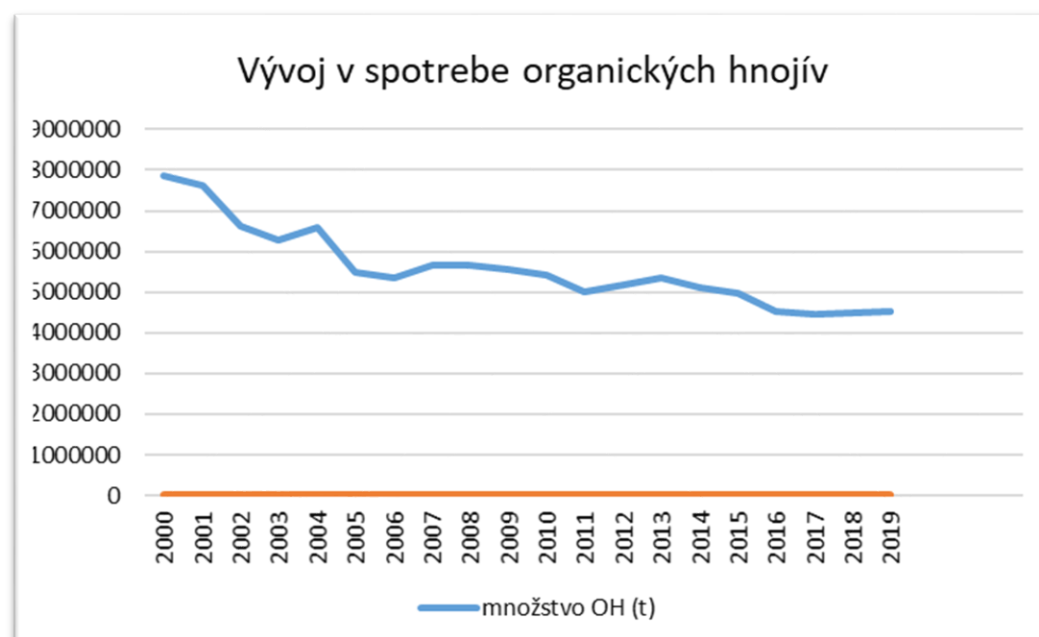
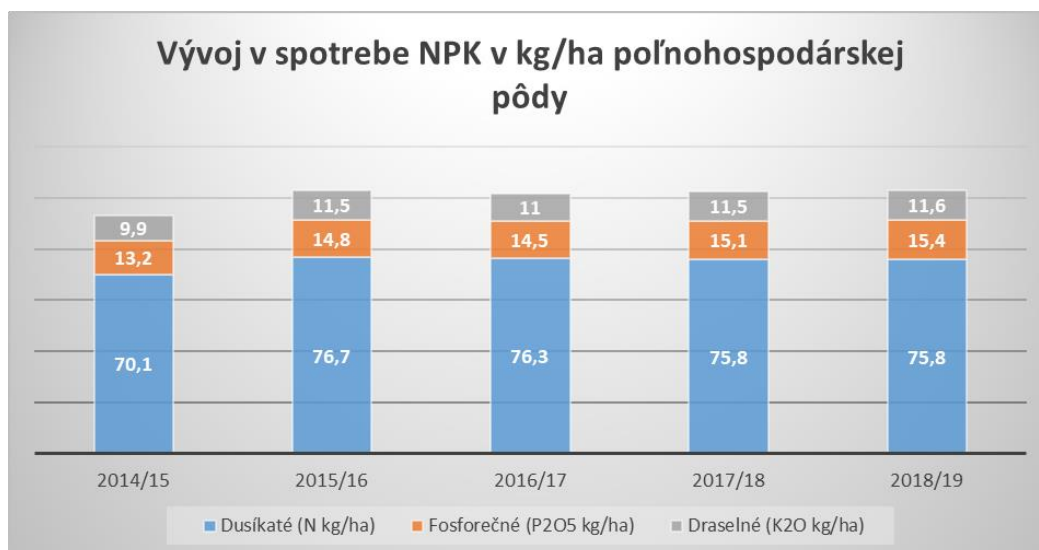
Sledovaný parameter	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19
poskytnuté údaje z výmery (ha)	1 638 076	1 646 765	1 605 767	1 701 743	1 694 717
počet subjektov, ktorý poskytli údaje o spotrebe hnojív	2409	3665	5199	6323	6962
spotreba NPK v kg na 1 ha poľnohospodárskej pôdy	93,1	102,9	101,8	102,4	102,8
v tom: dusíkaté (N)	70,1	76,7	76,3	75,8	75,8
fosforečné (P ₂ O ₅)	13,2	14,8	14,5	15,1	15,4
draselné (K ₂ O)	9,9	11,5	11,0	11,5	11,6

Porovnanie spotreby organických hnojív v SR v živinách za roky 2015 – 2019

Sledovaný parameter	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
spotreba organických hnojív (v t)	4 962 540	4 520 147,5	4 467 024	4 485 677,2	4 518 521
priemerná aplikačná dávka (v t/ha)	3,03	3,07	2,78	2,64	2,67
z toho: dusík (kg/ha)	12,93	13,04	11,87	11,28	11,41
fosfor ako P ₂ O ₅ (kg/ha)	7,16	7,37	6,36	6,22	6,42
draslík ako K ₂ O (kg/ha)	15,73	16,7	14,22	13,58	13,52

Porovnanie spotreby vápenatých hnojív v SR v živinách za roky 2015 – 2019

Sledovaný parameter	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
spotreba vápenatých hnojív (v t)	51 094	39 990	17 491	27 535	34 035
spotreba vápenatých hnojív vyjadrená v CaO (v t)	26 544	20 816	7 424	11 357	14 126
priemerná aplikačná dávka CaO (v kg/ha)	16,20	12,64	4,62	6,67	8,34

2.1.2.5.2 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

Počet plánovaných a evidovaných kontrol k 31. 12. 2020

	Plánované kontroly	Evidované kontroly počet / %	Podnikatelia	BPS	Predajcovia
štátne kontroly	800 podnikov v poľnohospodárstve 90 BPS 10 predajcov	428 / 47,55 %	359 / 44,87 %	66 / 73,33 %	3 / 30 %
podnety	15	50 / 333,33 %	45	3	2
suma	900	478 / 53,11 %	404	69	5

Vyhodnotenie a evidencia počtu kontrol od 1. 1. do 31. 12. 2020

Oblasť štátna odborná kontrola a podnety

Kontrola	Počet kontrol	Počet porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve + kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	359	177
producenti (bioplynové stanice, kompostárne)	66	3
podnety, sťažnosti	50	29
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	3	2
Spolu	478	211

Počet porušení a následné riešenie

Kontrola	Počet porušení	Riešenie porušení
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve + kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	177	nápravné opatrenia - 177, z toho správne konania za hlásenia - 2 správne konania za ASP - 2 odobratie certifikátu - 1
producenti (bioplynové stanice, kompostárne)	3	nápravné opatrenia - 3
podnety, sťažnosti	29	udelenie pokút – 11 nápravné opatrenia – 7 regulačné opatrenie – 4 zastavené konanie - 7
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	2	správne konanie s udelením pokuty- 2

Štátnymi odbornými kontrolami u podnikateľov v poľnohospodárstve bolo zistených 177 porušení. Vo väčšine prípadov išlo o nedodržanie termínu odovzdania hlásení k 15. 2. a v nezabezpečení odberu pôdnych vzoriek na ASP. V 2 prípadoch bolo začaté správne konanie pre dlhodobé nezasielanie hlásení a v 2 prípadoch začalo správne konanie pre neakceptovanie

niekoľkých výziev na zabezpečenie odberu pôdných vzoriek na ASP. Certifikát bol odobratý v 1 prípade.

Pri kontrolách BPS boli zistené 3 porušenia, z čoho v 2 prípadoch chýbalo povolenie na používanie kompostu a v 1 prípade nebolo zaslané hlásenie o používaní SZŽ.

Zo strany dovozcov a predajcov hnojív boli zaznamenané 2 porušenia, a to nepovolený predaj necertifikovaných hnojív. V tomto prípade sa začalo správne konanie.

Z 50 kontrol vykonaných na základe podnetu bolo zistených 29 porušení. Išlo hlavne o podnety podané verejnosťou, kde sa sťažovali na nesprávnu aplikáciu hnojív a nevhodné uskladnenie hnojív. Najčastejšie porušenie bola aplikácia hnojív v zakázanom období, nevhodné uskladnenie, nedostatočné skladovacie kapacity, používanie neznámych látok a zápach pri hnojení, v 3 prípadoch išlo o predaj necertifikovaných a neregistrovaných hnojív, v 11 prípadoch bola uložená pokuta, v 7 prípadoch bolo konanie zastavené, v 7 prípadoch boli dané nápravné opatrenia, v 4 prípadoch bolo dané regulačné opatrenie.

2.1.2.5.3 Ostatná činnosť

- metodické a odborné zastrešovanie výkonu kontrol krížového plnenia v oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov
- v zmysle § 10c ods. 2) zákona o hnojivách, rozhodovanie o udelení výnimky na používanie dusíkatých hnojívých látok v zakázanom období
- aktívna účasť v rezortných a mimorezortných pracovných skupinách, týkajúca sa oblasti ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov
- spracovanie údajov ohľadom spotreby hnojív a bilancii živín, ako aj prehľadov o vykonaných kontrolách, pre potreby rezortných a mimorezortných reportov
- realizácia a vyhodnotenie úlohy MPRV SR ohľadom znečistenia poľnohospodárskej pôdy PCB látok v okresoch Vranov nad Topľou, Michalovce, Trebišov a Humenné
- aktívna spolupráca s orgánmi Policajného zboru SR pri objasňovaní environmentálnej kriminality
- v rámci prednáškovej činnosti bola v roku 2020 poľnohospodárskej praxi na seminároch organizovanými regionálnymi poľnohospodárskymi a potravinárskymi komorami prednesená téma „Najčastejšie otázky poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP“
- vypracovanie stanovísk k aplikácii hnojív v chránených krajinných oblastiach

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Základným cieľom OPHOZE je činnosť vyplývajúca zo zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov, ako aj súvisiacej legislatívy. V oblasti hnojív je to predovšetkým certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok; vydávanie povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov, ako aj aktualizácia údajov v jednotlivých registroch a vzájomné uznávanie hnojív a ich zaradenie do Zoznamu vzájomne uznaných hnojív na základe žiadosti a následná aktualizácia Zoznamu vzájomne uznaných hnojív. Ďalšou činnosťou v oblasti hnojív je zadávanie a vyhodnocovanie kontroly certifikovaných hnojív, vzájomne uznaných hnojív a hnojív ES.

V oblasti pôdy je hlavným cieľom OPHOZE zabezpečiť plynulý výkon ASP, metodicky ho viesť a usmerňovať, ako aj následne vyhodnocovať výsledky analýz pôdných vzoriek ASP.

V oblasti výživy rastlín OPHOZE pravidelne v rámci poľných stacionárnych hnojárskych pokusov trvale zisťuje, sleduje zmeny a vývoj agrochemických parametrov pôdy. Sleduje vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP a na základe výsledkov pripravuje plány hnojenia. Preskúšava biologickú účinnosť hnojív na poľných pokusoch na pôde skúšobných staníc ÚKSÚP ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo

producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu, pre potreby kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej a vyhodnocovacej činnosti.

V oblasti obnoviteľných zdrojov energie, v zmysle zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v spolupráci s PPA vypracováva OPHOZE odborné stanoviská o posúdení inovatívnosti a potenciálnej úspory vody.

Číselné vyhodnotenie činnosti pracoviska

Názov úlohy	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	68
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	43
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	42
Vydané certifikáty	počet	41
Vypracovanie pokynov pre laboratória – vzorky na vstupné analýzy	počet	27
Žiadosti o vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	153
Vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	142
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly	počet	115
Kontrola certifikovaných hnojív	počet	48
ASP – celková preskúšaná výmera poľnohospodárskej pôdy	ha	247 550,35
ASP – počet zanalyzovaných pôdných vzoriek	ks	27 113
ASP – preskúšaná výmera ornej pôdy	ha	200 445,86
ASP – preskúšaná výmera TTP	ha	45 917,28
ASP – preskúšaná výmera vinohrady	ha	498,93
ASP – preskúšaná výmera ovocné sady	ha	671,30
ASP – preskúšaná výmera chmeľníca	ha	16,98
Poľné stacionárne hnojárske pokusy	5 pokusov	12 var. / pokus
Vypracovanie odborných posudkov k rozborom pôdy	počet	87
Štatistika spotreby hnojív	počet subjektov	6 962
Štatistika spotreby hnojív	obhospodarovaná výmera v ha	1 694 717
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2019/1009 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	48
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2019/515 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	166
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	136
Kontrola vzájomne uznaných hnojív	počet	19
Zákon 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby		
Odborné stanovisko o inovatívnosti	počet	6
Odborné stanovisko k úspore vody	počet	2
Stanovisko ku kritériu udržateľnosti využívania biomasy	počet	1

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov, alebo zeleninových druhov

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd, predĺženia registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie práv k odrode.

Štátne odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je vypracovanie morfológického popisu odrody buď na účely registrácie novej odrody alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“)
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“) odrôd, výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určené kvalitatívne parametre charakteristické pre daný rastlinný druh.

Výsledkom odbornej činnosti výkonu odrodových skúšok je vydávanie rozhodnutí. V tejto oblasti ÚKSÚP vydáva nasledujúce typy rozhodnutí:

- Rozhodnutie o registrácii odrody
- Rozhodnutie o predĺžení doby registrácie odrody
- Rozhodnutie o zmene názvu odrody
- Rozhodnutie o zamietnutí registrácie odrody
- Rozhodnutie o zrušení registrácie odrody
- Rozhodnutie o zastavení konania vo veci registrácie odrody
- Rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa odrody
- Rozhodnutie o zrušení osvedčenia o šľachtení
- Rozhodnutie o prerušení konania.

Ďalej ÚKSÚP vydáva Osvedčenia o šľachtení nových odrôd pestovaných rastlín a Osvedčenia o udržiavacom šľachtení odrôd pestovaných rastlín.

Na základe rozhodnutia Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných alebo zeleninových druhov zo dňa 1. 12. 2004 udeľuje ÚKSÚP Oprávnenie na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom konaní vo veci registrácie odrody a právnej ochrany. Túto povinnosť odbor zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela orgánom zodpovedným za oblasť registrácie odrôd vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe Listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd (ďalej len „LRO“) slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd na pestovanie. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd. Spoločný katalóg je rozdelený na poľné plodiny a zeleniny a nachádzajú sa v ňom všetky odrody registrované v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine EÚ vrátane Slovenska.

Odbor v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

2.2.2.1 Registrácia odrôd

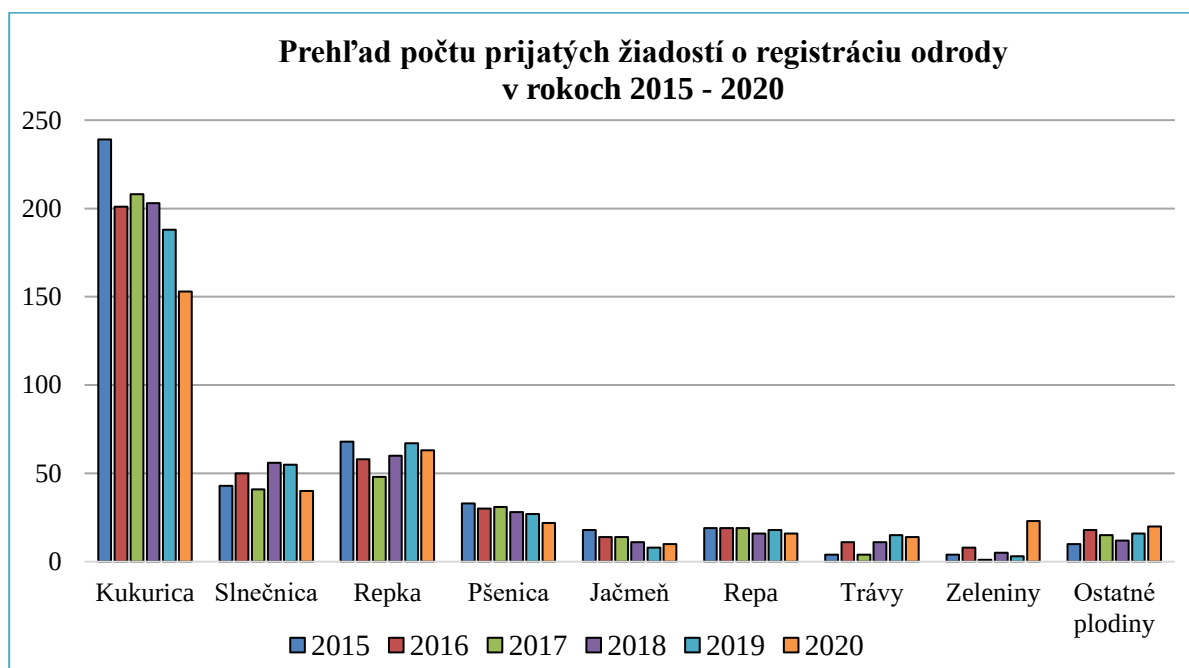
Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie odrôd a predĺženia doby registrácie odrôd. Štátne odrodové skúšky sa zakladajú na štrnástich skúšobných lokalitách – skúšobných staniach, ktoré sú rozmiestnené po celom území Slovenska a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiakárska a horská.

Na základe podkladov plodinových špecialistov a DUS referentov sa každoročne zakladajú na skúšobných staniach pokusy s odrodami jednotlivých rastlinných druhov. Odrody prihlásené žiadateľmi o registráciu do štátnych odrodových skúšok plodinoví špecialisti rozdelia do rôznorodých sortimentov podľa účelu a spôsobu využitia, resp. skorosti dozrievania.

Štátne odrodové skúšky sa vykonávajú na základe žiadostí podaných žiadateľmi. Druhy pestovaných rastlín, ktorých odrody sa registrujú, sú uvedené v Prílohe č.1 Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín. Do štátnych odrodových skúšok bolo v roku 2020 prijatých 361 nových žiadostí o registráciu nových odrôd.

**Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2015 - 2020**

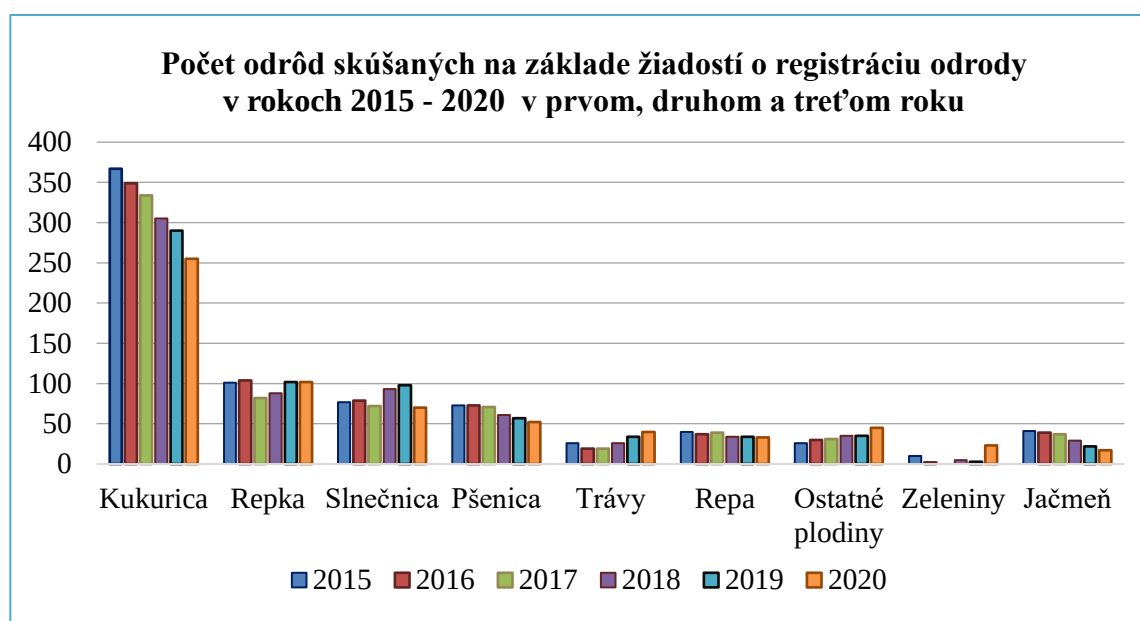
Plodina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kukurica	239	201	208	203	188	153
Slnčnica	43	50	41	56	55	40
Repka	68	58	48	60	67	63
Pšenica	33	30	31	28	27	22
Jačmeň	18	14	14	11	8	10
Repa	19	19	19	16	18	16
Trávy	4	11	4	11	15	14
Zeleniny	4	8	1	5	3	23
Ostatné plodiny	10	18	15	12	16	20
Spolu	438	409	381	402	397	361

Najväčší podiel odrôd prihlásených do štátnych odrodových skúšok tvoria odrody kukurice siatej. Záujem zo strany žiadateľov o výkon skúšok u tejto plodiny je každý rok značný, nakoľko na Slovensku si môžu svoje odrody otestovať v podmienkach všetkých výrobných oblastí. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je repka olejka, slnečnica ročná a obilniny. Odrody poľných plodín a zelenín sa registrujú na dobu 10 rokov, odrody viniča hroznorodého, chmeľu a ovocných druhov na dobu 30 rokov.

**Prehľad počtu odrôd skúšaných na základe žiadostí o registráciu odrody
v rokoch 2015 – 2020 v prvom, druhom a tretom roku skúšok**

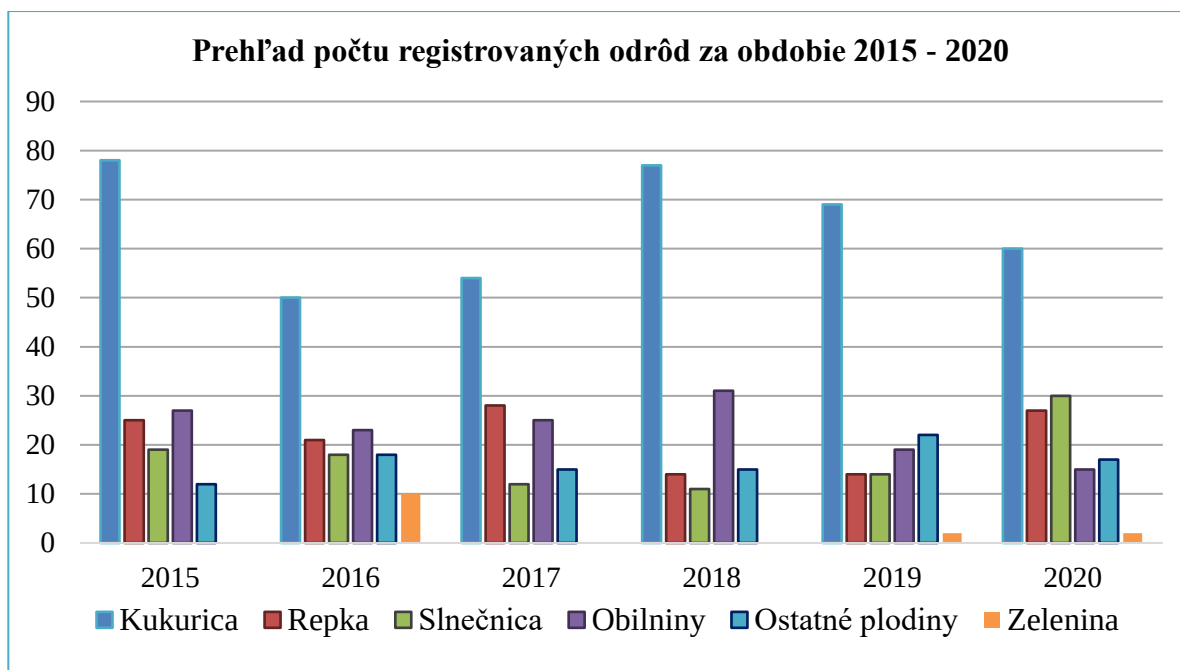
Plodina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kukurica	367	349	334	305	290	255
Repka	101	104	82	88	102	102
Slničnica	77	79	72	93	98	70
Pšenica	73	73	71	61	57	52
Trávy	26	19	19	26	34	40
Repa	40	37	39	34	34	33
Ostatné plodiny	26	30	31	35	35	45
Zeleniny	10	2	0	5	3	23
Jačmeň	41	39	37	29	22	17
Spolu	757	750	751	676	675	637

Po ukončení procesu skúšania, ktoré trvá u DUS skúšok dva – tri roky a u VCU skúšok dva až štyri roky, sa na základe dosiahnutých výsledkov pripravujú Podklady pre rozhodnutie, kde je uvedené, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. V podkladoch sú ďalej uvedené vlastnosti odrody, výsledky skúšok hospodárskej hodnoty, pri určitých druhoch výsledky skúšok technologickej kvality, Správa o skúšaní odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a popis odrody. Následne odbor vydá príslušné rozhodnutie.

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie rokov 2015 - 2020

Plodina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kukurica	78	50	54	77	69	60
Repka	25	21	28	14	14	27
Slničnica	19	18	12	11	14	30
Obilniny	27	23	25	31	19	15
Ostatné plodiny	12	18	15	15	22	17
Zelenina	0	10	0	0	2	2
Spolu	161	140	134	148	140	151

V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie zotrvanie na trhu a odroda si naďalej zachováva svoj odrodový potenciál, má možnosť požiadať o predĺženie doby registrácie odrody. V roku 2020 bolo prijatých 108 žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody, čo predstavuje najvyšší počet žiadostí za posledných 5 rokov. Najväčší podiel tvoria žiadosti o predĺženie doby registrácie odrôd zelenín. Z celkového objemu žiadostí tvoria vyše 40 %. Ďalej nasledujú žiadosti o predĺženie doby registrácie kukuríc a tráv.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o predĺženie doby registrácie odrody v rokoch 2015 - 2020

Plodina	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Zelenina	1	2	13	17	19	46
Kukurica	0	5	4	10	10	21
Trávy	12	9	7	4	5	15
Cukrová repa	0	6	3	4	3	0
Jačmeň	1	1	1	1	0	3
Pšenica	2	3	1	0	0	7
Ostatné plodiny	0	6	13	9	5	16
Spolu	16	32	42	45	42	108

OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overujú vlastnosti odrôd za účelom posúdenia ich vhodnosti v daných podmienkach, pričom do firemných skúšok bolo v roku 2020 podaných 74 žiadostí. Z toho najväčší podiel žiadostí boli žiadosti o firemné skúšky u zemiakov.

V roku 2020 OOS rozhodol v rámci svojej rozhodovacej činnosti v 553 prípadoch, pričom najviac vydaných rozhodnutí predstavovalo rozhodnutie o zastavení konania a rozhodnutie o registrácii odrody.

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva informačný systém Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň internou platformou pre všetky činnosti: evidencie všetkých typov

žiadostí, evidencia všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, výstupy pre notifikácie do Spoločného katalógu poľných plodín a zeleniny, LRO, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencia všetkých prebiehajúcich správnych konaní. Ide o informačný systém nevyhnutný pre plynulú činnosť celého odboru.

V rámci medzinárodnej aktivity v oblasti VCU skúšania sa každoročne konalo stretnutie krajín C4, týkajúce sa cezhraničnej spolupráce v oblasti skúšania repky olejky a sóje fazuľovej, za účasti Slovenska, Českej republiky, Maďarska a Rakúska.

Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávali na „VCU Experts“ seminároch, kde si vzájomne vymieňali skúsenosti pri hodnotení určitých znakov odrôd, týkajúcich sa hospodárskej hodnoty.

V roku 2020 sa z dôvodu nepriaznivej pandemickej situácie ani jedno zo spomínaných stretnutí nekonalo.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd, OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa spolu s popisom odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijme od CPVO, sú Záverečná správa a popis odrody podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území EÚ.

Od roku 2011 je OOS akreditovaný úradom CPVO pre výkon DUS skúšok u 29 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni podľa rovnakých metodických postupov. Akreditácia sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniach: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlasy a Spišská Belá. V roku 2014 a 2017 prebehli reakreditácie a odbor opäť úspešne získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. V roku 2020 sa mala uskutočniť už tretia reakreditácia, ale vzhľadom na zlú pandemickú situáciu v súvislosti s výskytom COVID-19, ju nebolo možné zrealizovať podľa plánovaných trojročných cyklov auditov CPVO. Rozhodnutím Administratívnej rady CPVO boli neuskutočnené audity presunuté na rok 2021. Výkon tohto auditu je dôležitý aj z hľadiska rozšírenia našej akreditácie o nové druhy - mak siaty skúšaný na skúšobnej stanici Nové Zámky a ďatelinu plazivú na skúšobnej stanici Spišské Vlasy. DUS skúšky u akreditovaných aj neakreditovaných druhov sú vykonávané podľa platných technických metodík UPOV, technických protokolov CPVO a schválených národných protokolov ÚKSÚP. Zo strany CPVO je záujem nielen o preberanie výsledkov DUS skúšok spolu s popismi odrôd, ale aj o samostatné DUS skúšanie nielen kukurice, ale aj novoakreditovaného druhu CPVO láskavca metlinatého. Ten bol akreditovaný cez proces prijatých žiadostí u doteraz nevyskytujúcich sa druhov s poverením CPVO. V roku 2020 CPVO prebralo 46 správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd, ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR a bolo prijatých 13 žiadostí o samostatné DUS skúšanie.

Z dôvodu spomínanej akreditácie a v súlade s príručkou kvality OOS a požiadavkami CPVO na akreditované subjekty sa každoročne vykonávajú interné audity na skúšobných staniach, monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok a svedecké posúdenia

DUS referentov plodinovými špecialistami. Plodinoví špecialisti a DUS referenti sú na výkon DUS skúšania každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej a celosvetovej úrovni. V roku 2020 sa neuskutočnili 3 plánované interné audity z dôvodu pandémie Covid-19, vykonané budú v nasledujúcom vegetačnom období.

**Prehľad počtu vykonaných monitoringov, interných auditov, svedeckých posúdení
a preskúmaní manažmentom za obdobie rokov 2015 – 2020**

Typ auditorskej aktivity	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Monitoring OOS	5	6	7	6	5	6
Interné audity	8	11	10	10	10	7
Svedecké posúdenia	5	7	4	5	7	5
Preskúmanie manažmentom	1	1	1	1	1	1

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie odrôd skúšaných plodín v DUS. Odrody zaradené v referenčných kolekciami slúžia na posúdenie odlišnosti skúšaných odrôd od existujúcich všeobecne známych odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ a hodnotenie odlišnosti novej odrody je jednou z podmienok registrácie aj udelenia právnej ochrany.

V rámci členstva Slovenska v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2020 sa odbor podieľal na 3 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – Tvorba spoločnej databázy kukurice pre účely DUS skúšania v rámci spolupráce Slovenska, Maďarska a Česka; Tvorba Európskej databázy všeobecne známych odrôd zemiakov a ich využitie v DUS skúšaní a Vytvorenie spoločnej databázy všeobecne známych odrôd melónov s popismi a fotografiami.

Zamestnanci OOS zastupujú v rámci štruktúry CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovných skupinách pre poľné plodiny, ovocné druhy a zeleniny
- európsky auditor v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v Správnej rade CPVO.

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadnutiach Európskej komisie Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivo, Sekcie právna ochrana odrôd rastlín, na zasadnutiach pracovnej skupiny Rady EÚ pre poľnohospodárske otázky - právna ochrana nových odrôd rastlín, zasadnutiach Správnej rady CPVO, Výborov a Rady UPOV a na Pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na pracovných zasadnutiach CPVO a UPOV je podmienkou akreditácie CPVO. So správami sú oboznamovaní zamestnanci OOS a ďalšie zainteresované strany.

V roku 2020 prebehli všetky zasadnutia prostredníctvom online videokonferencií. Počas CPVO stretnutia pre poľné druhy prebehla revízia CPVO protokolu pre reznú laločnatú, na ktorej sa aktívne podieľal zástupca OOS. V rámci UPOV pracovných skupín bol odbor zapojený do revízie 9 DUS technických metodík: poľné druhy – raž siata, sója fazuľová, zemiaky, slnečnica ročná, repka olejka, zeleniny - baklažán, paprika ročná, ovocie – rakytník rešetliakovitý (so slovenským návrhom revízie), vinič hroznorodý. V UPOV pracovnej skupine pre timotejku lúčnu bol zástupca OOS „leading expertom“ zodpovedným za prípravu a prijatie novej UPOV metodiky pre DUS skúšanie.

2.2.2.3 Spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi v rámci výkonu DUS skúšok

Ďalšou významnou činnosťou ÚKSÚP OOS je spolupráca so zahraničnými skúšobnými úradmi (z krajín EÚ aj z tretích krajín) pri vykonávaní DUS skúšok, ktorá je realizovaná na základe bilaterálnych zmlúv alebo priamych žiadostí.

Na základe bilaterálnych zmlúv si skúšobné úrady vzájomne vykonávajú DUS skúšky pre určené druhy plodín (obilniny, strukoviny, olejnin, priadne rastliny, d'atelinoviny, tráv, zeleniny, ovocné druhy, okopaniny a špeciálne plodiny) na základe skúseností a rozsahu referenčnej kolekcie. Bilaterálne zmluvy má ÚKSÚP, OOS uzavreté s Maďarskom, Českom, Poľskom, Dánskom a Slovinskom.

V rámci spolupráce so zahraničnými skúšobnými úradmi bola v roku 2020 podpísaná bilaterálna zmluva k pokračovaniu DUS skúšania kukurice cukrovej na skúšobnej stanici Nové Zámky s holandským skúšobným úradom NAKTUINBOUW.

Zároveň prebieha spolupráca aj na základe priamo podaných žiadostí o vykonanie DUS skúšok. V roku 2019 bolo prijatých 7 žiadostí o vykonanie DUS skúšok z Estónska, Chorvátska, Litvy a Švajčiarska.

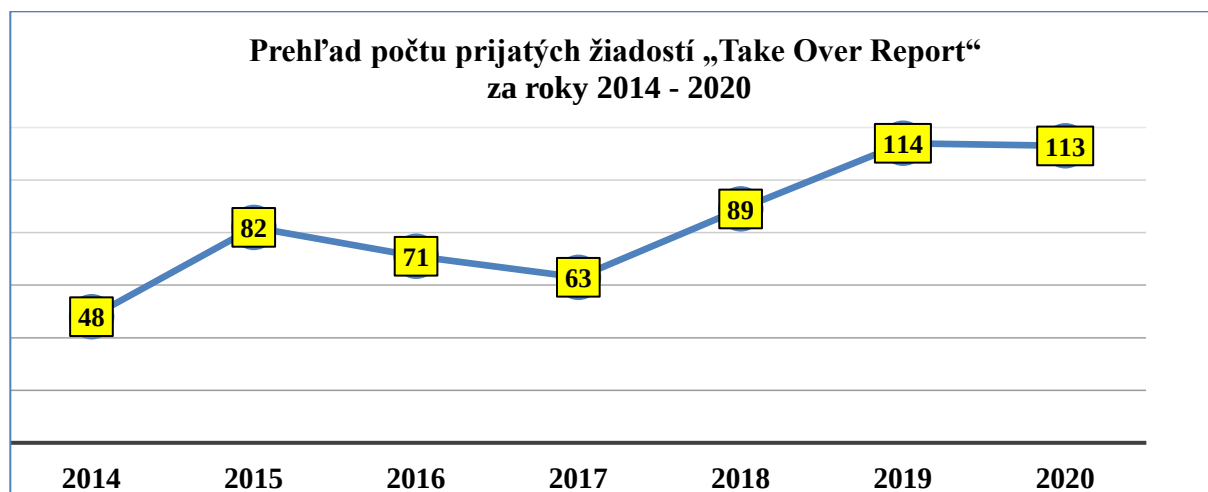
Ďalšia forma spolupráce so zahraničnými skúšobnými úradmi z krajín EÚ aj tretích krajín je poskytovanie Záverečných správ o výsledku DUS skúšok spolu s popismi odrôd, ktoré boli vypracované OOS ÚKSÚP pre účely registrácie odrôd v Slovenskej republike. Týmto spôsobom skúšobné úrady prevezmú výsledky DUS skúšok pre účely registrácie daných odrôd v príslušnej krajine. Počet týchto žiadostí (označované ako „Take Over Report“) sa postupom rokov zvyšuje. V roku 2020, aj keď bol pracovný proces v súvislosti s pandemiou Covid-19 veľmi komplikovaný pre všetky štáty sa počet žiadostí udržal na úrovni roku 2019. V roku 2020 bolo doručených 113 žiadostí, a to ako zo štátov EÚ, tak aj z tretích krajín. V tomto roku okrem pravidelných žiadateľov nám prvýkrát zaslala žiadosť aj Moldavská republika. Prehľad „Take Over Report“ žiadostí za rok 2020 je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o prevzatie Záverečnej správy o výsledku DUS skúšok spolu s popisom odrody v rozdelení podľa štátov a plodín za rok 2020

Názov štátu/plodina	Kukurica siata	Slniečnica ročná	Repka olejka	Sója fazuľová	Obilniny Olejnin	Kukurica siata cukrová	Ďatelinoviny a tráv
Bulharsko	1			1			
Česko					3		
Francúzsko	5						7
Holandsko	4					1	
Litva	10				1		
Moldavsko					1		
Rumunsko	4						
Slovinsko	3						
Anglicko	9		2				12
Bosna a		2	1				
Rusko*	11	5		6			
Srbsko*	5	5	6		1		
Turecko*		1				1	
Ukrajina*	1	4					
Spolu	53	17	9	7	6	2	19

*- tretie krajiny

Počet prijatých „Take Over Report“ žiadostí sa v porovnaní s obdobím pred niekoľkými rokmi výrazne zvýšil, čo súvisí hlavne s úspešnou akreditáciou odboru a profesionalitou výkonu DUS skúšok.

2.2.2.4 Rozhodnutie Komisie 2004/842

V zmysle Rozhodnutia Komisie 2004/842/ES udeľuje ÚKSÚP oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných alebo zeleninových druhov. Oprávnenia sú udeľované na skúšky a testy, ktoré sú vykonávané v poľnohospodárskych subjektoch s cieľom získania informácií o pestovaní a využívaní danej odrody pred registráciou.

V roku 2020 bolo doručených 18 žiadostí o udelenie oprávnenia. Udelených bolo celkom 30 oprávnení. Do tohto počtu sú zahrnuté aj oprávnenia, na ktoré bola žiadosť doručená na konci roku 2019. Najviac oprávnení bolo udelených pre kukuricu siatu, slnečnicu ročnú a repku olejku. Keďže sa problematika udeľovania oprávnení týka uvádzania osiva na trh, od 1. 5. 2020 bola presunutá na odbor osív a sadív.

2.2.2.5 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s odborom výkonu skúšobníctva organizuje Dni otvorených dverí (ďalej len „DOD“) na jednotlivých skúšobných staniciach.

V roku 2020 sa uskutočnili za dodržania prísnych epidemiologických opatrení tri akcie DOD s celkovým počtom účastníkov 154. Plodinoví špecialisti, zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Vinič a víno. V roku 2020 bolo publikovaných 15 odborných článkov a vydaná jedna brožúra. Zúčastňujú sa odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2020 aktívne prezentovali svoje výsledky na deviatich odborných podujatiach. Na internetovej stránke odbor zverejňuje popisy registrovaných odrôd za posledných 5 rokov, výsledky skúšok s registrovanými odrodami, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva, Listinu registrovaných odrôd platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a z nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečovanie výkonu štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných na ÚKSÚP a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 211/2020 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejnin a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh, v znení neskorších predpisov
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320
- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina

- Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
- Nariadenie Komisie 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
- Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesi štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
- Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
- Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
- Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS, v znení vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2018/1519/EÚ z 9. októbra 2018
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/1197, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
- Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šestnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/478, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejní a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ
- Rozhodnutie Komisie 2004/3/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov, v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2020/2113
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/2219 o rovnocennosti množiteľského a sadivového zeleninového materiálu iného ako osivo a množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia vyprodukovaných v Spojenom kráľovstve
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania geneticky modifikovaných rastlín, ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch GMR, vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú geneticky modifikovanú kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON-810. Momentálne odbor osív a sadív neeviduje žiadnych prihlásených pestovateľov GMR.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami. Zároveň je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie osív a sadív na trh podľa EÚ legislatívy. Z toho dôvodu sa odbor osív a sadív (ďalej len „OOaS“) podieľal na prebratí požiadaviek deviatich nových smerníc Komisie, do právneho poriadku SR prípravou návrhu na novelizáciu nariadení vlády SR pre množiteľský materiál viniča, olejnía a priadnych rastlín, krmovín, sadiva a sadeníc zelenín, sadiva zemiakov, obilnín, okrasných rastlín, osiva zelenín a ovocných drevín.

OOaS spolupracoval pri príprave metodických pokynov ÚKSÚP v súvislosti s požiadavkami ustanovenými v právnych predpisoch a zabezpečil informovanosť s prijatými aj pripravovanými zmenami prednáškovo-konzultačnou činnosťou na stretnutiach s kolegami z iných organizačných útvarov ÚKSÚP a evidovanými dodávateľmi, pokiaľ to epidemiologická situácia dovoľovala.

Zástupca odboru oznamoval Komisii požadované informácie a predkladal žiadosti na udelenie autorizácie a žiadosti na udelenia oprávnení podľa príslušných EÚ predpisov. Aktívne sa zúčastňoval na zasadnutiach dvoch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá Európskej komisie a ďalších pracovných skupín Rady EÚ a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ. Zasadnutia sa konali v prevažnej miere formou videokonferencií, na ktoré boli priebežne pripravované pozície a stanoviská SR k prejednávaným bodom agendy. Zo zasadnutí boli vypracované podrobné správy, ktoré boli distribuované zainteresovaným stranám.

Na OOaS sa aktívne sleduje aj vývoj súvisiacej európskej legislatívy, a preto sa zamestnanec odboru zúčastňoval sa zasadnutiach pracovných skupín, workshopov expertných skupín v oblasti zdravia rastlín a ekologického poľnohospodárstva, pokiaľ sa týkali predmetu činnosti OOaS a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ.

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľa, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2020 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 561 právnických a fyzických osôb. V roku 2020 bolo zaregistrovaných 11 nových subjektov.

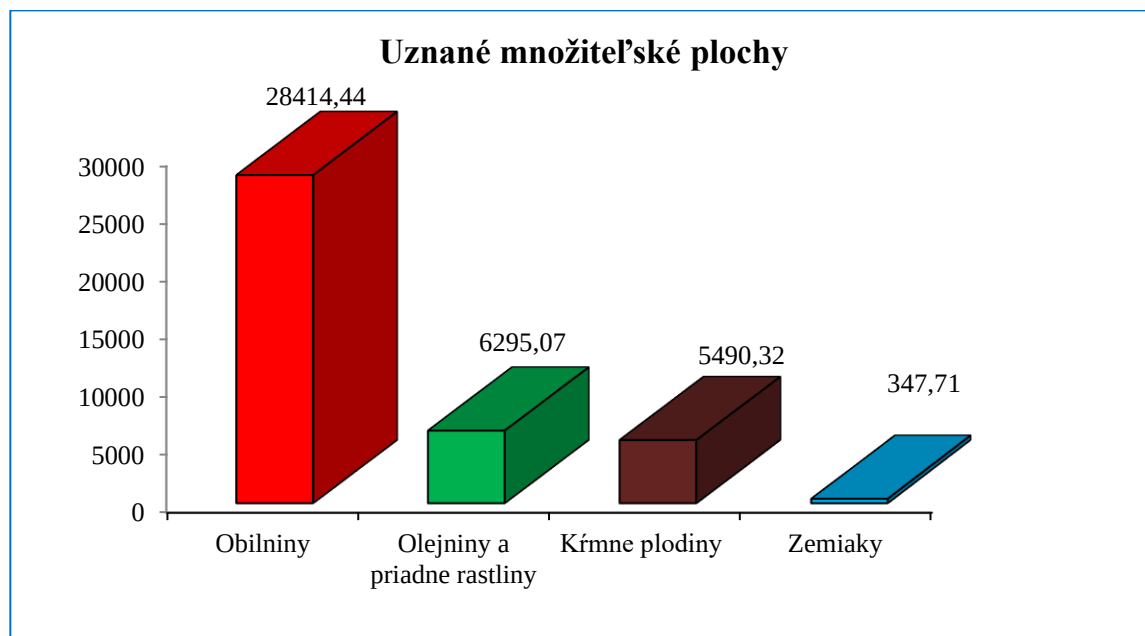
2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

V roku 2020 bolo do procesu uznávania prihlásených 41 685,22 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 652,52 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 41 032,70 ha, z čoho bolo uznaných 40 547,54 ha a 485,16 ha plôch bolo neuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2020

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	28 414,44 ha
Olejniny, priadne rastliny	6 295,07 ha
Krmoviny	5 490,32 ha
Zemiaky	347,71 ha

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2020 prihlásilo množiteľský materiál viniča 8 evidovaných dodávateľov.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 40 450 krov, čo predstavovalo odhadom 982 200 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard;
- podpníkové vinohrady, kde bolo prihlásených 48 680 krov viniča podpníkového na výmere 28,73 ha.

Uznaných bolo 22 960 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

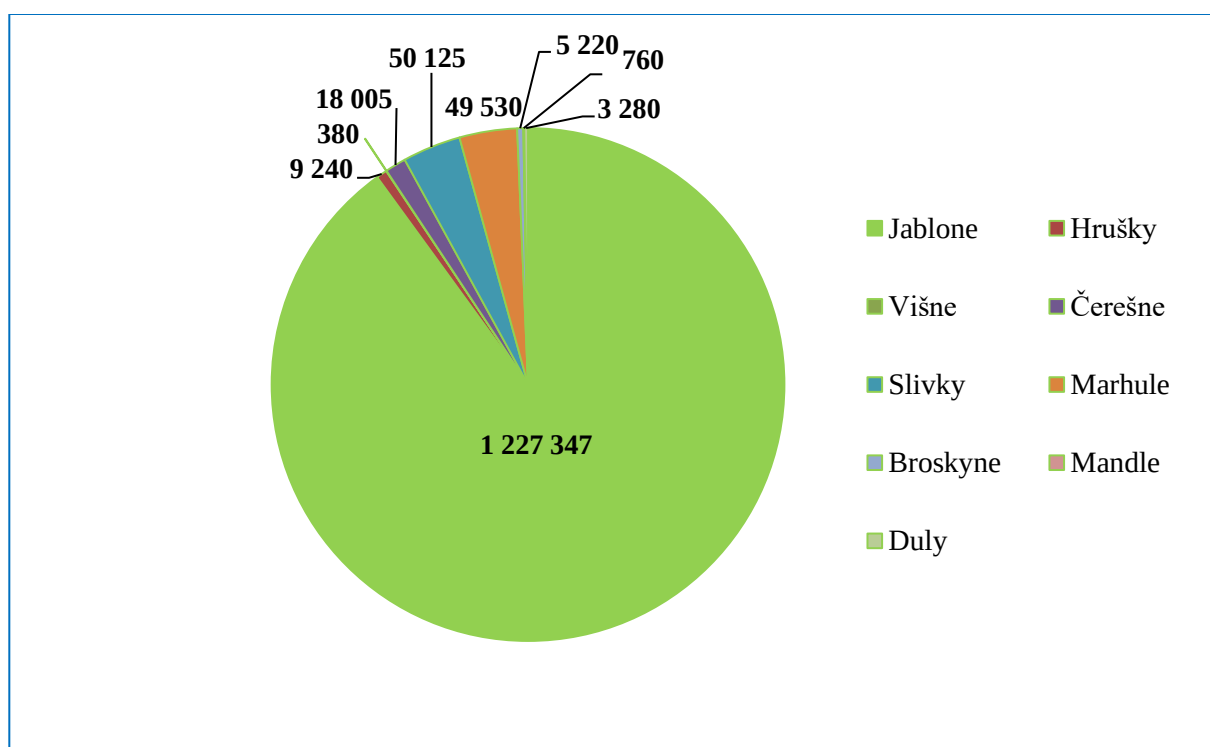
c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlásilo množiteľský materiál ovocných drevín 9 evidovaných dodávateľov.

Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia; bolo uznaných 58 504 ks
- výpestky veľkého ovocia; bolo uznaných 1 363 914 ks, z toho:

Jablone	1 227 374 ks	Marhule	49 530 ks
Hrušky	9 240 ks	Broskyne	5 220 ks
Višne	380 ks	Mandle	760 ks
Čerešne	18 005 ks	Orechy	0 ks
Slivky	50 125 ks	Duly	3 280 ks

V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených 1 230 826 ks ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Vegetačné skúšky sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín určeného na ďalšie množenie. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

V roku 2020 boli vegetačné skúšky založené a vyhodnotené len na skúšobnej stanici ÚKSÚP v Báhoňi. Celkovo bolo vysiatych a vyhodnotených 428 vzoriek: **poľné plodiny** - 421 vzoriek; **zeleniny** - 7 vzoriek.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzhádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 110 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 51 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 59 vzoriek v triedach Únie S až A. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy SR po poľných prehliadkach 347,71 ha, bolo odobraných 191 vzoriek. Uznaných bolo 346,85 ha, 128 porastov.

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

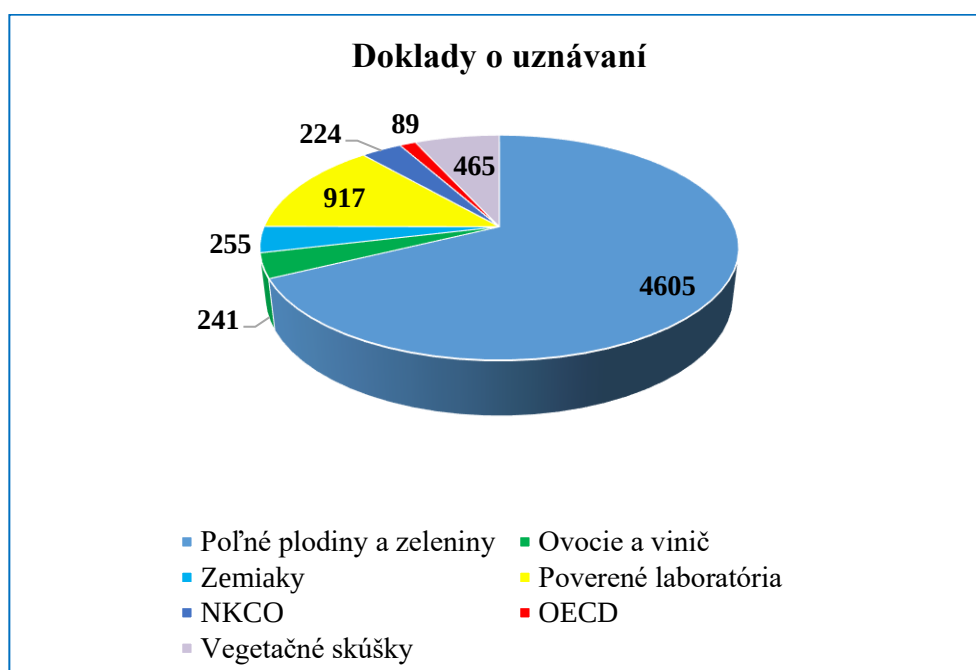
a) odber vzoriek

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív (ďalej len „OKOS“) odobrali celkovo 7 769 vzoriek.

b) vydávanie posudkov

Na základe posudkov vyhotovených zamestnancami bolo vydaných 6 796 certifikátov:

- dokladov o uznávaní 5 101 ks, z toho pre:
 - poľné plodiny a zeleniny 4 605 ks
 - ovocie a vinič 241 ks
 - zemiaky 255 ks
- dokladov o uznávaní, kde podklady pripravili poverené laboratória 917 ks
- vydanie osvedčení na nie konečne certifikované osivo (NKCO) 224 ks
- vydanie OECD certifikátov 89 ks
- osvedčenie o vegetačnej skúške 465 ks

c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

V roku 2020 bolo vydaných 7 povolení na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa rozhodnutia Rady (EÚ) č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. 4 povolenia boli na dovoz osiva kukurice siatej v celkovom objeme 107 036,51 kg, 2 povolenia boli na dovoz osiva sóje fazuľovej v celkovom objeme 7 000 kg a 1 povolenie bolo na dovoz osiva repky olejky v celkovom objeme 10 416,72 kg.

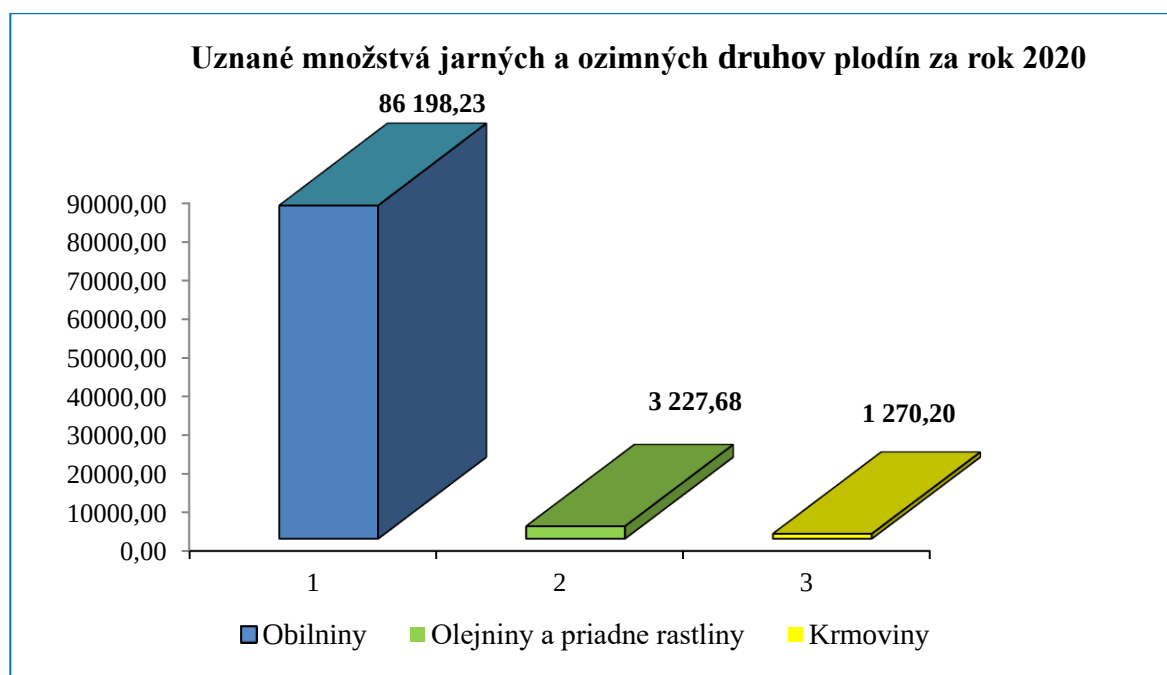
Podľa nariadenia vlády č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov, bolo vydaných 5 povolení na dovoz vzoriek osiva na pokusné účely z tretích krajín.

d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2020 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 95 224,50 t osiva, z toho uznaného bolo 90 696,11 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 86 198,23 t jarných a ozimných obilnín, 3 227,68 t olejní a priadnych rastlín a 1 270,20 t krmovín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 32 822,31 t osiva jarín z úrody z roku 2019, 56 242,70 t osiva ozimín z úrody z roku 2020 a 1 631,10 t osiva ozimín z úrody 2019.

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2020

Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	86 198,23
Olejníny a priadne rastliny	3 227,68
Krmoviny	1 270,20

e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOaS v roku 2020 evidoval 4 poverené laboratóriá. Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 25,29 % (241 ks) vzoriek z vydaných certifikátov, kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (953 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2020 boli zaregistrované 3 trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

Slovenská republika je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a OOaS je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku 2020 bolo vydaných 89 OECD certifikátov, ktoré sú využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Vydali sme OECD certifikáty na modré návesky pre 1 293,97 t osiva a na sivé návesky pre 5 030,28 t materiálu po zbere. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 177 porastov, čo predstavovalo 5 093,66 ha, z toho bolo 4 910,26 ha kukurice siatej, 113,40 ha ostatných druhov obilnín a 70,00 ha krmovín. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd / súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. V dňoch 18. - 19. 6. 2020 sa v Paríži vo Francúzsku uskutočnilo Výročné zasadnutie OECD osivárskych schém prostredníctvom videokonferencie, ktorého sa zúčastnila Ing. Helena Majdeková a Mgr. Valéria Chobotová z OOaS ako delegátky pre osivárske schémy za SR. Zo zasadnutia bola vypracovaná podrobná správa. Dňa 19. 11. 2020 sa uskutočnila pracovná skupina OECD pre konope, prostredníctvom videokonferencie, na ktorej sa zúčastnila Ing. Helena Majdeková a Mgr. Valéria Chobotová.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2020 bolo odobratých 17 vzoriek na kontrolu laboratórnych parametrov konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola osiva v malom balení

Inšpektori OKOS vykonali celkovo 4 kontroly baliarní malých balení osiva krmovín, zelenín a okrasných rastlín. Počas kontroly bol množiteľský materiál iba v originálnych malých spotrebiteľských obaloch. Neboli odobraté žiadne vzorky. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky. Skladovanie, adjustácia a uvádzanie množiteľského materiálu na trh bolo v súlade s platnou legislatívou.

c) kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov v osivách

Pri dovoze osiva z tretích krajín bolo odobratých 27 vzoriek osiva kukurice siatej, 3 vzorky osiva sóje fazuľovej a 4 vzorky osiva repky olejky na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti geneticky modifikovaných organizmov (ďalej len „GMO“). Všetky výsledky analýz boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2020 nebola pestovaná geneticky modifikovaná kukurica na území Slovenskej republiky.

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá tohoto zákona a vyhlášky MP SR č. 69/2007 sú nastavené tak, aby neprichádzalo k nežiadúcemu zmiešavaniu produkcie GMR kukurice satej a konvenčnej kukurice satej a kukurice satej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva. V prípade nedodržiavania týchto pravidiel, by dochádzalo k voľnému šíreniu GMR kukurice satej

do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom ekonomické škody.

V roku 2020 neboli vykonané úradné kontroly v zmysle požiadaviek z dôvodu, že v predchádzajúcich rokoch nebol založený žiadny porast GMR v SR.

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 77/2019, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 83/2017 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/273, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, vinohradnícky register, sprievodné doklady a certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu a povinné nahlasovanie, oznámenia a uverejňovanie oznamovaných informácií, a ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly a sankcie, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/274, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/935, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o metódy analýzy na určenie fyzikálnych, chemických a organoleptických vlastností vinárskych výrobkov a oznámenia o rozhodnutiach členských štátov týkajúcich sa zvýšenia prirodzeného obsahu alkoholu
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/934, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vinohradnícke oblasti, v ktorých sa môže zvýšiť obsah alkoholu, povolené enologické postupy a obmedzenia uplatniteľné na výrobu a konzervovanie vinárskych výrobkov, minimálny percentuálny podiel alkoholu pri

vedľajších produktoch a ich zneškodňovanie a zverejňovanie dokumentov Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno (ďalej len „OIV“)

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/34, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, zmeny špecifikácií výrobkov, register chránených názvov, zrušenie ochrany a používanie symbolov, ako aj pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o primeraný systém kontrol
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/33, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o žiadosti o ochranu označení pôvodu, zemepisných označení a tradičných pojmov v sektore vinohradníctva a vinárstva, námietkové konanie, obmedzenie používania, zmeny špecifikácií výrobkov, zrušenie ochrany a označovanie a obchodnú úpravu
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideliť registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register,
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča,
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe,
- na základe návrhu Tokajského združenia zatriedi kvalifikované hony,
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití,
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310,
- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh, vydáva certifikát alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu,
- prideliť a odníma štátne kontrolné číslo,

- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín,
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,
- ukladá pokuty a sankčné opatrenia,
- zasiela Štátnej veterinárnej a potravinovej správe Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch,
- rozhoduje o schválení chránených označení,
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ²⁾,
- posudzuje vlastnosti pozemku, vrátane pôdnych a klimatických podmienok na pestovanie viniča na vyžiadanie,
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17 024,
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie,
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za Slovenskú republiku,
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave,
- zasiela štatistické údaje Štatistickému úradu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠÚ SR“) v zmysle prílohy č. 4 Dodatku č. 3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína),
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do informačného systému pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov Európskej komisie (ďalej len „ISAMM“),
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinogradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA,
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

²⁾ § 9 ods. 3 písm. a) a § 17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu EÚ a SR. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu (ďalej len „CHOP“) a chráneným zemepisným označením (ďalej len „CHZO“), ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru, štatistické zisťovanie na úrovni Európskej komisie ISAMM ako aj SR a OIV, pre PPA a MPRV SR.

Registrácia vinogradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú, v Nitre pre Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre

Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Lučenci pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

2.4.3.1.1 Vinohradnícke oblasti a vinohradnícky potenciál v roku 2020

V rámci SR bola v roku 2020 **celková plocha aktuálne vysadená viničom 15 080 ha**, z toho rodiace vinohrady predstavujú 11 090 ha, nerodiace vinohrady do 3 rokov 1 131 ha a neobrábané vinohrady 2 859 ha.

V integrovanej produkcii sa nachádza 5 272,45 ha vinogradov a v ekologickej produkcii sa nachádza 172,18 ha.

Z celkovej výmery sa 4 034 ha nachádza v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 4 318 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 3 055 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 795 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 773 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 1 105 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

Muštové biele odrody predstavujú výmeru 10 338 ha, muštové odrody modré 3 826 ha, stolové odrody 121 ha, a vinič podpníkový 45 ha. Výmera 752 ha je vysadená zmesou odrôd.

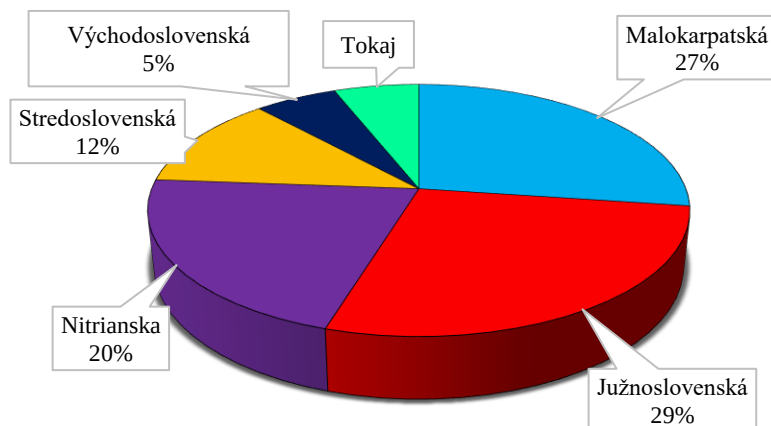
Pri rozdelení na plochy určené na výrobu vín s CHOP alebo CHZO, tu je celková plocha 14 537 ha a plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia je 506 ha.

2.4.3.1.2 Vydané rozhodnutia, osvedčenia a iné potvrdenia z vinohradníckeho registra SR

V roku 2020 bolo vydaných 282 osvedčení o registrácii vinohradu, 104 povolení na opätovnú výsadbu na celkovú výmeru 281,2 ha. V rámci oddelenia registra vinogradov bolo ďalej vydaných 150 odborných stanovísk k zmene druhu pozemku pre účely pozemkového úradu a 143 výpisov z vinohradníckeho registra pre účely PPA.

Plochy zaregistrovaných vinogradov v ha podľa vinohradníckych oblastí SR za rok 2020			
Vinohradnícka oblasť	Plocha pre výrobu vín s CHOP a CHZO (ha)	Plocha pre výrobu vín bez CHOP (ha)	Celková plocha (ha)
Malokarpatská	3 890	144	4 034
Južnoslovenská	4 195	123	4 318
Nitrianska	2 953	102	3 055
Stredoslovenská	1 689	106	1 795
Východoslovenská	741	31	773
Tokaj	1 105	0	1 105

Plochy vinogradov podľa vinohradníckych oblastí za rok 2020

Plochy vinogradov v ha podľa typu odrôd za rok 2020

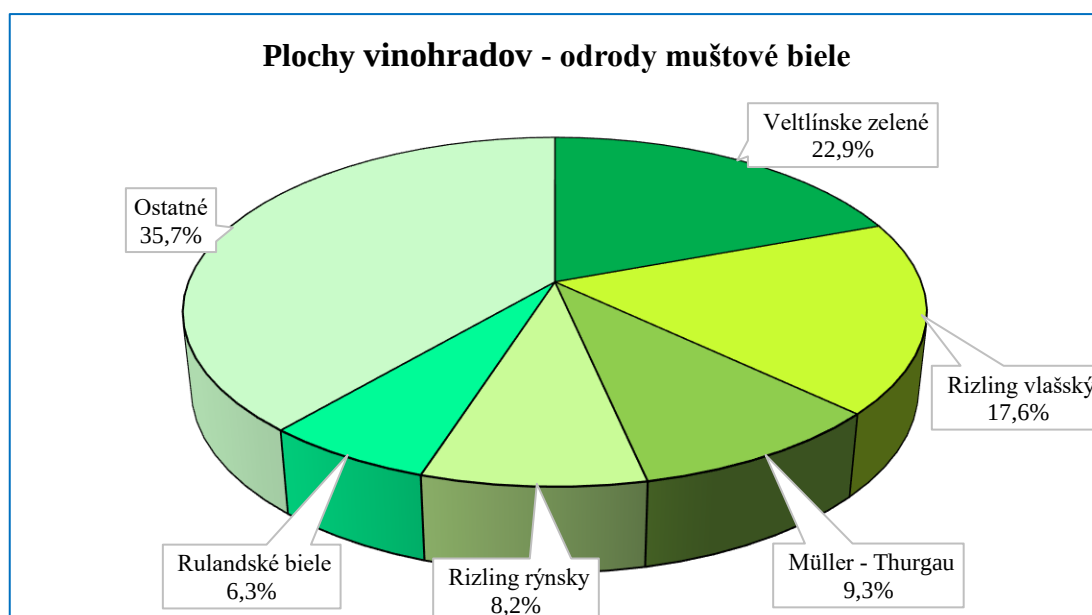
Vinohradnícka oblasť	Biele muštové odrody	Modré muštové odrody	Stolové odrody	Podpníky a zmes odrôd
Malokarpatská	2950,0	941,0	20,0	123,0
Južnoslovenská	2737,0	1459,0	42,0	80,0
Nitrianska	2172,9	780,9	22,7	78,6
Stredoslovenská	1220,0	470,0	28,0	77,0
Východoslovenská	566,6	175,0	8,4	23,0
Tokaj	691,5	0,4	0,1	413,0
Celkom	10 338,0	3 826,3	121,2	794,6

Plochy vinogradov v ha podľa odrôd – muštové biele

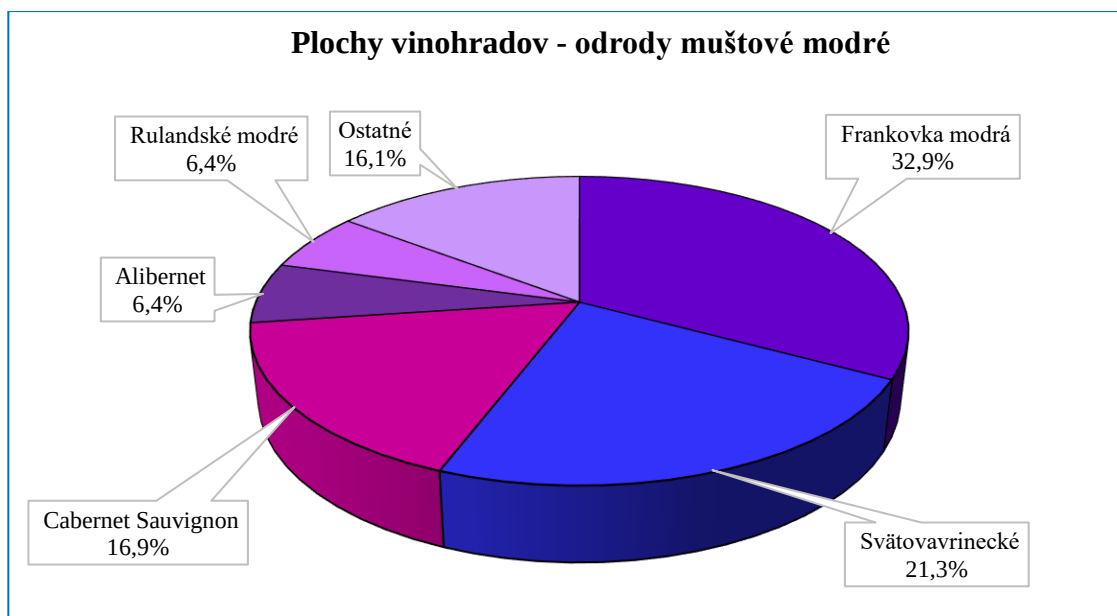
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Aurelius	14,2	14,1	-	0,1
Bouviero hrozno	10,8	8,0	-	2,8
Breslava	6,3	6,3	-	0,1
Devín	168,7	153	14,2	1,4
Dievčie hrozno	227	80,4	-	146,6
Feteasca regala	187,6	14,8	0,9	46
Hetera	1,9	1,2	0,6	-
Hossa	-	-	-	-
Chardonnay	408,8	354,6	51,1	3,2
Irsai Oliver	327,6	237,0	28,2	62,4
Milia	9,0	5,0	4,0	-
Müller - Thurgau	896,3	633,0	32,9	230,4
Muškát moravský	194,5	161,6	22,7	10,2
Muškát Ottonel	55,7	47,3	1,4	7,0
Neuburské	17,3	17,2	-	0,1

Noria	10,8	7,2	3,6	-
Pálava	211,8	110,6	100,8	0,4
Rizling rituál	1,7	0,1	1,6	-
Rizling rýnsky	784,9	550	76,8	158,2
Rizling vlašský	1685,4	1196,0	55,0	434,4
Rothgipfler	-	-	-	-
Rulandské biele	604,2	471,7	24,1	108,4
Rulandské šedé	467,6	339,6	101,2	26,8
Sauvignon	349,3	255,1	80,1	14,1
Silvaner Roth	-	-	-	-
Silvánske zelené	137,4	109,8	-	27,6
Tramín červený	470,6	305,5	76,9	88,1
Vetlinské červené skoré	149,0	106,0	-	43,0
Vetlinské zelené	2194,3	1609,7	61,1	523,5
Furmint	369,2	322,3	41,7	5,2
Lipovina	212,5	188,0	20,5	3,9
Muskát žltý	163,3	113,6	45,7	3,9
Spolu	10 338	7 545	845,2	1947,8

Plochy vinogradov v ha podľa odrôd – stolové a ostatné odrody				
Odrôda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Stolové				
Chrupka Jalabertova	1,0	1,0	-	-
Chrupka biela	36,8	17,1	-	19,6
Chrupka červená	4,7	4,6	-	0,1
Diamant	11,6	11,6	-	-
Dora	1,4	1,4	-	-
Julski biser	9,9	9,9	-	-
Olšava	0,6	0,6	-	-
Opál	3,0	3,0	-	-
Panonia Kincse	50,8	48,1	-	2,7
Guzal' Kara	0,6	0,6	-	-
Spolu	120,4	97,9	-	22,4
Zmes odrôd				
Vinič podpníkový	44,5	21,0	-	23,5
Zmes odrôd	751,6	199,8	21	530,8
Spolu	796,1	220,8	21	554,3

Plochy vinogradov v ha podľa odrôd – muštové modré				
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Alibernet	242,6	209,6	28,2	4,8
André	158,5	138,6	-	19,9
Cabernet Sauvignon	646,1	543,2	95,0	7,9
Dunaj	155,6	122,7	29,3	3,6
Frankovka modrá	1260,4	1045,0	54,4	161,1
Hron	20,9	4,4	16,5	-
Modrý portugal	94,4	75,0	1,7	17,8
Neronet	30,5	28,0	2,5	-
Nitria	16,1	4,4	11,7	-
Rimava	1,3	1,3	-	-
Rosa	3,0	2,4	0,6	-
Rudava	2,7	1,1	1,6	-
Rulandské modré	244,6	223,0	11,6	10,0
Svätovavrinské	815,7	701,2	5,1	109,4
Torysa	2,8	1,1	1,6	-
Váh	4,7	124,0	1,6	0,2
Zweigeltrebe	125,8	130,2	-	0,1
Spolu	3 825,6	3 225,9	265,0	334,7

2.4.3.1.2 Registrácia vinárov a obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi

Registrácia vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku v Bratislave. **K 31. 12. 2020 bolo registrovaných 690 činných vinárov a 250 obchodníkov s vinárskymi produktmi.** Počas roka 2020 doručilo „Žiadosť o registráciu vinára“ 47 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii vinára“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončilo činnosť 14 vinárov. Za to isté obdobie doručilo „Žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi“ 23 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia vo vinohradníckom registri a noví žiadatelia boli zaradení do registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť 4 obchodníci s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Počet subjektov
Malokarpatská	320
Nitrianska	119
Južnoslovenská	125
Stredoslovenská	39
Východoslovenská	35
Tokaj	38
mimo vinohradníckej oblasti	14

2.4.3.2 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s CHOP. Jeho hlavnou úlohou je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín

s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna. U spracovateľa vo výrobnnej prevádzke zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukornatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom / tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla. V roku 2020 bolo na výrobu vín s CHOP, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve **7 235 018 kg**, čo je v porovnaní s rokom 2019 o 1 387 376 kg menej.

Osvedčené hrozno z úrody 2020 podľa prívlastkov	
Prívlastok akostného vína	Hmotnosť v kg
kabinetné	338 062
neskorý zber	4 551 841
výber z hrozna	1 847 673
bobuľový výber	395 862
slamové víno	47 335
ľadové víno	22 600
botrytický výber	15 000
cibébový výber	9 800
hrozienkový výber	6 845
Spolu	7 235 018

Osvedčené hrozno z úrody 2020 podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Hmotnosť v kg
Južnoslovenská	2 920 680
Malokarpatská	1 572 182
Nitrianska	1 542 261
Stredoslovenská	646 505
Východoslovenská	442 390
Tokaj	111 000
Spolu	7 235 018

2.4.3.3 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú podľa zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych

plochách na území SR, a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s CHZO Slovenský vinohradnícky región a s tradičným výrazom regionálne víno, vína s CHOP – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom **akostné víno, akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hroziakový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), **pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v akreditovanom laboratóriu, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína podľa štatútu č. 11149/2010-1310, organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie CHOP/CHZO.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z.z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

V roku 2020 bolo preskúšaných spolu 2 003 vzoriek vína s CHOP a 12 vzoriek vína s CHZO. Počet vzoriek predstavuje celkové hodnotené množstvo 21 369 089 litrov vína s chráneným označením. Z uvedeného hodnoteného množstva bolo **schválených 20 717 274 l vína (97%)**, zakázané uvádzať na trh (ďalej len „ZUT“) bolo 24 500 l, dočasný zákaz uvádzať na trh (ďalej len „DZUT“) bolo 612 390 l a inak preradené 14 925 l vína. Celkovo bolo vydaných 1 896 certifikátov, 96 rozhodnutí o dočasnom zákaze uvádzania vína na trh, 3 zákazy uvádzania na trh a 7 vzoriek bolo preradených do inej kategórie.

Certifikácia vín (biele, červené, ružové) s CHOP podľa chránených vinohradníckych oblastí bola v roku 2020 nasledovná:

- CHOP „Malokarpatská/-é/-ý“ bolo hodnotených 2 945 438 l bieleho vína, 1 328 110 l červeného vína a 459 111 l ružového vína,
- CHOP „Nitrianska/-e/-ý“ bolo hodnotených 2 696 713 l bieleho vína, 817 698 l červeného vína a 503 966 l ružového vína,
- CHOP „Južnoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 4 989 073 l bieleho vína, 2 343 060 l červeného vína a 739 795 l ružového vína,
- CHOP „Stredoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 037 925 l bieleho vína, 412 160 l červeného a 121 375 l ružového vína,
- CHOP „Východoslovenská/-é/-ý“ bolo hodnotených 1 049 315 l bieleho vína, 312 601 l červeného vína a 53 100 l ružového vína,
- CHOP „Tokaj“ bolo hodnotených 420 010 l bieleho vína z toho tokajské vína 21 240 l,
- CHOP „Skalický rubín“ bolo hodnotených 18 225 l červeného vína.

Z celkového objemu certifikovaného vína z bielych muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 13 006 287 l z toho DZUT malo 553 141 l a ZUT malo 25 951 l. Najviac zastúpené odrody boli Veltlínske zelené, Rizling rýnsky, Rizling vlašský a Chardonnay.

Z celkového objemu certifikovaného vína z modrých muštových odrôd zapísaných v LRO bolo hodnotených 5 183 600 l červeného vína z toho DZUT malo 98 138 l a preradených bolo 1000 l. Najviac zastúpené boli odrody Frankovka modrá, Cabernet Sauvignon, Alibernet a Svätovavrínecké.

Spolu sme certifikovali 19 944 836 l vína s CHOP a CHZO z tohto objemu bolo schválených 19 238 166 l (96,5%).

CHOP vína (zo všetkých oblastí) s tradičným výrazom „**akostné víno**“ bolo hodnotených spolu 14 670 644 l. **Akostné vína s prívlastkom od kabinetného až po cibébový výber bolo hodnotených spolu 3 955 898 l**, z toho najviac zastúpený bol prívlastok „neskorý zber“.

CHOP vína s pretlakom CO₂ s tradičným výrazom **pestovateľský sekt a sekt vinohradníckej oblasti bolo v roku 2020 hodnotených spolu 35 900 l** a všetky boli schválené.

CHOP Tokaj - **tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský fordítáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát) bolo hodnotených 21 240 l z toho 3 300 l malo DZUT.

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť MPRV SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Komisia v roku 2020 zasadala v pravidelných intervaloch spolu 39 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bolo prehodnotených 2 016 vzoriek, čo je v priemere 52 vzoriek na jednom zasadnutí. V rámci senzorického preskúšania komisia dočasne zakázala uvádzať na trh 95 vzoriek, zákaz uvádzať na trh bol udelený 3 vzorkám a 8 vzoriek bolo preradených do inej kategórie ako bola deklarovaná na žiadosti o certifikáciu.

Certifikácia vín s chráneným označením – biele muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		ZUT		DZUT		Inak preradené	
		(l)	%	(l)	%	(l)	%	(l)	%
Aurelius	11 135	11 135	100	-	-	-	-	-	-
Bouvieroovo hrozno	21 500	21 500	100	-	-	-	-	-	-
Breslava	15 350	15 350	100	-	-	-	-	-	-
Chardonnay	902 862	780 962	86,5	15 000	1,7	106 200	11,7	700	0,1
Devín	545 920	544 430	99,7	-	-	1 490	0,3	-	-
Dievčie hrozno	1 500	1 500	100	-	-	-	-	-	-
Feteasca regala	46 948	39 748	84,7	-	-	5 100	10,0	2 100	5,3
Furmint	87 298	87 298	100	-	-	-	-	-	-
Hetera	3 680	3 680	100	-	-	-	-	-	-
Hossa	400	400	100	-	-	-	-	-	-
Irsay Oliver	440 975	440 975	100	-	-	-	-	-	-
Lipovina	100 900	100 900	100	-	-	-	-	-	-
Mília	18 620	18 620	100	-	-	-	-	-	-
Muškát moravský	324 325	324 225	99,9	-	-	100	0,1	-	-
Muškát Ottonel	7 700	6 610	85,8	-	-	1 090	14,2	-	-
Müller Thurgau	1 170 232	1 169 752	99,9	-	-	480	0,1	-	-
Muškát žltý	80 558	73 558	91,3	-	-	7 000	8,7	-	-
Noria	16 570	16 570	100	-	-	-	-	-	-
Pálava	287 118	212 118	73,9	-	-	75 000	26,1	-	-
Rulandské biele	579 110	550 360	95,0	-	-	28 750	5,0	-	-

Rizling rýnsky	803 754	711 626	88,5	7 000	0,9	85 128	10,6	-	-
Rulandské šede	989 863	984 688	99,5	-	-	4 800	0,5	375	-
Rizling rituál	1 500	1 500	100	-	-	-	-	-	-
Rizling vlašský	1 571 765	1 571 390	99,9	-	-	375	0,1	-	-
Sauvignon	563 635	517 435	91,8	-	-	38 250	6,8	7 950	1,4
Silvánske zelené	53 160	53 160	100	-	-	-	-	-	-
Tramín červený	1 324 215	1 244 277	94,0	-	-	79 938	6,0	-	-
Veltlínske červené skoré	19 250	19 250	100	-	-	-	-	-	-
Veltlínske zelené	2 442 566	2 436 316	99,7	-	-	6 250	0,3	-	-
Spolu	12 432 409	11 959 333	96,2	22 000	0,2	439 951	3,5	11 125	0,1

Certifikácia vín s chráneným označením - modré muštové odrody

Odroda	Množstvo	Schválené		ZUT		DZUT		Inak preradené	
	(l)	(l)	%	(l)	%	(l)	%	(l)	%
Alibernet	578 399	562 349	97,2	-	-	16 050	2,8	-	-
André	30 000	30 000	100	-	-	-	-	-	-
Cabernet Sauvignon	1 589 641	1 573 321	98,9	-	-	16 320	1,0	-	-
Dunaj	250 633	229 533	91,6	-	-	21 100	8,4	-	-
Frankovka modrá	3 063 428	3 038 408	99,2	-	-	25 020	0,8	-	-
Hron	20 680	20 680	100	-	-	-	-	-	-
Modrý Portugal	113 994	113 994	100	-	-	-	-	-	-
Neronet	51 275	51 275	100	-	-	-	-	-	-
Nitria	5 826	5 406	92,8	-	-	420	7,2	-	-
Rimava	1 700	1 700	100	-	-	-	-	-	-
Rulandské modré	355 452	339 402	95,5	-	-	15 550	4,4	500	0,1
Rosa	3 350	3 350	100	-	-	-	-	-	-
Rudava	3 145	3 145	100	-	-	-	-	-	-
Svätovavrinecké	743 540	741 540	99,7	-	-	2 000	0,3	-	-
Torysa	1 795	1 795	100	-	-	-	-	-	-
Váh	5 740	5 740	100	-	-	-	-	-	-
Zweigeltrebe	60 180	59 180	98,3	-	-	1 000	1,7	-	-
Spolu	6 878 778	6 780 818	98,6	-	-	97 460	1,4	500	0,1

2.4.3.5 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s CHOP označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hroziakový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, másľas, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ďalej len „ŠKČ“).

ŠKČ obsahuje tieto údaje: skratku ŠKČ, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení ŠKČ, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia ŠKČ.

ŠKČ prideliuje ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

ÚKSÚP prideliť v roku 2020 spolu 5 667 710 kusov ŠKČ.

Pridelené Štátne kontrolné čísla

Druh fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,25	7 000
0,37	26 345
0,50	486 580
0,75	5 147 676
1,50	99
3,00	15
Spolu	5 667 710

2.4.3.6 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 51 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, na ktorých osvedčil pôvod vína zo SR. Okrem Číny a Japonska sa slovenské vína vyviezli aj do USA a Švajčiarska.

2.4.3.7 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2010, STN EN ISO 8586:14 a STN EN ISO 8589:2010.

Certifikačný orgán dodržiava zásady etického kódexu registrovaného člena SNAS a používa akreditačnú značku v súlade s politikou prijatou SNAS, má autoritu a udržiava zodpovednosť za certifikáciu, je nezávislý a nestranný voči žiadateľom, kandidátom a certifikovaným osobám, ich zamestnancom a zákazníkom.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti (Certifikát vybraný posudzovateľ alebo Certifikát senzorický posudzovateľ- Expert)

Na základe výsledkov certifikácie sú menovaní členovia Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj degustátori, ktorí sa zúčastňujú národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotia vína a vinárske produkty na regionálnej úrovni. Platia 5 rokov a sú akreditované SNAS.

Certifikácia osôb sa v roku 2020 konala raz, v mesiaci októbri s účasťou 10 žiadateľov. Certifikačný orgán vydal 10 certifikátov spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov, z toho 2 certifikáty pre vybraného posudzovateľa a 8 pre senzorického posudzovateľa experta.

2.4.3.8 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP, OVV v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na

schválenie. Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v LRO do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2020 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 176 kontrol, z toho 79 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 19 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie, 77 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov a 1 kontrola ukončenia presunu vinohradu.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 250/2017 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2018 až 2020 v znení vyhlášky č. 266/2018 Z. z.
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES), č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS v znení neskorších predpisov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/466 o dočasných opatreniach na obmedzenie rizík pre zdravie ľudí, zvierat a rastlín a pre dobré životné podmienky zvierat počas určitých

vážnych narušení kontrolných systémov členských štátov v dôsledku ochorenia spôsobeného koronavírusom (COVID-19) v znení neskorších predpisov

- Zákon č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z.
- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v znení neskorších predpisov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/977, ktorým sa v dôsledku pandémie COVID-19 stanovujú výnimky z nariadení (ES) č. 889/2008 a (ES) č. 1235/2008, pokiaľ ide o kontroly výroby ekologických produktov v znení neskorších predpisov

2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva

Činnosť v oblasti ovocinárstva je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a registra chmeľníc – údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha,
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc na žiadosť užívateľov,
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva,
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi,
- oprávnenia kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v registri,
- vypracovávanie odborných stanovísk k:
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu a chmeľnice na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu;
 - projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad;
- vykonávania činnosti v oblasti ISAMM, ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ.

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a prostredníctvom informačného systému register poľnohospodárskych produkčných plôch (ďalej len „LPIS“). V registri ovocných sádov a chmeľníc sa evidujú a aktualizujú údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31. 12. 2020 bolo v registri ovocných sádov a chmeľníc evidovaných 471 ovocinárskych užívateľov a 1 chmeliarsky užívateľ. Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) overuje údaje vedené v registri ovocných sádov a chmeľníc kontrolami v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ovocných sádov a chmeľníc k 31. 12. 2020

Celková výmera ovocných sádov k 31. 12. 2020 dosiahla 6271,20 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera ovocných sádov na Slovensku oproti roku 2019 klesla o 7 % (o 455,60 ha). Produkčná výmera ku koncu roka 2020 dosiahla 5 706,00 ha. Z toho intenzívne ovocné sady tvoria 79 % (4 528,80 ha) a extenzívne 21% (1 177,20 ha). Produkčná výmera oproti roku 2019 medziročne klesla o 8 %.

Štruktúra ovocných sádov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2020

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sádov podľa intenzity v ha		Výmera v %
6 271,20	5 706,00	intenzívne sady	4 528,80	79
		extenzívne sady	1 177,20	21

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 ha alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 ha. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiaci“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami Programu rozvoja vidieka (ďalej len „PRV“) v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickom pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, je preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „vis major“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Užívateľ ovocného sadu – ovocinársky subjekt je fyzická alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra ovocných sadov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31. 12. 2020

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				výmera v ha	výmera v %
intenzívne	4 528,80	9 - vysoká	1 653,10	s produkciou 5 320,30	93
		7 - dobrá	1 319,60		
		5 - priemerná	1 556,10		
extenzívne	1 177,20	3 - nízka	791,40	bez produkcie 385,70	7
		2 - veľmi nízka	227,10		
		1 - žiadna	158,70		
Spolu	5 706	-	5 706		100

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31. 12. 2020

Produkčná výmera v ha				
Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	600,50	1 592,50	2 193,00	10,5
Orech kráľovský	265,20	981,90	1 247,10	4,6
Slivka domáca	112,40	535,90	648,30	2,0
Čerešňa vtáčia	55,00	118,00	173,00	1,0
Hruška obyčajná	34,80	86,60	121,40	0,6
Marhuľa obyčajná	22,60	209,60	232,20	0,4
Broskyňa obyčajná	22,00	296,90	318,90	0,4
Ringlota	16,30	0,40	16,70	0,3
Ríbezľa červená	14,90	22,40	37,30	0,3
Jarabina čierna - Arónia čiernoplodá	12,20	68,50	80,70	0,2
Višňa	7,40	43,00	50,40	0,1
Ostatné	13,90	573,10	587,00	0,2
Spolu	1 177,20	4 528,80	5 706,00	20,6

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2020

V registri chmeľníc bol k 31. 12. 2020 registrovaný 1 užívateľ chmeľníc. Celková výmera chmeľníc v roku 2020 dosiahla 38,41 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc, z ktorej sa zberá úroda dosiahla 36,79 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Trenčín	38,41	100,0	36,79	100,0
Spolu	38,41	100,0	36,79	100,0

Pestovanie chmeľu je náročné na čas a ručnú prácu, z toho dôvodu 3 pestovatelia v roku 2020 zlikvidovali svoje chmeľnice a volili možnosť hospodáriť na ornej pôde. Tým sa v roku 2020 celková výmera chmeľníc znížila o 98,51 ha.

Na Slovensku sa aktuálne pestuje iba 1 odroda chmeľu - Žatecký poloskorý červenák – klon 72, ktorý je pestovaný na celej aktuálnej produkčnej výmere chmeľníc v SR.

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31. 12. 2020

K 31. 12. 2020 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 65 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sadov sa znížila od roku 2016 o 4 039,6 t.

Kapacita skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2016	2017	2018	2019	2020
Počet užívateľov sadov pre uskladnenie ovocia (ovocné sklady v t)	78	71	66	65	62
Sklady vetrané vzduchom v t	5 359,6	4 399,6	4 326,5	3 806,6	3 725,0
Klimatizované sklady bez možnosti regulovanej atmosféry v t	9 714,5	11 314,5	11 149,5	9 649,5	9 449,5
Sklady s riadenou atmosférou - zníženým obsahom kyslíka (CA) v t	1 580	1 580	1 580	1 580	1 540
Sklady s upravenou atmosférou –veľmi zníženým obsahom kyslíka (ULO - Ultra Low Oxygen) v t	19 484	17 484	17 484	17 384	17 384
Sklady CA - ULO spolu v t	21 064	19 064	19 064	18 964	18 924
Celková kapacita skladov v SR	36 138,1	34 778,1	34 540,0	32 420,1	32 098,5

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2020 nasledovné štátne štatistické zisťovania:

- odhad úrody ovocia k 15. 6., 15. 9. a produkcia ovocia k 31. 12.
- výkaz o uskladnení jabĺk a hrušiek k 1. 3., 31. 10. a 31. 12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu* a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sadov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sadov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

* Čl. 14 nariadenia Rady (ES) č. 1182/2007 z 26. septembra 2007, ktorým sa stanovujú osobitné pravidlá pre sektor ovocia a zeleniny a menia a dopĺňajú smernice 2001/112/ES a 2001/113/ES a nariadenia (EHS) č. 827/68, (ES) č. 2200/96, (ES) č. 2201/96, (ES) č. 2826/2000, (ES) č. 1782/2003 a (ES) č. 318/2006 a zrušuje nariadenie (ES) č. 2202/96 (Ú. v. EÚ L 273, 17. 10. 2007) v platnom znení.

Odhad úrody ovocia jablák, hrušiek, broskýň a marhúľ k 15. 6. 2020

Odhad úrody k 15. 6. 2020	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	29 232,1	836,0	1 049,9	77,9
Nahlásená výmera v ha	1 676,5	83,9	284,3	161,4
Dopočítaná úroda v t	309,4	4,8	2,9	22,1
Dopočítaná výmera v ha	105,9	6,8	2,0	32,7
Odhad úrody ovocia spolu v t	29 541,5	840,7	1 052,8	100,0

Odhad úrody ovocia jablák a hrušiek k 15. 9. 2020

Odhad úrody k 15. 9. 2020	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	28 516,4	948,0
Nahlásená výmera v ha	1 575,3	74,9
Dopočítaná úroda v t	198,6	1,4
Dopočítaná výmera v ha	56,7	0,9
Odhad úrody ovocia spolu v t	28 715,0	949,4

Produkcia ovocia k 31. 12. 2020

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 324 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sadov. Späť sa vrátilo 276 (85 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 59 (21 %) subjektov.

V roku 2020 sa na Slovensku vyprodukovalo 34 129,8 t ovocia na výmere 4 997,3 ha. Na výmere 326,8 ha bola dopočítaná úroda ovocia 571,2 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2020

Produkcia ovocia	Počet rodiacich jedincov - ovocných stromov, kríkov a sadeníc (ks)	Úroda v ovocných sadoch (t)	Vysadená plocha rodiacich ovocných sadoch a plantáží (ha)	Priemerná úroda (t/ha)
Jabloň domáca	4 289 649	28 428,55	1 803,72	15,76
Hruška obyčajná	140 700	1 104,76	99,78	11,07
Broskyňa obyčajná	240 985	1 074,77	305,09	3,52
Marhuľa obyčajná	126 344	134,68	195,65	0,69
Slivka domáca	300 005	1 260,95	592,48	2,13
Čerešňa vtáčia	156 304	535,63	156,03	3,43
Baza čierna	27 502	71,07	49,71	1,43
Jarabina čierna (Arónia čiernoplodá)	111 181	210,90	55,93	3,77
Ríbezľa červená	185 298	20,58	41,21	0,50
Ríbezľa čierna	632 818	40,49	127,96	0,32
Jahoda	5 450 362	1 062,00	166,66	6,37
Orech kráľovský (vlašský)	121 401	12,78	1 170,72	0,01
Brusnica chocholíkatá – čučoriedka	252 976	106,28	72,18	1,47
Rakytník rešetliakový	67 790	31,27	49,98	0,63
Malina	68 998	6,77	9,37	0,72
Ostatné neuvedené ovocie	120 154	28,33	100,84	0,28
Spolu	12 292 467	34 129,81	4 997,30	6,83

Uskladnenie jablák a hrušiek

Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k 31. 10. 2020 zaradených 52 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadoch a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 43 respondentov (83 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 16 respondentov (37 %).

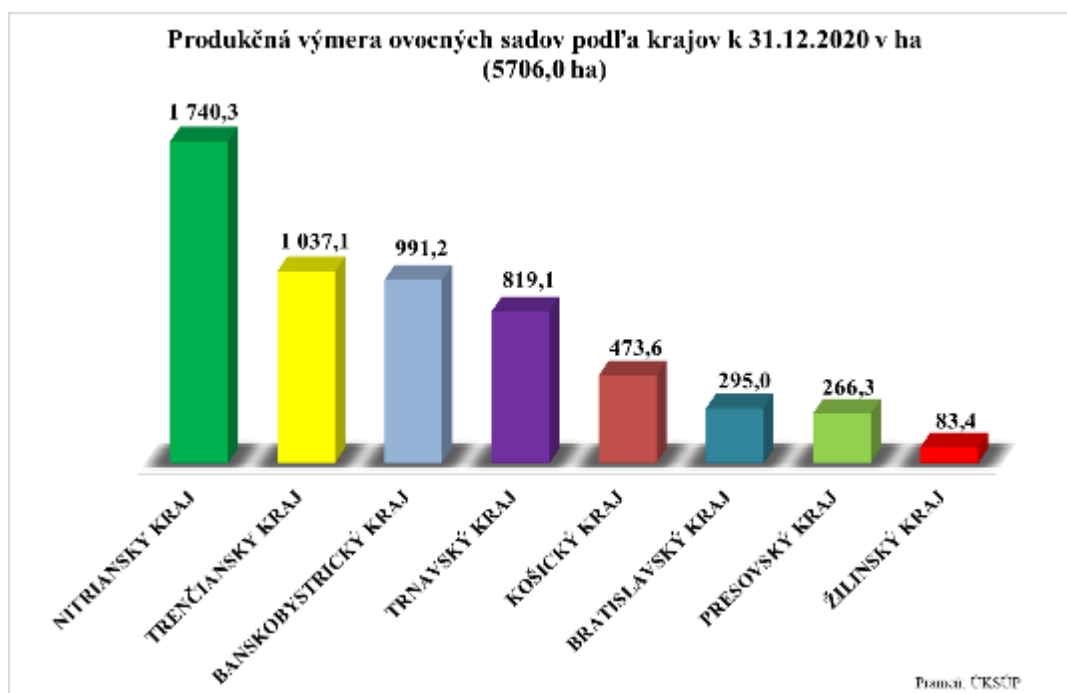
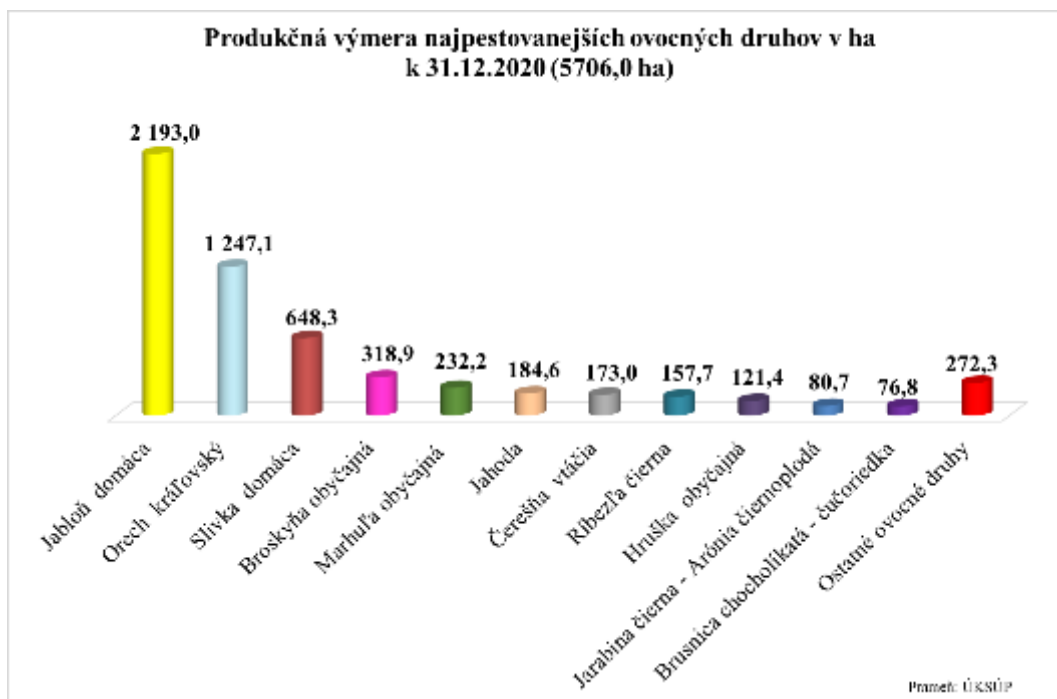
Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31. 10. 2020 uskladnené nasledujúce množstvo ovocia: jablká z domácej produkcie 16 154,50 t a hrušky z domácej produkcie 227,72 t.

Do zisťovania k 31. 12. 2020 bolo zaradených 51 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadoch a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona. Vyplnené výkazy sa vrátili od 48 respondentov (96 %). Nulové zásoby ovocia v skladoch uviedlo 24 respondentov (50 %).

Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31. 12. 2019 uskladnených 11 941 t jablák a 6,5 t hrušiek.

Uskladnenie jablák a hrušiek z domácej produkcie v roku 2020

Ukazovateľ	Jablá	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 1. 3. 2020 (t)	7 711,75	0,00
Uskladnenie ovocia k 31. 10. 2020 (t)	16 154,50	227,72
Uskladnenie ovocia k 31. 12. 2020 (t)	11 941,02	6,45

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v rokoch 2004 – 2020

Rok	Celková výmera (ha)	Produkčná výmera (ha)	Manipulačná plocha (MP) (ha)	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11 435	9 360	2 076	18 %
2005	10 659	9 330	1 330	12 %
2006	10 433	9 273	1 160	11 %
2007	10 065	8 945	1 120	11 %
2008	9 604	8 479	1 125	12 %
2009	9 602	8 506	1 097	11 %
2010	9 286	8 313	973	10 %
2011	8 927	8 057	870	10 %
2012	7 829	7 048	781	10 %
2013	7 378	6 569	809	11 %
2014	7 586	6 791	795	10 %
2015	7 070	6 213	857	12 %
2016	7 070	6 382	689	10 %
2017	6 801	6 185	616	9 %
2018	6 716	6 148	568	8 %
2019	6 727	6 136	590	9 %
2020	6 271	5 706	565	9 %

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2011 – 2020

Ovocný druh	Produkčná výmera v ha											2020 - 2011
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	(%)	Pokles (-) / nárast (+)
Jabloň domáca	4 177,5	3 686,0	3 448,2	3 319,0	3 051,4	3 074,1	2 689,7	2 592,3	2 526,4	2 193,0	38,4 %	- 1 984,5
Hruška obyčajná	205,1	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	135,4	136,9	136,9	121,4	2,1 %	- 83,7
Broskyňa obyčajná	737,5	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	364,7	377,9	341,4	318,9	5,6 %	- 418,6
Marhuľa obyčajná	239,0	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	230,3	227,7	228,5	232,2	4,1 %	- 6,8
Slivka domáca	687,2	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	657,2	661,5	660,8	648,3	11,4 %	- 38,9
Ringlota	43,6	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	17,2	17,0	17,6	16,7	0,3 %	- 26,9
Čerešňa vtáčia	308,8	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	193,1	190,5	180,2	173,0	3,0 %	- 135,8
Višňa	171,5	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	50,9	41,8	50,6	50,4	0,9 %	- 121,1
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	8,4	8,5	0,1 %	8,1
Slivka čerešňoplodá	35,0	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	4,5	5,2	5,2	5,2	0,1 %	- 29,8
Ríbezľa červená	171,3	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	45,1	42,8	43,6	37,3	0,7 %	- 134,0
Ríbezľa biela	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0,001 %	0,0
Ríbezľa čierna	528,7	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	211,7	202,9	204,9	157,7	2,8 %	- 371,0
Egreš obyčajný	18,7	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	0,5	0,2	0,0 %	- 18,5

Malina	17,0	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	10,9	10,9	13,5	9,0	0,2 %	- 8,0
Černica	5,9	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	2,6	3,2	3,7	3,4	0,1 %	- 2,5
Jahoda	191,4	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	162,7	157,6	181,3	184,6	3,2 %	- 6,8
Orech kráľovský	313,1	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	1 180,7	1 246,7	1 237,6	1247,1	21,9 %	934,0
Gaštan jedlý	19,1	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	8,1	8,0	7,4	7,7	0,1 %	- 11,4
Zemolez	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,01 %	0,4
Rakytník rešetliakovitý	16,6	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	44,2	45,3	51,4	51,3	0,9 %	34,7
Lieska obyčajná	6,8	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	7,3	7,4	12,9	12,7	0,2 %	5,9
Jarabina	3,0	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	0,5	0,01 %	- 2,5
Jarabina vtáčia x Hloh sibírsky	2,4	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,001 %	- 2,3
Drieň obyčajný	1,1	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	2,6	3,5	3,0	3,5	0,1 %	2,4
Baza čierna	76,2	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	41,4	40,5	46,3	44,3	0,8 %	- 31,9
Jarabina čierna	34,5	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	61,5	61,7	77,6	80,7	1,4 %	46,2
Ruža jablčková	10,0	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	11,2	11,2	10,5	10,5	0,2 %	0,5
Brusnica chocholikatá	31,8	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	41,4	44,3	74,6	76,8	1,3 %	45,0
Moruša	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	3,1	3,0	3,2	3,0	0,1 %	0,7
Ostatné	1,2	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	4,6	5,0	6,4	7,4	0,1 %	6,2
Spolu	8 056,8	7 048,1	6 569,0	6 791,3	6 212,8	6 381,6	6 185,1	6 147,9	6 136,5	5706,0	100,0 %	- 2 350,8

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva kontrolu ovocných sádov a chmeľníc na mieste pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov a registri chmeľníc. Overovanie skutočného stavu s údajmi v registri sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných sádov eviduje v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z., údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä – úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod.

OOEPV na žiadosť užívateľa vydáva výpis z registra ovocných sádov ako potvrdenie o evidencii subjektu v registri ovocných sádov.

Výpisy z registra ovocných sádov od roku 2020 nemusia farmári predkladať na PPA pre získanie podpôr v poľnohospodárstve. Vydávanie výpisov vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.

V roku 2020 bolo vydaných 23 výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc.

Kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste sa vykonávali počas vegetačného obdobia. Celkovo bolo v roku 2020 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 496,9 ha u 57 užívateľov ovocných sádov.

Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sádov a chmeľníc v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019

Údaj	Stav v registri 2019	Kontroly na mieste 2019	Stav v registri 2020	Kontroly na mieste 2020
Počet subjektov	453	58	453	57
Celková výmera sádov v ha	6726,8	574,2	6271,2	496,9
Počet skontrolovaných dielov pôdnych blokov	-	98	-	84
Počet vyradených dielov pôdnych blokov	-	2	-	16

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2020 OOEPV vydal 41 odborných stanovísk. Z toho 40 odborných stanovísk bolo vydaných k projektom na výsadbu ovocných sádov a 1 odborné stanovisko bolo vydané k projektu na výsadbu rýchlorastúcich drevín.

2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby

Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- plnenia úloh príslušného orgánu pre EPV podľa osobitných predpisov,
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme EPV a vykonávania zmien v registri EPV,
- výmaz prevádzkovateľov činných v systéme EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržiavania pravidiel systému EPV,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (kontrola a certifikácia v EPV),
- vedenia registra prevádzkovateľov činných v systéme EPV,
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania úradných kontrol, vrátane delegovaných kontrol pre PPA na poberateľov podpory PRV pre opatrenie Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií),
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR,
- zostavovania zoznamov:
 - hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV,
 - prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- vedenia databázy bioosív,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi členských štátov EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,
- prípravy podkladov pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel

EPV,

- spracovávanie údajov a zostavovanie súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha satabázové systémy EÚ - CIRCABC, OFIS a ECAS portal. V oblasti poskytovania informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami.

2.5.3.1 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ – t.j. balenie a uchovávanie produktov z EPV, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, iný prevádzkovateľ – t.j. obchodovanie, skladovanie a preprava produktov z EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu, ÚKSÚP.

V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. ÚKSÚP, OOEPV vykonáva registráciu prevádzkovateľov EPV a tiež zmeny registrácie, vrátane zrušenia registrácie. Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP (<https://www.uksup.sk/ooepv-registre-a-zoznamy>).

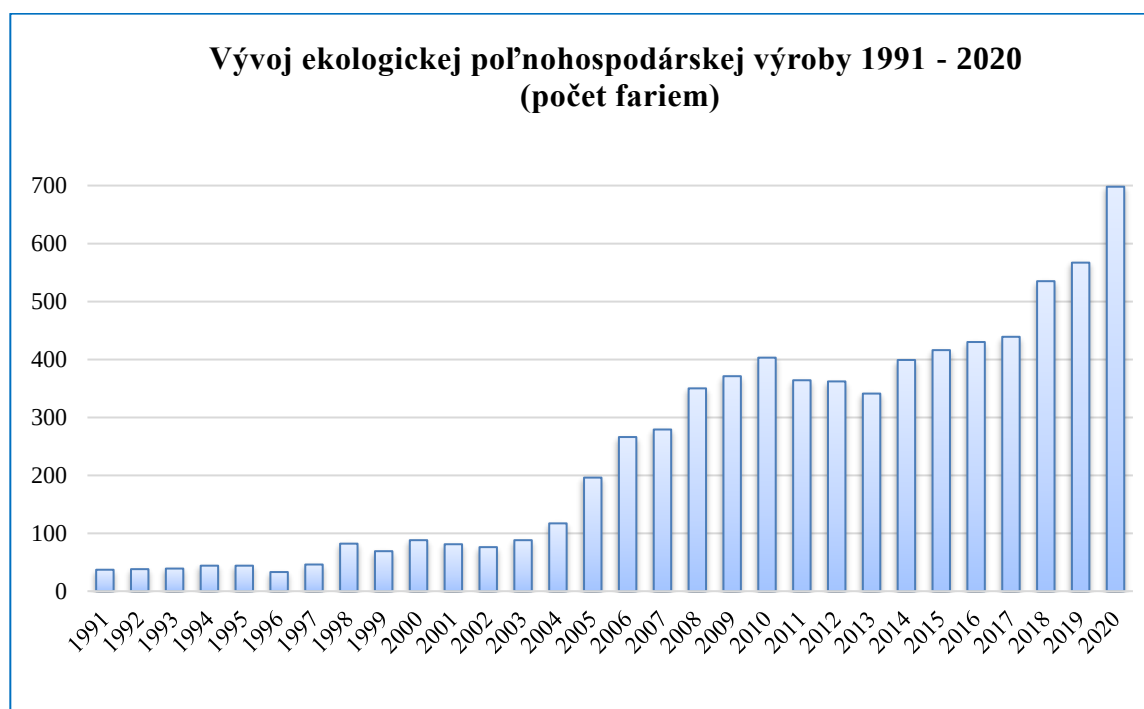
ÚKSÚP vykonáva registráciu podľa druhu zamerania činnosti:

- ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:
 - rastlinná výroba,
 - živočíšna výroba,
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí,
 - chov včiel,
 - pestovanie húb,
- prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou,
- prevádzkovateľ – spracovateľ:
 - výroba potravín z EPV,
 - výroba osív z EPV,
 - výroba krmív z EPV,
 - iný spracovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa balením alebo uchovávaním produktov EPV,
- prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca),
- prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca),
- iný prevádzkovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV.

K 31. 12. 2020 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 1037* prevádzkovateľov (oproti 859 v roku 2019) rozčlenených do nasledovných činností.

Činnosť prevádzkovateľa	Počet v roku 2019	Počet v roku 2020
Rastlinná výroba	567	698
Živočíšna výroba	435	521
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	7	9
Chov včiel	20	28
Pestovanie húb	1	1
Akvakultúra	0	0
Výrobca potravín	100	114
Výrobca osív	11	13
Výrobca krmív	12	13
Iný spracovateľ (označovanie, uchovávanie)	41	45
Dovozca	44	57
Vývozca	19	26
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	238	269

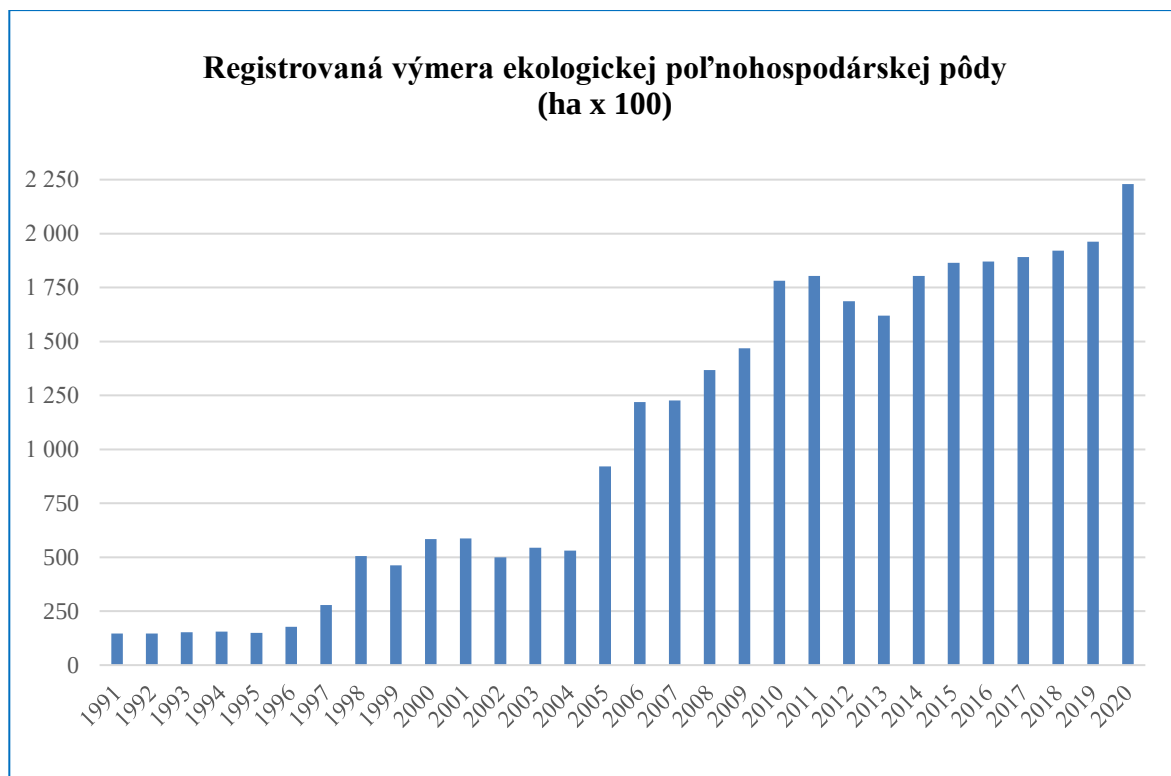
Pozn.: * Každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31. 12. 2020 bola 222 896,05 ha. V porovnaní s rokom 2019, kedy bolo v systéme EPV obhospodarovaných 196 209,92 ha pôdy, výmera pôdy v EPV narástla o 11,97 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31. 12. 2020

Poľnohospodárska pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom (ha)	Orná pôda (ha)	TTP (ha)	Sady (ha)	Vinohrady (ha)
Ekologická výmera	181 742,14	60 782,84	119 186,32	1 634,08	138,90
Výmera v konverzii	41 153,91	14 809,13	26 022,78	194,48	127,52
Spolu	222 896,05	75 591,97	145 209,10	1 828,56	266,42

Ukazovatele EPV za roky 2019 a 2020

Ukazovateľ EPV	Rok 2019	Rok 2020	% rozdiel s rokom 2019
Počet prevádzkovateľov v EPV	859	1 037	+ 17,16
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	567	698	+ 18,77
Poľnohospodárska pôda (ha)	196 209,92	222 896,05	+ 11,97
Orná pôda (ha)	66 559,96	75 591,97	+ 11,95
TTP (ha)	127 611,71	145 209,1	+ 12,12
Ovocné sady (ha)	1 866,07	1 828,56	- 2,05
Vinohrady (ha)	172,18	266,42	+ 35,37
Výrobca biopotravín	100	114	+ 12,28

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV sa najčastejšie týkajú rozšírenia alebo zníženia výmery registrovanej pôdy. Ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby konverzie (skrátene, predĺženie), zmeny kultúry pôdy, zmeny v živočíšnej výrobe, zmeny kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo zmeny činností v EPV. Zmeny vo výmere pôdy súvisia najmä s aktualizáciou LPIS.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov EPV k 31. 12. 2020

Mesiac	Nová registrácia	Vyradenie z registra	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
január	13	10	18	13	54
február	11	11	13	20	55
marec	13	7	8	8	36
apríl	8	4	19	5	36
máj	22	6	156	28	212
jún	17	5	224	23	269
júl	12	2	59	34	107
august	9	1	22	24	56
september	7	5	20	20	52
október	16	7	36	28	87
november	37	4	20	16	77
december	82	7	33	27	149
Spolu	247	69	628	246	1190

2.5.3.2 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

ÚKSÚP je príslušným orgánom štátnej správy pre EPV podľa § 4 pís. a) zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z. a podľa čl. 2 písm. n) Nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 2092/91 v platnom znení. Výkon úradných kontrol v oblasti EPV vykonávaných v Slovenskej republike ÚKSÚP delegoval na základe čl. 27 ods. 4 písm. b) Nariadenia Rady (EHS) č. 834/2007 na súkromné inšpekčné organizácie. V SR sú na výkon úradných kontrol v oblasti EPV oprávnené 3 súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o., Kalinčiakova 27, 831 04 Bratislava (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o., Měříčkova 34, 621 00 Brno, Česká republika (SK-BIO-003)
- EKO-CONTROL SK s.r.o., Nešporova 30, 040 11 Košice (SK-BIO-004)

Oprávnené súkromné inšpekčné organizácie vykonávajú úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

Činnosti oprávnených súkromných inšpekčných organizácií roku 2020:

Naturalis SK, s.r.o. vykonal celkovo 1 022 úradných kontrol, z toho: 872 pravidelných ročných fyzických kontrol (z toho: 690 ohlásených a 182 neohlásených), 89 náhodných dodatočných kontrol na základe rizikovosti prevádzkovateľov (z toho: 6 ohlásených a 83 neohlásených), 7 cielených kontrol (z toho: 6 ohlásených a 1 neohlásenú) a 54 ohlásených následných kontrol. Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 77 vstupných kontrol.

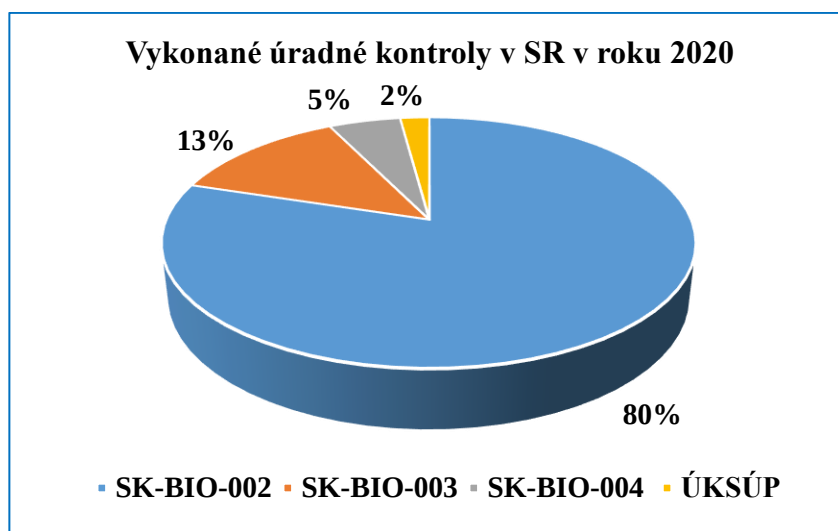
Biokont CZ, s.r.o. vykonal celkovo 165 úradných kontrol, z toho: 143 ohlásených pravidelných ročných fyzických kontrol, 10 neohlásených náhodných dodatočných kontrol, 7 cielených kontrol (5 ohlásených a 2 neohlásené) a 5 ohlásených následných kontrol. Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 42 vstupných kontrol.

EKO-CONTROL SK s.r.o. vykonal celkovo 66 úradných kontrol, z toho: 57 pravidelných ročných fyzických kontrol (z toho: 52 ohlásených a 5 neohlásených), 4 neohlásené náhodné

dodatočné kontroly a 5 ohlásených cielených kontrol. Okrem úradných kontrol inšpekčnou organizáciou bolo vykonaných aj 14 vstupných kontrol.

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií ÚKSÚP, OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity. Príslušný orgán kancelárskym auditom overuje efektívnosť výkonu delegovanej činnosti s inšpekčnou organizáciou. Cieľom svedeckých auditov a dohľadových auditov príslušný orgán posudzuje pracovný postup inšpektora inšpekčnej organizácie v súlade so zadokumentovanými postupmi vydanými oprávnenou inšpekčnou organizáciou.

V roku 2020 boli vykonané 3 kancelárske audity, 10 svedeckých auditov a 12 dohľadových auditov.

Inšpektori OOEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom overenia dodržiavania podmienok EPV, na základe ktorých sa poskytujú podpory prevádzkovateľom registrovaným v EPV prostredníctvom PRV SR 2014 – 2020 pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo. V roku 2020 OOEPV pre PPA vykonal 18 fyzických kontrol na mieste.

2.5.3.3 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej výrobe, živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. Zostavuje zoznamy: hnojív a pôdných pomocných látok povolených do EPV a prípravkov na ochranu rastlín a krmív, ktoré sú povolené do EPV.

Aktuálne zoznamy sú zverejnené na webovom sídle ÚKSÚP: www.uksup.sk.

Povoľovanie hnojív a pôdných pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV

V súlade s právnymi predpismi v oblasti EPV bolo v roku 2020:

- posúdených 77 hnojív a pôdných pomocných látok, povolených bolo 53, na 12 boli udelené výnimky a 12 nebolo povolených,
- posúdených 9 dezinfekčných a čistiacich prípravkov v živočíšnej výrobe, z toho 8 bolo povolených a 1 prípravok bol zamietnutý,
- posudzovaných 47 prípravkov na ochranu rastlín z toho bolo do EPV povolených 38 prípravkov na ochranu rastlín, 2 prípravky boli zamietnuté, udelených bolo 7 výnimiek,

- posúdených 204 krmív vrátane silážnych prípravkov, všetky posudzované krmivá boli povolené do EPV.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologických osív a vegetatívneho materiálu

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív dostupných na území SR a zverejňuje ju na webovom sídle ÚKSÚP.

V roku 2020 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 4 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 4 druhy a 5 odrôd bioosív

Druh	Odroda
Pšenica letná forma jarná	IS Jarissa
Ovos siaty	Vit
Hrach siaty	Arvika
Pšenica letná forma ozimná	IS Laudis
Raž siata forma ozimná	Dańkowskie Opal

2. Oseva, a.s. slovenská organizačná zložka – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 3 druhy a 6 odrôd bioosív

Druh	Odroda
Ovos siaty forma jarná	Kertag
Pšenica letná forma jarná	IS Jarissa
Pšenica letná forma jarná	IS Jariella
Pšenica letná forma ozimná	Midas
Pšenica letná forma ozimná	Annie
Pšenica špaldová	Attergauer Dinkel

3. SEMA HŠ s.r.o. - do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 1 druh a 1 odrodu bioosív

Druh	Odroda
Jačmeň siaty f. jarná	Exalis

4. ORGANIX, s.r.o. - do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 1 druh a 1 odrodu bioosív

Druh	Odroda
Pšenica letná f. ozimná	IS Solaris

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2020 bolo prijatých 480 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 2 083 výnimiek na osivo pre jednotlivé druhy a ich odrody a 13 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela Európskej komisii správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni EÚ v anglickom jazyku do 31. 3. bežného roku.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2020 OOEPV prijalo 108 žiadostí ohľadom udelenia výnimky z pravidiel v EPV v živočíšnej výrobe v súlade s čl. 18 ods. 1 nariadenia Komisie č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu. Z toho 91 žiadostí bolo podaných za účelom posúdenia a vydania povolenia v oblasti výkonu zásahov na hospodárskych zvieratách (odrokovanie hovädzieho dobytku, kupírovanie chvostov oviec a pod.) a 16 žiadostí bolo podaných za účelom posúdenia a vydania povolenia pre schválenie nákupu hospodárskych zvierat z neekologického chovu do systému EPV. Ďalej bola podaná 1 žiadosť, ktorá sa týkala udelenia výnimky z katastrofických okolností (výnimka na kŕmenie včiel ekologickým medom, ekologickým cukrom alebo ekologickým cukrovým sirupom) v súlade s čl. 22 ods. 2 písm. f) nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu. Všetky uvedené žiadosti boli posúdené kladne a žiadateľom boli vydané povolenia.

2.5.3.4 Činnosť v orgánoch EÚ

OOEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí výborov pre EPV a expertných skupín pre EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

V súvislosti s prijatím nového nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, ktoré sa bude uplatňovať od 1. 1. 2022 sa na zasadnutiach pre EPV aktívne pracuje na príprave vykonávacích a delegovaných aktov, ktoré budú dopĺňať a upravovať nové nariadenie. Pripravované vykonávacie a delegované akty by mali byť prijaté do konca roka 2021, tak aby mohli byť uplatniteľné spolu s novým nariadením od 1. 1. 2022.

2.5.3.5 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

V roku 2020 bolo OOEPV zaevidovaných 379 zistení (nezrovnalosti a porušenia) v rámci EPV, ktoré boli zaslané na príslušný orgán pre EPV, formou povinných hlásení, oprávnenými inšpekčnými organizáciami. Z uvedených zistení bolo 18 prípadov, ktoré sa týkali porušení ekologických pravidiel a boli postúpené inšpekčnými organizáciami na príslušný orgán za účelom posúdenia a udelenia sankcie v správnom konaní. Z toho v 9 prípadoch porušenia bola prevádzkovateľom udelená sankcia, v 6 prípadoch porušenia pravidiel v súčasnosti prebieha proces správneho konania za účelom udelenia sankcie. Vo zvyšných 3 prípadoch došlo k odvolaniu zo strany prevádzkovateľa voči Rozhodnutiu pre udelenie sankcie a tieto prípady boli postúpené na MPRV SR v zmysle § 3 písm. c) zákona č. 189/2008 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe na druhostupňové konanie, ktoré rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vydané príslušným orgánom pre EPV. V roku 2020 bolo sankčne vymazaných z registra EPV 13 prevádzkovateľov.

V systéme OFIS bolo v roku 2020 nahraných spolu 7 prípadov, ktoré sa týkali SR. Z týchto prípadov bolo Slovensko označené v 3 prípadoch a v 4 prípadoch označilo Slovensko iný členský štát EÚ, 1 prípad bol v roku 2020 uzavretý.

2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2020

Rok 2020 bol neštandardný z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie nielen na Slovensku, ale na celom svete. Každoročné výstavy, na ktorých ÚKSÚP prezetoval svoju činnosť (Jahrada, Agrokomplex, Celoslovenské dni poľa) sa nekonali, rovnako boli zväčša zrušené aj

odborné semináre. Z toho dôvodu aj naplánované účasti OOEPV na zahraničných odborných podujatiach v oblasti EPV - kurzoch Európskej komisie BTSF (Better Training for Safer Food) alebo konferenciách boli zrušené. Niektoré z podujatí boli realizované formou online konferencií, na ktorých sa zástupca OOEPV zúčastnil a zdieľal odborné skúsenosti v oblasti ovocinárstva a EPV.

Významnou činnosťou OOEPV je aj zasielanie správ a hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických informačných systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

ÚKSÚP, OOEPV úzko spolupracoval na výmene aktuálnych informácií formou online konferencií s odbornými inštitúciami v oblasti EPV, ako MPRV SR, NPPC-VÚPOP, NPPC-VÚEPP, ŠÚ SR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárska únia SR a odbornými strednými školami. Aktívne udržiava kontakt so štátnymi (ŠVPS SR, SNAS, Finančná správa SR) ale aj neštátnymi organizáciami napr. Zväz ekologického poľnohospodárstva - Ekotrend. V roku 2020 sa zástupca OOEPV zúčastnil na online seminári, ktorý organizovala Zväz ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend, kde prezentoval účastníkom aktuálne platné a pripravované legislatívne požiadavky týkajúce sa EPV.

2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom OOEPV kontrola a aktualizácia údajov v registri sádov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov (na základe ich žiadosti), vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby Slovenského pozemkového fondu a pozemkových úradov.

Cieľom je každoročne vykonávať k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, NPPC-VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V oblasti EPV je základným cieľom OOEPV plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe v znení zákona č. 177/2018 Z. z., tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad nad činnosťou oprávnených inšpekčných organizácií, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2020 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce z príslušnej legislatívy. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR. OOEPV zároveň spolupracoval s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú / neobnovujú / vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/183, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/155, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“) a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami Odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a je dostupný aj prostredníctvom online databázového informačného systému prípravkov na ochranu rastlín (ISPOR)
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami Národného referenčného laboratória (ďalej len „NRL“), Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej len „VÚVH“), Slovenského hydrometeorologického ústavu (ďalej len „SHMÚ“), Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) a Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra (ďalej len „NPPC“) - Ústavu včelárstva, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (ďalej len „EFSA“) a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo

obnovenia schválenia

- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod
- vypracúvania odborných posudkov, stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, POR a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie POR a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu
- vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní POR a pomocných prípravkov vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod
- vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov
- poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii, EFSA, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín
- spolupráce s odbornými pracoviskami a príslušnými orgánmi členských štátov pri hodnotení účinných látok a autorizácii POR, výmene informácií o autorizovaných POR, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných POR
- organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou, ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ
- účasti na odborných stretnutiach organizovaných Komisiou, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami
- zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (ďalej len „SEP“)
- vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly
- hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie
- vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja
- skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP
- prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR
- spracúvania výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa, spracúvanie výsledkov aj v programe Manažmentu výskumu v poľnohospodárstve (ďalej len „ARM“) v zmysle jednotného európskeho systému
- vykonávania činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“
- riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe
- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov

- vypracúvania metodických pokynov a metodík
- plnenia ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, spolupráce s odbornými inštitúciami.

2.6.2.1 Autorizácia POR

ORP v roku 2020 celkovo prijal 1 194 rôznych žiadostí o autorizáciu POR, autorizáciu pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod, o povolenie na výskum a vývoj a skúšanie biologickej účinnosti od žiadateľov.

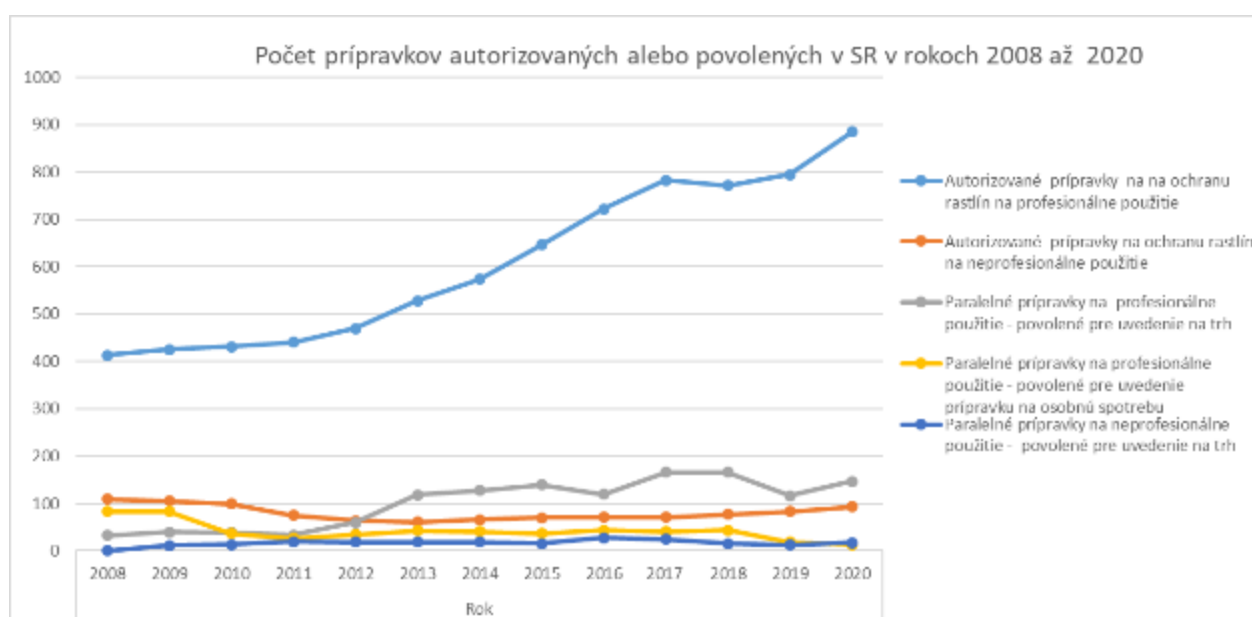
Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
nová autorizácia	66	88	119	155	101	91	35	55
identická autorizácia							25	31
vzájomné uznávanie autorizácie							50	51
predĺženie platnosti autorizácie – na profesionálne použitie	105	57	130	194	196	347	386	347
predĺženie platnosti autorizácie – na neprofesionálne použitie	12	5	14	17	18	24	17	21
paralelný obchod - na uvedenie na trh	47	64	53	64	96	79	95	90
paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28	13	12	6	2
prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10	9	6	1	3
nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11	16	23	22	6
nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0	2	5	4	7
zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0	0	1	0	0
nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0	0	0	2	0
zamietnutie žiadosti	4	11	16	25	3	10	12	4
zastavenie konania	32	21	27	75	63	110	126	131
zrušenie autorizácie	23	14	10	61	12	25	32	58
ostatné - zmeny zloženia, výrobné závody účinných látok a POR, rozšírenie o obal, menej významné použitie, zmena adresy a názvu subjektov (držiteľa autorizácie, výrobcov, výrobných závodov), zmena zloženia, zmena držiteľa autorizácie (prevod), zmena klasifikácie, zmena v etikete, zmena názvu prípravku, obnovenie autorizácie POR, rozšírenie autorizácie POR, zmena v použití POR a iné.	163	240	297	607	224	283	286	394
výskum a vývoj					285	245	285	230
prerušenie správneho konania					184	200	137	110
Spolu	519	590	707	1247	1222	1461	1521	1540

Celkovo bolo za ORP vydaných 1 540 rozhodnutí. Rozhodnutí o autorizáciách prípravkov na ochranu rastlín, rôznych zmien, doplnení a zrušení bolo vydaných 1 200, čo je o 101 rozhodnutí viac ako v minulom roku. Avšak v porovnaní s rokmi 2013 a 2014, je to navýšenie približne o 100 % rozhodnutí.

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2020 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod; zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2020 bol zverejnený 29. 4. 2020 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 7.

Odbor viedol evidenciu dokumentácie POR, poskytoval údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín. Odbor spolupracoval s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC ako aj s odborom ochrany rastlín ÚKSÚP, odborom laboratórnych činností ÚKSÚP, so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných POR.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 – 2020

2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu
0	4	0	4	0	4	0	0

Hodnotenie biologickej účinnosti POR podľa údajov v „Dokumentačnom súbore údajov o biologickom hodnotení POR“

Počet záverečných hodnotení	Počet priebežných hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Pripomienkovanie	Porovnávacie posudzovanie	Iné	Spolu
80	117	22	9	10	20	126	384

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie POR na účely výskumu a vývoja

Počet žiadosti	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti
196	196	0	0

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Do skúšok bolo prijatých 42 pokusov. Rozsah pokusov sa potvrdzoval uzatváraním zmlúv so žiadateľmi.

V rámci SR bolo založených:

- 18 herbicídnych pokusov s 190 variantmi,
- 21 fungicídnych pokusov s 222 variantmi,
- 3 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory s 32 variantmi.

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, kukurici satej, okopaninách, olejninách a zelenine proti dvojklíčnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity v technológiách CLEARFIELD, CLEARFIELD+ a ExpressSun,
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici satej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách, kukurici satej, strukovinách, okopaninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Odborní zamestnanci oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na kontrolách činnosti žiadateľov o certifikát správnej experimentálnej praxe (ďalej len „GEP“).

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) ORP vykonával v rokoch 2015 – 2020 v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox. Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie za oblasť toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia boli začiatkom roka 2018 sfinalizované a finálna hodnotiacia správa bola zaslaná spolupracujúcemu členskému štátu - Francúzsku na pripomienky. Začiatkom novembra 2018 bola hodnotiacia správa zaslaná EFSA. Po ukončení verejného pripomienkového konania EFSA identifikovala dodatočné údaje, ktoré žiadateľ predložil na jeseň 2019, a ktoré sa v súčasnosti dohodnocujú. Pre účinnú látku etofenprox bola 25. 6. 2019 doručená dokumentácia, ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami v nasledujúcich mesiacoch vyhodnocovalo úplnosť dokumentácie (potvrdená bola 14. 2. 2020) a v súčasnosti prebieha hodnotenie účinnej látky.

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín (ďalej len „DG SANTE“), poskytol MPRV SR 32 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a poskytol 4 substanoviská k účinným látkam na Stály výbor pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá – sekciu legislatívy prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy o predaji POR podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov. Zamestnanci ORP zastupovali SR na online rokovaníach expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zonálneho riadiaceho výboru, telekonferencií EFSA, zúčastnili sa na Paneli Európskej stredomorskej organizácie na ochranu rastlín (ďalej len „EPPO“) pre všeobecné normy na hodnotenie účinnosti (EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation).

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia / povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax, a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v SR.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa ZSEP, ktoré slúži pre autorizáciu POR, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre ŠÚ SR o objeme uvedenia POR na trh.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení Nariadenie vlády Slovenskej republiky (ďalej len „NV SR“) NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z., NV SR č. 250/2014 Z. z. a NV SR č. 286/2017 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hnilyby zemiaka v znení Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 68/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na ochranu proti rozširovaniu vybraných druhov obalovačov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka v znení Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky č. 117/2013 Z. z. a vyhlášky č. 51/2021 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre

zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES a súvisiace príslušné vykonávacie nariadenia Komisie
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov z tretích krajín na hraničných kontrolných staniciach (ďalej len „HKS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov s cieľom zamedziť zavlečeniu a rozširovaniu škodlivých organizmov. Jednou z činností odboru ochrany rastlín (ďalej len „OOR“) je aj monitoring výskytu karanténnych škodcov EÚ.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania POR, čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby POR a pomocných prípravkov, kontrola maku a drogových rastlín a vydávanie povolení na leteckú aplikáciu POR a pomocných prípravkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány, výrobcovia, dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je metodicky zabezpečená OOR. Terénnu kontrolu a vstupnú dovoznú rastlinolekársku kontrolu zabezpečujú rastlinolekárski inšpektori oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) sekcie kontroly ÚKSÚP. Oblastné pracoviská rastlinolekárske inšpektorov sú vhodne rozmiestnené na celom území SR.

S cieľom zabezpečenia harmonizácie pracovných postupov pri výkone kontrol rastlinolekáorskymi inšpektormi OKOR, vypracoval OOR v roku 2020 nasledovné metodické pokyny a plány kontrol:

- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 2/2020 „Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov na úseku rastlinolekárskej starostlivosti“,
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 3/2020 „Postup rastlinolekárskej kontroly pre úradnú kontrolu

- ošetreného osiva a sadiva v SR“,
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 8/2020 Odboru krmív a výživy zvierat a Odboru ochrany rastlín „Likvidácia zásielky nespĺňajúcej podmienky vstupu do EÚ“,
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 9/2020 „Metodický pokyn zisťovania výskytu škodlivých organizmov“,
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 10/2020 „Metodický pokyn na výkon kontroly množiteľských porastov, osiva a množiteľského materiálu rastlín určených na výsadbu“,
- Metodický pokyn ÚKSÚP č. 16/2020 „Kontrola dovozu tovaru podliehajúceho rastlinolekárskej kontrole na vycievacej pošte“,
- mesačný plán vzorkovania rastlín a prípravkov na ochranu rastlín,
- plán kontroly registrovaných subjektov pre rok 2021.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli pre rok 2020 aktualizované metodiky kontroly krížového plnenia a metodický pokyn odboru ochrany rastlín ÚKSÚP č. 11/2020 „Postup pre výkon delegovaných činností vykonávaných pre Poľnohospodársku platobnú agentúru v plánovacom období 2014 - 2020“.

Pre registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov na OOR, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov bol vypracovaný Metodický pokyn ÚKSÚP č. 6/2020 „Rastlinné pasy“.

V priebehu roka 2020 OOR publikoval signalizačné správy a články v týždenníku Roľnícke noviny (49 článkov), časopise Sady a vinice (3 články) a časopise Vinič a víno (1 článok). OOR sa v roku 2020 podieľal aj na príprave podrobných opisov niektorých druhov prioritných škodcov v spolupráci s NPPC.

2.7.2.1 Vonkajšia karanténa

V roku 2020 bolo pri dovoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika skontrolovaných celkom 14 365 zásielok v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 10 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2020 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 29 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ.

V rámci kontroly uplatňovania medzinárodnej normy pre fytosanitárne opatrenia FAO ISPM č. 15, ktorá sa týka dreveného obalového materiálu (ďalej len „ISPM 15“) bolo pri dovoze odobratých spolu 151 vzoriek, ktoré boli analyzované na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* (Hád'atko borovicové). Všetky vzorky boli negatívne na prítomnosť tohto karanténneho škodcu Únie.

Vo vnútrozemí a na vycievacích poštách bolo skontrolovaných 17 zásielok z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 5 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, nevyhovujúce zásielky boli vrátené späť do krajiny pôvodu.

2.7.2.2 Vnútná karanténa

V roku 2020 sa začala uplatňovať nová EÚ legislatíva v oblasti zdravia rastlín, ktorá vstúpila do platnosti 14.12.2019. Z uvedeného dôvodu je rok 2020 rokom prechodu k novým pravidlám. Významnou zmenou je pasová povinnosť pre všetky rastliny určené na pestovanie, čím sa rozširuje okruh profesionálnych prevádzkovateľov, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov. Profesionálnym prevádzkovateľom registrovaným podľa Smernice Rady 2000/29/ES s udelenými oprávneniami na vydávanie rastlinných pasov OOR stanovil lehotu na požiadanie o nové rastlinné pasy do 14.12.2020. V nasledujúcom roku

bude naďalej prebiehať školiaca a osvetová činnosť na tému vydávania rastlinných pasov. Z uvedených dôvodov sa postupne upravujú počty oprávnených prevádzkovateľov na vydávanie rastlinných pasov. U niektorých subjektov toto oprávnenie zaniká z dôvodu zmeny zamerania činnosti, a zároveň pribúdajú noví oprávnení prevádzkovatelia.

Povinnosť požiadať o udelenie oprávnenia priniesla nová legislatíva aj pre výrobcov, opravárov a zariadenia na ošetrovanie dreva v súlade s ISPM 15.

V roku 2020 bolo vybavených 255 žiadostí o registráciu profesionálnych prevádzkovateľov s rastlinami, rastlinnými produktmi a inými predmetmi v zmysle čl. 65 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín. Z toho bolo zaregistrovaných 184 nových subjektov, 71 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a vydaných bolo 5 duplikátov osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 65 subjektom. Celkovo je zrušených 1 311 registrácií.

Udelených bolo 165 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, v 2 prípadoch došlo k zmenám v oprávneniach na vydávanie rastlinných pasov.

Bolo udelených 81 oprávnení na používanie značky ISPM 15 pre certifikované sušiarne a 33 oprávnení na používanie značky ISPM 15 pre výrobcov a opravárov dreveného obalového materiálu.

K 31. 12. 2020 je zaregistrovaných 1 772 subjektov a udelených 165 nových oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, 155 subjektov v stanovenom termíne zatiaľ nepožiadalo o nové oprávnenie vydávať rastlinné pasy. Pre sušiarne, výrobcov a opravárov dreveného obalového materiálu bolo spolu udelených 114 oprávnení na používanie značky ISPM 15.

Celkovo je zaregistrovaných 202 výrobcov dreveného obalového materiálu podľa požiadaviek normy ISPM 15.

Na úseku vnútornej karantény bolo v roku 2020 diagnostikovaných 7 pozitívnych vzoriek s výskytom karanténnych škodcov Únie, proti ktorým bolo vydaných 9 rozhodnutí s nariadenými rastlinolekáarskymi opatreniami.

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
<i>Clavibacter sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka)	3	2
stiahnutie a likvidácia výpestkov z predajne	-	1
<i>Globodera</i> spp. (háďatko zemiakové)	2	2
<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	2	2
Spolu	7	7

V roku 2020 bol na území SR prvýkrát potvrdený výskyt nového nekaranténneho škodcu vrtivky rešetliakovej (*Rhagoletis batava*) v obci Plaveč v okrese Stará Ľubovňa a regulovaného nekaranténneho škodcu *Dickeya solani* v obci Spišská Belá v okrese Kežmarok.

Pri kontrole vývozu rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov bolo vystavených 15 371 rastlinolekáarskych osvedčení a 3 osvedčenia pred vývozom na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

Bolo vykonaných 422 kontrol u registrovaných subjektov, sušiarň a výrobcov dreveného obalového materiálu.

Rastlinolekáarski inšpektori vykonávali v roku 2020 v teréne prieskumy na prioritných škodcoch, karanténnych škodcoch Únie a karanténneho škodcu chránenej zóny (*Erwinia amylovora*). Niektorí z vyššie uvedených škodcov boli monitorovaní prostredníctvom Národného monitorovacieho programu (ďalej len „NMP“), ktorý je spolufinancovaný z európskych zdrojov.

	Monitorovaný škodca	Plán kontrol	Skutočný počet kontrol	Plán vzoriek	Skutočný počet vzoriek	Poznámka
Prioritní škodcovia						
1	<i>Agrilus anxius</i>	50	248	82	85	NMP
2	<i>Agrilus planipennis</i>	50	202	82	84	NMP
3	<i>Anoplophora chinensis</i>	200	446	50	53	NMP
4	<i>Anoplophora glabripennis</i>	200	480	60	60	NMP
5	<i>Anthonomus eugenii</i>	50	78	40	33	NMP
6	<i>Aromia bungii</i>	50	88	5	4	NMP
7	<i>Bactericera cockerelli</i>	5	40	5	2	
8	<i>Bactrocera dorsalis</i>	50	112	5	4	NMP
9	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	300	550	415	427	NMP
10	<i>Conotrachelus nenuphar</i>	5	13	6	3	
11	<i>Dendrolimus sibiricus</i>	50	204	82	67	NMP
12	<i>Popillia japonica</i>	50	235	10	13	NMP
13	<i>Rhagoletis pomonella</i>	30	84	5	4	NMP
14	<i>Spodoptera frugiperda</i>	50	83	34	30	NMP
15	<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	5	62	5	4	NMP
16	<i>Xylella fastidiosa</i>	600	876	300	255	NMP
Karanténni škodcovia Únie, resp. chránenej zóny						
17	<i>Clavibacter sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> Species Complex (hnedá hniloba zemiaka)	300 zemiaky, 35 voda, 15 ostatní hostitelia	408 hľuzy, voda, rastliny	300 hľuzy, 35 voda, 15 ostatní hostitelia	296 hľuzy, 32 voda, 16 ostatní hostitelia	NMP
18	<i>Epitrix</i> spp.	200	201	50	53	NMP
19	<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	20	144	20	27	NMP
20	<i>Fusarium circinatum</i>	100	232	100	101	NMP
21	<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	35	47	190	322	NMP
22	Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	150	125	75	92	NMP
23	<i>Meloidogyne chitwoodi</i> a <i>Meloidogyne fallax</i>	20	22	10	3	NMP
24	<i>Monochamus</i> spp.	50	323	130	128	NMP
25	<i>Pissodes</i> spp.	5	105	5	5	NMP
26	<i>Polygraphus proximus</i>	25	107	5	7	NMP
27	<i>Pterandrus rosa</i> (syn. <i>Ceratitis rosa</i>)	75	136	5	6	NMP
28	<i>Rhagoletis fausta</i>	10	50	5	0	NMP
29	Tomato leaf curl New Delhi virus	30	103	10	13	NMP
30	<i>Rhagoletis suavis</i>	5	16	3	0	

31	<i>Phytophthora ramorum</i> (izoláty mimo EÚ)	200	209	63	79	
32	<i>Ceratocystis platani</i>	75	64	10	10	
33	<i>Liriomyza sativae</i>	50	30	5	1	
34	<i>Bemisia tabaci</i>	5	25	5	4	
35	<i>Thrips palmi</i>	50	34	20	5	
36	<i>Tilletia indica</i>	30	28	20	24	
37	<i>Atropellis</i> spp.	5	49	0	0	
38	<i>Acleris</i> spp.	5	15	3	0	
39	<i>Arrhenodes minutus</i>	5	8	3	0	
40	<i>Curtobacterium flaccumfaciens</i> pv. <i>flaccumfaciens</i>	5	7	3	0	
41	<i>Pantoea stewartii</i> subsp. <i>stewartii</i>	5	7	3	3	
42	Rose rosette virus a jeho vektor <i>Phyllocoptes fructiphilus</i>	5	7	3	0	
43	Tomato brown rugose fruit virus	5	4	3	6	
44	Tobacco ringspot virus	5	21	3	0	
45	<i>Acrobasis pyrivorella</i>	5	11	3	0	
46	<i>Carposina sasakii</i>	5	21	3	0	
47	<i>Diabrotica barberi</i> a <i>Diabrotica virgifera</i> zea	5	7	3	0	
48	<i>Grapholita prunivora</i>	5	19	3	0	
49	<i>Rhagoletis ribicola</i>	5	8	3	0	
50	<i>Spodoptera eridania</i>	5	18	3	0	
51	Tomato ringspot virus	5	14	3	0	
52	<i>Erwinia amylovora</i>	300	470	300	297	
Ostatní monitorovaní škodcovia						
53	<i>Agrilus auroguttatus</i>	50	196	10	99	NMP
54	<i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i>	25	113	0	0	NMP
55	<i>Diaporthe vaccinii</i>	25	64	5	7	NMP
56	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	25	40	10	9	NMP
57	<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	20	347	155	132	NMP
58	Pepino mosaic virus	50	37	20	16	

Rastlinolekárski inšpektori OKOR venovali v roku 2020 pri prieskumoch najvyššiu pozornosť niektorým vybraným škodlivým organizmom, ako napr. *Bursaphelenchus xylophilus*, *Clavibacter sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Anoplophora glabripennis*, *Anoplophora chinensis* a *Xylella fastidiosa*.

Monitorovanie výskytu karanténnych škodcov bolo v teréne zabezpečované aj pomocou feromónových lapačov a žltých a modrých lepových dosiek. Tie boli inštalované na vybrané miesta v optimálnom časovom období, kedy by mohol byť pozorovaný výskyt jednotlivých karanténnych škodcov. Feromónové lapače boli použité na zistenie prítomnosti *Agrilus anxius*, *Agrilus auroguttatus*, *Agrilus planipennis*, *Dendrolimus sibiricus*, *Monochamus* spp., *Spodoptera frugiperda* a *Xylosandrus crassiusculus*. Z výsledkov laboratórnych analýz možno skonštatovať, že ani jeden z vyššie vymenovaných karanténnych škodcov Únie nebol v / na lapačoch zistený. Vo feromónových lapačoch využívaných na zistenie prítomnosti *Monochamus* spp. sa potvrdil

výskyt niektorých nekaranténnych a v podmienkach SR bežne sa vyskytujúcich druhov z rodu *Monochamus*.

Okrem toho, že bol v teréne kontrolovaný výskyt zlatého žltutia viniča (*Grapevine flavescence dorée*) vizuálnymi prehliadkami porastov a následným odberom vzoriek, sledoval sa aj výskyt vektora tohto ochorenia – *Scaphoideus titanus*. Na monitorovanie jeho prítomnosti slúžili žlté lepové dosky. Z výsledkov možno konštatovať, že cikáda *Scaphoideus titanus* je na území Slovenska rozšírená.

Pomocou žltých lepových dosiek bol zisťovaný aj výskyt najdôležitejších prenášačov baktérie *Xylella fastidiosa*. Ide o štyri druhy cikádiek – *Carneiocephala fulgida*, *Draeculacephala minerva*, *Graphocephala atropunctata*, *Homalodisca vitripennis*. Uvedené druhy neboli na žltých lepových doskách zistené.

K monitoringu patrí aj kontrola závlahových vôd v rámci kontroly hnej hniloby zemiaka (*Ralstonia solanacearum* Species Complex), počas ktorých bolo spolu odobratých 33 vzoriek s negatívnym výsledkom.

V rámci kontrol nelegálneho pestovania maku a konope bolo vykonaných 126 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti rakoviny zemiaka (*Synchytrium endobioticum*) a háďatka zemiakového (*Globodera* spp.), ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti rastlinolekárskeho inšpektorov OKOR. Odoberatých bolo 415 vzoriek od pestovateľov sadivových zemiakov a na požiadanie bolo odobratých ďalších 64 vzoriek pôdy zo škôlok.

2.7.2.3 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS a podľa čl. 1 ods. 2 písm. h) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich životného cyklu (výroby, prebaľovania, uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania).

OOR každoročne vydáva Národný plán fytokontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu výroby, uvádzania na trh, skladovania, manipulácie, používania a zneškodňovania POR,
- kontrolu dovozu POR z tretích krajín na trh SR a do EÚ,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe,
- odhaľovanie ilegálnych, falšovaných a neautorizovaných POR.

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín v roku 2020

Úradná kontrola profesionálnych používateľov POR	Počet úradných kontrol
Úradná kontrola konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, použitie POR / paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR	488
Kontrola leteckých aplikácií POR (žiadateľov) / leteckých aplikátorov (letcov)	3

Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne (od marca do októbra)	98
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>nemajú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	15
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>majú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	7
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou / leteckou aplikáciou POR (podnety ohľadom aplikácie POR v intraviláne alebo extraviláne)	11
Úradná kontrola poškodenia, úhynu včelstiev pri používaní POR	8
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR (bez úletu POR, bez úhynu včiel a zvierat)	14
Počet riešených prípadov súvisiaci s aplikáciou POR vo verejnej zeleni	8
Počet riešených prípadov sťažnosti súvisiacu s úhynmi zvierat v rámci aplikácie POR (aplikácia POR – Stutox, Ratron GW, nesprávne použitie namoreného osiva, POR, použitie neautorizovaného POR, pomocného prípravku a pod.)	1
Úradná kontrola prípravkov v rámci porušenia maximálnych hladín reziduí (ďalej len „MRL“) účinnej látky v potravine rastlinného pôvodu v spolupráci so ŠVPS SR	3
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení (administratívna + fyzická kontrola)	205
Úradná kontrola moričiek osiva a sadiva (administratívna + fyzická kontrola)	22
Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni + verejné cesty, chodníky (mestá, obce)	15
Úradná kontrola POR na železničiach SR, cesty 1. triedy, diaľnice	0
Úradná kontrola POR v lesoch SR	0
Úradná kontrola POR na golfových ihriskách v SR	4
Úradná kontrola POR v namorenom osive a sadive	25
Počet následných (opakovaných) kontrol	12
Úradné kontroly POR v rámci krížového plnenia – modul PH 10	55
Úradná kontrola predajcov - predaja POR	
Úradná kontrola maloobchodného reťazca (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland a pod.) + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci predaja pre neprofesionálnych používateľov	26
Úradná kontrola malopredajní + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci ich predaja pre neprofesionálnych používateľov	185
Úradná kontrola veľkoskladov pesticídov + kontrola POR veľkospotrebitel'ských a malospotrebitel'ských balení	24
Úradná kontrola internetového predaja POR	18
Úradná kontrola výrobcov POR (biologické POR)	1
Úradná kontrola prebalovačov POR	1
Úradná kontrola distribútorov malospotrebitel'ských POR pre neprofesionálnych používateľov	1
Úradná kontrola distribútorov veľkospotrebitel'ských POR pre profesionálnych používateľov	9
Počet následných (opakovaných) kontrol	5

Úradná kontrola dovozov POR	
Úradná kontrola v rámci ilegálnych, falšovaných dovozov POR na trhu v SR v spolupráci s Finančnou správou SR a Policajným zborom SR	3
Úradná kontrola dovozu POR + pomocných POR z tretích krajín a spoločenstva EÚ (uvedenie na trh v SR)	59
Úradná kontrola dovozu paralelných POR v rámci EÚ (uvedenie na trh v SR)	38
Úradná kontrola dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné prechody s Ukrajinou	3
Počet následných kontrol	0
Celkový počet vykonaných úradných kontrol POR	1 367

Úradné vzorky POR	Počet
Odber úradných vzoriek POR – stanovený plán na rok 2020	90
Celkový počet odobratých úradných vzoriek POR	69
z toho veľkospotrebitel'ské balenia	63
z toho malospotrebitel'ské balenia	6
Odber úradných vzoriek moreného osiva / sadiva – stanovený plán na rok 2020	44
Celkový počet odobratých úradných vzoriek moreného osiva / sadiva v roku 2020	30
Celkový počet odobratých úradných vzoriek rastlín na rozbor reziduí POR 2020	8

Dovezený objem POR do a cez SR	množstvo (kg/l)
Dovezený objem POR na trh SR (POR+ pomocné POR)	263 433
Dovezený objem POR na trh SR (paralelné POR)	217 614
Tranzit POR (cez hraničné prechody z Ukrajinou)	41 142
Dovezený objem POR na trh SR leteckou dopravou	0
Celkový dovezený objem POR na trh v SR	522 189

Doplňujúce informácie k úradným kontrolám POR	
Celkový počet riešených prípadov, sťažností a podnetov súvisiacich s používaním a uvádzaním POR na trhu v SR	48
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na zneškodnenie starých POR v zmysle § 32 ods. 10 zákona č.405/2011 Z. z.	0
Celkový počet riešených prípadov na udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	15
Počet vydaných rozhodnutí ÚKSÚP na udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	11

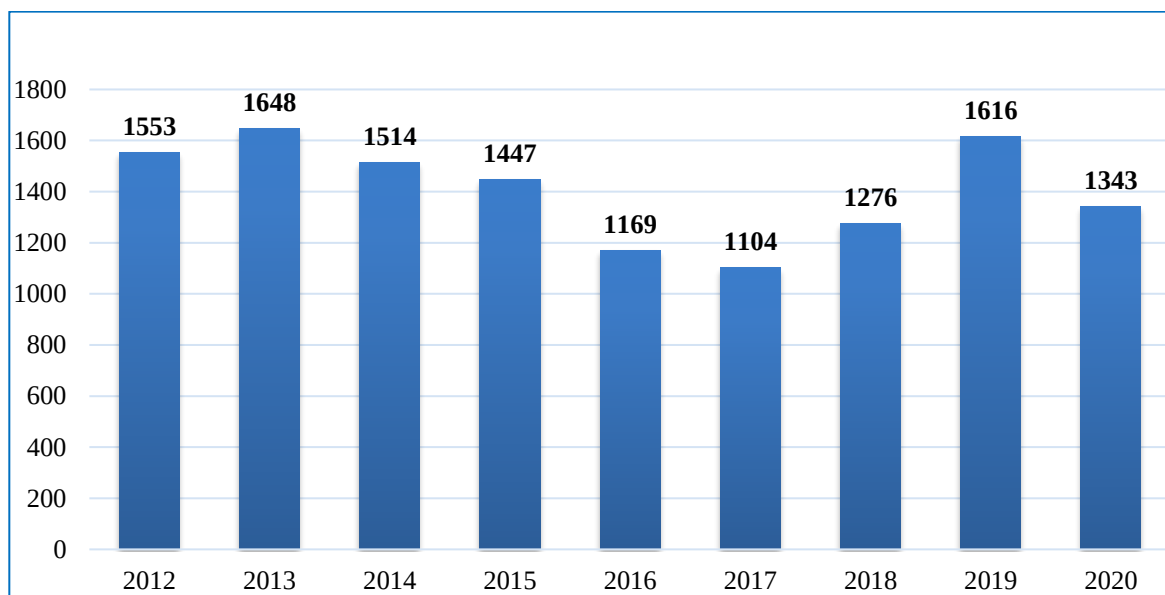
Počet zastavených priestupkových a správnych konaní v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z.	0
Počet prebiehajúcich správnych konaní pre udelenie sankcie v zmysle § 38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z. a § 28, § 29 zákona č. 387/2013 Z. z. (pre nasledujúci rok)	4
Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie povolenia leteckej aplikácie	15
Počet vyjadrení k aplikácii rodenticídov proti veľmi silnej populácii hraboša poľného vydávaných Univerzitou veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach	0
Kontroly krížového plnenia pre PPA v zelenej oblasti	124
Kontroly AEKO pre PPA	309
Celkový počet úradných kontrol (Strieborná sekera 5 - Silver Axe V)	428

Štatistické porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2020

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
kontrola konečných užívateľov, paralelné prípravky, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR, následné kontroly, prípady MRL, letecké aplikácie, kontroly v namorenom osive, podnety v rámci aplikácie POR u farmárov, podnety súvisiace s aplikáciou rodenticídov	693	650	508	553	385	374	391	534	546
- z toho kontrola leteckých aplikácií	15	32	15	4	13	14	12	3	3
kontrola podnikov agroslužieb v oblasti POR (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10	20	15	30	10	20	17	22	22
kontrola veľkoskladov prípravkov a maloobchodných reťazcov (Hornbach, OBI, Tesco a pod.)	81	36	38	52	19	18	25	36	50
kontrola malospotrebiteľských balení prípravkov pri ich predaji	167	175	212	234	222	203	222	226	185
kontrola dovozu POR z tretích krajín	2	30	62	50	39	51	113	82	103
kontrola úletov POR	16	8	5	9	11	18	9	8	11
posudzovanie žiadostí a vydanie rozhodnutia o povolení leteckej aplikácie	59	60	77	59	97	57	62	45	15
poškodenia včiel pri používaní prípravkov	0	6	0	0	1	2	1	3	8
kontrola internetového predaja prípravkov	0	3	10	15	5	6	10	20	18
kontrola pozemných aplikačných zariadení + moričiek osiva a sadiva	333	429	316	217	125	137	162	181	227

kontrola výrobcov POR a prebaľovačov POR	0	0	3	1	1	0	1	1	2
kontroly aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	0	0	21	20	17	14	17	60	98
úradná kontrola POR popri krížovom plnení (modul PH 10)	177	199	232	203	224	190	234	395	55
Spolu	1 553	1 648	1 514	1 447	1 169	1 104	1 276	1 616	1343

Porovnanie počtu úradných kontrol POR v SR za roky 2012 – 2020

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
1. 5. 2007	215 244,00
18. 12. 2008	198 814,00
19. 3. 2010	132 532,87
19. 4. 2010	117 254,23
15. 7. 2011	61 366,40
30. 9. 2012	47 599,70
30. 9. 2013	47 291,70
30. 9. 2014	43 288,03
30. 9. 2015	42 608,53
31. 12. 2016	42 148,53
31. 12. 2017	41 577,94
31. 12. 2018	30 319,14
31. 12. 2019	28 539,13
31. 12. 2020	28 539,13

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu POR a pomocných POR pre územia s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2020 bolo spolu posúdených a vydaných 15 takýchto rozhodnutí ÚKSÚP.

Spotreba POR a pomocných prípravkov je zisťovaná u podnikateľských subjektov.

Spotreba POR a pomocných prípravkov v SR za roky 2014 - 2018 podľa skupín FAO z poľnohospodárskej pôdy (v kg/l)

Skupiny podľa FAO	2019	2018	2017	2016	2015
Pesticídy spolu	5 669 876	5 403 099	5 212 107	4 595 575	4 773 094
Insekticídy spolu	474 828	456 843	390 391	318 168	322 351
organické zlúčeniny fosforu	253 173	226 740	183 741	149 866	164 461
karbamátové insekticídy	4 272	3 497	3 447	3 893	6 089
pyreroidy	107 394	109 224	95 870	87 655	82 001
insekticídne minerálne oleje	0	0	0	0	0
ostatné insekticídy	105 914	114 587	103 775	74 096	67 229
biologické prípravky	4 076	2 611	2 910	2 659	2 571
bio-agens	113	184	648	0	0
Herbicídy spolu	2 678 825	2 650 592	2 545 643	2 310 440	2 344 861
fenoxykyseliny	248 040	264 042	240 148	204 249	220 064
triazíny	105 423	105 759	112 411	110 414	126 395
amidy	367 918	405 898	386 605	365 919	379 764
karbamátové herbicídy	151 842	133 962	121 968	91 916	108 275
dinitriánilíny	188 597	209 219	187 660	151 892	167 909
herbicídne minerálne oleje	22 112	16 827	12 194	15 460	37 392
ostatné herbicídy	1 366 213	1 315 570	1 268 849	1 169 981	1 160 002
substituované močoviny	45 059	44 140	58 670	73 439	71 854
sulfonylmočoviny	167 871	144 656	148 616	123 040	67 831
bipiridily	8 833	4 548	3 210	239	1 746
uracily	6 918	5 971	5 311	3 892	3 630
Fungicídy spolu	1 264 425	1 235 713	1 168 646	997 643	937 902
anorganické fungicídy	115 005	94 575	90 445	65 433	72 627
ditiokarbamáty	35 702	36 869	30 951	25 337	27 867
benzimidazoly	122 829	106 945	81 321	39 811	35 425
triazoly, diazoly	632 598	654 068	625 168	569 407	506 118
diazíny, morfolíny	69 617	60 918	57 741	53 111	50 642
ostatné fungicídy	288 673	282 338	283 019	244 545	245 222
Iné prípravky spolu	760 705	691 081	687 702	563 824	537 926
desikanty a defolianty	165 608	144 791	148 018	138 430	113 101
morforegulačné prípravky	425 693	391 311	386 221	300 120	308 525

prípravky na obmedzenie strát pri zbere	59 241	48 172	37 823	31 882	20 175
repelenty	6 484	2 008	1 557	1 124	967
tenzidy	29 272	21 753	20 384	20 317	14 519
aditíva, špeciálne látky	54 439	60 638	73 643	61 060	61 631
prípravky na ochranu skladov	357	1 040	1 601	1 352	2 595
atraktanty hmyzu	13	13	0	133	0
lepy	25	1	1	9	0
štepárske vosky	0	0	10	0	0
dezinfekčné a konzervačné prostriedky	2	1	50	120	61
aktivátory rezistencie	12 893	14 722	12 799	3 425	5 977
pomocné látky k moridlám	774	1 195	1 453	1 903	51
adjuvanty	5 904	5 436	4 142	3 949	10 324
Fungicídne moridlá spolu	137 693	137 126	133 469	140 954	143 903
diťiokarbamáty	4 201	6 148	6 606	8 665	11 507
benzimidazoly	320	263	14	86	7
triazoly, diazoly	44 898	47 834	46 605	46 971	47 495
biologické fungicídne moridlá	45	69	2 305	1 017	1 068
ostatné fungicídne moridlá	88 230	82 812	77 939	84 214	83 826
Insekticídne moridlá spolu	284 167	218 521	266 558	236 476	375 146
organické zlúčeniny fosforu	0	0	11 903	0	36
pyretroidné moridlá	274 222	210 472	244 754	230 285	369 758
ostatné insekticídne moridlá	9 944	8 049	9 901	6 190	5 353
Rodenticídy spolu	69 232	13 223	19 699	28 069	111 005
antikoagulanty	0	0	0	0	0
ostatné rodenticídy	69 232	13 225	19 699	28 069	111 005

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

Kontroly pre PPA	Počet kontrol v roku 2020
PRV 2014 – 2020	49
NATURA 2000	3
krížové plnenie	124
oddelené platby	311
viazané platby	89
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	30
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	126
odber vzoriek konope	6 vzoriek

OOR v roku 2020 v rámci zvyšovania odbornej úrovne rastlinolekárskeho inšpektorátu OKOR zorganizoval školenia vo februárovom a júnovom termíne a v auguste sa konalo preškolenie rastlinolekárskeho inšpektorátu OKOR z HKS.

OOR v roku 2020 pripravil a zverejnil materiály určené profesionálnym prevádzkovateľom, ktoré sú uverejnené na webovej stránke ÚKSÚP:

- metodický pokyn ÚKSÚP č. 6/2020 určený pre registrovaných profesionálnych prevádzkovateľov, ktorí potrebujú pre svoju činnosť získať oprávnenie vydávať rastlinné pasy;
- vzory rastlinných pasov;
- prednášku – „Registrácia profesionálnych prevádzkovateľov a pasová povinnosť - určená pre prax“;
- študijné materiály určené sušiarňam dreva, ktoré pre svoju činnosť potrebujú získať oprávnenie používať značku na drevený obalový materiál v súlade s ISPM 15;
- manuály určené výrobcom na kontrolu škodlivých organizmov určené pre:
 - o výrobcov okrasných rastlín, okrasných drevín, ovocných drevín, priesad zeleniny, bylín a skleníkových rastlín, cibúľ, hlúz a osív;
 - o výrobcov množiteľského materiálu a výpestkov lesných drevín.

Na počesť Medzinárodného roka zdravia rastlín pripravilo MPRV SR dňa 16. 12. 2020 odborný webinár, ktorého sa aktívne zúčastnili aj zamestnanci ÚKSÚP, OOR a OKOR. Cieľom tohto webinára bolo zvýšiť povedomie o ochrane rastlín a predchádzaniu zavlečenia škodcov na naše územie. Témy webinára:

- Poznávanie a monitoring karanténnych škodlivých organizmov s dôrazom na prioritných škodcov – rozšírenie, hostiteľské rastliny a bionómia, opatrenia v prípade pozitívneho výskytu.
- Uplatnenie novej rastlinolekárskej legislatívy v praxi – registrácia dotknutých subjektov, oprávnenia na vydávanie rastlinných pasov, sústavná rastlinolekárska kontrola
- Integrovaná ochrana proti škodlivým organizmom – všeobecné zásady, výber metód.

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

OOR a OKOR ÚKSÚP plnením svojich úloh zabezpečujú preventívne opatrenia pred prienikom škodlivých organizmov na územie SR a ich rozširovanie v rámci SR, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy, aj v oblasti dovozu regulovaných druhov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, v oblasti POR atď. SR bola po vstupe do EÚ na základe Nariadenia Komisie (ES) č. 690/2008 uznaná za chránenú zónu pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*), ktoré je momentálne platné do 30. 4. 2020.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiadúcich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie, a o zrušení nariadení Komisie (ES) č. 669/2009, (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2015/175, (EÚ) 2017/186 a (EÚ) 2018/1660
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a o zrušení zastaraných ustanovení, ktorými sa povoľujú uvedené krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch)
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/4 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní medikovaných krmív a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a zrušení smernice Rady 90/167/EHS

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gumy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórfenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z. , ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 624 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie vlády SR č. 29/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely
- Nariadenie komisie (EÚ) 2020/354, ktorým sa stanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na zvláštne nutričné účely a zrušuje smernica 2008/38/ES
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín
- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2020/1158 o podmienkach, ktorými sa riadi dovoz potravín a krmív pochádzajúcich z tretích krajín po havárii v jadrovej elektrárni v Černobyle

2.8.2 Činnosť

MPRV SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby), spracúvajú alebo uvádzajú na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

V priebehu roka 2020 bolo Európskou komisiou vydaných 82 nových nariadení o autorizovaných doplnkových látkach a počet autorizačných nariadení ku koncu roku takto predstavoval 682 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestníku MPRV SR“ v číastke 25/2020.

Zároveň bolo vydaných niekoľko novelizácií, a to najmä:

- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1560 z 26. októbra 2020, ktorým sa mení príloha VI k nariadeniu (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy analýzy na určenie zložiek živočíšneho pôvodu na účely úradnej kontroly krmív
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/625 zo 6. mája 2020, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1793 o dočasnom zvýšení počtu úradných kontrol a núdzových opatreniach týkajúcich sa vstupu určitých druhov tovaru z tretích krajín, ktoré vykonávajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 a (ES) č. 178/2002, do Únie, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/943 a vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/88/EÚ
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2020/1540 z 22. októbra 2020, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) 2019/1793, pokiaľ ide o sezamové semená s pôvodom v Indii.

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak sa jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. OKVZ vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register krmivárskych podnikov, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiaruje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov

Činnosť			Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	v roku 2020		78
	spolu registrovaných osvedčení		1 763
Registrácia krmivárskych podnikov	schválené krmivárske podniky	v roku 2020	2
		spolu v registri	125
	registrované krmivárske podniky	v roku 2020	54
		spolu v registri	645
Registrácia prvovýrobcov	v roku 2020		174
	spolu v registri		4 288
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	v roku 2020		5
	spolu v registri		387
Registrácia predajní	v roku 2020		156
	spolu v registri		3 396
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	v roku 2020		369

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív

Úradné kontroly krmív v roku 2020 vykonávali inšpektori ÚKSÚP, oddelenia kontroly krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKKVZ“) na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2020“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťovali skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.3.1 Riadená dokumentácia

V roku 2020 bola riadená dokumentácia vedená v zmysle interných predpisov ÚKSÚP. Boli vydané nové štandardné pracovné postupy č. 12/2020, 13/2020, 14/2020 týkajúce sa kontroly dovozu krmív na HKS. Počas roka bolo aktualizovaných 10 štandardných pracovných postupov. OKVZ sa podieľal na tvorbe metodického pokynu ÚKSÚP č. 8/2020 „Likvidácia zásielky nesplňajúcej podmienky vstupu do EÚ“ a metodického pokynu ÚKSÚP č. 18/2020 „Kontrola Internetového predaja“.

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) Úradnú kontrolu krmív z dovozu na HKS podľa príslušnej legislatívy vykonávali zamestnanci fytoinšpekcie. Za rok 2020 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HKS Vyšné Nemecké a HKS Čierna nad Tisou v celkovom počte 176 zásielok krmív. Vo všetkých prípadoch išlo o krmné suroviny. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera úradných kontrol neboli za rok 2020 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

b) V rámci kontroly krížového plnenia v roku 2020 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 126 kontrol.

c) Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného pracovného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Spolu za rok 2020 bolo vykonaných 1 713 úradných kontrol. Úradné kontroly formou auditu zamerané na implementáciu systému analýzy rizík metódou kritických kontrolných bodov (ďalej len „HACCP“) vykonané neboli. Celkovo bolo na analýzu odobratých 850 úradných vzoriek krmív. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 246 nedostatkov a udelili 245 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 158 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 21 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a 27 porušení zistených pri kontrole odbornej spôsobilosti. Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole skladového poriadku v počte 18 porušení a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív (3), pláne kontroly kvality krmiva (6) a pri kontrole dokumentačného poriadku (3).

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení skontrolovalo.

Pri úradných kontrolách sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov so zameraním na ich plnenie, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Na webovej stránke ÚKSÚP, sa nachádzajú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch:

- zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách,
- účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE - zo 63 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody,
- zisťovanie prítomnosti semien Ambrózie spp. a iných botanických nečistôt v krmivách - 25 analyzovaných vzoriek neboli zistené nezhody,
- používanie GMO v krmivách - kontrolovali sa povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety). Kontrolované boli kŕmne suroviny a kŕmne zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat. Zo 43 analyzovaných vzoriek bola zistená jedna nezhoda,
- kontroly na prítomnosť melamínu v krmivách pre spoločenské zvieratá (zameranie na psy a mačky) - z 27 analyzovaných vzoriek neboli zistené nedostatky,
- kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou - neboli zistené žiadne nezhody,
- v rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby kŕmnych zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív.

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odber vzoriek na účel analýzy	Počet
zložky živočíšneho pôvodu	63
botanické nečistoty	25
GMO	43
ťažké kovy	200
mykotoxíny (aflatoxíny B1, G1, B2, G2, deoxynivalenol)	125
Spolu	456

Počet vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív

Vzorka	Počet
Vystavené posudky na vzorky v roku 2020	632
- z toho vyhovujúce	594
- z toho nevyhovujúce	38

Počet vzoriek podľa druhu krmiva

Typ krmiva	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúce označením
doplnkové krmivá	197	185	12	6,1	1
kompletné krmivá	285	265	20	7,0	0
doplnkové látky	10	10	0	0,0	0
premixy	36	33	3	8,3	1
kŕmne suroviny	104	101	3	2,9	4
Celkový počet	632	594	38	6,0	6

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku

Typ krmivárskeho podniku	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
výrobcovia kŕmnej suroviny	46	46	0	0,0
výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	32	29	3	9,4
výrobcovia kŕmných zmesí a doplnkových kŕmných zmesí	186	175	11	5,9
dovozcovia kŕmív	14	11	3	21,4
sprostredkovatelia a obchody	240	220	20	8,3
výrobcovia pre vlastnú potrebu	114	113	1	0,9
Celkový počet	632	594	38	6,0

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
sója	16	3	13	0
slnečnica	1	0	1	0
kukurica	1	0	1	0
produkty z repky olejnej	4	0	4	0
Celkom	22	3	19	0
Kŕmne zmesi				
kŕmne zmesi	21	1	20	1
Mliečne náhradky				
mliečne náhradky	0	0	0	0
Spolu	43	4	39	1

Počet stanovení ťažkých kovov v krmivách

Druh krmiva	Počet stanovení				
	ortuť	olovo	kadmium	arzén	spolu
kompletné kŕmivá	9	21	21	4	55
doplnkové kŕmivá	1	13	13	1	28
premixy	0	4	4	0	8
kŕmne suroviny	12	37	34	13	96
doplnkové látky	2	5	5	1	13
Spolu	24	80	77	19	200

Počet stanovení mikroprvkov prekračujúcich najvyššie prípustné hodnoty

Druh kŕmív	Počet stanovení s prekročeným obsahom mikroprvkov			
	zinok	meď	mangán	spolu
kompletné kŕmivá	5	1	0	6
Spolu	5	1	0	6

e) **Úradné kontroly vykonané na základe informácie z rýchleho výstražného systému pre krmivá a potraviny (RASFF).** Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

V roku 2020 zaslalo Slovensko do systému RASFF jedno hlásenie:

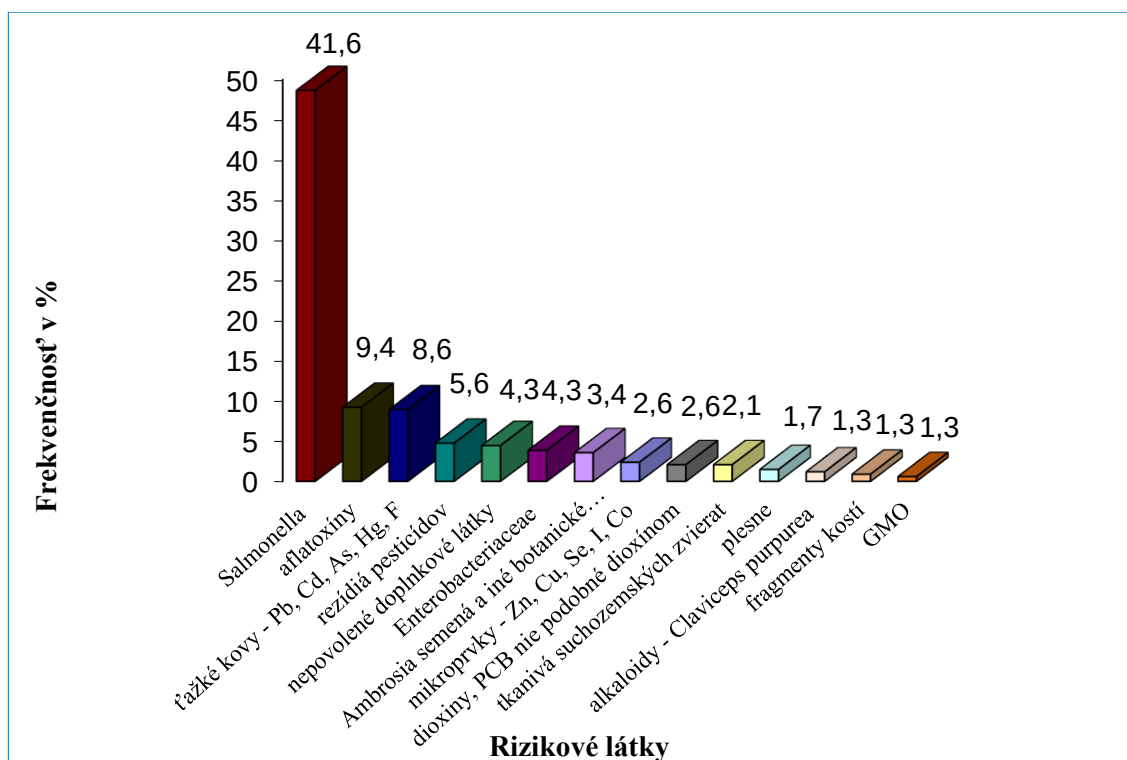
1. 202.0978

Vo vzorke krmiva sa zistilo veľké množstvo kostných úlomkov vo veľkosti do 2 cm. V súlade s čl. 4 nariadenia (ES) č. 767/2009 a s čl. 15 nariadenia (ES) č. 178/2002 takéto krmivo predstavuje riziko pre zdravie mačiek, nakoľko takto zistená prítomnosť veľkých a ostrých fragmentov kostí môže zapríčiniť zdravotné ťažkosti u rôznych vekových kategórií mačiek, hlavne mláďat (napr. perforácia tráviaceho traktu). Nezhoda sa zistila v slovenskom subjekte a výrobcom predmetného krmiva bol maďarský subjekt.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlásení RASFF

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
Salmonella	41,6
aflatoxíny	9,4
ťažké kovy - Pb, Cd, As, Hg, F	8,6
rezídiá pesticídov	5,6
nepovolené doplnkové látky	4,3
Enterobacteriaceae	4,3
Ambrosia spp. semená a iné botanické nečistoty	3,4
mikroprvky - Zn, Cu, Se, I, Co	2,6
dioxiny, PCB nie podobné dioxínom	2,6
tkanivá suchozemských zvierat	2,1
plesne	1,7
alkaloidy - Claviceps purpurea	1,3
fragmenty kostí	1,3
GMO	1,3

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za rok 2020

Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
komerčná výroba - krmné zmesi	204
výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	365
výroba doplnkových látok, premixov	13
sprostredkovateľská činnosť	373
výroba krmných surovín	64
krížové plnenie modul PH - 4 pre PPA	126
dovoz krmív z tretích krajín	21
obchodná sieť	278
potravinársky priemysel	52
používanie živočíšnych múčok	3
prvovýroba	114
miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	10
doprava krmív	47
iné (podnety, GMO a pod.)	43
Spolu	1 713

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

V roku 2020 bolo v rámci úradnej kontroly aj mimo nej zaevidovaných a vyhodnotených 983 vzoriek krmív za účelom dodržiavania deklarovaných znakov kvality, výrobnéj a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, sledovania nežiadúcich a zakázaných látok, skladovania a označovania a pre iné potreby odboru. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), semien Ambrosie spp., rezíduí pesticídov (povolených aj nepovolených), obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1, G1, B2, G2, deoxynivalenol) v obilninách a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009. Na niektoré určené vzorky boli vypracované posudky. Z počtu 632 vzoriek, na ktorý bol vystavený posudok bolo ako nevyhovujúcich vyhodnotených 38 vzoriek, čo predstavuje 6,0 %. Označením z tohto počtu nevyhovelo 6 vzoriek. S pozitívnym výsledkom nebola na tkanivá živočíšneho pôvodu (63 vzoriek) a ani na prítomnosť mykotoxínov (125 vzoriek) zistená žiadna vzorka. Vzhľadom na kontrolu vzoriek na GMO (43 vzoriek), v 1 vzorke krmnej zmesi pre teľatá bola zistená prítomnosť GMO sóje, pričom na označení bolo uvedené, že krmivo neobsahuje GMO. Vzorka bola analyzovaná v rámci monitoringu na sledovanie GMO a v roku 2021 sa daná nezhoda zaradí do plánovanej kontroly. Na prítomnosť semien Ambrosie spp. a iných botanických nečistôt v krmivách bolo analyzovaných 25 vzoriek krmív, pričom neboli zistené žiadne nezhody.

Na surovinové zloženie, prítomnosť zakázaných látok podľa prílohy III nariadenia (ES) č. 767/2009, nežiaducich látok podľa nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z., bolo mikroskopicky posúdených 15 vzoriek krmív, pričom porušenie sa zistilo v 6 prípadoch.

Na stanovenie ťažkých kovov bolo vykonaných 200 analýz v rámci kontroly bezpečnosti krmív. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Pri kontrole krížovej kontaminácie kokcidiostatikami sa v roku 2020 vykonalo 106 analýz. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Podľa európskych nariadení bol kontrolou zistený výskyt nálezov prekročenia najvyššieho

prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Cu, Mn) v 6 prípadoch. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie, resp. sa pristúpilo k dôraznému upozorneniu začatím správneho konania pri opakovanom zistení.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarovaným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa v roku 2020 vykonalo 112 analýz, pričom nedostatky boli zistené v 17 prípadoch.

Skríningovým stanovením mykotoxínov (aflatoxíny B1, G1, B2, G2 a deoxynivalenol) v obilninách bolo v roku 2020 preverených 125 vzoriek kŕmnych surovín a kŕmnych zmesí. Vykonaných bolo 250 analýz, pričom prekročené maximálne povolené limity stanovené nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. boli v 5 vzorkách kŕmnych zmesí (prekročenie mykotoxínu deoxynivalenol - DON). V budúcom roku bude na dané nedostatky zameraná kontrola a dôvod prekročenia resp. zdroj obilnín, ktoré môžu mať za príčinu uvedenú vyššiu hladinu mykotoxínu DON. V budúcnosti sa kontrola zameria na dotknuté subjekty a kŕmne suroviny budú podrobené analýze na daný účel.

Na obsah nežiaducej látky - melamínu v kŕmnych zmesiach bolo v roku 2020 analyzovaných 27 vzoriek. Všetky výsledky boli vyhodnotené ako negatívne.

Za rok 2020 sa vykonalo 7 analýz na sledovanie obsahu mikroorganizmov ako kŕmnych doplnkových látok (Lact.rham., Ente.faec., Sach.cer., Bac.sub., Bac.lich.).

Na rezíduá perzistentných organochlórovaných pesticídov, rezíduí polychlórovaných bifenylov a rezíduí pesticídov podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 sa celkom analyzovalo 60 vzoriek kŕmnych zmesí a obilnín. Výsledky boli vyhodnotené podľa nariadenia vlády č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív a podľa nariadenia (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov. Nezhody boli zistené v 13 prípadoch, ktoré budú riešené v nasledujúcom roku.

2.8.2.6 Skúšobné laboratória analýzy krmív (SLAK)

Skúšobné laboratórium analýzy krmív ÚKSÚP (ďalej len „SLAK“) je držiteľom osvedčenia o akreditácii udeľovaným SNAS so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách. SLAK je v rámci organizačnej štruktúry zaradený pod odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“).

2.8.2.7 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Počas roka 2020 bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - sekcia výživa zvierat. Na zasadnutiach Stáleho výboru sa expert odboru aktívne zúčastňoval povoľovania, resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat ako aj reautorizácie doplnkových látok. Tento rok bolo povolených 55 nových doplnkových látok, reautorizovalo sa 20 doplnkových látok, odmietla sa 1 doplnková látka, zmeny a korekcie povoľovacích nariadení doplnkových látok sa vykonali v 5 prípadoch.

Diskusia bola zameraná na revíziu nariadenia (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie kŕmnych doplnkových látok o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie kŕmnych doplnkových látok.

Aj v roku 2020 pokračovali diskusie zamerané na smernicu 2008/38/ES o zvláštnych nutričných účeloch. Komisia pripravovala nariadenie, ktoré má nahradiť spomínanú smernicu. Nové nariadenie 2020/354 bolo zverejnené 5. 3. 2020 a vstúpilo do platnosti 25. 12. 2020.

Vo veľkej miere sa prejednávali možné zmeny smernice 2002/32/ES o nežiaducich látkach

v krmivách. Návrhy zmien sa týkajú predovšetkým úpravy limitov týchto látok. Okrem diskusií na stálom výbore sa konali aj 2 pracovné skupiny a 1 fórum za prítomnosti predstaviteľov priemyslu.

Komisia naďalej intenzívne pracovala aj na revízii katalógu kŕmnych surovín, ako aj na usmernení pre homogenitu miešania krmív a krížovú kontamináciu, zároveň bola predložená správna výrobná prax pre chovateľov hmyzu.

Časť diskusie sa venovala aj ethoxyquinu, ktorý bol stiahnutý z trhu. Momentálne však lepší dostupný antioxidant na trhu nemáme. Problém je s prevozom rybej múčky na väčšie vzdialenosti. Žiadateľ požiadal o povolenie pokračovania štúdií účinnosti a bezpečnosti do konca roka 2022, dokedy by mala EFSA prehodnotiť nové údaje. V prípade pozitívneho stanoviska by Komisia predložila návrh nariadenia členským štátom na hlasovanie. Keďže deficit ethoxyquinu na trhu sa začal prejavovať, Komisia a členské štáty sa dohodli na prechodnom období do konca roka 2022, aby žiadateľ mohol pokračovať vo svojich štúdiách a nemusel štúdie robiť nanovo. Ethoxyquin ako taký je v súčasnosti stiahnutý z trhu kvôli predchádzajúcemu negatívnemu stanovisku EFSA o bezpečnosti tejto doplnkovej látky. Na trhu EU sa preto nepoužíva.

Ďalším predmetom diskusie bol aj pojem „uvádzanie na trh“ hlavne kvôli doplnkovým látkam, ktoré nie sú povolené v EÚ, sú určené pre tretie krajiny, ale vyrábajú sa v EÚ. Podľa Európskej komisie by takáto doplnková látka mala byť priamo predaná tretím krajinám. Ak by takúto doplnkovú látku predal sprostredkovateľovi v EÚ, cez ktorého by bol realizovaný predaj do tretej krajiny, znamenalo by to, že túto látku uvádza na trh EU (aj napriek tomu, že sa to v EÚ nepoužíje). S týmto výkladom pojmu uvádzania na trh majú problém viaceré členské štáty.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

V roku 2020 sa vykonávala kontrola a odber vzoriek, kde sa sledovala kvalita deklarovaných akostných znakov, obsah a dodržiavanie maximálnych resp. minimálnych limitov doplnkových látok, obsah zakázaných surovín, nežiadúcich látok, zakázaných látok. V danom roku sa rozšírili analýzy zamerané na sledovanie rezíduí pesticídov a vzoriek krmív z dovozu cez HKŠ.

Pri rôznych porušeníach sa pristúpilo k správne konaniu, kde sa napr. v danom roku uložili 2 pokuty a prijali 3 osobitné opatrenia.

Správne konanie

- **Prijatie osobitného opatrenia podľa § 11 zákona č. 271/2005 Z. z.**

V roku 2020 boli v správnom konaní rozhodnutím prijaté 3 osobitné opatrenia 3 krmivárskym podnikom z dôvodu zistenia veľkého množstva kostných úlomkov vo veľkosti do 2 cm vo vzorke krmiva pre mačky.

- **Uloženie pokuty podľa § 12 zákona č. 271/2005 Z. z.**

V roku 2020 boli v správnom konaní rozhodnutím uložené 2 pokuty :

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – mangánu v kompletnom krmive pre nosnice) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 400,00 EUR.

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nedodržania podmienok používania doplnkových látok (prekročenie maximálneho limitu – medi v kompletnom krmive pre výkrm ošípaných) bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku vo výške 300,00 EUR.

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

Poplatky za rozbor úradne odobratých vzoriek krmív, ktoré boli vyhodnotené ako nevyhovujúce boli podľa § 14, zákona č. 271/2005 Z. z. fakturované v celkovej sume 3 516,50 EUR.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol

Inšpekčné práce (okruhy kontroly)	Zistené nezhody
registrácia / schválenie kontrolovaného subjektu	158
doklad o odbornej spôsobilosti	27
dovoz krmív z tretích krajín	0
registrácia / schválenie dodávateľov krmív	3
skladový poriadok	18
kontrola výrobného zariadenia a vybavenia	4
prvotná kontrola systému HACCP	4
organizačný poriadok	2
plán kontroly kvality okrem prvovýroby a prepravy	6
dokumentačný poriadok	3
reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	0
informácie o krmivách	21
Spolu	246

2.9. Oblasť laboratórnych činností

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej

- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) č. 2016/429 a (EÚ) č. 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení
- Zákon o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z.

2.9.2 Činnosť

Odbor laboratórnej činnosti vykonáva analýzy v oblasti kontroly POR, krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí. Ďalej vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu a vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, štátnych odborných kontrol, iných úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy prostredníctvom ASP.

Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“) je poverené MPRV SR z 10. 12. 2019 ako **úradné laboratórium** na vykonávanie laboratórnych analýz, testov a diagnostík na vzorkách

odobratých počas úradných kontrol pre oblasti stanovené v čl. 1 ods.2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č.2017/625 podľa kompetencií stanovených v národnej legislatíve.

OLČ tvoria:

- **Skúšobné laboratórium analýzy krmív** (ďalej len „SLAK“) – NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách - vykonáva analýzy pre OKVZ
 - **Skúšobné laboratórium osív a sadív** (ďalej len „SLOS“) - vykonáva skúšanie pre OOaS
 - **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy** (ďalej len „SLAP“)- vykonáva analýzy pre OPHOZE
 - **Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív** (ďalej len „SLAPH“) - vykonáva analýzy pre OPHOZE
 - **Skúšobné laboratórium analýzy vína** (ďalej len „SLAV“) - vykonáva analýzy pre OVV
 - **Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov** (SLAPe) - vykonáva analýzy pre OOR, ORP, OOS a OKVZ
 - **Oddelenie molekulárnej biológie** (ďalej len „OMB“) - NRL vykonáva analýzy na:
 - geneticky modifikované organizmy
 - škodce rastlín so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče - vykonáva analýzy pre OKVZ, OOaS, OOR a OOS
 - **Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov** (ďalej len „SLDŠO“) **Bratislava** - NRL pre škodce so zameraním na baktérie, vírusy, viroidy a fytoplazmy, huby a riasovky, hmyz a roztoče, hád'atká
 - **Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov** (ďalej len „SLDŠO“) **Vígľaš** - NRL pre škodce so zameraním na hád'atká, vírusy a viroidy, fytoplazmy, baktérie a hád'atká
 - **Skúšobné laboratórium diagnostiky škodlivých organizmov** (ďalej len „SLDŠO“) **Haniska**- NRL pre škodce so zameraním na hmyz a roztoče, hád'atká
- Diagnostické laboratóriá** – vykonávajú diagnostiku pre OOR a OOS

System kvality

Reakreditácia laboratórií OLČ v zmysle ISO/IEC 17025:2017 bola vykonaná v dňoch v termíne 28. 1. - 26. 3. 2020 na pracoviskách SLAP KE, SLAK BA, SLAPH BA, SMBL BA, SLAV BA. Na pracovisku SLOS Vígľaš bolo vykonané len vzdialené posudzovanie dištančnou formou z dôvodu opatrení proti Covid-19. Dňa 23. 4. 2020 bolo OLČ udelené osvedčenie o akreditácii na spôsobilosť vykonávať akreditované činnosti nestranne a dôveryhodne s plnením požiadaviek normy ISO/IEC 17025:2017, s platnosťou do 21. 5. 2025.

OLČ má v súčasnosti akreditovaných spolu 52 položiek rozsahu akreditácie pre fixný rozsah akreditácie a 5 položiek pre flexibilný rozsah akreditácie pre matrice krmivo, hnojivo, osivo, víno, pôdu, vstupy do poľnohospodárskej výroby, odrody, osivá, sadivá, rastliny, rastlinný tovar, bioprodukty, extrakty z rastlín, rastlinného materiálu a tovaru.

Z dôvodu legislatívnych požiadaviek, ktoré sú podmienkou akreditácie vykonávaných analýz, bola na SNAS dňa 21. 8. 2020 podaná žiadosť o rozšírenie akreditácie v SLAPH v zmysle ISO/IEC 17025:2017. V rámci rozšírenia akreditácie OLČ žiadalo aj o udelenie novej akreditácie pre SLDŠO BA (pracoviská Bratislava a Košice), SLDŠO HA, SLDŠO VI, SLAPe. Posúdenia všetkých uvedených pracovísk prebehlo posudzovateľmi SNAS kombináciou vzdialeného posudzovania a posudzovania na mieste v dňoch 23. – 27. 11. 2020 a 1. – 3. 12.2020. Z posudzovania vyplynulo 5 nezhôd, ktoré sa prevažne týkali priestorového vybavenia diagnostických laboratórií. Z dôvodu aktuálne nariadených protiepidemických opatrení OLČ nevie dodržať stanovenú lehotu na odstránenie nezhôd. Do celkového ukončenia a uzavretia tejto služby nemôže OLČ novoakreditované skúšky vydávať s akreditačnou značkou.

OLČ po úspešnom uzavretí a ukončení služby rozšírenia akreditácie bude mať akreditovaných spolu 75 položiek rozsahu akreditácie pre fixný rozsah a 12 položiek pre flexibilný rozsah akreditácie pre matrice krmivo, hnojivo, osivo, víno, pôdu, vstupy do poľnohospodárskej výroby, odrody, osivá, sadivá, rastliny, rastlinný tovar, bioprodukty, extrakty z rastlín, rastlinného materiálu a tovaru, POR.

Rozšírenie akreditácie OLČ plánuje pripravovať priebežne podľa legislatívnych požiadaviek jednotlivých odborov ÚKSÚP.

Celkovo bolo v OLČ vykonaných 19 interných auditov, z toho 3 boli vykonané v súvislosti s prípravou k rozšíreniu akreditácie. V rámci monitoringu zamestnancov bolo vykonaných 6 interných auditov v jednotlivých skúšobných laboratóriách. V rámci interných auditov neboli zistené žiadne závažné nezhody. Zistené odporúčania nemali vplyv na dodržiavanie systému kvality zavedeného v OLČ.

2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“) je laboratórium OLČ s akreditovanými skúškami v súlade s ISO/IEC 17 025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek krmív. Od 1. 10. 2020 výživové doplnkové látky (vitamíny, provitamíny a aminokyseliny) a liečivá spadajú do kompetencie Skúšobného laboratória analýzy pesticídov (ďalej len „SLAPe“).

Zadávateľia žiadostí o skúšky sa delia do kategórií:

1. **úradná kontrola** - v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív,
2. **služby (interné)** pre potreby špecializovaných činností výkonu odbornej činnosti odborov sekcie odborných činností (ďalej len „SOČ“), sekcie skúšobníctva a laboratórnych činností (ďalej len „SSLČ“) a oddelení sekcie kontroly (ďalej len „SK“),
3. **služby (externé)** pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spoplatnené v súlade s cenníkom ÚKSÚP.

Vzorky krmív zadával do SLAK OKVZ na základe uzatvorenej dohody medzi SSLČ a SOČ.

Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2020

Matrica	Druh analýzy	Počet prijatých vzoriek	Počet analýz
krmivá	štátna odborná kontrola	738	4 150
	služby pre externých zákazníkov	45	198
MPS	zabezpečenie kvality výsledkov	16	168
Spolu		799	4 516

Vo vzorkách krmív sa v SLAK stanovujú parametre základných ukazovateľov výživovej hodnoty, doplnkové látky, identifikácia zloženia, rizikové prvky a nežiaduce látky.

Hlavnou činnosťou SLAK je spolupráca v rámci úradnej kontroly krmív, čo tvorí 95 % činnosti SLAK. Služba pre externých zákazníkov bola tvorená 5% z činnosti SLAK.

V apríli 2020 bolo laboratórium reakreditované SNAS a platnosť osvedčenia bola predĺžená do roku 2025.

Počas roku 2020 bola zavedená nová metóda stanovenia rizikových prvkov (As, Cd, Pb a Hg) pomocou ICP-OES.

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a príručkou kvality

v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa programu interných auditov.

Zabezpečenie kvality sa externe vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok (ďalej len „MPS“) organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC, Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre. SLAPH v rámci MPS rozborovalo 16 vzoriek na 54 ukazovateľov v 168 analýzach.

V roku 2020 SLAK spolupracoval s Európskou komisiou na revízií nariadenia Komisie (ES) č. 152/2009 a prostredníctvom pracovnej skupiny pre krmivá, jeho, ako aj pri validácii stanovenia obsahu močoviny v krmivách. Okrem toho sa SLAK zúčastnil porovnania metód pre stanovenie obsahu močoviny v krmive pre domácich zvieratá.

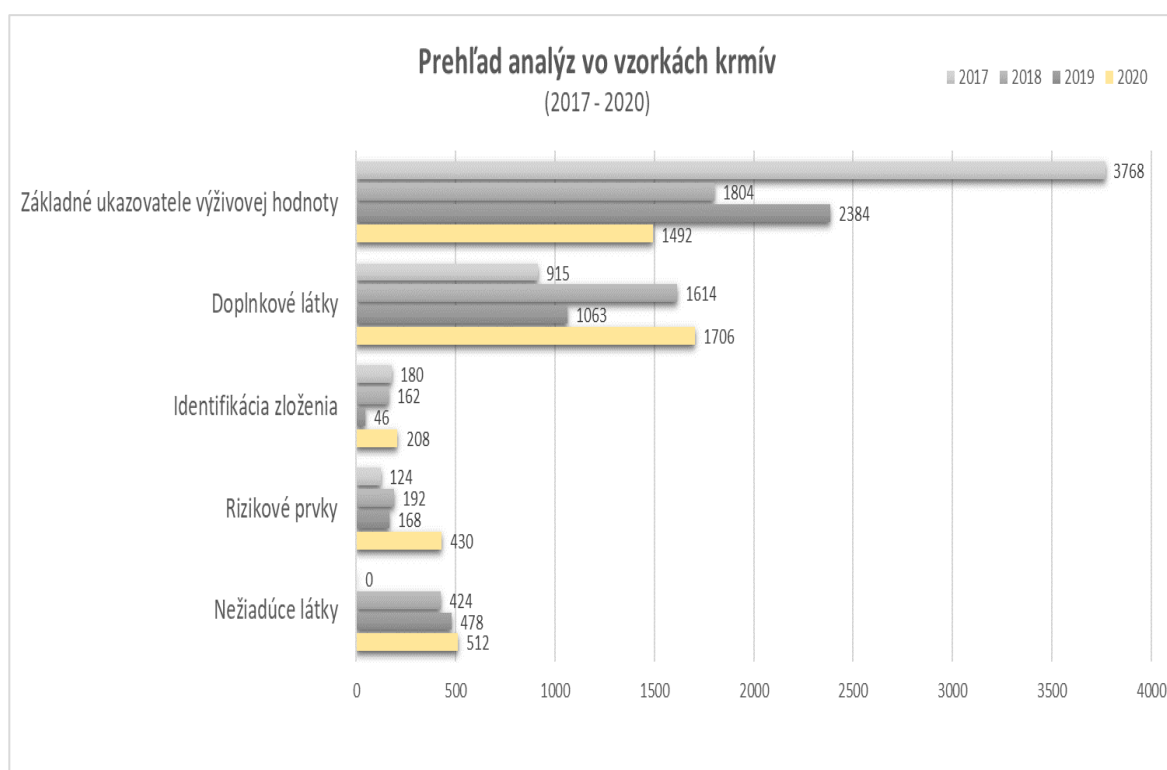
Prehľad analýz vo vzorkách krmív v rokoch 2018 až 2020 (podľa rozdelenia ukazovateľov)

Názov	2018	2019	2020
základne ukazovatele výživovej hodnoty	1 804	2 384	1 492
doplnkové látky	1 614	1 063	1 706
identifikácia zloženia	162	46	208
rizikové prvky	192	168	430
nežiaduce látky	424	239	512
Spolu	4 196	3 900	4 348

Zoznam ukazovateľov SLAK v krmivách

Základné ukazovatele výživovej hodnoty	obsah sušiny dusíkaté látky hrubá vláknina tuk popol obsah popola nerozpustného v HCl škrob celkové cukry laktóza	aktivita inhibítorov trypsínu glycerín číslo kyslosti tuku (ČKT) energetická hodnota krmív (metabolizovaná energia) vápnik fosfor horčík sodík
Doplnkové látky	1. Výživné doplnkové látky	
	vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	vitamín A, vitamín E, vitamín E (α-tocoferol – acetate), cholin chlorid
	zlúčeniny mikroživín	zinok, železo, mangán, meď, jód
	aminokyseliny, ich soli	cystín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenylalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán
	2. Zootechnické doplnkové látky	
	stabilizátory črevnej mikroflóry (mikroorganizmy)	Saccharomyces cerevisiae, Lactobacillus rhamnosus a Enterococcus faecium, Bacillus licheniformis a Bacillus subtilis
	3. Liečivá	
	kocidiostatiká antihistomoniká	salinomycinát sodný, monenzinát sodný, narazín, robenidín hydrochlorid, maduramycín amónny, semduramycinát sodný, halofuginón hydrobromid, lasalocid sodný, nikarbazín, decoqinate

Identifikácia zloženia	zložky živočíšneho pôvodu	
	surovinové zloženie	
	botanické nečistoty	nežiadúce semená: ambrózia, durman, kyjanička purpurová, lipkavec, ricín semená burín nežiadúce fragmenty rastlinné nečistoty
Rizikové prvky	olovo, kadmium, arzén, selén, ortuť	
Nežiadúce látky	mykotoxíny	aflatoxín B1, G1, B2, G21 deoxynivalenol

2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh.

Od roku 2001 je skúšobné laboratórium v Bratislave akreditované Medzinárodnou asociáciou pre skúšanie osív a sadív (ďalej len „ISTA“). Každá zmena v metodikách skúšania osív a sadív sa schvaľuje každý rok na Výročných zasadnutiach ISTA, na ktorých sa zúčastňujú zástupcovia členských laboratórií. V súčasnosti má ISTA 235 členských laboratórií v 83 krajinách, z ktorých je viac ako 140 akreditovaných laboratórií.

Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva OOaS. Pri vývoze osiva sú podkladom pre vystavenie medzinárodných ISTA certifikátov, ktoré potvrdzujú semenársku kvalitu osiva. Pri certifikácii podľa systému Európskej organizácie pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD“) sú výsledky zároveň podkladom pre vystavenie OECD certifikátov, potvrdzujúcich pravosť osiva.

Zákazníci SLOS

Zákazníkmi SLOS sú OOaS na základe zmluvy o vykonaní skúšok medzi SOČ a OLC a ostatní zákazníci, ktorí o rozbor osiva požiadajú prostredníctvom žiadosti.

Predmet skúšania

Skúšobné laboratórium v rámci svojej akreditovanej činnosti vykonáva skúšanie osiva druhov podľa ISTA pravidiel a to, osivá poľnohospodárskych druhov a zelenín, osivá kvetín, aromatických a liečivých rastlín.

Skúšanie osív sa v roku 2020 vykonávalo na dvoch pracoviskách, Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (ďalej len „SLOS BA“) a Skúšobné laboratórium osív a sadív Vígľaš (ďalej len „SLOS VIG“).

Pri skúšaní osiva SLOS vykonáva akreditované skúšky v súlade s ISTA pravidlami - čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien, stanovenie vlhkosti, klíčivosti a živočíšnych škodcov. Na požiadanie zákazníka tiež vykonáva neakreditované analýzy osiva ako sú chladové testy, stanovenie sviežich nevyklíčených semien tetrazóliovou skúškou, a tiež povinné neakreditované skúšky na stanovenie häd'atka zhubného v lucerne siatej. SLOS zabezpečuje odber vzoriek inšpektormi OKOS, ktorí sú na túto činnosť akreditovaní podľa ISTA pravidiel.

SLOS BA je jediným akreditovaným osivárskym laboratóriom ISTA na Slovensku. Laboratórium je oprávnené vydávať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre vývoz osiva v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín.

SLOS VIG je akreditované SNAS a vykonáva skúšky v súlade s ISTA pravidlami.

SLOS Bratislava

V roku 2020 bolo v SLOS BA vydaných 70 ISTA certifikátov a 161 predbežných ISTA certifikátov a rovnocenných duplikátov.

Celkovo bolo analyzovaných 3 576 vzoriek, z toho úradných 3 476 vzoriek (vzorky odobrané zamestnancami OKOS za účelom vystavenia osvedčení o uznaní / neuznaní množiteľského materiálu) a neúradných 100 vzoriek. Na tomto počte vzoriek bolo vykonaných 14 304 analýz.

Zabezpečenie kvality

V SLOS sa pravidelne kontroluje kvalita vykonávaných skúšok a sú prijaté také plánované opatrenia, ktoré zabráňujú oznamovaniu nesprávnych výsledkov zákazníkovi.

Kvalita vykonávaných skúšok, ako aj práca v súlade so systémom kvality je pravidelne kontrolovaná internými auditmi.

Každé 3 roky prebieha v SLOS BA medzinárodný ISTA audit, ktorý preverí vybrané prvky v systéme, ako aj technické prvky - skúšky v laboratóriu. V prípade zhody udeľuje laboratóriu akreditáciu na ďalšie obdobie.

Dňa 12. 11. 2018 sa v laboratóriu uskutočnil ISTA audit, po vyhodnotení medzinárodnými audítormi a Výkonným výborom ISTA sa udelilo laboratóriu Osvedčenie o akreditácii na ďalšie 3 roky na nasledovné skúšky a skupiny plodín:

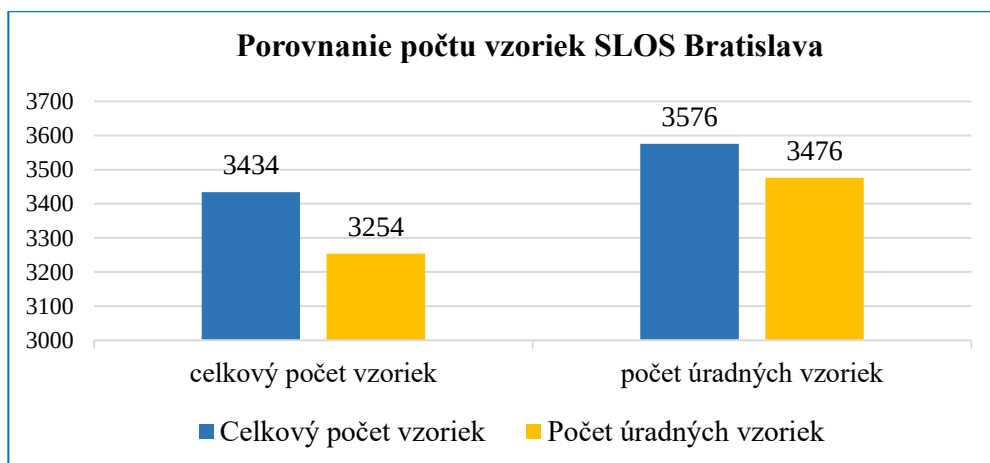
- ručné vzorkovanie z osivovej dávky: trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- vzorkovanie automatickým vzorkovačom: obilniny,
- čistota a stanovenie iných semien počtom: trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- klíčivosť na 400 semenách: trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny,
- stanovenie vlhkosti osiva: nízka a vysoká konštantná teplota v sušiarňi: jemné mletie, hrubé mletie a bez mletia,

- stanovenie hmotnosti tisíc semien: trávy, obilniny, strukoviny, ostatné poľnohospodárske plodiny, zeleniny.

Činnosť SLOS je pravidelne preverovaná účasťou na medzinárodných kruhových testoch, kde sa preverujú všetky metódy skúšania. Každý rok SLOS BA organizuje medzinárodný kruhový test pre 4 poverené laboratória v rámci SR, SLOS VIG, ISTA akreditované laboratórium Praha a ÚKZÚZ Brno.

V roku 2020 sa SLOS BA zúčastnilo na:

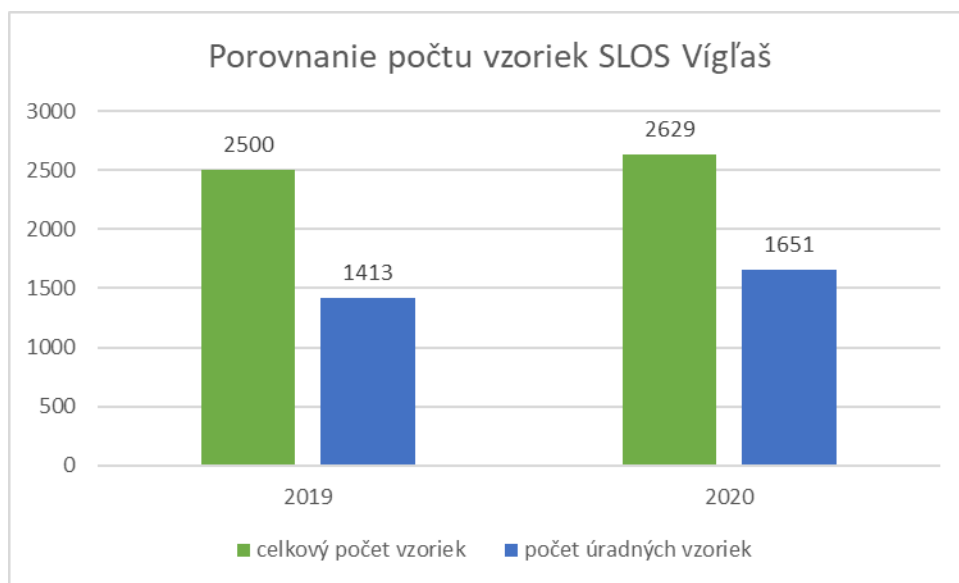
- medzinárodných kruhových testov ISTA:
 - o PT 20-1 Phaseolus vulgaris - úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz,
 - o PT 20-2 Allium porrum - klíčivosť – potrebné prijať nápravné opatrenie, úspešná účasť pri ostatných preskúšaných druhoch analýz,
 - o PT 20-3 Festuca pratensis - zatiaľ nevyhodnotené organizátorom,
- kruhových testov organizovaných ISTA akreditovaným laboratóriom ÚKZÚZ Praha:
 - o KT I/2020 Triticum aestivum - úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz,
 - o KT II/2020 Trifolium incarnatum - úspešná účasť na kruhovom teste pri všetkých preskúšaných druhoch analýz,
- ako organizátor medzinárodných testov SLOS BA – zaradené 3 druhy plodín; pšenica letná 2x, jačmeň siaty; preverované ukazovatele: stanovenie čistoty, klíčivosti, prímies iných rastlinných druhov a vlhkosť.

SLOS VIG

V roku 2020 bolo v SLOS VIG rozborovaných celkom 2 629 vzoriek, z toho pre:

- uznávacie konanie (prvé uznanie množiteľského materiálu) 1 406 vzoriek,
- kontrola adjustovaného osiva podľa §4 písm.k zákona 597/2006 Z. z. (KAO) 41 vzoriek,
- informačné účely (pre externých zákazníkov) 286 vzoriek,
- prolongácie (overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu) 201 vzoriek,
- kontrolné vzorky úradne odobratých vzoriek z laboratórií poverených podľa § 4 písm. i) zákona č. 597/2006 Z. z. (KZL) 3 vzorky,
- stanovenie osivových hodnôt (získovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek zo skúšobných ÚKSÚP) 692 vzoriek.

2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (ďalej len „SLAPH“) je laboratórium OLC s akreditovanými skúškami v súlade s ISO/IEC 17 025:2017 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek pôdy, hnojív, pestovateľských substrátov, pôdnych pomocných látok, kompostov, surovín určených na ich výrobu a sekundárnych zdrojov živín. Zadávatelom žiadosti o skúšky bol OPHOZE a delia do kategórií:

1. agrochemické skúšanie pôd (ASP) - podľa § 11 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách, v nadväznosti na vyhlášku MPRV SR č.151/2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív,

2. certifikácia hnojív - podľa § 5 zákona o hnojivách v nadväznosti na vyhlášku MP SR č. 245/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách,

3. štátna odborná kontrola hnojív - podľa § 14 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v nadväznosti na Vyhlášku MP SR č. 577/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách,

4. štátna odborná kontrola pôdy – podľa § 14 zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v nadväznosti na Vyhlášku MPRV SR č.151/2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív, zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na Vyhlášku MP SR č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,

5. služby - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív (interné) pre potreby špecializovaných činností výkonu odbornej činnosti odborov SOČ, SSLČ a oddelení SK,

6. služby - rozbor pôdnych, rastlinných vzoriek a vzoriek hnojív (externé) pre potreby fyzických a právnických osôb, ktoré sú spoplatnené v súlade s cenníkom UKSÚP.

Vzorky pôdy, rastlín a hnojív zadával do SLAPH OPHOZE na základe uzatvorenej dohody medzi SSLČ a SOČ.

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2020

Matrica	Účel analýzy	Počet vzoriek	Počet analýz
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR ASP	13 120	52 845
	štátna odborná kontrola ŠK	27	651
	služby pre externých zákazníkov SLe	68	591
	služby interné (pre ÚKSÚP) SLi	212	3 369
hnojivá	štátna odborná kontrola ŠK	125	2 896
	vstupné analýzy pre certifikačné konanie hnojív VA	19	504
	služby pre externých zákazníkov SLe	4	34
	služby pre interných zákazníkov SLi	10	168
rastliny	štátna kontrola ŠK	5	80
	služby interné (pre ÚKSÚP) SLi	84	1 176
MPS	Zabezpečenie kvality výsledkov (pôda, hnojivá, rastliny)	13	857
Spolu		13 687 vzoriek	63 171 analýz

Pôda

Vo vzorkách pôdy sa v SLAPH stanovujú parametre prijateľných makroživín a mikroživín, pôdnej reakcie, vodivosti v pôdnej suspenzii, obsah Cox (humus), obsah rizikových prvkov a určenie pôdneho druhu. Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti pôdy je ASP (92 %). 5,9 % tvorí činnosť pre potreby ÚKSÚP, týkajúca sa predovšetkým skúšobných staníc ÚKSÚP. Okrem toho 1,1 % bola činnosť v súlade s štátnou odbornou kontrolou v oblasti pôdy a 1 % boli služby pre externých zákazníkov.

V apríli 2020 boli skúšky na analýzu pôd SLAPH reakreditované SNAS a platnosť osvedčenia bola predĺžená do roku 2025.

Počas roku 2020 boli zavedené nové metódy na stanovenie:

- obsahu prijateľných primárnych a sekundárnych živín rastlinami v pôde (P, K, Mg, Ca v extrakte podľa Mehlich III.) pomocou ICP-OES,
- obsahu prijateľných mikroživín v pôde (Cu, Fe, Mn, Zn podľa Lindsay-Norvella) pomocou ICP-OES,
- celkového obsahu rizikových prvkov (As, Cd, Co, Cr, Cu, Ni, Pb, Zn) pomocou ICP-OES,
- obsahu humusu výpočtom v pôde na základe stanovenia obsahu oxidovateľného uhlíka (Cox) odmernou analýzou po spálení,
- pôdneho druhu na základe obsahu častíc menších ako 0,01 mm.

V novembri 2020 bol zo strany SNAS posudzovaný rozšírený rozsah akreditácie OLČ v matici pôdy o:

- stanovenie primárnych a sekundárnych živín prijateľných rastlinami v pôde po extrakcii v Mehlich III. pomocou ICP-OES (P, K, Mg, Ca),
- stanovenie mikroživín (Cu, Fe, Mn, Zn) v pôde,
- stanovenie elektrickej vodivosti v pôdnej suspenzii,
- stanovenie rizikových prvkov (As, Cd, Co, Cr, Cu, Ni, Se, Zn) v pôde,
- stanovenie obsahu rizikového prvku (Hg) v pôde.

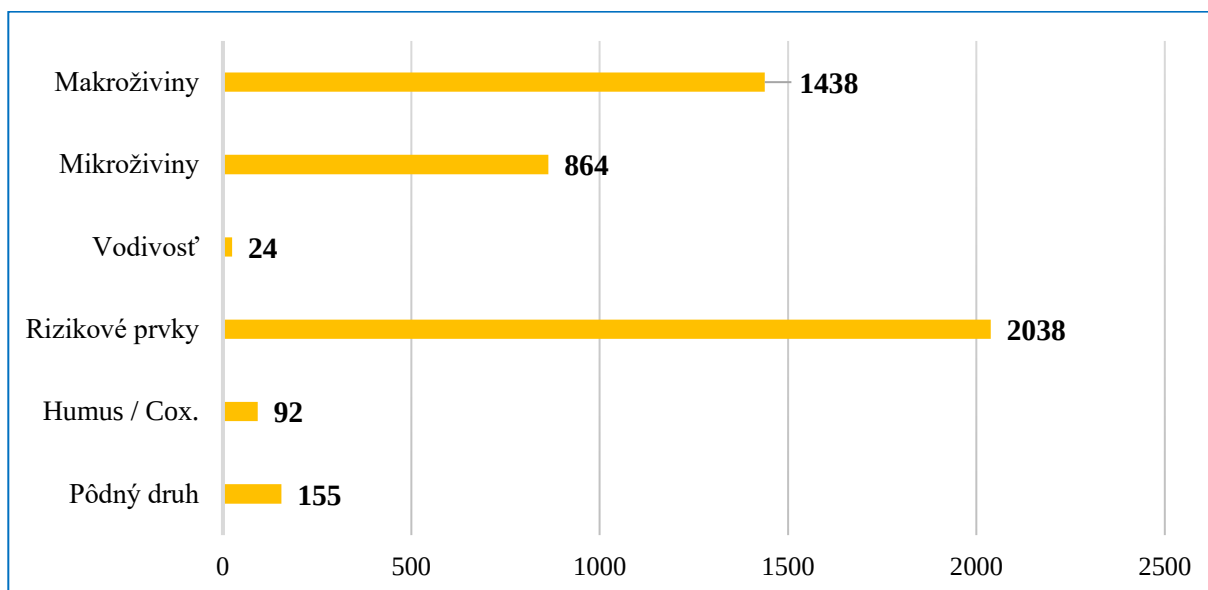
Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality

v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa programu interných auditov.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre. SLAPH v rámci MPS rozborovalo 3 vzorky na 60 ukazovateľov v 240 analýzach.

SLAPH sa v roku 2020 zapojilo do FAO Globálnej siete pôdných laboratórií (Global soil laboratory network - GLOSOLAN).

Grafický prehľad počtu analýz vo vzorkách pôdy v SLAPH v roku 2020

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách pôdy

	Ukazovateľ	Metóda
makroživiny	fosfor (P)	UV/VIS; ICP-
	draslík (K)	AES-F; ICP-OES
	horčík (Mg)	AAS-F; ICP-OES
	vápnik (Ca)	AAS-F; ICP-OES
mikroživiny	meď (Cu)	ICP-OES
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	
pôdna reakcia	pH (v 0,2 M CaCl ₂)	potenciometria
vodivosť	EC (pôdna suspenzia 1:5)	konduktometria
humus	uhlík (C _{ox})	odmerná analýza, prepočet
rizikové prvky	arzén (As)	AAS-F (príp. AAS-GTA)
	kadmium (Cd)	
	kobalt (Co)	

	chróm (Cr)	ICP-OES
	meď (Cu)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	zinok (Zn)	
	ortuť (Hg)	
pôdny druh		AMA
	obsah častíc pod 0,01 mm	gravimetria
	orientačne	hmatová skúška

Hnojivá

Vo vzorkách hnojív, pôdných pomocných látok, kompostov, pestovateľských substrátov a surovín určených na ich výrobu sa v SLAPH stanovujú parametre obsahu primárnych živín, obsahu sekundárnych živín, obsahu mikroživín, fyzikálno-chemických vlastností a obsah rizikových prvkov.

Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti hnojív je štátna odborná kontrola hnojív, ktorá tvorí 80 %. Súčinnosť v oblasti vstupných analýz pri certifikačnom konaní hnojív tvorí 14 % činnosti. Služby pre interných zákazníkov tvorili 5 % a pre externých zákazníkov je 1 % z činnosti SLAPH.

Činnosť po rekonštrukcii laboratórií bola obnovená od 1. 2. 2020.

V apríli 2020 boli skúšky hnojív reakreditované SNAS a platnosť osvedčenia bola predĺžená do roku 2025.

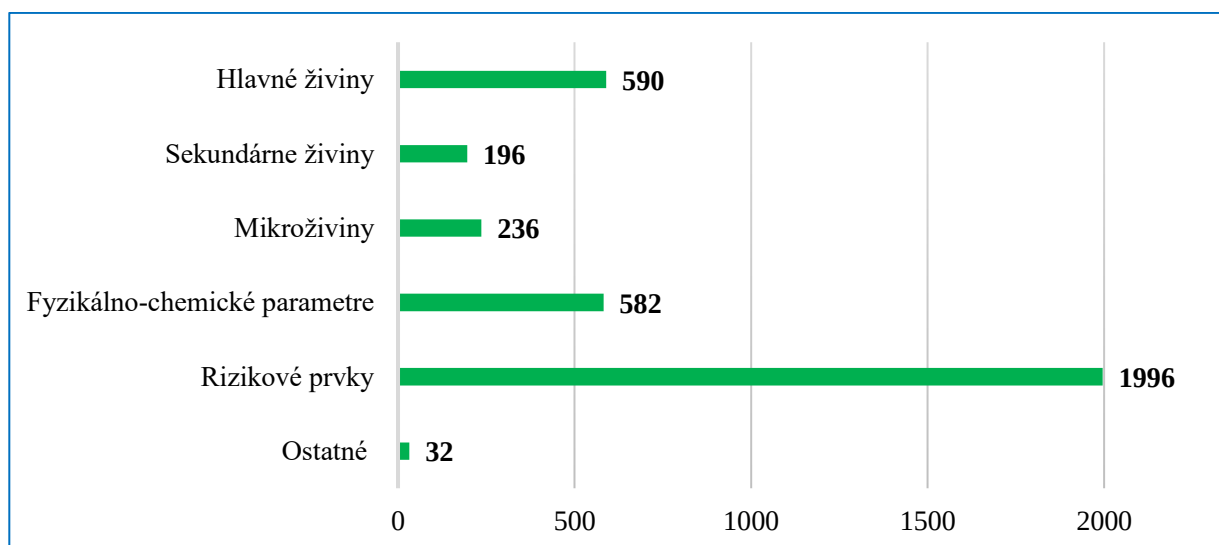
Počas roku 2020 boli zavedené nové metódy pre stanovenie obsahu sekundárnych živín (Ca, Mg), mikroživín (Cu, Fe, Mn, Zn) a rizikových prvkov (As, Cd, Cr, Cu, Ni, Pb, Se, Zn) pomocou ICP-OES.

V novembri 2020 prebehlo posudzovanie zo strany SNAS na rozšírený rozsah akreditácie OLČ v matici hnojív o stanovenie obsahu síry a stanovenie elektrickej vodivosti.

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa programu interných auditov.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovaných zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ a to Stratégiou účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre. SLAPH v rámci MPS analyzovalo 7 vzoriek na 91 ukazovateľov v 425 analýzach.

Prehľad analýz vo vzorkách hnojív v roku 2020

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách hnojív

	Ukazovateľ	Upresnenie ukazovateľa
primárne živiny	dusík (N)	celkový, NO ₃ , NH ₄ , NH ₂ , močovina, biuret
	fosfor (P)	celkový, vo vode rozpustný, v neutrálnom citráne amónnom, v 2 % kys.citrónovej
	draslík (K)	celkový, vo vode rozpustný
sekundárne živiny	vápnik (Ca)	celkový, vo vode rozpustný
	horčík (Mg)	celkový, vo vode rozpustný
	síra (S)	vo vode rozpustná, celková
mikroživiny	meď (Cu)	vo vode rozpustné; rozpustné v zriedenej HCl
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	
	bór (B)	
rizikové prvky	arzén (As)	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej
	kadmium (Cd)	
	chróm (Cr)	
	meď (Cu)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	selén (Se)	
	zinok (Zn)	
	ortuť (Hg)	celkový
fyzikálno-chemické parametre	pH	
	vodivosť	priame stanovenie; 1 % vodného roztoku; 10 % vodný roztok; vodná suspenzia 1:5; vodná suspenzia 1:25
	veľkosť častíc	vo vodnej suspenzii
	hustota	podľa požiadaviek určených pri certifikačnom konaní
	spálieľné látky	
	pH	
ostané	humínové látky	
	chloridy	

Rastliny

Vo vzorkách rastlín sa v SLAPH stanovujú parametre celkového obsahu primárnych a sekundárnych živín, mikroživín, rizikových prvkov a fyzikálno-chemických parametrov.

Hlavnou činnosťou SLAPH v oblasti rastlín je interná služba pre potreby ÚKSÚP, ktorá tvorí 94 %. Štátna odborná kontrola tvorila 6 % činnosti v oblasti rastlín.

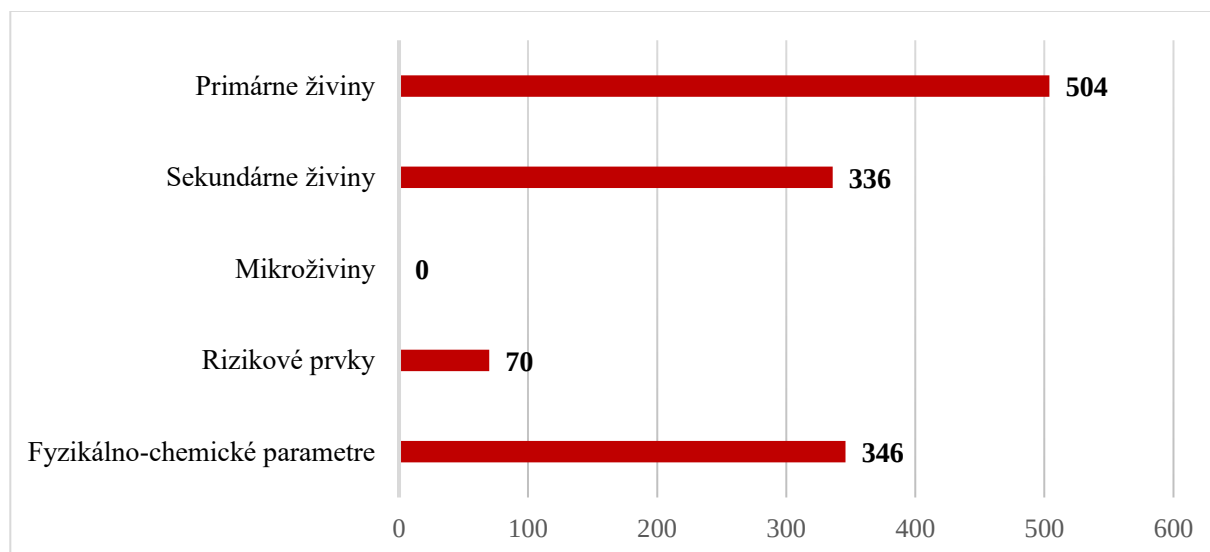
Počas roku 2020 boli zavedené metódy pre stanovenie obsahu primárnych živín (P, K), sekundárnych živín (Ca, Mg), mikroživín (Cu, Fe, Mn, Zn) a rizikových prvkov (As, Cd, Cr, Ni, Pb) pomocou ICP-OES a stanovenie obsahu Hg pomocou techniky AMA.

V novembri 2020 bol rozšírený rozsah akreditácie OLC v matici rastlín o stanovenie obsahu ortuti pomocou AMA.

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLC. Zhoda s internými predpismi OLC a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2017 sa overuje internými auditmi v priebehu kalendárneho roku podľa programu interných auditov.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLC a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre. SLAPH v rámci MPS rozborovalo 3 vzorky na 51 ukazovateľov v 204 analýzach.

Grafický prehľad analýz vo vzorkách rastlín v SLAPH v roku 2020

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách rastlín

	Ukazovateľ	Upresnenie ukazovateľa
primárne živiny	dusík (N)	celkový (N podľa Kjeldahla; P,K – ICP-OES)
	fosfor (P)	
	draslík (K)	
sekundárne živiny	vápnik (Ca)	celkový (ICP-OES)
	horčík (Mg)	
mikroživiny	meď (Cu)	celkový (ICP-OES)
	mangán (Mn)	
	zinok (Zn)	
	železo (Fe)	

rizikové prvky	arzén (As)	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej (ICP-OES)
	kadmium (Cd)	
	chróm (Cr)	
	nikel (Ni)	
	olovo (Pb)	
	ortuť (Hg)	celkový (AMA)
fyzikálno-chemické parametre	sušina	pri t = 60°C pri t = 105°C

SLAPH v roku 2020 sa vykonalo **63 171 analýz** v **13 687 vzorkách** pôdy, hnojív a rastlín.

SLAPH KE

Skúšobné laboratórium vykonávalo od 1. 2. 2020 svoju činnosť iba na pracovisku v Košiciach; pracovisko v Zvolene bolo v rámci organizačných zmien od uvedeného dátumu zrušené.

Predmetom činnosti boli pôdne vzorky skúšané za účelom:

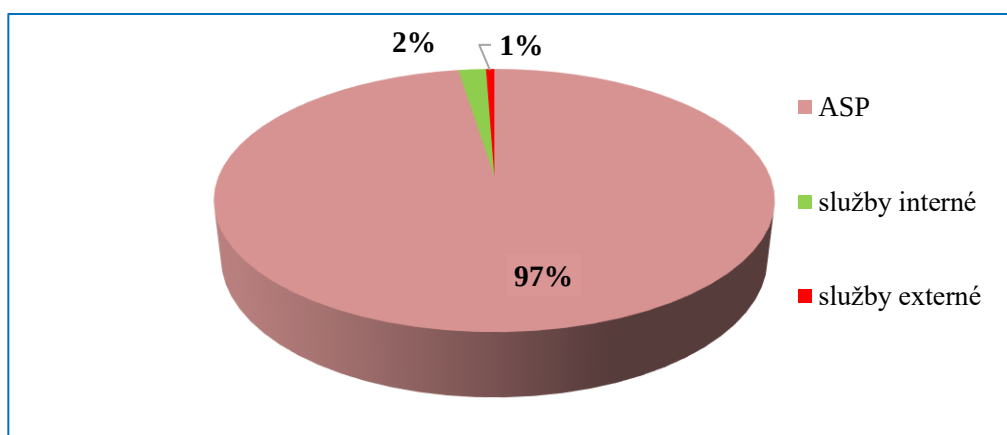
- monitoringu pôd v rámci ASP podľa zákona 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív

- poskytnutia služieb:

- iným odborom v rámci ÚKSÚP (služby interné),
- fyzickým a právnickým osobám (služby externé, spoplatnené podľa cenníka ÚKSÚP).

Prehľad výkonu činnosti SLAP KE v roku 2020				
Matrica	Účel skúšania		Počet vzoriek	Počet analýz
pôda	monitoring pôd v rámci ASP		13 937	55 835
	služby	interné	273	872
		externé	81	326
Spolu			14 291 vzoriek	57 033 analýz

Prehľad počtu vzoriek podľa účelu skúšania v roku 2020 vyjadrený v %

Monitoring pôd v rámci ASP

ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP KE, vzorky ASP tvorili 97 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich III. (P, K, Mg, u trvalých kultúr aj Ca) a pH pôdy. Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN EN ISO/IEC 17025.

Plnenie plánu ASP v roku 2020			
	plán ASP (počet vzoriek)	analyzované vzorky (počet)	Plnenie plánu (%)
SLAP KE	15 000	13 937	93

Výsledky analýz ASP sú dlhodobo spracovávané OPHOZE a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľovou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív, a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Služby

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili 3 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V uvedených vzorkách laboratórium stanovovalo obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich III. (P, K, Mg, Ca), pH pôdy a / alebo ďalšie ukazovatele ako - oxidovateľný uhlík, anorganické formy dusíka (dusičnanový a amoniakálny dusík) a bór.

Výsledky analýz slúžili pre interné potreby ÚKSÚP, OPHOZE na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov, sledovanie vývoja úrodnosti pôdy, kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka na skúšobných staniciach ÚKSÚP, ako aj pre potreby externého zákazníka (napr. záhradkárov, poľnohospodárske subjekty mimo ASP).

2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Skúšobné laboratórium analýzy vína (ďalej len „SLAV“) je uvedené v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Ťažisko akreditovanej činnosti SLAV predstavuje:

- výkon analytických rozborov vzoriek vín, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou. Jedná sa o veľkú skupinu vín s CHOP vrátane tokajských vín a vín s CHZO, ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii v súlade so Zákonom o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. Analytické rozboru hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

- služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadajú o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúce certifikácii, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,

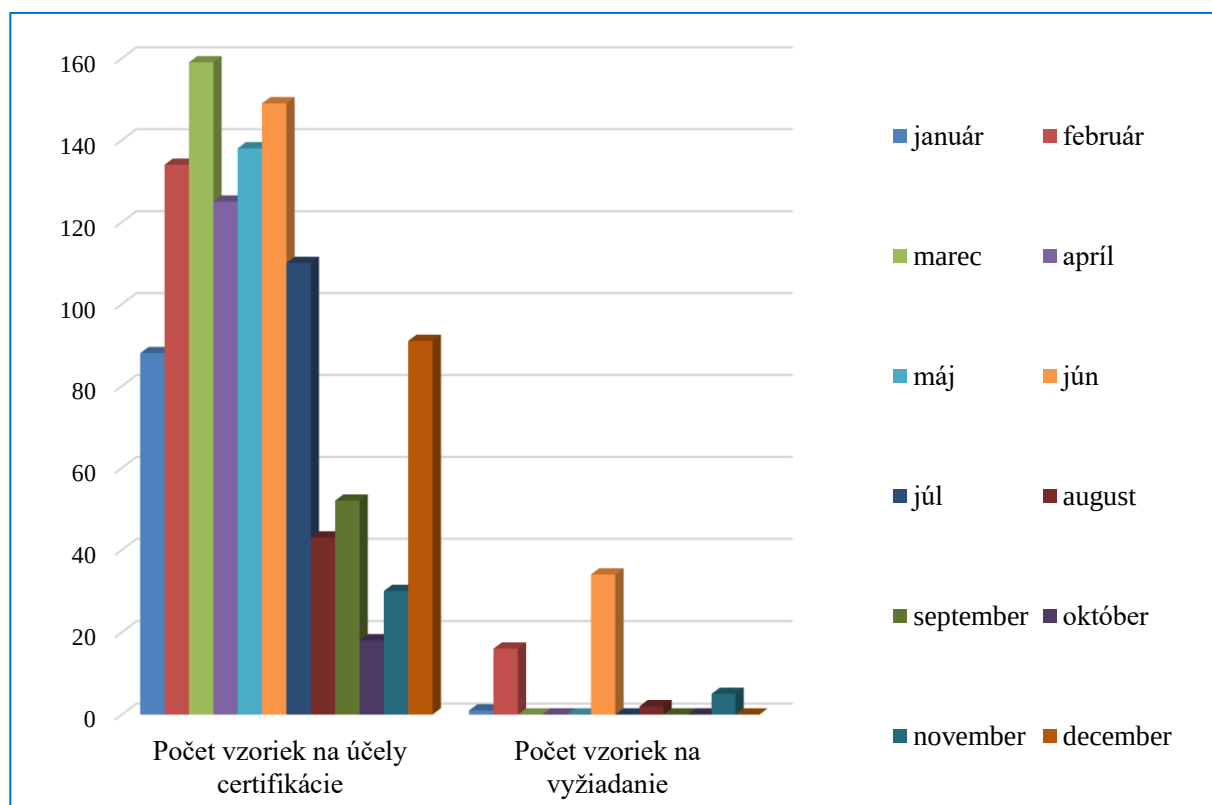
- chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR v zmysle Vykonávacieho Nariadenia komisie (EÚ) 2018/274, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561, ktoré nie sú spoplatnené. Vykonávajú sa na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLC SLAV a OVV.

Všetky vzorky vína (podliehajúce aj nepodliehajúce certifikácii) preberá od žiadateľa OVV v zmysle uzatvorenej zmluvy o vykonaní skúšok medzi SOČ a SLSČ. Vzorky sú po označení distribuované do SLAV. Protokoly o skúške SLAV posielajú na OVV, pričom Protokoly o skúške pre vína podliehajúce certifikácii slúžia ako jeden z podkladov pre certifikáciu v rámci certifikačného procesu vína.

SLAV vykonáva aj neakreditovanú činnosť (chemické a fyzikálne skúšky) ako službu pre fyzické a právnické osoby, tieto sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

1. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie	2. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie relatívnej hustoty
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
3. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu	4. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie bez stanovenia bezcukorného extraktu
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
5. Chemická analýza vína na účely certifikácie s pretlakom CO₂	6. Zoznam všetkých akreditovaných skúšok
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu voľného SO ₂
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
Stanovenie relatívnej hustoty	Stanovenie relatívnej hustoty
Stanovenie pretlaku CO ₂	Stanovenie obsahu bezcukorného extraktu
7. Zoznam neakreditovaných skúšok	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie bielkovín (tepelný test)	Stanovenie obsahu celkového extraktu
Stanovenie pH	Výpočet obsahu celkového extraktu
Mikrobiologické preskúšanie vína	Stanovenie pretlaku CO ₂
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
	Stanovenie glukózy a fruktózy

Počet vzoriek vína analyzovaných v jednotlivých mesiacoch v roku 2020

V roku 2020 sa v SLAV zanalyzovalo 1 137 vzoriek vín podliehajúcim certifikácii, čo predstavuje 13510 analýz.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúcim certifikácii, SLAV zanalyzovalo 58 vzoriek, čo predstavuje 755 analýz. V rámci tohto počtu analyzovaných vzoriek muštov a vín sú zaradené aj vzorky pre izotopovú databanku SR analyzované na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV, a to v počte 34 vzoriek, čo predstavuje 578 analýz.

V rámci kontroly kvality práce SLAV vykonáva priebežne analýzy kontrolných vzoriek, interných referenčných materiálov a RM materiálu TITRIVIN BTB. Počet analyzovaných kontrolných vzoriek slúžiacich na overenie presnosti práce laborantiek bolo 11 s počtom 143 analýz. Počet analýz 5 typov interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov bolo 390. Počet analýz RM materiálu TITRIVIN BTB bolo 9 s počtom analýz 108.

Celkovo bolo v SLAV zanalyzovaných 1 390 vzoriek čo predstavuje 14 906 analýz.

Na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV COVCO, SLAV vykonalo prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb pre 10 žiadateľov a podieľalo sa na obslužných činnostiach počas senzorických skúšok.

Dve zamestnankyne SLAV sú menované MPRV SR ako členky Komisie na hodnotenie vína a pravidelne sa zúčastňujú zasadaní Komisie na hodnotenie vína, ktorej činnosťou je senzorické hodnotenie vín v zmysle legislatívnych požiadaviek kladených na Certifikáciu vín.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľnými hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky,

ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle požiadaviek SLAV. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov v zmysle požiadaviek SLAV.

SLAV sa zúčastňuje porovnávacích testov v zmysle vypracovanej stratégie účasti OLC na akreditačné obdobie 2015 – 2020.

V roku 2020 sa SLAV nezúčastnilo žiadneho porovnávacieho testu.

2.9.2.5 Oddelenie molekulárnej biológie

OMB NRL je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fytydiagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom (ďalej len „NRL“) pre oblasť kontroly a testovania GMO, menované nariadeniami EÚ, zákonmi SR, poverené ministrom MPRV SR. Je zmluvným laboratóriom Európskej komisie a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 pre úradné kontroly a iné úradné činnosti. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, vykonáva porovnávacie kvalitatívne a kvantitatívne testy pre úradné národné aj zahraničné laboratória, ktoré nemajú svojim rozsahom akreditácie pokryté všetky analýzy potrebné na detekciu a kvantifikáciu špecifických GMO.

OMB je od decembra 2019 menované NRL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, NRL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, NRL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a NRL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625.

OMB NRL v roku 2020 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch
Vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95 % známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EÚ. OMB NRL priebežne zabezpečuje introdukciiu, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami Európskej komisie a environmentálneho monitoringu GMO a LMO pre MŽP SR.
- molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov
NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy a huby: baktérie *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*, *Dickeya solani*, huby *Phytophthora ramorum*, fytoplazmy *Apple proliferation group* (*Ca. Phytoplasma mali*, *Ca. Phytoplasma pyri*, *Ca. Phytoplasma prunorum*), *Elm yellows group* (*Grapevine flavescence doree*) a *Stolbur*, vírusy *ToBRFV*.
- elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu pre pšenicu, jačmeň, kukuricu a raž
OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica a raž).

Odpočít vykonaných analýz OMB z roku 2020

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2020	Poznámka
popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting)	počet analýz	1650	pšenica (<i>T. aestivum</i>) kukurica (<i>Zea mays</i>) raž (<i>Secale cereale L</i>)
	počet vzoriek	22	detto
aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	počet vzoriek	-	-
validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO	počet metód	-	-
validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	počet metód	-	-
detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR,)	počet vzoriek	128	sója, repka, kukurica, slnečnica, krmivá, osivá a rastlinný materiál
	počet analýz	4886	detto
validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	počet metód	2	detekcia a identifikácia <i>ToBRFV</i> – účasť na EURL PT detekcia a identifikácia <i>Thrips palmi</i> – účasť na EURL PT
PCR, Real-Time PCR diagnostika fytopatogénov pre OKOR a SLDSO	počet vzoriek	710	EA, XF, PSA, DS, PR, fytoplazmy, <i>ToBRFV</i> ,
	počet analýz	3140	detto
Celkový počet vzoriek 2020			860
Celkový počet analýz 2020			8 191

Plán skúšobných výkonov NRL v roku 2020 bol 1 000 – 1 100 skúšobných vzoriek.

V roku 2020 bol celkový objem skúšobných výkonov 860 vzoriek, z toho 128 vzoriek na GMO (15 %), 710 vzoriek na fyto diagnostiku (82 %) a 22 vzoriek na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity odrôd, osív a merkantilu (2 %). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 8 191 analýz.

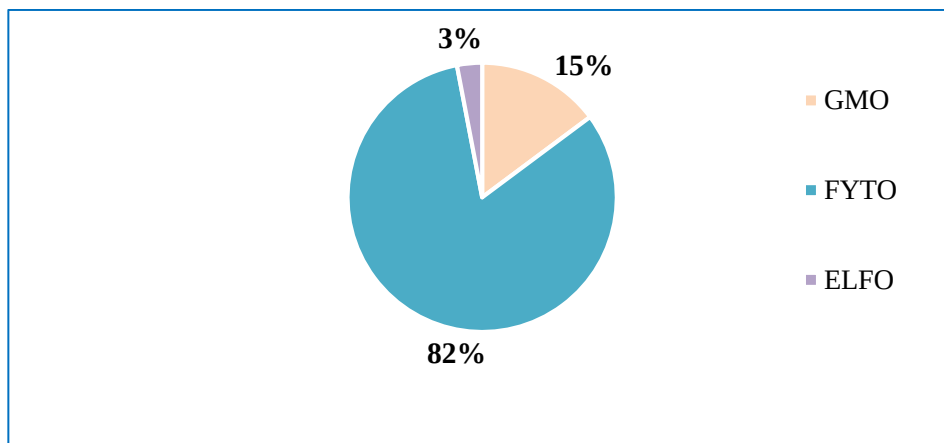
Počet vzoriek prijatých v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 poklesol o 30 %. Dôvodom bola aktuálna epidemiologická situácia a s ňou súvisiace zavedené opatreniami proti šíreniu Covid-19, ktoré ovplyvnili príjem vzoriek v priebehu celého roka 2020.

Odborní pracovníci OMB NRL sú naďalej aktívnym členom pracovného panelu EPPO pre vírusy a fytoplazmy (*EPPO Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasmology*) a na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na štandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

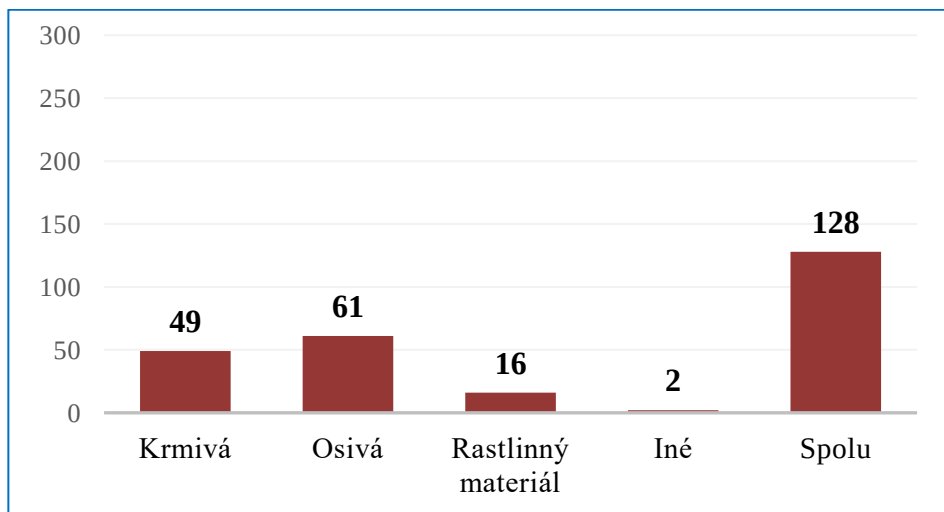
Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí ENGL (The European Network of GMO Laboratories), workshopov NRL - (ES) 2017/625 a školiacich aktivít, ktoré organizuje EURL GMFF v JRC,

Ispra, v Taliansku. Zároveň sa zúčastňujú zasadnutí, workshopov NRL - (ES) 2017/625 a školiacich aktivít, ktoré organizujú EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče.

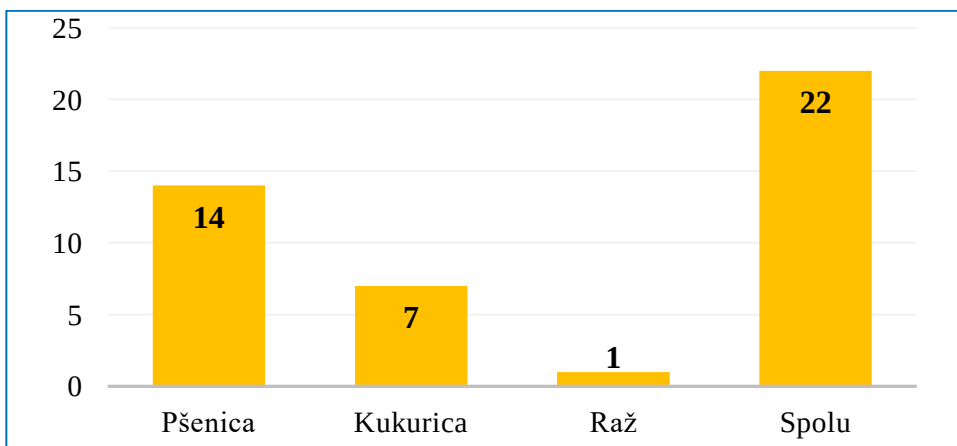
Distribúcia jednotlivých typov vzoriek na OMB NRL v roku 2020 podľa druhu analýz

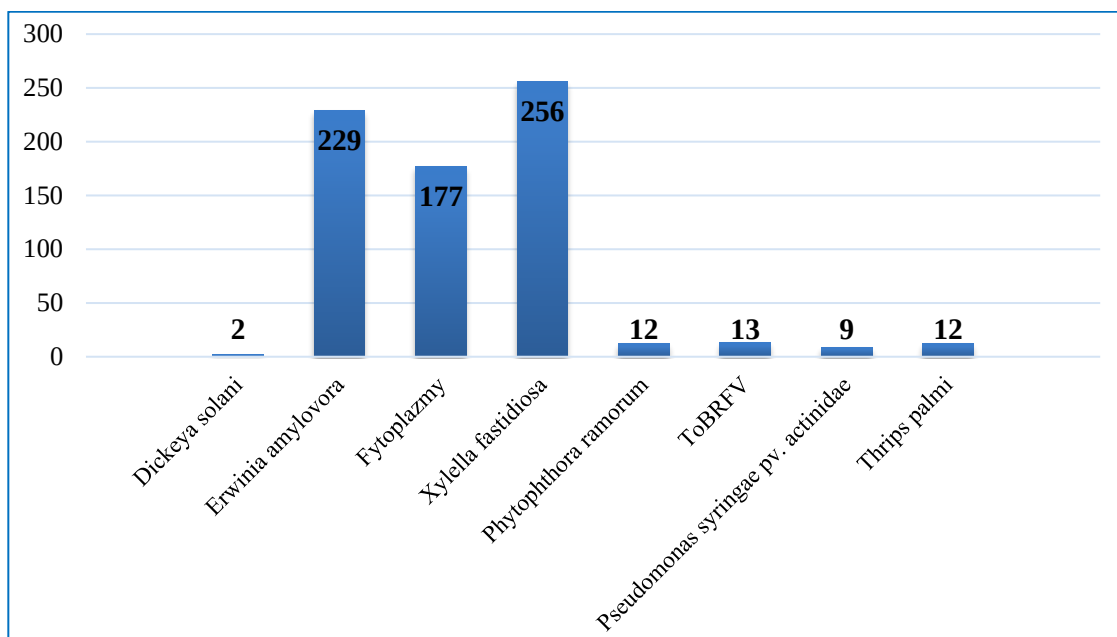
Prehľad analyzovaných komodít na detekciu GMO v roku 2020

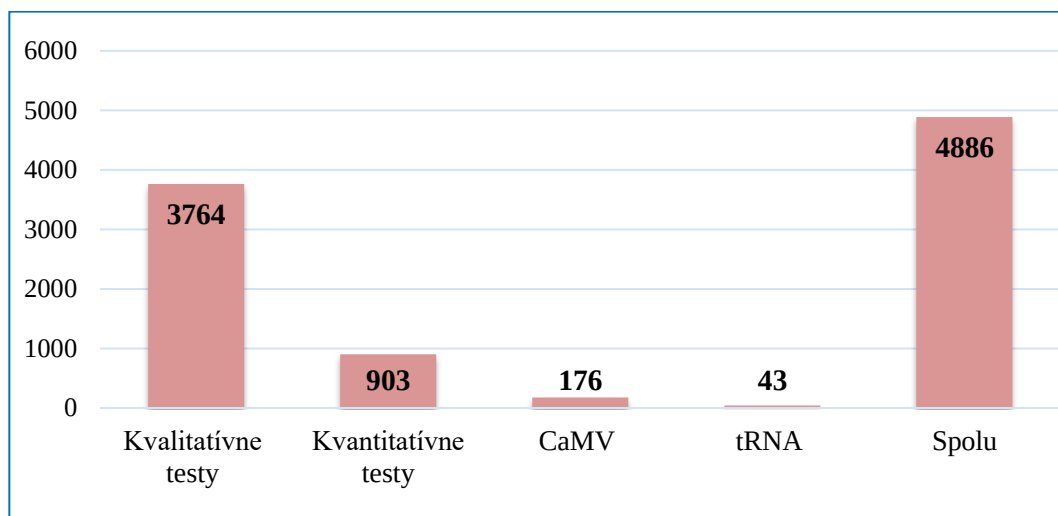
Prehľad analyzovaných komodít na stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2020

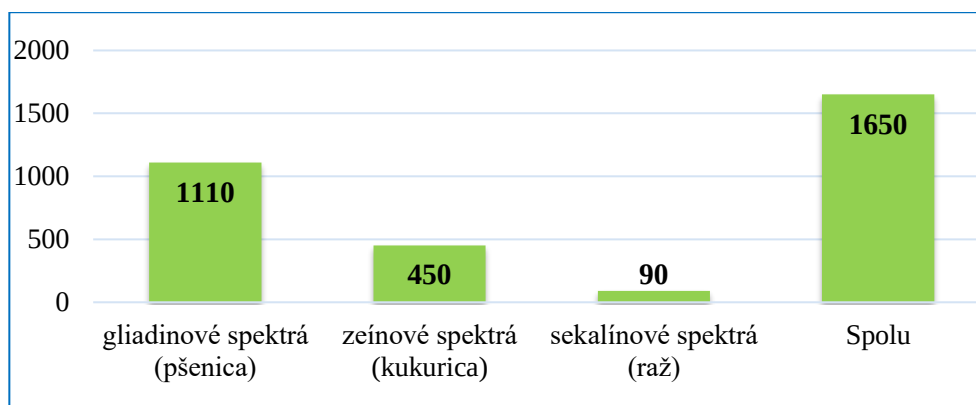
Prehľad analyzovaných rastlinných patogénov v roku 2020

Celkový prehľad analýz na detekciu GMO v roku 2020

Celkový prehľad analýz - stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín 2020

Zabezpečenie kvality výkonu skúšok**Výsledky medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2020**

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2020 - 2025 SNAS sa OMB NRL v roku 2020 zúčastnilo 5 medzinárodných proficienčných testov.

Organizátor testu	Kód testu matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	Z - skóre
EC JRC IHCP Ispra, <i>EURL for GM Food & Feed</i> , Ispra, Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-01/20 Real-Time PCR, kukurica	Detekcia a obsah GM kukurice	9. 9. 2020	MON 88017 kukurica (0,33) GA21 kukurica (-1,5)
ÚKZÚZ, Brno, Česká republika	Mezilaboratorní porovnávací zkouška (MPZ) na detekci <i>Phytophthora ramoru</i> , DNA	Dôkaz a identifikácia huby <i>Phytophthora ramorum</i>	26. 3. 2020	100%
EURL for Insect and mites, AGES Viedeň, Rakúsko	Proficiency test for for the molecular identification of <i>Thrips palmi</i> (Karny) (EURLfor Insect and mites PT 20_Tpmolecular) DNA	Dôkaz a identifikácia hmyzu <i>Thrips palmi</i>	11. 12. 2020	100%
EURL for Virology, National Plant Protection Organization of the Netherlands Wageningen, Holandsko	Proficiency test for for the detection of Tomato Brown Rugose Fruit Virus (EURLVirology_ PT-2020-01-TOBRFV) rastlinný materiál	Dôkaz a identifikácia vírusu <i>Tomato Brown Rugose Fruit Virus TOBRFV</i>	12. 11. 2020	80%
ÚKZÚZ, Brno, Česká republika	Mezilaboratorní porovnávací zkoušky ÚKZÚZ Detekce fytoplazmy proliferace jabloně metodou PCR 2020 - Detekce fytoplazmy proliferace jabloně ve vzorcích rostlinného materiálu (PCR-AP) - Detekce a identifikace fytoplazem ze skupiny proliferace jabloně ve vzorcích DNA (PCR-AP group)	Dôkaz a identifikácia fytoplazmy Proliferace jabloně Dôkaz a identifikácia fytoplazem ze skupiny Proliferace jabloně	25. 11. 2020	100%

Nové činnosti OMB NRL v roku 2020:

- zavedenie a interná verifikácia:
 - o dôkaz a identifikácia hmyzu *Thrips palmi* metódou Real-Time PCR – účasť na medzinárodnom PT – EURL,

- dôkaz a identifikácia vírusu *Tomato Brown Rugose Fruit Virus - TOBRFV* metódou Real-Time PCR – účasť na medzinárodnom PT – EURL,
- príprava a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2020).

Činnosti vyplývajúce z úloh a kompetencií NRL

- NRL vykonáva činnosti v zmysle Nariadení (ES) č. 1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra MPRV SR z 5. 6. 2007 a podľa Nariadenia (ES) č. 2017/625 Európskeho parlamentu a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá
- zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2017 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy, národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol do Viacročného národného plánu úradných kontrol (ďalej len „MANCP“), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- spolupracovalo s referenčnými laboratóriami spoločenstva EURL pre škodce rastlín so zameraním na baktérie, EURL pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy, EURL pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky a EURL pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče
- ako členské laboratórium ENGL JRC EC (European Network of GMO Laboratories) sa zástupca OMB NRL zúčastnil online plenárneho a pracovného stretnutia ENGL a online stretnutia NRL podľa Nariadenia (EÚ) (č. 2017/625) – „16th Workshop NRLs 2017/625 and 31st ENGL Plenary Meeting“, EC JRC Ispra, Geel, 29. - 30. 9. 2020, Taliansko, Belgicko
- ďalšia účasť OMB NRL na medzinárodných online podujatiach:
 - online školiaca aktivita „EC JRC EURL for GMO Food and Feed "Spôsoby výpočtu neistôt pri kvantitatívnom stanovení obsahu GMO" EC JRC Ispra, Geel, 12. 11. 2020 a 19. 11. 2020, Taliansko, Belgicko
 - online konferencia UPOV „Working group on biochemical and molecular techniques and DNA profiling in particular“, 23. - 25. 9. 2020, Geneva, Švajčiarsko
 - EURL Bacteriology EURL-NRL network Workshop, National Reference Centre (NRC), Holandsko, Wageningen, 29. - 30. 9. 2020
 - EURL for Insects and Mites, Molecular Identification of *Spodoptera frugiperda* and *Thrips palmi*, Rakúsko, Viedeň (AGES), 13. - 15. 10. 2020
 - EURL for pests on plants on Fungi and Oomycetes – Workshop 2020, Francúzsko, Anses, 20. 10. 2020
 - EURL for Insects and Mites - Workshop 2020, Francúzsko, Anses, 4. 11. 2020
 - Workshop of EURL Virology EURL-NRL network, Holandsko, Wageningen, 18. - 19. 11. 2020
 - 7th Meeting of the Panel on Diagnostics in Virology and Phytoplasmology - Francúzsko, Paríž, 24. - 26. 11. 2020
- aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- pracuje ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplazmiem
- zmluvne spolupracuje so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013 - 2020

Pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností, SR v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS).

NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Slovenskej inšpekcie životného prostredia Bratislava.

2.9.2.6 Skúšobné laboratóriá diagnostiky škodlivých organizmov

Skúšobné laboratóriá diagnostiky škodlivých organizmov Bratislava (ďalej len „SLDŠO“) sú umiestnené v Bratislave, Vígľaši a v Haniske pri Košiciach.

Výkony oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých činiteľov rastlín a rastlinných produktov podľa legislatívy SR a EÚ. OVKD je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“) rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytokontroly je činnosť zameraná na ochranu územia SR pred šírením a zavliekaním ŠO a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne monitoringsy karanténnych a regulovaných ŠO v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády č. 113/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka, Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového.

Diagnostická činnosť SLDŠO BA je zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť ŠO, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných ŠO sú v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových ŠO má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem. V diagnostických laboratóriách SLDŠO Bratislava sú zaznamenané aj nové invázne ŠO, ktoré nie sú zaradené v zoznamoch sledovania. SLDŠO Bratislava sa riadi príručkou kvality OLC, ktorá je v súlade s normou ISO/IEC 17 025:2017.

SLDŠO Bratislava – NRL tvoria:

- **SLDŠO pracovisko Bratislava (SLDŠO BA)** - NRL pre škodce so zameraním na vírusy a viroidy, baktérie, huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče - vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS
- **SLDŠO pracovisko Vígľaš (SLDŠO VIG)** - NRL pre škodce so zameraním na huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče - vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS a OOaS
- **SLDŠO pracovisko Košice (SLDŠO KE)** - NRL pre škodce so zameraním na huby a riasovky, hád'atká a hmyz a roztoče - vykonáva diagnostiku pre OOR, OOS, OOaS a ORP.

V roku 2020 bolo do laboratórií SLDŠO (BA, VIG, KE) prijatých **2 924 vzoriek** s počtom **35 655 vykonaných analýz**. SLDŠO v novembri 2020 úspešne akreditovali laboratóriá v oblasti virológie (SLDŠO BA) a mykológie (SLDŠO KE). Laboratória SLDŠO sa úspešne zúčastnili proficiénčných testov v oblasti nematológie – *Bursaphelenchus xylophilus* (hád'atko borovicové).

Štatistické údaje za jednotlivé laboratóriá SLDŠO Bratislava v roku 2020

Rok 2020	SLDŠO BA pracovisko Bratislava	SLDŠO BA pracovisko Vígľaš	SLDŠO BA pracovisko Košice	Spolu
počet prijatých vzoriek (ks)	1 505	546	873	2 924
počet vykonaných analýz (ks)	20 682	5 992	8 981	35 655
počet sledovaných ukazovateľov (ks)	2 993	1 039	1 274	5 306

Počet prijatých vzoriek a vykonaných analýz za jednotlivé mesiace roku 2020

mesiac	SLDŠO BA – Bratislava		SLDŠO BA – Vígľaš		SLDŠO BA – Košice		Spolu za všetky pracoviská	
	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
január	5	6	3	27	14	692	22	725
február	18	40	2	0	27	269	47	309
marec	10	137	9	112	19	409	38	658
apríl	109	89	38	221	38	362	185	672
máj	148	863	22	357	29	579	199	1 799
jún	170	1 355	96	391	85	631	351	2 377
júl	368	3 185	80	1 110	179	877	627	5 172
august	323	3 490	110	1 062	179	982	612	5 534
september	188	4 406	75	970	115	1 713	378	7 089
október	96	4 169	59	858	75	887	230	5 914
november	25	1 951	25	292	88	797	138	3 040
december	45	991	27	592	25	783	97	2 366
Spolu	1 505	20 682	546	5 992	873	8 981	2 924	35 655

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti **virológie** sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka a *Pepino mosaic virus* (PepMV) – vírus mozaiky pepina, *Plum Pox Virus* (PPV) – vírus šarky.

Z bežných patogénov: WDV a BYDV – vírusy zakrpatenosti obilnín, WSMV – vírus čiarkovitosti pšenice. V oblasti **virológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: PepMV – 9 pozitívnych vzoriek a PPV – 8 pozitívnych vzoriek.

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) – baktériová krúžkovitosť zemiakov, *Ralstonia solanacearum* (RS) – hnedá hniloba zemiakov, *Xylella fastidiosa* (XF) – cievne vädnutie viniča (Pierceová choroba).

Z bežných patogénov: neboli zistené žiadne. V oblasti **bakteriológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Erwinia amylovora* – 2 pozitívne vzorky.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Diaporthe vaccini* – diaportová nekróza čučoriedok, *Geosmithia morbida* – rakovinové ochorenie orecha, *Gibberella circinata* – živcová rakovina borovice, *Phytophthora kernoviae* – pleseň na drevinách, *Phytophthora ramorum* – náhle odumieranie dubov a *Tilletia indica* – mazľavá sneť.

Z bežných patogénov: *Alternaria* spp., *Apiognomonina veneta*, *Aspergillus* spp., *Blumeria graminis*, *Botrytis cinerea* – pleseň sivá, *Cladosporium* spp., *Colletotrichum* spp., *Cryphonectria parasitica*, *Cylindrocladium minus* – sypavkovité ochorenia, *Cylindrocladium buxicola*,

Dothistroma septosporum (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Erysiphe* spp., *Eutypa lata*, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Gnomonia leptostyla*, *Helmintosporium papaveris*, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – sypavka na ihličnanoch, *Lophodermium* spp., *Monilinia* spp., *Ophiostoma* spp., *Penicillium* spp., *Peronospora arborescens*, *Pestalotiopsis* spp., *Phoma* spp., *Phomopsis* spp., *Phyllosticta maydis*, *Phytophthora* spp., *Plasmopara viticola*, *Rhizoctonia solani*, *Sclerotinia sclerotiorum*, *Septoria* spp., *Spaeropsis sapinea*, *Spondylocadium atrovirens*, *Stemphylium* spp., *Stenocarpella maydis*, *Tilletia* spp., a i. V oblasti **mykológie** neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové, *Ditylenchus destructor* – háďatko.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné, *Meloidogyne* spp. a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitoringu drevného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do radu *Rhabditida*, ako aj výskyty voľne žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke drevného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatka borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*. V oblasti **nematológie** neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti **entomológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis*, *A. auroguttatus* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Carneiocephala fulgida* (prenášač XF), *Ceratitis rosa* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Draeculacephala minerva* (prenášač XF), *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Graphocephala atropunctata* (prenášač XF), *Homalodisca vitripennis* (prenášač XF), *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pissodes* spp., *Pityophthorus juglandis* – lykožrút orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltutia viniča), *Spodoptera frugiperda*, *Thaumatotibia leucotreta* – obaľovač, *Thrips palmi* – strapka Palmova, *Xylosandrus crassiusculus* – drvinárik.

Z bežných patogénov: *Aceria* – roztoče, *Agrilus* spp., *Aphididae* – vošky, *Cameraria ohridella* – ploskáčik pagašťanový, *Cerambycidae*, *Lucanidae*, *Cicadella viridis*, *Diaspididae*, *Elateridae*, *Epicometis hirta* – chl páčik obyčajný, *Eriophyidae*, *Frankliniella occidentalis* – strapka západná, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Ips* spp. – lykožrúty, *Kleydocerys resedae* – behavka brezová, *Miridae* – bzdôšky, *Palomena viridissima* – bzdocha zelená, *Philaenus spumarius* – peniarka obyčajná, *Rhagoletis cerasi* – vrtivka čerešňová, *Scolytidae* – podkôrníkovité, *Scolytus rugulosus*, *Sitodiplosis moselana*, *Tarsonemidae* – roztočikovité, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Thripidae* – strapky, *Thrips tabaci* – strapka tabaková, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, *Zeuzera pyrina* – drevotoč hruškový a iné.

Nové invázne druhy zachytené v laboratóriách SLDŠO: *Cydalima perspectalis* – obaľovač krušpánový, *Drosophila suzukii* – drozofila japonská, *Halyomorpha halys*, *Helicoverpa armigera* – mora bavlníková, *Japananus hyalinus* – cikáda, *Lamprodila festiva* – krasoň tujový, *Leptoglossus occidentalis* – bzdocha americká, *Metcalpha pruinosa* – cikáda, *Nezara viridula* – bzdocha zelená, *Orientus ishidae* – cikáda, *Rhagoletis batava* – vrtivka (potvrdený prvý výskyt na území SR), *Rhagoletis completa* – vrtivka orechová a *Xylosandrus germanus* – drvinárik čierny.

V oblasti **entomológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Monochamus galloprovincialis* – 11 pozitívnych vzoriek, *Monochamus sartor* – 3 pozitívne vzorky a *Scaphoideus titanus* – 130 pozitívnych vzoriek.

Odborní pracovníci OVKD:

- pripomienkovali Metodiky monitoringu škodlivých organizmov pre rok 2020 a Metodiky monitoringu *Bursaphelenchus xylophilus* pre rok 2020,
- zúčastnili sa odborných seminárov na tému „Ziskové pestovanie repky ozimnej“,
- zúčastnili sa odborných konferencií: „Škodlivé organizmy v poľnohospodárstve“ a „Nové riešenia v ochrane poľnohospodárskych plodín“,
- dopĺňali databázu ŠO v programe RIS podľa EPPO A1, A2 a Alert listu,
- pripomienkovali a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP,
- pokračovali v spolupráci s Národným lesníckym centrom Zvolen – LOS Banská Štiavnica pri monitorovaní *Bursaphelenchus xylophilus* a jeho prenášačoch a s odbornými pracovníkmi SAV Parazitologický ústav v Košiciach.
- pre laboratórium SLOS VIG vykonali mikroskopickú determináciu snetí a hád'atka zhubného v osive,
- pre skúšobné stanice ÚKSÚP vykonávali diagnostiku chorôb a škodcov podľa požiadaviek,
- pokračovali v rozširovaní a spracovávaní obrazovej dokumentácie chorôb, škodcov a iných poškodení rastlín,
- vo februári a mrci 2020 presťahovali SLDŠO Bratislava – pracovisko zo Zvolena na skúšobnú stanicu ÚKSÚP vo Víglaši.

Zabezpečenie kvality skúšok – medzinárodné porovnávacie skúšky (kruhovú testy)

SLDŠO KE sa v novembri 2020 úspešne zúčastnilo na stretnutí EURL Anses na identifikáciu *Bursaphelenchus xylophilus* stereomikroskopickou a mikroskopickou metódou.

SLDŠO VIG je súčasťou konzorcia NRL pre škodce rastlín so zameraním na hád'atka. Je špecializovaným pracoviskom na karanténne škodlivé činitele zemiakov, ako sú rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum* (ďalej len „RZ“) a cystotvorné hád'atka zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* (ďalej len „HZ“), ktoré sa vyskytujú u nás v obmedzenej miere a na voľnežijúce hád'atka *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax*, ktoré zatiaľ u nás neboli zistené. Ich monitoringom a účinnými opatreniami je potrebné zabrániť ich rozširovaniu.

V laboratóriu SLDŠO Víglaš bol v roku 2020 vykonaný rozbor 852 vzoriek pôdy a zemiakov na HZ *Globodera* spp. v 3 709 analýzach, rozbor 690 vzoriek pôdy a zemiakov na RZ *Synchytrium endobioticum* v 3 026 analýzach a rozbor 16 vzoriek pôdy v 48 analýzach na *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax*.

SLDŠO VIG podľa Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a hád'atka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti hád'atku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS, Smernice Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka, EPPO štandardu PM 7/28 (2), EPPO štandardu PM 7/40 (4) a EPPO štandardu PM 7/41 (3) vykonáva:

- diagnostiku RZ a HZ v pôdnych vzorkách:
 - priamymi skúškami (PS), pri HZ flotačná metóda a stereomikroskopia, pri RZ Leeuwenova metóda a mikroskopia,
 - laboratórnymi biologickými testami (LBT),
- zisťovanie vlastností novozistených populácií RZ a HZ laboratórnymi biologickými testami,
- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ a RZ v štátnych odrodových skúškach laboratórnymi biologickými testami:
 - RZ testy rezistencie na patotyp1,
 - HZ testy rezistencie na patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3,
- testy rezistencie krížencov zemiakov laboratórnymi biologickými testami podľa požiadavky objednávateľa. V laboratóriu sa nachádza testovací materiál, na rezistenciu, ktorého je

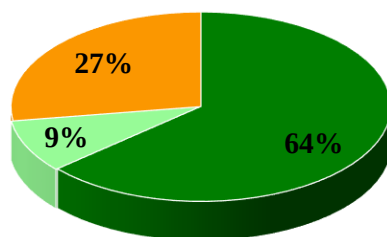
možné vykonať testy:

- pri RZ najrozšírenejšie patotypy v európskom regióne – patotypy 1, 2, 6, 18,
 - pri HZ patotypy Ro1, Ro2/3, Ro4, Ro5, Pa1, Pa2, Pa3.
- diagnostiku nematód *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax* v pôdnych vzorkách.

Prehľad druhov analýz vykonávaných v SLDŠO Vígl'aš

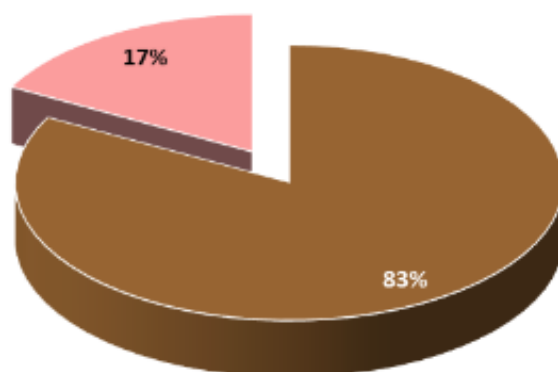
Objednávateľ rozboru	Druh vzorky	Druh odberu vzorky - spoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na <i>Meloidogyne</i> <i>chitwoodi</i> a <i>fallax</i>
OOR	pôda	kontrola pozemkov – pozemky s plánom pestovania zemiakového sadiva- <i>PS v prípade potreby</i> <i>LBT</i> kontrola pozemkov – na požiadanie škôlky lesné, ovocné, okrasné - <i>PS v prípade potreby</i> <i>LBT</i> kontrola pozemkov – na požiadanie po pestovaní konzumných zemiakov- <i>PS v prípade potreby</i> <i>LBT</i>	NMP prieskum - pozemky po pestovaní konzumných zemiakov – <i>PS v prípade potreby LBT</i> prieskum – zamorené pozemky- HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i> prieskum - ohniská výskytu pred zrušením rastlinolekárskeho opatrení – HZ alebo RZ <i>LBT</i> prieskum – zamorené pozemky, pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pred zrušením rastlinolekárskeho opatrení – HZ alebo RZ <i>PS</i> prieskum - pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pri novom výskyte HZ alebo RZ – <i>PS</i> prieskum - škôlky lesné, ovocné, okrasné ak sa to vyžaduje- <i>PS v prípade potreby LBT</i> prieskum - cielený odber vzoriek – HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i>	NMP prieskum - pozemky po pestovaní konzumných zemiakov
OOS	hl'uzy zemiakov		SOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3 <i>LBT</i> (spoplatnené na OOS) ŠOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na RZ patotyp 1 <i>LBT</i> (spoplatnené na OOS) hl'uzy odrôd zemiakov z firemných skúšok, detekcia prítomnosti cýst HZ na hl'uzách zemiakov – na požiadanie <i>PS</i>	
šľachtiteľia zemiakov	hl'uzy zemiakov	testy rezistencie na HZ a RZ podľa požiadavky objednávateľa- <i>LBT</i>		
Pozn: PS – priama skúška / LBT -laboratórne biologické testy / ŠOS – štátne odrodové skúšky				

**Podiel vykonaných analýz v roku 2020 podľa
objednávateľov rozboru**

- Odbor ochrany rastlín
- Odbor odrodového skúšobníctva
- Šľachtitelia zemiakov

Podiel počtu vzoriek v roku 2020 podľa druhu

- pôda
- hlúzy zemiakov

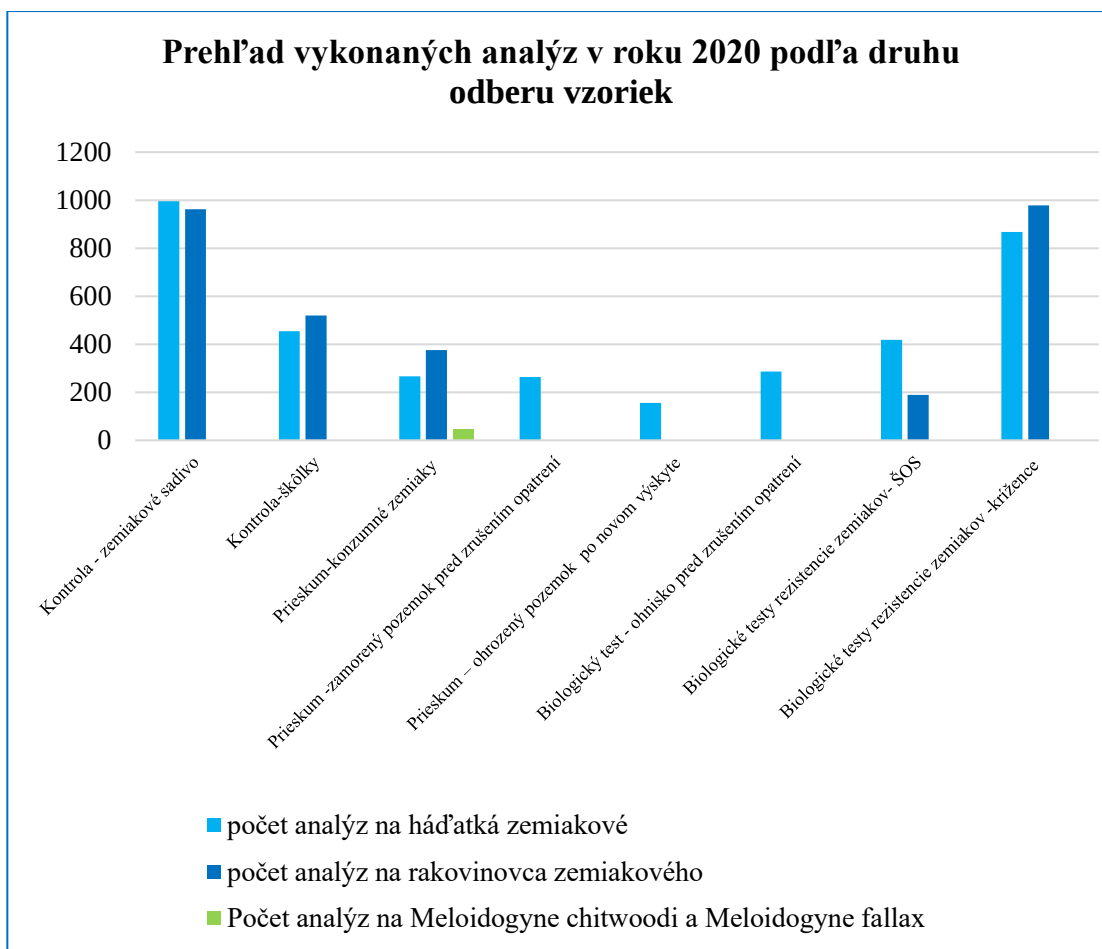
Počet analyzovaných vzoriek a vykonaných analýz v roku 2020

Druh odberu vzorky		Hád'atko zemiakové (HZ)		Rakovinovec zemiakový (RZ)		<i>Meloidogyne chitwoodi</i> <i>Meloidogyne fallax</i>	
		počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
kontrola pozemku – pôda	sadivové zemiaky	400	996	400	963	-	-
	škôlka	65	455	65	520	-	-
prieskum pozemkov -pôda	konzumné zemiaky	80	266	76	376	16	48
	zamorený pozemok pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia	88	264	-	-	-	-

	ohrozený pozemok po novom výskyte HZ	52	156	-	-	-	-
	biologický test - ohnisko HZ, pozemky pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	18	286	-	-	-	-
štátne odrodové skúšky	biologický test rezistencie	1	418	1	189	-	-
križence zemiakov	biologický test rezistencie	148	868	148	978	-	-
Spolu		852	3 709	690	3 026	16	48

Pozitívne výskyty škodlivých organizmov HZ a RZ v pôdnych vzorkách analyzovaných v roku 2020

	HZ počet pozitívnych vzoriek	RZ počet pozitívnych vzoriek	Poznámka
prieskum - konzumné zemiaky	6	0	nový výskyt HZ -2 katastre, OOR nariadilo rozhodnutím rastlinolekárske opatrenia
prieskum – ohnisko výskytu HZ pred zrušením rastlinolekárskych opatrení	5	0	starý výskyt HZ – 1 kataster, na pozemku sú naďalej platné rastlinolekárske opatrenia nariadené v roku 2013

Odborní zamestnanci laboratória pripomienkovali metodiky monitoringu škodlivých organizmov v roku 2020 a Metodiky monitoringu *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax* v roku 2020.

Laboratórium sa zúčastnilo školenia formou web-seminára organizovaného Európskym referenčným laboratóriom (EURL) pre parazitické háďatka rastlín s témou „Detekcia a identifikácia nematód *Meloidogyne chitwoodi* a *Meloidogyne fallax*“.

Laboratórium sa zúčastnilo formou online webinára 1. výročného seminára EURL pre parazitické háďatka rastlín - Implementácia siete Národných referenčných laboratórií a aktivity EURL.

Zabezpečenie kvality skúšok

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky - laboratórium sa zapojilo do medzilaboratórných porovnávacích skúšok organizovaných ÚKZÚZ v ČR:

- detekcia cýst háďatiek zemiakových *Globodera spp.* v pôdnych vzorkách so 100 % úspešnosťou,
- identifikácia cýst háďatiek rodu *Globodera* so 100% úspešnosťou.

Posúdenie činnosti zo SNAS - laboratórium úspešne absolvovalo posúdenie dvoch skúšok vykonávaných komisiou SNAS. SNAS otestovala úspešne laboratóriá SLDŠO Bratislava v novembri 2020 na normu 17025: 2017 v oblasti virológie – pracovisko Bratislava a mykológie – pracovisko Košice.

SLDŠO KE, Haniska vykonáva:

- štátnu laboratórnu kontrolu ŠO rastlín a rastlinných produktov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín a podľa

zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov,

- v rámci pozberových skúšok sadbových zemiakov komplexnú diagnostiku vírusov zemiakov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 214/2020 Z. z., ktorým sa mení nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov,
- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Clavibacter sepedonicus* podľa Nariadenia vlády č. 113/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka,
- komplexnú diagnostiku druhového komplexu karanténnych baktérií *Ralstonia solanacearum* Species Complex (RSSC), vrátane druhu *Ralstonia solanacearum*, podľa Nariadenia vlády č. 119/2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004, ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka,
- komplexnú diagnostiku karanténnej baktérie *Erwinia amylovora* ohrozujúcej jadroviny / ružokveté rastliny podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2),
- diagnostiku baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagaštanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009). Fast molecular detection of *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. ForestPathology,
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topoľov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1),
- molekulárnu identifikáciu karanténnej huby *Gibberella circinata* / *Fusarium cicutinum*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1),
- molekulárnu identifikáciu karanténneho háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* podľa aproximácie a implementácie Smerníc Rady EÚ vo fyto diagnostike na ochranu územia pred zavliekaním škodlivých činiteľov (*Bursaphelenchus xylophilus*) v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4 (3),
- molekulárnu identifikáciu cýst karanténneho háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády SR č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40 (3),
- molekulárnu identifikáciu karanténnych háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87 (1),
- identifikáciu fytoplaziem proliferácia jabloní (*Candidatus Phytoplasma mali*), chradnutie hrušiek (*Candidatus Phytoplasma pyri*) a európska žltáčka kôstkovín (*Candidatus Phytoplasma prunorum*) podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/62 (2),
- identifikáciu karanténnych druhov míneriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53,
- diagnostiku baktérie *Curtobacterium flaccumfaciens* pv. *flaccumfaciens* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/102 (1).

V roku 2020 bolo v SLDŠO KE prijatých 824 vzoriek od fytoinšpektorov a osivárskych inšpektorov ÚKSÚP, ktoré boli testované na prítomnosť škodlivých patogénov rastlín:

- 473 vzoriek (hl'úz konzumných aj sadbových) zemiakov na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* (Rs) a *Clavibacter sepedonicus* (Cs), z ktorých 7 vzoriek konzumných zemiakov vykazovalo prítomnosť virulentného kmeňa Cs, ostatné vzorky boli hodnotené ako negatívne,

Pozn: 110 vzoriek odrôd šľachtiteľských zemiakov, pripravených na diagnostiku týchto baktérií, nebolo zo skúšobnej stanice Spišská Belá v apríli doručených kvôli karanténym opatreniam proti šíreniu nového koronavírusu.

- 5 vzoriek hostiteľských rastlín na prítomnosť *Ralstonia solanacearum*, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 84 vzoriek na prítomnosť *Erwinia amylovora*, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 197 vzoriek sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu OOaS, tieto vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami vypestovaných rastlín (197 × 110 rastlín = 21 670 testov) a následne metódami ELISA a LUMINEX na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA,
- 19 vzoriek na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP – *Candidatus Phytoplasma mali*, PD – *Candidatus Phytoplasma pyri*) a kôstkovín (ESFY – *Candidatus Phytoplasma prunorum*), všetky vzorky hodnotené ako negatívne na prítomnosť fytoplazmy,
- 17 vzoriek na molekulárnu identifikáciu hád'atka *Bursaphelenchus xylophilus* PCR (RFLP) a qPCR metódami, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 2 vzorky na molekulárnu identifikáciu hád'atiek *Ditylenchus dipsaci* a *D. destructor*, obidve vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 26 vzoriek na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata* PCR a real-time PCR metódou, všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne,
- 1 vzorku rastliny zemiaka na prítomnosť baktérie *Dickeya solani*, vzorka bola hodnotená ako pozitívna.

Okrem uvedených vzoriek SLDŠO KE prijalo v rámci kruhových testov:

- vo februári 2020 - 8 vzoriek zemiakových extraktov z oddelenia mezilaboratórnych porovnávacích skúšok (ÚKZÚZ, ČR) na IF a PCR (qPCR) detekciu karanténnych baktérií zemiakov Cs a Rs,
- v októbri 2020 - 17 vzoriek DNA (a 4 DNA-pozitívne kontroly) v rámci kruhových / proficiénčných testov z EURL for plant pests, on bacteria; ILVO-Plant, Belgicko na molekulárnu detekciu bakteriálnych druhov Cs a komplexu Rssc,
- v októbri 2020 - 10 vzoriek cýst zo SLDŠO VIG na molekulárnu identifikáciu karanténnych hád'atiek *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* v rámci kruhových (MPS) testov organizovaných oddelením mezilaboratórnych porovnávacích zkoušek (ÚKZÚZ, ČR).
- v novembri 2020 - 15 vzoriek drevných extraktov (a pilín) v rámci kruhových / proficiénčných testov z EURL for plant pest, on nematodes; ANSES, Francúzsko na molekulárnu detekciu a identifikáciu karanténneho hád'atka *Bursaphelenchus xylophilus*.

Počet vzoriek a testov vykonaných v SLDŠO HA jednotlivými metódami

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	543	3 887
PCR	87	493
Real-time PCR	753	1 427
RFLP	13	29
ELISA	296	13 920
LUMINEX xMAP 6-plex	42	2 008
LUMINEX xMAP 2-plex	15	472
Živné pôdy	10	37
Pozberové skúšky – skleníkové biotesty sadbových zemiakov	234	25 740
Biotesty – bylinný indikátor	3	40
Spolu	1 996	48 053

Zabezpečenie kvality skúšok

Medzilaboratórne porovnávacie skúšky - SLDŠO KE sa vo februári zúčastnilo medzilaboratórnych porovnávacích skúšok detekcie baktérií *Clavibacter sepedonicus* a *Ralstonia solanacearum* metódami IF a PCR (qPCR) so 100 % úspešnosťou. Tieto testy boli organizované oddelením medzilaboratórnych porovnávacích zkoušek (ÚKZÚZ, ČR). Výsledky testov boli následne zohľadnené pri úspešnej akreditácii skúšobného laboratória v oblasti diagnostiky týchto dvoch baktérií.

- SLDŠO KE sa v novembri so 100 % úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných EURL proficiénčných testov na molekulárnu detekciu a identifikáciu hád'atka *Bursaphelenchus xylophilus*. Tieto testy boli organizované EURL pre oblasť nematológie (ANSES, Francúzsko).

- SLDŠO KE v spolupráci so SLDŠO VIG sa v novembri so 100 % úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných porovnávacích skúšok na molekulárnu detekciu a identifikáciu hád'atiek *Globodera pallida* a *G. rostochiensis*.

2.9.2.7 Skúšobné laboratórium analýzy pesticídov

Na základe požiadaviek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín v rámci rozširovania akreditovaných skúšok na pracoviskách OLČ ÚKSÚP, bolo koncom roka 2020 aj laboratórium SLAPe posudzované zo strany SNAS. SLAPe úspešne absolvovalo akreditáciu akreditačným orgánom SNAS pre prácu Skúšobných laboratórií podľa normy ISO/IEC 17025:2017.

Začiatkom roku 2021 má byť SL udelená akreditácia podľa ISO 17025 vo flexibilnom rozsahu na vybrané účinné látky a nečistoty v POR a rezíduí pesticídov v krmivách a v rastlinnom materiáli na ich výrobu, analyzované pomocou kvapalinovej a plynovej chromatografie. Vo fixnom rozsahu akreditácie boli akreditované fyzikálno-chemické vlastnosti POR. Zámerom je počet akreditovaných analytov postupne rozširovať podľa požiadaviek zákazníkov s prihliadnutím na časové, materiálne a personálne kapacity potrebné na validácie.

V oblasti kontroly kvality POR, SLAPe naďalej zostalo pracovať v systéme správnej laboratórnej praxe (SLP) a je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou č. G-040, vydané 17. 5 2007 SNAS. SLAPe je zaradené v Národnom monitorovacom programe SLP SR a je uverejnené v zozname testovacích pracovísk s osvedčením o dodržiavaní zásad SLP na webovej stránke: SNAS <http://www.snas.sk/index.php?l=sk&p=19&ps=69> a vo Vestníku ÚNMS SR.

Výsledky štúdií vykonávaných v pracoviskách zaradených v Národnom monitorovacom programe SLP SR sú platné vo všetkých krajinách EÚ a v krajinách združených v OECD. Overenie spôsobilosti vykonávať štúdie s požiadavkami SLP zabezpečuje SNAS.

SLAPe má odbornú činnosť zameranú v troch oblastiach, z toho sú dve v oblasti úradných kontrol:

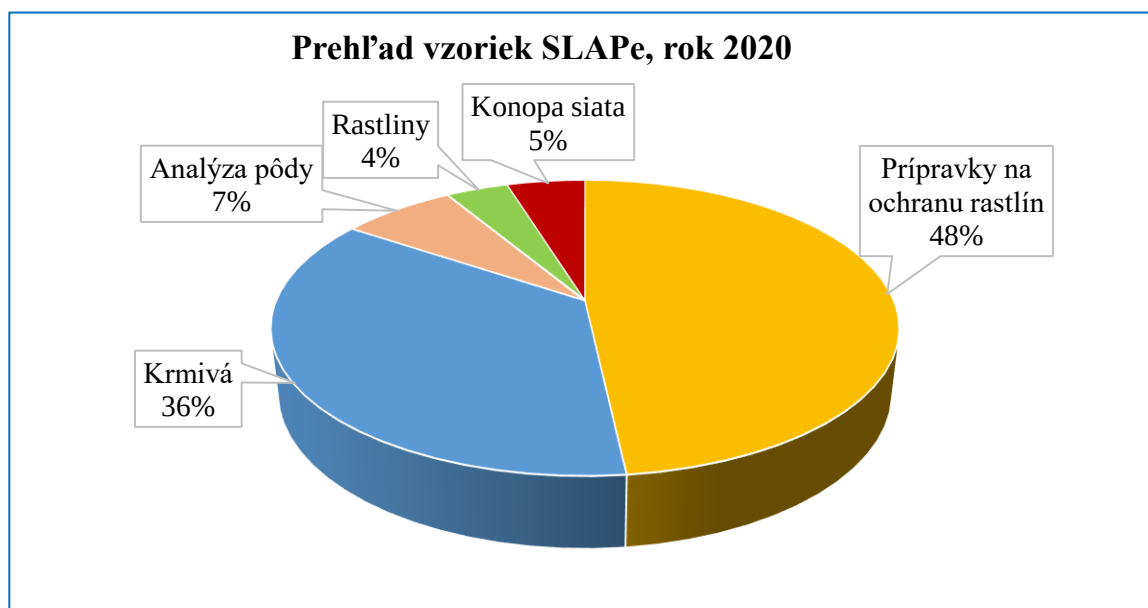
- úradná kontrola kvality POR,
- úradná kontrola krmív na obsah rezíduí pesticídov, polychlórovaných bifenylov (PCB), melamínu a od októbra aj doplnkových látok,
- analýza polyaromatických uhl'ovodíkov (PAH), PCB a ich kongenéro v pôde a v rastlinnom materiáli.

SLAPe v roku 2020 vykonávalo uvedené laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly POR a úradnej kontroly krmív. Celkove bolo v roku 2020 v SLAPe analyzovaných **313 vzoriek**, v ktorých bolo stanovených **7 178 ukazovateľov** a vykonaných spolu **9 930** analýz. Vzorky boli analyzované na základe nasledujúcich požiadaviek:

- služby pre OOR (úradná kontrola POR, falšované POR alebo pochádzajúce z nelegálnej činnosti, identifikácia účinných látok v neznámych POR a v morených osivách, vzorky od externých zákazníkov, príprava laboratórnych vzoriek konopy siatej),
- služby pre OKVZ (stanovenie melamínu, rezíduí pesticídov, orgánochloórovaných pesticídov, polychlórovaných bifenylov a doplnkových látok),
- služby pre OPHOZE (stanovenie polychlórovaných bifenylov, polyaromatických uhlíkovodíkov orgánochloórovaných pesticídov).

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek, parametrov a analýz v SLAPe za rok 2020

Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Prípravky na ochranu rastlín	151	1 033	2 174
Krmivá	113	3 832	3 832
Analýza pôdy	22	1 626	3 252
Rastliny	12	672	672
Konopa siata	15	15	0
Spolu	313	7 178	9 930
Pozn.: V počte analýz sú zahrnuté paralelné stanovenia vzoriek, MPS, nie sú zahrnuté analýzy CRM, štandardov, kontrolných vzoriek.			

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly v oblasti zdravia rastlín sú v SR vykonávané orgánom rastlinolekárskej starostlivosti, ktorým je podľa § 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov ÚKSÚP a podľa §4 a bodu r) je referenčným laboratóriom pre chemickú laboratórnu kontrolu POR.

SLAPe, OLC v rámci úradnej kontroly autorizovaných POR v SR zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly POR:

- identifikáciu účinných látok, safenerov a koformulantov (HPLC, GC),
- stanovenie obsahu účinných látok, safenerov a koformulantov (HPLC, GCFID, odmernou analýzou),
- stanovenie fyzikálno-chemických parametrov POR,

- GC/MS profily zloženia POR, ilegálnych POR, identifikácia účinných látok v morených osivách,
- vykonáva štúdie v systéme kvality SLP.

Medzinárodné aktivity SLAPe v roku 2020 v oblasti POR:

- **účasť na zasadnutí pracovnej skupiny EÚ (Formulation analysis WG meeting)**, SLAPe OLČ je členom pracovnej skupiny EÚ pre úradnú kontrolu prípravkov na ochranu rastlín
- dlhodobá a úspešná účasť na medzinárodných kolaboratívnych skúškach CIPAC (*Collaborative International Pesticides Analytical Council*) za účelom validácie nových analytických metód na stanovenie účinných látok,
- pravidelná účasť na medzinárodných skúškach spôsobilosti (PT – proficiency testing) pre analýzu účinných látok (HPLC, GCFID) a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností POR, ktoré organizuje spoločnosť Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne Alimentaire (AFSCA) Belgicko,
- účasť na každoročnom medzinárodnom PT na podnet Európskej komisie, DG SANTE na identifikáciu a kvantifikáciu obsahu účinných látok (HPLC, GC FID), Taliansko,
- úspešné zapojenie do PT koordinovaného Agentúrou pre bezpečnosť potravín (AGES), Rakúsko, ktorý pozostával zo štyroch častí, v prvej sa z profilu neznámeho POR identifikovali 4 účinné látky metódou GCMS, všetky štyri boli identifikované správne; v ostatných troch kolách sa kvantifikovala známa relevantná nečistota *toluén* a ďalšie dve aditívne látky, a to *polypropylén glykol* a *ADP* (GCFID), konečné výsledky PT budú vyhodnotené v marci 2021.

V laboratóriách SLAPe bolo v roku 2020 analyzovaných 151 vzoriek POR, celkovo stanovených 1033 ukazovateľov POR paralelne, čo predstavuje 2 174 analýz POR. Na úradnú kontrolu v roku 2020 bolo 98 vzoriek POR dodaných fytoinšpektormi vrátane 29 vzoriek namorených obilovín. V rámci spolupráce s Finančnou správou SR boli z ilegálneho skladu dodané 2 vzorky POR.

Laboratórna kontrola POR v SLAPe pozostáva z:

- analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov - spolu bolo stanovených 432 ukazovateľov,
- stanovenia fyzikálno-chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emugovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť, dispergovateľnosť/spontánnosť dispergácie, acidita) – stanovených bolo spolu 544 ukazovateľov,
- GC MS profily - boli vytvorené GC MS profily z 61 vzoriek POR,
- identifikácia účinných látok v morenom osive prístrojovou technikou HPLC, GCFID a GCMS v 29 vzorkách.

V roku 2020 sa laboratórium zameralo na vývoj a zavedenie do praxe viac komponentných analytických metód na identifikáciu a kvantifikáciu účinných látok POR (MAM - Multiactvemethod) pre laboratórne techniky HPLC a GCFID. Táto vysoko efektívna metóda umožňuje meranie viacerých účinných látok simultánne, ktorá je overená a verifikovaná v skúšobnom laboratóriu. MAM má špecifikované podmienky merania a zodpovedá súčasným vedeckým a technickým poznatkom. Táto metóda je podporovaná pracovnou skupinou pre POR ESPAC v spolupráci CIPAC a DG SANTE.

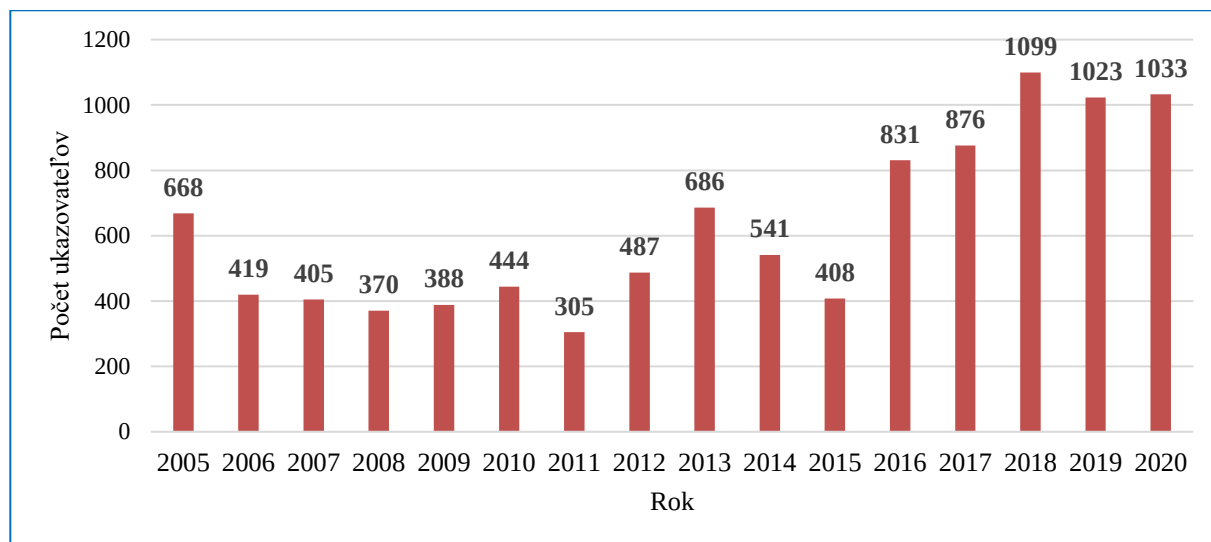
Vzhľadom k rozširovaniu požadovaných vysoko špecializovaných laboratórnych analýz POR a ich zavedeniu do praxe sa výrazne zvyšuje časová a odborná náročnosť pre zamestnancov SLAPe POR. Aplikácia MAM má vysoké uplatnenie v činnosti SLAPe pri analýze POR.

V dôsledku neustáleho nárastu v dovoze falšovaných POR narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt, nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné, kde sú potrebné veľmi špecifické analýzy. A preto v SLAPe začali s analýzou profilov POR na HPLC, GCFID a GCMS, za účelom vytvárania profilových knižníc POR. Pre profilové analýzy polárnych POR zatiaľ chýba laboratórna technika infračervenej spektroskopie s Fourierovou transformáciou (FTIR). Prístrojové vybavenie (Raman s FTIR) by zefektívnil a posunul prácu so spracovávaním dát najmä pri falšovaných POR na vyššiu úroveň v laboratóriu.

Prehľad počtu analyzovaných vzoriek prípravkov na ochranu rastlín

Typ vzorky POR	Počet vzoriek	Fyzikálno-chemické analýzy *	Účinné látky		Koformulanty a Safenery		Nečistoty		GC MS Profil
			identi-fikácia	kvanti-fikácia	identi-fikácia	kvanti-fikácia	identi-fikácia	kvanti-fikácia	
externá služba	37	205	47	47	1	1	0	0	8
interná služba	3	2	5	3	0	0	0	0	1
úradna kontrola	98	323	176	104	5	1	8	6	50
MPT	6	9	8	8	2	2	1	1	1
SNAS	7	5	3	3	0	0	0	0	1
POR spolu	151	544	239	165	8	4	9	7	61
Spolu	1 033								

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín v rokoch 2005 - 2020

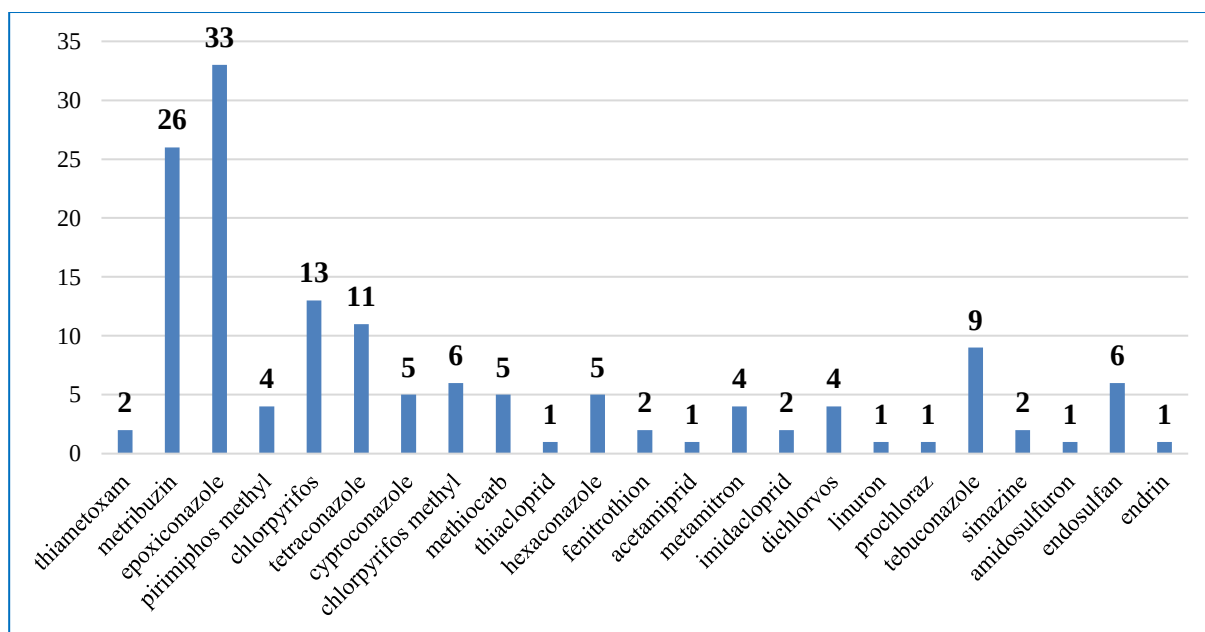

Analýza rezíduí pesticídov, doplnkových látok a kontaminantov

Legislatíva upravujúca oblasť kontroly rezíduí pesticídov v potravinách je v EÚ plne harmonizovaná. Kľúčovým predpisom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS v znení neskorších doplnkov a zmien. V priebehu roka 2020 bolo v rámci úradnej kontroly analyzovaných 61 vzoriek krmív na prítomnosť rezíduí pesticídov. V 60 vzorkách sa stanovovali v súčasnosti používané pesticídy, ktoré máme doteraz zavedené a validované v laboratóriu. Vykonalo sa 2 372 identifikácií a kvantifikácií pesticídov. 1 vzorka sa analyzovala na obsah

konkrétnych pesticídov uvedených v evidenčnom denníku aplikácie POR. Vďaka prístroju na akcelerovanú extrakciu rozpúšťadlom bolo možné na 28 vzorkách realizovať aj stanovenie PCB a organochlórovaných pesticídov v zmysle Nariadenia vlády Slovenskej republiky 347/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov. Vykonalo sa 700 identifikačných a kvantifikačných analýz. Z hľadiska identifikácie prítomnosti rezíduí jednotlivých pesticídov nad limitom kvantifikácie analytickej metódy (viac ako 0,004 mg/kg) sa najčastejšie vyskytoval fungicíd epoxikonazol (33 vzoriek).

Najčastejšie sa vyskytujúce pesticídy v analyzovaných vzorkách krmív

V rámci úradných kontrol sa analyzovali aj vzorky repky olejnej odoberané v rôznom vegetačnom štádiu. Kontrolovaná bola prítomnosť pesticídov, ktoré sa v súčasnosti používajú pri pestovaní repky olejnej. V 3 vzorkách sa zistil nesúlad s identifikovanými pesticídmi a tými, ktoré boli uvedené v denníku evidencie aplikácie POR vedenej kontrolovaným subjektom.

V rámci externej služby bola analyzovaná 1 vzorka drevenej drte kvôli identifikácii neznámej bielej látky. Vykonalo sa 65 identifikácií a kvantifikácií. Pozitívne boli identifikované herbicídy metribuzín a acetochlór.

SLAPe vykonal aj analýzy odberov pôdy a drevín v areáli Chemka Strážske a okolí. Analyzovalo sa 19 vzoriek pôdy a 6 vzoriek drevín. Stanovoval sa obsah OCP, PCB a PAH a semikvantitatívne obsah NEL a celkových PCB. Vykonalo sa 1 369 kvantifikácií a 1 269 identifikácií. Zároveň sa urobil identifikačný profil PCB látok prítomných v oblasti kontaminovanej pôdy v areáli.

V rámci požiadaviek nariadenia vlády SR 347/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív v znení neskorších predpisov, bolo analyzovaných 27 vzoriek krmív na prítomnosť melamínu a jeho metabolitov. Ani v jednej vzorke nebol preukázaný nadlimitný obsah.

V októbri 2020 sa realizoval presun chromatografických metód NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat pod vedenie laboratória SLAPe. NRL vzniklo na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 9. 5. 2007 podľa nariadenia o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového

práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá. V rámci tohto presunu sa od októbra 2020 rozširuje portfólio laboratória o nasledujúce analýzy:

Doplnkové látky	1. Výživné doplnkové látky	
	vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	vitamín A, vitamín E, vitamín E (α -tokoferol – acetate), cholín chlorid
	aminokyseliny, ich soli	cysteín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenylalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán
	3. Liečivá	
	kokcidistatiká antihistomoniká	salinomycinát sodný, monenzinát sodný, narazín, robenidínhydrochlorid, lasalocid sodný, nikarbazín

Od októbra sa na pracovisku vykonalo 46 analýz za účelom úradnej kontroly, v ktorých sa stanovilo 52 parametrov.

Koncom roka sa pracovníci SLAPe zúčastnili kruhových testov zameraných na stanovenie vitamínov v krmive a premixe, ktoré organizoval ÚKZÚZ, ČR. Pri vitamínoch A a E sme dosiahli uspokojivé z-skóre. Pokúsili sme sa počas tohto kruhového testu zaviesť aj metódu na stanovenie vitamínu D 3, avšak v tomto prípade bude nutné metódu prehodnotiť a riadne validovať.

Prehľad druhov analyzovaných účinných látok

Účinná látka	Názov prípravku	Typ formulácie	Druh	Paralelný prípravok	Metóda	Počet
2,4 D (2,4 D-EHE)	MUSTANG	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	4
	PEGAS CEREAL	SE	H	-		
	MUSTANG FORTE	SE	H	-		
	ESTERON	EC	H	-		
5-nitroguaiacol Na	ASAHI SL	SL	MO	-	Multi-Activemethods HPLC	3
	ATONIK	SL	MO	-		
acetochlor	TROPHY 90 EC	EC	H	-	SIGNO 346	1
aminopyralid	GALERA JESEŇ	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC GC/MS (profil)	3
	MUSTANG FORTE	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	
	BONAXA	SL	H	P	SIGNO 1877 HPLC	
azoxystrobin	GREEN STROBIN	SC	F	P	Multi-Activemethods GC (profil)	10
	MIRADOR XTRA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	AM EXTRA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	CUSTODIA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	SYMETRA	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
	SAMPLE n.1,	SL	-	-	Multi-Activemethods HPLC	
	VENDETTA	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
boscalid	CANTUS GOLD	SC	-	-	CIPAC 739	1
bromoxynil	NAGANO	OD	H	-	Multi-Activemethods HPLC	2
	PARDNER 22,5 EC	EC	H	-	Multi-Activemethods GC	
clomazone	KALIF	CS	H	-	Multi-Activemethods GC	3
	NERO	EC	H	-	SIGNO 35 HPLC	
	EFECTOR 360 CS	CS	H	-	Multi-Activemethods GC	
clopyralid	CLIOPHAR 300 SL	SL	H	-	SIGNO 585 (EU 1107/2019 metóda) HPLC	7
	LONTREL 300	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
	BONAXA	SL	H	P	SIGNO 1877 HPLC	
	BOFIX	EW	H	P	Multi-Activemethods HPLC	
	GALERA JESEŇ	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
cyproconazole	AM EXTRA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	4
	MIRADOR XTRA	SC	F	-	HPLC	
	MIRADOR XTRA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	SFERA SC 535	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	
cyprosulfamide-safener	MAISTER POWER	OD	H	-	SIGNO 1796 HPLC	1
deltamethrin	Sample 1 screening	-	-	-	GC/FID, GC MS	1
	DICASH	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC	

dicamba	NIKITA	WG	H	-	SIGNO 130 HPLC	4
	Dicamba 1.78 % +	SL	H	-	SIGNO 130 HPLC	
difenoconazole	DIFEND FS 30	FS	F	-	SIGNO 179 HPLC (EU 1107/2019 metóda) HPLC GC GC/MS (profilý)	3
	MAVITA 250 EC	EC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	MAGNELLO	EC	F	-	Multi-Activemethods GC	
diflufenican	DELFIN	SC	H	-	Multi-Activemethods HPLC	1
dimethomorph	BANJO FORTE	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	1
dimoxystrobin	CANTUS GOLD	SC			CIPAC 739	1
epoxiconazole	OSIRIS TOP	EC	F	-	Multi-Activemethods GC GC/MS (profilý)	5
	SAMPLE n.2,	SE			Multi-Activemethods HPLC	
ethephon	SPATIAL PLUS SL	SL	MO	-	CIPAC metóda 143 CIPAC	1
fenoxaprop-P (-ethyl)	FENOVA SUPER	EW	H	-	SIGNO 1862 HPLC (EU 1107/2019 metóda) HPLC	2
	PUMA EXTRA EW	EW	H	-	SIGNO 1862 HPLC	
florasulam	MUSTANG	SE	H	-	Multi-Activemethods GC (profilý)	4
	MUSTANG FORTE	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	
	SARACEN	SC	H	-	SIGNO 1772 HPLC	
	PEGAS CEREAL	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	
fluazinam	BANJO FORTE	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	2
	VENDETTA	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
fludioxonil	SAMPLE n.1,	SL			Multi-Activemethods HPLC	1
fluopicolide	INFINITO SC	SC	F	-	SIGNO 2360 HPLC	1
fluroxypyr (meptyl,1MHE)	BOFIX	EW	H	P	Multi-Activemethods HPLC, GC FID	1
foramsulfuron (Na sol')	MAISTER POWER	OD	H	-	SIGNO 1796 HPLC	1
glyphosate	BARBARIAN SUPER 360	SL	H	-	SIGNO 1893 HPLC (EU 1107/2019 metóda) HPLC	11
	GALLUP SUPER 360	SL	H	-	SIGNO 1893 HPLC	
	ROUNDUP KLASIK	SL	H	-	SIGNO 2237 HPLC	
	DOMINATOR	SL	H	-	CIPAC 284, HPLC	
	GLYFOGAN SUPER	SL	H	-	CIPAC 284, HPLC	
	KAPUT GREEN	SL	H	-	CIPAC 284, HPLC	
	KAPUT PREMIUM	SL	H	P	CIPAC 284, HPLC	
	ROSATE TF	SL	H	-	SIGNO 1642	
chlormequat (chloride)	SPATIAL PLUS SL	SL	MO	-	CIPAC metóda 143 CIPAC	1
imazamox	LISTEGO PLUS	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC	5
	PULSAR 40	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
iodosulfuron(-methyl-Na)	MAISTER POWER	OD	H	-	SIGNO 1796 HPLC	1
isopyrzazam	SYMETRA	SC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	11
isoxaflutole	MERLIN 750 WG	WG	H	-	SIGNO 2390	1
MCPA	BOFIX	EW	H	P	Multi-Activemethods HPLC GC/MS (profilý)	2
	MCPA 16.1 % SL	WG	H	-	SIGNO 130 HPLC	
mefenpyrdiethyl	PUMA EXTRA EW	EW	H	-	SIGNO 1862 HPLC	
mesotrione	CALISTO 480 SC	SC	H	-	Multi-Activemethods HPLC GC/MS (profilý)	6
	CALLISTO 100 SC	SC	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
	STARSHIP	SC	H	-	SIGNO 1909 HPLC	
	AIDA	SE	H	P	Multi-Activemethods HPLC	
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	SIGNO 1427 HPLC	
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	
metalaxyl-M	SAMPLE n.1	SL			Multi-Activemethods HPLC	1
metaldehyd	METAREX M	RB	ML	-	Multi-Activemethods GC	1
metamitron	BETTIX 700 SC	SC	H	-	Multi-Activemethods HPLC	10
	GOLTIX TITAN	SC	H	-	SIGNO 2262	
	GOLTIX TOP	SC	H	-	SIGNO 270	
metconazole	CARAMBA	SL	F	-	Multi-Activemethods HPLC	4
	OSIRIS TOP	EC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	OSIRIS TOP	EC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
mesotrione	NIKITA	WG	H	- (neuvodené)	SIGNO 130 HPLC (EU 1107/2019 metóda) HPLC	2
	NAGANO	OD	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
nicosulfuron	KELVIN ULTRA	SC	H	-	Multi-Activemethods HPLC GC/MS (profilý)	4
	MILAGRO 4 SC	OD	H	-	Multi-Activemethods HPLC	
	NIKITA	WG	H	-	SIGNO 130	
o-nitrofenol Na	ASAHI SL	SL	MO	-	Multi-Activemethods HPLC	3
	ATONIK	SL	MO	-	Multi-Activemethods HPLC	

oxychlorid-Cu (obsah Cu)	KUPRIKOL 50	WP	F	-	SIGNO 276 HPLC odmerná analýza-titr. metóda	1
pendimethalin	STOMP AQUA	CS	H	-	Multi-Activemethods GC	2
pethoxamid	NERO	EC	H	-	SIGNO 35	1
picloram	GALERA JESEŇ	SL	H	-	Multi-Activemethods HPLC GC/MS (profil)	2
	BONAXA	SL	H	P	SIGNO 1877 HPLC	
pirimicarb	PIRIMOR 50 WG	WG	I	-	Multi-Activemethods GC	1
p-nitrofenol Na	ATONIK	SL	MO	-	Multi-Activemethods HPLC	3
	ASAHI SL	SL	MO	-	Multi-Activemethods HPLC	
propamocarb	INFINITO SC	SC	F	-	SIGNO 2360	1
propyleneglycol	Sample 3:	-			GC/MS	1
propoxycarbazone (Na)	ATTRIBUT SG 70	SG (WG)	H	-	SIGNO 2092 HPLC	1
prothioconazole	INPUT	EC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	2
	HUTTON	EC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
pyraclostrobin	SAMPLE n.2, Formulation SE	SE			Multi-Activemethods HPLC	1
quinmerac	GOLTIX TITAN	SC	H	-	SIGNO 2262 HPLC	1
síra (sulphur)	MICROTHIOL granulované hnojivo (č.vz.OPHOZE: SL 121, označenie: vzorka č. 6582/2020)	-	-	-	SIGNO 277 HPLC (EU 1107/2019 metóda) odmerná analýza-titr. met.; SIGNO 274 (EU 1107/2019 metóda) HPLC	3
	THIOVIT JET	WG	F	-	SIGNO 277 HPLC	
s-metolachlor	AIDA	SE	H	P	Multi-Activemethods HPLC	4
	EFICA 960 EC	EC	H	-	Multi-Activemethods GC	
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	Multi-Activemethods GC	
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	SIGNO 1427	
spiroxamine	HUTTON				Multi-Activemethods HPLC	2
	INPUT	EC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
sulfosulfuron	MONITOR 75 WG	WG	H	-	SIGNO 1568 HPLC	
tau-fluvalinate	MAVRIK SMART	EW	I	-	SIGNO 1465	3
tebuconazole	CUSTODIA	SC	F	-	Multi-Activemethods GC GC/MS (profil)	11
	LYNX	EW	F	-	Multi-Activemethods GC	
	MAGNELLO	EC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	MV-TEBUCOL	EW	F	-	Multi-Activemethods GC	
	ORIOUS 25 EW	EW	F	-	Multi-Activemethods GC Multi-Active methods HPLC	
	RWA TEBUCCO 250	EW	F	P	Multi-Activemethods GC	
	SPARTA 200 EC	EC	F	-	Multi-Activemethods GC	
	HUTTON	EC	F	-	Multi-Activemethods HPLC	
terbuthylazine	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	Multi-Activemethods GC GC/MS (profil)	2
	LUMAX 537,5 SE	SE	H	-	SIGNO 1427 HPLC	
thiabendazole	SAMPLE n.1,	SL			Multi-Activemethods HPLC	1
thiamethoxam	CRUISER 350 FSI	FS	I	-	Multi-Activemethods HPLC, GC	1
thienicarbazone	MAISTER POWER	OD	H	-	SIGNO 1796 HPLC	1
trifloxystrobin	SFERA SC 536	SC	F	-	Multi-Activemethods GC	1
toluene	Sample 2:	-			GC/FID	1
Identifikácia účinnej látky v moridle						
azoxystrobin	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID,GC MS	1
cyantraniliprole	morené osivo	pre moridlá	-	-	LC/MS GC/FID, GC/MS GC/MS (profil)	1
difenoconazole	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID,GC MS,HPLC	5
fludioxonil	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID,GC MS,HPLC	15
fluxapyroxad	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID ,GC/MS	1
metalaxyl-M	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS,	11
prothioconazole	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS, HPLC	13
tebuconazole	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS, HPLC	15
thiabendazole	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS,	2
thiacloprid	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS,	2
triticonazole	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS,	1
ziram	morené osivo	pre moridlá	-	-	GC/FID, GC/MS, HPLC, LC/MS	1

2.10 Oblasť výkonu skúšobníctva

2.10.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov je legislatívnym predpisom pre výkon poľných stacionárnych pokusov
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

2.10.2 Činnosť

Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“) vykonáva prioritne odborné úlohy pre OOS na skúšobných staniciach ÚKSÚP. Pre tento účel má ÚKSÚP vybudovanú sieť 14 skúšobných staníc v rôznych výrobných oblastiach Slovenska. OVS technicky zabezpečuje vykonávanie odrodových skúšok od prípravy pôdy, zakladania pokusov, sejby skúšaných odrôd až po ich zber. V procese odrodového skúšobníctva sa dôsledne dodržiavajú metodické postupy vrátane rotácie pokusov, výživy, ošetrovania pokusov, označovania skúšaných odrôd, novošľachtení, hybridov až po ich spracovanie a vyhodnotenie. OVS úzko spolupracuje s plodinovými špecialistami a DUS referentami OOS, ktorí určujú plány odrodových pokusov v každom roku na základe žiadostí o registráciu odrôd.

Odrodové pokusy sa zakladajú na účely registrácie odrôd pestovaných rastlín a na účely predĺženia doby registrácie odrôd pestovaných rastlín. Podľa odrôd poľnohospodárskych plodín sa na skúšobných staniciach vykonávajú VCU skúšky pre výkon hospodárskej hodnoty a DUS skúšky, pri ktorých sa vykonávajú morfológické popisy pre stanovenie odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti skúšaných odrôd. Výkon DUS skúšok podľa klasifikátorov jednotlivých rastlinných druhov je základom pre registráciu nových odrôd, ako aj pre udelenie právnej ochrany podľa pravidiel UPOV alebo CPVO.

DUS skúšky sa vykonávajú na 8 akreditovaných skúšobných staniciach ÚKSÚP, na ktorých majú sídlo a odborné pôsobenie aj plodinoví špecialisti OOS pre skúšanie odrôd poľných plodín a špeciálnych rastlinných druhov vrátane viniča, ovocia a zelenín.

Z celkového počtu 14 skúšobných staníc sa DUS skúšky vykonávajú na 8 skúšobných staniciach:

- skúšobná stanica ÚKSÚP Veľké Ripňany – pre DUS skúšky jačmeňov, cukrovej repy, čiernych ríbezlí a rakytníka rešetliakovitého
- skúšobná stanica ÚKSÚP Veľký Meder – pre DUS skúšky kukuríc a slnečníc
- skúšobná stanica ÚKSÚP Želiezovce – pre DUS skúšky pšeníc, strukovín a sóje
- skúšobná stanica ÚKSÚP Dolné Plachtince – pre DUS skúšky viniča hroznorodého
- skúšobná stanica ÚKSÚP Beluša – pre DUS skúšky repky olejnej a olejní
- skúšobná stanica ÚKSÚP Nové Zámky – pre DUS skúšky maku a zelenín
- skúšobná stanica ÚKSÚP Spišská Belá – pre DUS skúšky zemiakov, ovsu, raže a tritikale
- skúšobná stanica ÚKSÚP Spišské Vlachy – pre DUS skúšky d'atelín a tráv

Výmery skúšobných staníc a počty pokusov na skúšobných staniach ÚKSÚP

Skúšobné stanice ÚKSÚP	Výrobná oblasť	Nadmorská výška v m	Celková výmera stanice v ha	Výmera poľnosp. pôdy v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov v ha	Celkový počet pokusov	Druh pokusov - počet pokusov					
					Ovocné sady	Vino-hrady			VCU	DUS	DP	ATP pre odbory ÚKSÚP	REF. KOL. GZR*	FP
Báhoň	KVO	159	32,78	30,76			5	42	20			22		
Beluša	RVO	248	32,91	32,41	0,42		4,84	38	29	7	2			
Nové Zámky	KVO	116	6,03	3,97	0,2*		1,2	26		25	1			
Veľké Ripňany	RVO	188	37,07	36,1	7,64		12,18	67	22	12			32*	1
Veľký Meder	KVO	112	42,08	41,17	0,15		5,94	32	26	4				2
Želiezovce	KVO	130	39,06	37,71			3,94	34	24	8	2			
Bodorová	ZVO	485	36,72	36,05			3,97	23	17			6		
D. Plachtince	KVO	208	19,06	15,86	4,4	2,76	2,76	43	9	10			24*	
Vígfaš	ZVO	350	30,01	27,15			4,09	27	19		1	4		3
Haniska	KVO	200	35,69	33,33			4,49	33	20	1	5	4		3
Jakubovany	ZVO	385	33,85	32,16			4,34	35	24		3	5		3
Spišská Belá	HVO	625	33,32	32,13			4,64	40	10	7	14	4		5
Spišské Vlachy	ZVO	400-440	37,48	36,4			6,88	74	19	53		2		
Vranov nad Topľou	RVO	164	35,45	32,9			5,03	30	24		2	3		1
Spolu			451,51	428,1	12,61	2,76	69,3	544	263	127	30	50	0	18

Vysvetlivky: DP – doplnkové pokusy ATP – agrotechnické pokusy FP – firemné skúšky
GZR* – genetické zdroje rastlín REF.KOL. – referenčná kolekcia odrôd

Podľa pôdno-klimatických charakteristík sú jednotlivé skúšobné stanice zaradené do kukuričnej výrobnéj oblasti, repnej výrobnéj oblasti, zemiakovej výrobnéj oblasti a horskej výrobnéj oblasti. Podľa zaradenia do pestovateľskej výrobnéj oblasti, pôdnych a klimatických vlastností, jednotlivé skúšobné stanice reprezentujú regióny Slovenska a špecializujú sa na ten výkon odrodových skúšok, ktoré sú v oblasti poľnohospodárskej rastlinnej výroby, ale aj zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva vhodné.

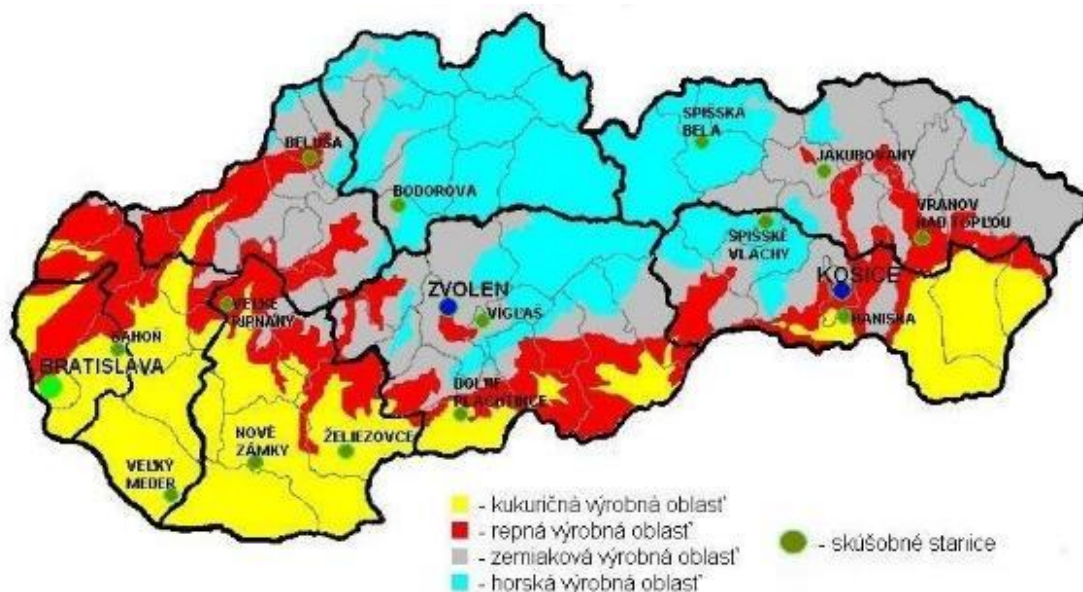
Priemerná výmera skúšobnej stanice je 32 ha. Celková výmera pôdy na skúšobných staniach ÚKSÚP predstavuje 451,5 ha. V západoslovenskom regióne má ÚKSÚP 6 skúšobných staníc, v stredoslovenskom 3 a vo východoslovenskom 5. Z počtu 14 skúšobných staníc je 1 skúšobná stanica špecializovaná na zeleninu (Nové Zámky), 1 na ovocné druhy (Veľké Ripňany) a 1 na vinič hroznorodý (Dolné Plachtince). Okrem VCU a DUS skúšok OVS vykonáva na skúšobných staniach aj doplnkové pokusy, agrotechnické pokusy pre iné odbory ÚKSÚP a firemné pokusy.

OVS zabezpečuje technicky výkon agrotechnických pokusov pre:

- odbor registrácie pesticídov,
- odbor osív a sadív,
- odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.

V rámci osvetovej činnosti sa na skúšobných staniach ÚKSÚP organizuje pre širokú poľnohospodársku a odbornú verejnosť Deň otvorených dverí pre propagáciu kvality nových odrôd a perspektívnych hybridov skúšaných poľnohospodárskych plodín. Poľnohospodári vidia v rôznych pôdoklimatických podmienkach kvalitu odrodových pokusov, vyrovnanosť každej odrody a jej odolnosť voči škodlivým organizmom v porovnaní s kontrolnými a dobre známymi odrodami. Dosahované úrody skúšaných odrôd sa dajú porovnať u husto siatych obilnín, ale aj kukuríc, slnečníc a iných plodín podľa dlhodobých teplotných a klimatologických normálov na každej skúšobnej stanici ÚKSÚP v kukuričných, repných, zemiakových i horských oblastiach.

Rozmiestnenie skúšobných staníc ÚKSÚP na Slovensku

2.10.2.1 Pokusy pre odbor odrodového skúšobníctva

Hlavnou úlohou OVS je príprava všetkých odborných materiálno-technických zabezpečení na skúšobných staniciach ÚKSÚP pre výkon štátnych odrodových skúšok.

Štátne odrodové skúšky sa zakladajú v lokalitách skúšobných staníc, ktoré pokrývajú požiadavky vo všetkých výrobných oblastiach Slovenska. Plány umiestnenia odrodových pokusov sa vypracovávajú z podkladov plodinových špecialistov OOS.

Na jeseň 2019 a v roku 2020 bolo na staniciach ÚKSÚP založených 544 pokusov s poľnými plodinami na celkovej výmere 69,3 ha. Spolu s pokusmi špeciálnych plodín vrátane vybraných druhov ovocia, vinohradov a zelenín bolo na ÚKSÚP založených 84,67 ha pokusov. Z celkového počtu 544 pokusov bolo pre OOS založených 263 VCU pokusov a 127 DUS pokusov. Ďalších 30 doplnkových pokusov bolo založených pre výkon VCU skúšok, 18 firemných pokusov a 50 pokusov vykonávaných pre ostatné odbory ÚKSÚP.

Na 2 skúšobných staniciach je vysadená trvalá referenčná kolekcia odrôd ovocných druhov vrátane genetických zdrojov v počte 56.

Ostávajúca pôda skúšobných staníc slúži pre optimálne striedanie plodín a založenie pokusov v nasledujúcom vegetačnom roku. Je to tzv. vyrovnávajúca plocha, na ktorej sa musia dodržať správne zásady vyplývajúce z rotácie plodín a výberu vhodnej predplodiny pre pokusy v nasledujúcom roku. Pre objektívne vyhodnotenie pokusov sú dôležité záznamy o prejave všetkých znakov a vlastností podľa metodík UPOV a klasifikátorov CPVO k skúšaným rastlinným druhom. Neoddeliteľnou súčasťou je vyhodnocovanie klimatických prejavov na každej stanici ÚKSÚP, podľa ktorých sa dá objektívne vyhodnotiť výška a kvalita úrod.

Priemerné ročné teploty za roky 2015-2020 v porovnaní s dlhodobým normálom

Skúšobná stanica	Normál	2015	Rozdiel	2016	Rozdiel	2017	Rozdiel	2018	Rozdiel	2019	Rozdiel	2020	Rozdiel
	v °C		v °C		v °C		v °C		v °C		v °C		v °C
Západoslovenský región													
Báhoň	9,3	11,9	2,6	11,4	2,1	11,7	2,4	12,6	3,3	12,4	3,1	11,9	2,6
Beluša	8,5	10,4	1,9	10,0	1,5	9,6	1,1	10,8	2,3	10,7	2,2	10,0	1,5
Veľké Ripňany	9,7	11,2	1,5	11,0	1,3	10,5	0,8	11,7	2,0	11,6	1,9	11,0	1,3
Veľký Meder	9,6	12,0	2,4	11,3	1,7	11,7	2,1	12,4	2,8	12,3	2,7	11,6	2,0
Želiezovce	9,4	10,9	1,5	9,4	0	11,4	2,0	13,5	4,1	12,4	3	11,7	2,3
Stredoslovenský región													
Bodorová	7,2	9,0	1,8	8,7	1,5	8,2	1,0	9,6	2,4	9,5	2,3	9,0	1,8
Dolné Plachtince	9,1	11,3	2,2	11,3	2,2	9,6	0,4	10,0	0,9	10,5	1,4	10,9	1,8
Víglaš	7,8	9,8	2,0	9,3	1,5	8,7	0,9	10,1	2,3	9,9	2,1	9,6	1,8
Východoslovenský región													
Haniska	8,4	10,2	1,8	9,7	1,3	9,2	0,8	10,5	2,1	10,9	2,5	10,5	2,1
Jakubovany	7,5	9,3	1,8	8,8	1,3	8,6	1,1	9,9	2,4	10,0	2,5	9,7	2,2
Spišská Belá	6,4	7,8	1,4	7,5	1,1	7,4	1,0	8,2	1,8	8,4	2,0	8,1	1,7
Spišské Vlachy	6,8	8,6	1,8	8,4	1,6	7,9	1,1	8,7	1,9	8,8	2	7,3	0,5
Vranov nad Topľou	8,8	11,1	2,3	10,5	1,7	10,0	1,2	11,3	2,5	11,4	2,6	11,0	2,2

Teplota nad dlhodobým priemerom

Teplota pod dlhodobým priemerom

Suma zrážok za roky 2015-2020 v porovnaní s klimatologickým normálom

Skúšobná stanica	Klimatologický normál v mm	2015	Rozdiel	2016	Rozdiel	2017	Rozdiel	2018	Rozdiel	2019	Rozdiel	2020	Rozdiel
Západoslovenský región													
Báhoň	531	554,4	23,4	783,9	252,9	489,6	-41,4	545,5	14,5	614,4	83,4	830,8	299,8
Beluša	707	635,3	-71,7	814,1	107,1	716,2	9,2	552,7	-154,3	704,4	-2,6	880,7	173,7
Nové Zámky	540	464,6	-75,4	671,5	131,5	490,9	-49,1	605,8	65,8	485,2	-54,8	634,1	94,1
Veľké Ripňany	582	539,9	-42,1	620,7	38,7	514,7	-67,3	488,0	-94,0	633,5	51,5	747,4	165,4
Veľký Meder	545	528,0	-17,0	673,0	128,0	518,4	-26,6	558,3	13,3	535,5	-9,5	514,6	-30,4
Želiezovce	588	412,1	-175,9	581,7	-6,3	538,1	-49,9	568,9	-19,1	725,2	137,2	567,6	-20,4
Stredoslovenský región													
Bodorová	772	709,3	-62,7	970,5	198,5	828,2	56,2	556,0	-216,0	829,5	57,5	854,7	82,7
Dolné Plachtince	648	607,5	-40,5	749,7	101,7	657,9	9,9	573,8	-74,2	669,8	21,8	666,6	18,6
Víglaš	605	525,0	-80,0	690,0	85	679,0	74,0	548,2	-56,8	680,1	75,1	808,3	203,3
Východoslovenský región													
Haniska	663	511,2	-151,8	718,0	55,0	560,6	-102,4	487,9	-175,1	744,1	81,1	645,9	-17,1
Jakubovany	591	479,2	-111,8	636,5	45,5	609,2	18,2	474,9	-116,1	656,3	65,3	634,7	43,7
Spišská Belá	612	562,8	-49,2	755,9	143,9	645,0	33,0	618,6	6,6	676,0	63,8	787,0	175,0
Spišské Vlachy	623	450,9	-172,1	693,0	70,0	635,6	12,6	622,6	-0,4	667,2	44,2	620,5	-2,5
Vranov nad Topľou	628	477,0	-151,0	801,9	173,9	801,6	173,6	610,9	-17,1	683,4	55,4	726,1	98,1

Zrážky nad dlhodobým klimatologickým normálom

Zrážky pod dlhodobým klimatologickým normálom

2.10.2.2 Pokusy pre odbor osív a sadív

Na skúšobnej stanici Báhoň boli v roku 2020 vykonávané vegetačné skúšky pre OOaS na celkovej výmere 2,68 ha. Ozimné obilniny boli založené na jeseň v 2019 na výmere 0,75 ha a na jeseň v roku 2020 na výmere 0,64 ha. Jarné obilniny z výsevu jar 2020 boli založené pre potrebu vegetačných skúšok na výmere 0,31 ha, kukurica siata 0,71 ha a ostatné plodiny 0,27 ha.

Vegetačné skúšky zakladajú pracovníci OOaS v spolupráci s OVS. Vegetačné skúšky sadiva zemiakov pre odbor OOaS sa vykonávajú na skúšobnej stanici v Spišskej Belej, ktorá zabezpečuje výsadbu a starostlivosť o porasty. V roku 2020 bola výmera vegetačných skúšok zemiakov 0,45 ha, s počtom 110 skúšaných vzoriek. Výsadbu a starostlivosť o porasty zabezpečuje OVS.

Pozberové skúšky sadiva zemiakov sú vykonávané na diagnostickom pracovisku skúšobnej stanice ÚKSÚP v Haniske, na oddelení SLDŠO v Haniske. Z úrody v roku 2020 boli na pozberové skúšky odobrané vzorky zemiakov zo 130 porastov.

2.10.2.3 Pokusy pre odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energie

V rámci realizácie a výkonu odbornej činnosti jednotlivých odborov SOČ, OVS zabezpečoval výkon skúšok na pracoviskách, ktoré má ÚKSÚP v Bratislave k tomuto účelu zriadené na skúšobných staniciach. Na skúšobných staniciach sa vykonávajú aj poľné skúšky v oblasti pôdy a hnojív, ktoré zabezpečoval OVS podľa metodík OPHOZE, preberanie vzoriek na ASP. Výkon ASP sa vykonával z poľných stacionárnych hnojárskych pokusov v oblasti pôdy a výživy rastlín, a odberom pôdných vzoriek z jednotlivých honov skúšobných staníc k sledovaniu vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP v oblasti výživy rastlín.

Vplyv intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností - „*Poľné stacionárne hnojárske pokusy*“ sa vykonáva na piatich skúšobných staniciach ÚKSÚP v Báhoňi, Bodorovej, Haniske, Jakubovanych a Vígl'aši. V hospodárskom roku 2019/2020 a v zberovom roku 2020, bola v pokusoch použitá plodina kukurica na zrno (Báhoň a Haniska) a kukurica na siláž (Bodorová, Jakubovany a Vígl'aš). Vedenie pokusov bolo v súlade s pracovným postupom OPHOZE č. 3/2019.

Pre zabezpečenie úloh odboru v oblasti odbornej činnosti jednotlivé skúšobné stanice odoberajú pôdne vzorky z honov pôdy, ktorá je pre tento účel určená. Prostredníctvom OPHOZE sa zo skúšobných staníc ÚKSÚP získavajú potrebné informácie o pôdnej reakcii (pH), prijateľných formách hlavných a vedľajších živín: fosforu (P), draslíka (K), horčíka (Mg), vápnika (Ca), obsahu humusu, mikroelementov bóru (B), mangánu (Mn), železa (Fe), medi (Cu), zinku (Zn) a vybraných rizikových prvkov v pôde s ich vyhodnotením. Na základe týchto agrochemických parametrov OPHOZE zostavuje plány hnojenia s odporúčanými aplikačnými dávkami hospodárskych, priemyselných a vápenatých hnojív podľa metodológie a riadenej dokumentácie OPHOZE a ÚKSÚP.

2.10.2.4 Pokusy pre odbor registrácie pesticídov

Pri realizácii agrotechnických pokusov pre ORP, za účelom overenia a odskúšania účinkov a fytotoxicity prípravkov na ochranu rastlín na skúšobných staniciach je dôležitá spolupráca s OVS pre nasledovné zabezpečenie prípravy pôdy. Pred založením každého pokusu vedenie ORP dohodne s koordinátorom OVS a s príslušným vedúcim skúšobnej stanice umiestnenie pokusu, jeho rozsah a veľkosť (počet parceliek, veľkosť parcelky, výsevnú plochu, čistú plochu, zberovú plochu), použité osivo / sadbu, agrotechnické operácie na pokuse, označenie pokusu,

aplikáciu pesticídov proti necieleným škodlivým organizmom, aplikáciu skúšaných POR a vyhodnotenie pokusov.

Skúšobné stanice pod vedením OVS participujú na výkone pokusov pre ORP pri zakladaní pokusov a výkone základnej agrotechniky, ako sú:

- sejba a výsadba pokusov,
- základná agrotechnika (kultivácia počas trvania pokusu),
- plošná aplikácia prípravkov proti necieľovým škodlivým organizmom,
- označenie pokusov kolíkmi podľa randomizácie,
- zber plodiny z týchto pokusov.

Pokusy pre ORP realizované na skúšobných staniciach ÚKSÚP v sezóne 2019/2020

P.č.	Typ prípravku	Typ pokusu	Počet variant	Plocha celkom (m ²)	Lokalita skúšobná stanica ÚKSÚP	Obdobie jar/jeseň
1	insekticíd	biologická účinnosť, poľný	11	1100	Veľký Meder	jeseň
2	herbicíd	biologická účinnosť, poľný	11	1100	Veľký Meder	jar
3	regulator	biologická účinnosť, poľný	10	1000	Veľký Meder	jeseň, jar
4	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	12	1200	BODOROVÁ	jar
5	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	BODOROVÁ	jar
6	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	BODOROVÁ	jar
7	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	10	500	BODOROVÁ	jar
8	fungicíd; PGR	biologická účinnosť, regulácia rastu; poľný	10	1000	HANISKA	jeseň, jar
9	fungicíd	fytoxicita, poľný	9	1080	HANISKA	jar
10	fungicíd	fytoxicita; poľný	5	500	JAKUBOVANY	jeseň
11	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	6	600	JAKUBOVANY	jar
12	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	9	450	SPIŠSKÁ BELÁ	jar
13	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	6	600	SPIŠSKÁ BELÁ	jar
14	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	8	800	SPIŠSKÁ BELÁ	jar
15	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	7	700	SPIŠSKÁ BELÁ	jar
16	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	10	1000	SPIŠSKÁ BELÁ	jar
17	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	7	700	SPIŠSKÉ VLACHY	jar
18	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	SPIŠSKÉ VLACHY	jar
19	fungicíd; PGR	biologická účinnosť, regulácia rastu; poľný	13	1300	VÍGLAŠ	jeseň, jar
20	fungicíd; PGR	biologická účinnosť, regulácia rastu; poľný	11	1100	VÍGLAŠ	jar
21	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	VÍGLAŠ	jar
22	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	VÍGLAŠ	jar
23	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	15	750	VRANOV n/T	jar
24	fungicíd	biologická účinnosť, poľný	9	450	VRANOV n/T	jar

2.11 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Skúšobné laboratórium Technického a skúšobného ústavu pôdohospodárskeho (ďalej len „SL TSÚP“) vykonávalo v roku 2020 nasledujúce činnosti v zmysle Zriaďovacej listiny ÚKSÚP vydanéj MPRV SR, autorizačných oprávnení udelených Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR a ďalších ústredných orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru a v rozsahu akreditácie udelenéj SNAS:

- posudzovanie zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- skúšanie v oblasti posudzovania zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 56/2018 Z.z.,
- vykonávanie akreditovaných skúšok technických, mechanických a ergonomických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti zvláštnych vozidiel v rozsahu podľa platného osvedčenia o akreditácii č. S – 097 vydaného SNAS v súlade so zákonom č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie činností autorizovanej a notifikovanej osoby (NO 1300) v orgánoch ES, EÚ, identifikačný kód SKTC – 106 v oblasti posudzovania zhody emisií hluku zariadení používaných vo vonkajšom priestore v rozsahu podľa platného rozhodnutia o autorizácii vydaného Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky v súlade so zákonom č. 56/2018 Z. z.,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov v oblasti:
 - evidencie typov aplikačných zariadení (§ 29 zákona),
 - kontrol aplikačných zariadení (§ 30 zákona),
 - skúšok sušiarň dreva pre tepelnú úpravu drevného obalového materiálu podľa FAO ISPM 15 (§ 6 zákona),
- posudzovanie technických vlastností obalov prípravkov na ochranu rastlín pre neprofesionálnych používateľov (§ 6 zákona),
- vykonávanie činností technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o prevádzke vozidiel v cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady 167/2013 o schvaľovaní poľnohospodárskych a lesných vozidiel a o dohľade nad trhom s týmito vozidlami, ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky,
- vykonávanie odborných posúdení technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,
- zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej

republiky,

- riešenie výskumných a vývojových úloh v oblasti aplikovaného výskumu strojov a technologických liniek pre poľnohospodársku prax,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek PPA,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,
- štandardizácia fyzikálno - mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečovanie normalizačnej činnosti v oblasti tekutých biopalív a bioplynu,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,
- vypracovanie komplexnej analýzy vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu,
- spolupráca v rámci stanovenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a stanovenie kvality biopalív,
- zabezpečenie činnosti „Centra pre poľnohospodársku biomasu“.

SL TSÚP je súčasťou ÚKSÚP, TSÚP Rovinka, ktorý je od 1. 7. 2017 Rozhodnutím MPRV SR začlenený do ÚKSÚP ako jeho organizačná zložka.

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2017. Akreditáciu udelila SNAS ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/7144/2017/1 z 11. 7. 2017.

Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel - mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku.

Zároveň je autorizovaná a notifikovaná osoba (NB 1300) v orgánoch ES, EÚ, autorizujúcou a notifikujúcou autoritou je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, disponibilné k vykonávaniu odborných činností pre posudzovanie zhody emisií hluku strojov a zariadení používaných vo vonkajšom priestore podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/14/ES, 2005/88/ES a Nariadenia vlády SR č. 222/2002 Z. z.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP v roku 2020 bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2017, a zároveň neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, resp. inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, resp. pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo najmä o nasledujúce aktivity s uvedenými počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach:

- **činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti** (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 4. 8. 2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov:

- o Kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.)

Počet vykonaných kontrol: 216

- o Evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.)

Počet evidencií: 0

- o Skúšky sušiarňí dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.)

Počet skúšok (kontrol): 45, z toho 6 prvotných a 39 opakovaných

- **činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu** podľa zákona č. 106/2018 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby SR (poverenie č. TSOV/5/2017 zo 16. 8. 2017)

- o Testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES):

Počet vykonaných komplexných testov: 201

- **odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov** v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov;

Počet posúdených liehovarníckych závodov: 56

- **zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisii hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky;

- o Meranie hluku v životnom prostredí– emisie zo zdroja výrobnnej prevádzky:

Počet skúšok: 1

Uvedené činnosti zabezpečovalo v roku 2020 7 zamestnancov SL TSÚP (vrátane vedúceho) a 1 pracovníčka sekretariátu.

Všetky činnosti SL TSÚP boli vykonané v externých podmienkach u zákazníkov, čo kladlo na personál vysoké nároky na cestovanie a čas.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 14 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou (nie sú súčasťou ÚKSÚP) a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

Výsledky výskumu

Výsledky výskumu TSÚP reprezentujú práce Analytického laboratória tuhých palív a biomasy (ďalej len „ALTPB“). Hlavnou činnosťou je práca spojená s riešením úloh kontraktu. Kritériá boli stanovené v súlade s platnými európskymi a národnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky, poľnohospodárstva a životného prostredia. Analýzou súčasného stavu zdrojov poľnohospodárskej biomasy na území Slovenska a zohľadnením existujúcich dokumentov týkajúcich sa udržateľného využívania biomasy, boli identifikované kritériá pre posudzovanie udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely. Predmetné kritériá budú zohľadňované pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy ústrednými orgánmi štátnej správy a taktiež budú slúžiť širokej odbornej verejnosti.

ALTPB je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je organizačnou zložkou ÚKSÚP. Cieľom a poslaním ALTPB je poskytovať kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšovať. ALTPB prioritne vykonáva

analýzy tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy alebo z recyklovateľných materiálov.

Špecifikácia činností ALTPB

Objekt skúšky		Zavedená metóda	
predmet / matrica / prostredie	vlastnosť / parameter / ukazovateľ / analyt	princíp / druh / typ	označenie
Tuhé biopalivá a biomasa	vlhkosť	gravimetria	STN EN ISO 18134-1 STN EN ISO 18134-2
	popol		STN EN ISO 18122
	jemné častice		STN EN ISO 18846
	spalné teplo	kalorimetria	STN EN ISO 18125

Vykonané činnosti v roku 2020:

- vykonanie plánovaných dohládov v dňoch 27. 5. 2020, 21. 7. 2020, 26. 11. 2020 a 7. 12. 2020, výsledky auditov boli zapracované do systému kvality,
- v dňoch 24. - 25. 11. 2020 mimoriadne posudzovanie SNAS – svedecké posúdenie výkonu činnosti – odporúčania boli zapracované do systému kvality,
- skúšky referenčných materiálov na zabezpečenie kvality, výsledky analýz boli zaznamenané do regulačných diagramov,
- v dňoch 18. – 19. 11. 2020 vnútrolaboratórne porovnanie zamestnancov – monitoring, všetci testovaní zamestnanci prešli monitoringom s uspokojivým výsledkom a sú spôsobilí na výkon skúšok,
- bolo zavedené stanovenie zinku a medi metódou AAS – F, zavedenie metódy obsahovalo tieto kroky: vypracovanie ŠPP a NAV, linearita, LOD, LOQ, opakovateľnosť, reprodukovateľnosť, výpočet neistôt a zostrojenie regulačných diagramov, plánom SL je účasť na MPS a následne metódu akreditovať,
- bolo zavedené stanovenie obsahu chlóru v tuhých palivách, zavedenie metódy obsahovalo tieto kroky: výpočet na prípravu štandardného roztoku AgNO_3 , príprava roztoku AgNO_3 a indikátora 10% K_2CrO_4 , štandardizácia AgNO_3 a následný prepočet faktoru titrácie, samotné stanovenie obsahu chlóru, stanovenie vo vzorkách 5/2020, 4/2020, 30/2020, 31/2020, 32/2020, RM1, RM5, 14/2018, 33/2020, 34/2020, 35/2020, 36/2020, 37/2020, 38/2020, zaškolovanie pracovníčky SL na stanovenie obsahu chlóru, meranie opakovateľnosti IRM 14/2018, napísanie ŠPP na stanovenie obsahu chlóru v tuhých palivách, pripomienkovanie ŠPP,
- v roku 2020 bolo v ALTPB analyzovaných 59 vzoriek na 176 ukazovateľov,
- Dr. Lucia Andelová sa podieľala na príprave projektu s názvom „Vzdelávanie v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby na Slovensku“ v rámci výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok č. 43/PRV/2019 z PRV SR 2014 - 2020.

Ďalšie činnosti laboratória:

- výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- riešenie úloh kontraktov pre MPRV SR,
- projekty energetického využívania biomasy pre konkrétne podmienky podnikateľského subjektu s návrhom technologických liniek, rozbor mechanických a fyzikálno-chemických vlastností tuhých palív z biomasy,
- komplexná analýza vplyvu výroby biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti poľnohospodárskej výroby,

- kritériá pre biopalivá, stanovenie kvality biopalív, transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- poradenské a vzdelávacie aktivity k využitiu poľnohospodárskej biomasy na energetické účely.

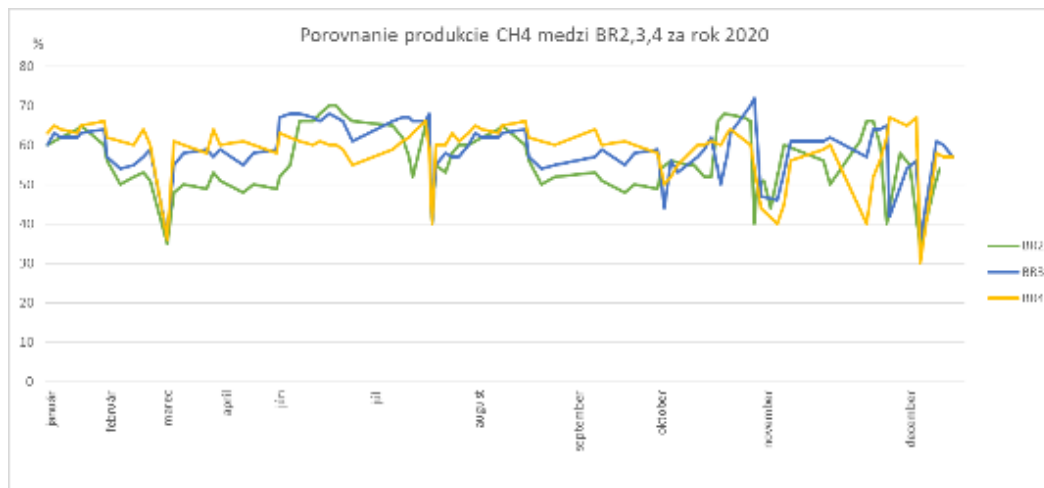
Činnosť v bioplynovom laboratóriu v TSÚP Rovinka za rok 2020

V roku 2020 bola činnosť bioplynového laboratória značne ovplyvnená pandémiou Covid-19, čo malo za následok menej časté kŕmenie bioreaktorov, ktoré sa však v konečnom dôsledku ukázalo ako dostatočné. Súčasný model kŕmenia bol upravený a kŕmenie sa realizuje raz za mesiac. Pandémia však nemala vplyv na pravidelné aspoň raz týždenné meranie koncentrácie plynov pomocou BIOGAS analyzátoru.

Približne od polovice roka boli bioreaktory kŕmené substrátom s celkovou hmotnosťou 500 g pričom podiel ovocia / zeleniny je cca 150 g. Na kŕmenie sa využívajú v rôznych pomeroch hrušky a jablká a rôzne dostupné zvyšky z domácností. Všetkým trom reaktorom sa raz mesačne začalo pridávať 5 g použitého rastlinného oleja, ktorý má pozitívny vplyv na tvorbu bioplynu v konečných fázach, približne týždeň pred nasledujúcim kŕmením.

Produkcia bioplynu sa nepravidelne mení v každom reaktore odlišne. Ťažko predpokladať, čím to je spôsobené. Avšak v BR2 je zrejmný strmý pokles v strede júla, kde sa v kŕmení síce stabilizoval ale vidno značný pokles. BR3,4 oscilujú pravidelne okolo 60 % CH₄, čo je z dlhodobého hľadiska pozitívne aj pri menej častom kŕmení. Pred koncom roka sa mierne znížila produkcia CH₄, avšak v úplnom závere roka sa začala dostávať do normálu.

Cieľom pre rok 2021 bude optimalizácia procesov pre stabilné zvýšenie produkcie CH₄ a hľadanie nových alternatívnych typov substrátov.

2.12 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok/:

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900901 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	12 478 764,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	14 545 902,41
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2020:	14 539 017,61

Cieľ 1: Výkonom rastlinolekárskej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením škodlivých organizmov rastlinného pôvodu

V roku 2020 bolo pri dovoze na HKS Čierna nad Tisou, HKS Vyšné Nemecké a HKS Bratislava letisko M. R. Štefánika skontrolovaných celkom 14 365 zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo predmetov v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín a Nariadenia európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín.

V roku 2020 bolo pri dovoze na HKS pozastavených celkom 29 zásielok nespĺňajúcich podmienky vstupu do EÚ.

Pri vývoze na HKS bolo vybavených celkom 10 zásielok, na ktoré boli vystavené rastlinolekárske osvedčenia.

Na vyclievacích poštách bolo skontrolovaných 17 zásielok rastlín pôvodom z tretích krajín, z toho 5 zásielok nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, ktoré boli vrátené.

Cieľ 2: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín

V roku 2020 bolo podľa požiadaviek Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 vykonaných 1033 chemických analýz v 151 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických analýz sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinných látok, safenerov, relevantných nečistôt, koformulantov, GC MS profily a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia, makroskopické posúdenie). Z úradnej kontroly bolo v súlade s plánom kontrol analyzovaných 101 vzoriek. Z toho bolo analyzovaných 29 vzoriek morených osív na identifikáciu účinných látok moridiel. Od externých žiadateľov bolo analyzovaných 37 vzoriek prípravkov na ochranu rastlín. Pre kontrolu kvality bolo analyzovaných 6 vzoriek medzinárodných proficiencie testov a 7 vzoriek pre účely akreditácie podľa EN ISO 17025.

Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu rozšírenia analýz o GC MS profily podľa požiadaviek Európskej komisie DG Sante, nárastu počtu vzoriek úradnej kontroly morených osív a spolupráce ÚKSÚP s Finančnou správou SR z ilegálnych skladov a ilegálnych dovozov a enviro políciou SR.

Cieľ 3: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu bolo analyzovaných 63 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd, As, Hg) a vykonaných bolo 200 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí kokcidiostatík bolo vykonaných 106 analýz, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo analyzovaných 250 vzoriek, na sledovanie prítomnosti melamínu bolo analyzovaných 27 vzoriek, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 43 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí pesticídov bolo analyzovaných 60 vzoriek. Počet vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritéria súvisiacich s bezpečnosťou krmív. Vykonanie analýz bolo v súlade s plánom. S obdobnými kapacitami (navýšením o cca. 10 %) sa počíta aj v roku 2021.

Cieľ 4 : Plnenie činnosti v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonal predmetné kontroly používaných aplikačných zariadení na ochranu rastlín v SR ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti v súlade so zákonom 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a čl. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/128/ES, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť spoločenstva na dosiahnutie trvalo udržateľného používania pesticídov. Plnenie plánu k 31.12.2020 prekročilo 100 %. Cieľ bol splnený.

Cieľ 5 : Plnenie činnosti v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonáva predmetné posúdenia ako autorizovaná osoba v súlade s § 3 ods. zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov. Plnenie plánu k 31.12.2020 prekročilo 100 %. Cieľ bol splnený.

Cieľ 6 : Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy č. 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu

Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy poskytuje kvalitné a kompletne laboratórne služby súvisiace s kontrolnou činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšuje. V roku 2020 bolo v druhom polroku analyzovaných 59 vzoriek, nakoľko kvôli pandemickej situácii laboratórium v prvom polroku vzorky neprijímalo. Dané služby vykonáva vo svojich skúšobných laboratóriách podľa fixného rozsahu akreditácie. Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy zároveň zabezpečuje cieľové udržiavanie výsledkov a indikátorov projektu číslo GIIPP001 financovaného z NFM a štátneho rozpočtu SR. Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy č. 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu za rok 2020 za ÚKSÚP ako žiadateľa a projektových partnerov bolo zaslané Správcom programu prostredníctvom výročnej monitorovacej správy v riadnom termíne do konca januára 2021.

Program/podprogram/prvok/:

090 - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

09009 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

0900902 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

Európska Komisia Rozhodnutím o grante a pridruženom financovaní schválila financovanie Národného monitorovacieho programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov v SR, ktorý vykonáva ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum.

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	108 000,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	93 684,87
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2020:	93 684,87

Cieľ 1 : Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

OOR, ÚKSÚP v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v rámci tejto úlohy spolu 64 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci tohto monitoringu bolo zistených 12 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 11 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území SR.

Cieľ 2 :Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov

OOR, ÚKSÚP vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie SR. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov bol zistený prvý výskyt nekaranténnej vrtivky rakytníkovej (*Rhagoletis batava*) v počte 1 pozitívnej vzorky.

Program/podprogram/prvok/:

0EK - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v EUR:	185 040,00
Výška upraveného rozpočtu v EUR:	417 540,00
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2020:	417 540,00

Cieľ 1: Efektívnejšie využívanie a riadenie prostriedkov na IT výdavky s maximálnou hospodárnosťou vynaloženia finančných prostriedkov

Oddelenie informatiky ÚKSÚP zabezpečilo v plnom rozsahu podpornú infraštruktúru na zabezpečenie plynulej činnosti organizácie. V rámci rutínnej prevádzky infraštruktúry boli uhradené poplatky za používanie komunikačnej infraštruktúry a telekomunikačných služieb v celkovej sume 29 146,16 EUR. Za 329 642,54 EUR bola nakúpená a obnovená výpočtová technika a telekomunikačná technika určená na obnovu vyradenej výpočtovej techniky. Nový softvér a aktualizácia používaného softvéru bola v celkovej sume 58 751,30 EUR.

3. Oblasti výkonu kontroly

Sekcia kontroly (ďalej len „SK“) vykonáva úradné kontroly, štátne odborné kontroly, delegované kontroly a odbery úradných vzoriek na kontrolno-analytickú činnosť. Kontroly vykonáva v oblastiach poľnohospodárstva, predovšetkým v rastlinolekárskej oblasti, monitoringu výskytu škodlivých organizmov rastlín, prípravkov na ochranu rastlín, osív a sadív, krmív, hnojív a pôdy, najmä u výrobcov, veľkodistribútorov, pestovateľov, predajcov a skladovateľov. ÚKSÚP vykonáva aj kontroly krížového plnenia a kontroly na základe dohody o delegovaní činností pre PPA a pre MPRV SR.

3.1 Systém výkonu kontrol

Systém výkonu kontrol je metodicky riadený prostredníctvom sekcie odborných činností (ďalej len „SOC“), ktorá vydáva metodické pokyny na výkon kontrol, vypracúva plány kontrol a vydáva pokyny pre výkon kontrol v prípade potreby zamedziť možnosti vzniku poškodenia zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia protiprávnym konaním. Systém vykonávania kontrol je zabezpečený jednotným spôsobom na celom území Slovenskej republiky.

3.2 Oblasti výkonu kontroly

3.2.1 Oddelenie kontroly pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (ďalej len „OKPH“) vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, kontrolu evidencie používania hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov ako aj vedľajších živočíšnych produktov. OKPH vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia v poľnohospodárskych subjektoch v zraniteľných oblastiach na základe Nitrátovej smernice 91/676/EEC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením spôsobeným dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov implementovanej do zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon), v rámci „zelenej oblasti“, modul PH1.

Počet vykonaných kontrol za rok 2020

Kontrola	Počet
kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve a kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	342
kontrola producentov (bioplynové stanice, kompostárne)	67
podnety, sťažnosti	55
odber vzoriek (súčasť kontroly pri podnetoch)	59
odber vzoriek hnojív na kontrolu a certifikáciu	131
kontrola výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov	3
kontrola výnimiek aplikácie prostredníctvom Harmonizovaného registračno-informačného systému pre udeľovanie výnimiek na aplikácie dusíkatých hnojív v zakázanom období (ďalej len „HRIS“)	17
Spolu	674

Najčastejšie zistenia:

Najčastejšími zisteniami pri výkone kontrol boli nedostatky vo vedení evidencie – tzv. kniha honov, plán hnojenia a uvádzanie do obehu necertifikovaných hnojív.

Počet vykonaných kontrol pre PPA za rok 2020

Kontrola	Počet
kontroly modul PH1	141

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia:

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol patrili nedostatočné vedenie evidencie – kniha honov, plán hnojenia a nedostatočné kapacity na skladovanie hospodárskych hnojív.

Prehľad zistení - krížové plnenie modul PH1

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH1, otázka č.1.1	2	subjekt nedodrжал požiadavky na objem skladovacích kapacít pre jednotlivé druhy hospodárskych hnojív
modul PH1, otázka č.1.5	2	subjekt nevedel presnú prvotnú evidenciu o striedaní plodín, agrotechnike a hnojení pozemkov v zmysle § 6 vyhlášky MPRV SR č. 151/2016 Z. z.
modul PH1, otázka č.1.6	3	subjekt nemal vedenú požadovanú evidenciu – plán hnojenia
Spolu	7	

3.2.2 Oddelenie kontroly ochrany rastlín**A) Vnútroštátna kontrola****Rastlinolekárska starostlivosť**

Oddelenie kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) vykonáva rastlinolekárske kontroly rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov pôvodom z tretích krajín v miestach vstupu a vystavuje rastlinolekárske osvedčenia. Vykonáva monitoring výskytu škodlivých organizmov vrátane odberu vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Počet vykonaných kontrol v rámci rastlinolekárskej starostlivosti za rok 2020

Kontrola		Počet
ochranné opatrenia proti škodcom rastlín	prevádzkovatelia oprávnení vydávať rastlinné pasy	138
	prevádzkovatelia oprávnení používať značku (drevený obalový materiál, drevo alebo iné predmety)	119
kontroly (náhodné, nahlásené) divého konope		23
kontrola nariadených opatrení uvedených v rozhodnutiach		10
mak a konope (zákon č. 139/1998 Z. z.)		74
registrácia profesionálneho prevádzkovateľa podľa čl. 65 nariadenia (EÚ) 2016/2031, čl. 9 nariadenia (EÚ) 2017/625		152

registrované sušiarne, výrobcovia a dopravcovia DOM, čl. 22 nariadenia (EÚ) 2017/625	0
registrované subjekty s oprávnením na vydávanie rastlinných pasov, čl. 22 nariadenia (EÚ) 2017/625	0
kontrola prevádzkových priestorov u ostatných zaregistrovaných subjektov, čl. 9 nariadenia (EÚ) 2017/625	165
vývoz rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa čl. 100, 101, 102 nariadenia (EÚ) 2016/2031, čl. 87 nariadenia (EÚ) 2017/625	15 371
dovoz z tretích krajín – vnútroštátna kontrola (colné pošty)	17
dovoz z tretích krajín HKS, čl. 44 a 47 nariadenia (EÚ) 2017/625	14 587
kontrola množiteľských porastov	58
kontrola kočovania včelstiev	5
komisionálne prehliadky (podnety na zaburinenú pôdu)	7
kontroly na požiadanie	9
monitoring škodlivých organizmov a inváznych burín	2 952
odber vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov	2 133
opakované kontroly (kontroly uložených nápravných opatrení)	9
Spolu	35 868

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu kontrol rastlinolekárskej starostlivosti:

Z hľadiska rastlinolekárskej starostlivosti boli vydané rastlinolekárske opatrenia vo forme rozhodnutia. Vo väčšine prípadov sa jednalo o prirodzený vývoj v prírode a nie o pochybenie na strane kontrolovaného subjektu.

Nedodržanie pravidiel podľa nariadenia č. (EÚ) 723/2019

Prípady nedodržania pravidiel				Činnosti/opatrenia
	Zistené počas výkonu úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkovateľov	Počet kontrolovaných prevádzkovateľov, u ktorých bolo zistené nedodržanie pravidiel	Administratívne
prevádzkovatelia oprávnení vydávať rastlinné pasy	0	138	0	0
prevádzkovatelia oprávnení používať značku (drevený obalový materiál, drevo alebo iné predmety)	0	119	0	0

Prehľad zistení o výskyte škodlivých organizmov v rámci rastlinolekárskej starostlivosti

Škodlivý organizmus	Počet pozitívnych vzoriek	Počet vydaných rozhodnutí
Baktériová krúžkovitosť zemiaka (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	3	2
stiahnutie a likvidácia výpestkov z predajne	0	2
Hádľatko zemiakové (<i>Globodera</i> spp.)	2	2
Spála jadrovín (<i>Erwinia amylovora</i>)	2	2
Spolu	7	8

Prípravky na ochranu rastlín

OKOR vykonáva kontroly predovšetkým v oblasti používania prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“) a pomocných prípravkov u konečných užívateľov pri uvádzaní prípravkov na trh, dovoze, evidencii spotreby a kontroluje ich pozemnú a leteckú aplikáciu.

Počet vykonaných kontrol POR za rok 2020

Kontrola		Počet
uvádzanie POR na trh	miesto vstupu	103
	výrobcovia / formulátori	1
	baliarne / zariadenia na prebaľovanie / zariadenia na opätovné označovanie	1
	distribútori / veľkoobchodníci / maloobchodníci – profesionálne a / alebo amatérske používanie POR	239
	sklady / prepravcovia / logistické spoločnosti	24
	držiteľ autorizácie / povolenia na paralelný obchod	0
používanie POR a udržiateľného používania pesticídov	používatelia v poľnohospodárstve	586
	žiadatelia v rámci režimu základnej platby EÚ alebo PRV podliehajúci kontrolám krížového plnenia	55
	používatelia v poľnohospodárstve nepodliehajúci kontrolám krížového plnenia	0
	ostatní profesionálni používatelia	0
	priemyselné použitie, napr. železnice, cesty	0
	prevádzkovatelia zariadení sa ošetrovanie osiva	22
	dodávatelia / poskytovatelia služieb v oblasti postrekov	22
	lesníctvo	0
	iné než poľnohospodárske pozemky (golfové ihriská a iné verejné priestranstvá)	19
	iné	256
kontrola leteckej aplikácie prípravkov v teréne		3
kontrola úletov pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov - podnety		11
kontrola úhynu včiel pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov - podnety		8

kontrola prípravkov súvisiaca s aplikáciou prípravkov - sťažnosti, podnety	14
kontrola prípravkov v rámci porušenia MRL účinnej látky v rámci nadlimitného množstvo reziduí v potravinách rastlinného pôvodu v spolupráci so ŠVPS SR - podnety	3
Spolu	1 367

Počet odobratých vzoriek POR za rok 2020

celkový počet odobratých úradných vzoriek moreného osiva / sadiva	30
celkový počet odobratých úradných vzoriek POR	69
celkový počet odobratých úradných vzoriek rastlín na rozbor reziduí POR	8
Spolu	107

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu kontrol POR:

Pri výkone poautorizačnej kontroly POR u konečných používateľov boli zistenia v oblasti skladovania, chýbali osvedčenia o odbornej spôsobilosti, bolo zistené používanie starých a neautorizovaných POR. U dovozcov boli najčastejšie porušenia v rámci dodržiavania pravidiel dovozu POR z tretích krajín. Pri predaji malospotrebitel'ských balení boli najčastejšie porušenia súvisiace s predajom po dátume platnosti autorizácie prípravku a chýbajúce osvedčenie.

Prehľad zistení pri POR za rok 2020

Porušenie v oblasti	Typ zistenej nezhody	Poľnohospodársky subjekt, (veľkospotrebitel'ské balenia POR)	Distribútor, predajca POR fyzická osoba (veľkospotre. balenia POR)	Dovozca POR (veľkospotre. a malospotre. balenia POR)	Výrobca, Prebalovač POR (veľkospotre. a malospotre. balenia POR)	Distribútor - predajca POR (malospotre. balenia POR)	Veľkosiad (veľkospotre. balenia POR)	Malooobchodné reťazce (malospotre. balenia POR)	Malopredajne (malospotre. balenia POR)
etikety	- etiketa v inom jazyku (nie je v slovenskom jazyku), na obale chýba etiketa, nesprávne, neplatné alebo staré autorizačné číslo na etikete - chyby na etikete a iné. - veľkosť balenia nezodpovedá veľkosti v schválenej etikete.	-	-	-	-	-	-	1	1
spôsob predaja POR	- nedostatky v rámci voľno predávaných POR (nie za pultom, predaj na trhovisku) - neboli uvedené a zabezpečené skrinky pri predaji POR (malooobchodné siete)	-	-	-	-	-	-	-	1
predaj POR - autorizácie	- dátum ukončenia platnosti autorizácie POR (skončila platnosť dopredaja POR - koniec uvedenia POR na trhu v SR)	-	-	-	-	1	-	4	16
dovoz POR na trh v SR	-porušenie v rámci dovozu POR z tretích krajín, ilegálnych a falošných POR, Porušenie v rámci dovozu paralelných POR	-	-	3	-	-	-	-	-
dovoz POR na trh v SR	- Strieborná sekera 5 (Silver Axe V)	-	1	-	-	-	-	-	-
internetový predaj POR	- porušenie v rámci internetového predaja neautorizovaných POR	-	-	-	-	-	-	-	-
úlet súvisiaci s aplikáciou POR	-nedodržané nápravne opatrenia vydané inšpekciou ÚKSÚP	1	-	-	-	-	-	-	-

úhyn včiel a zvierat súvisiaci aplikáciou POR	- úhyn včiel, vodných organizmov a iných zvierat	1	-	-	-	-	-	-	-
aplikácie POR § 8 ods. 1 písm. c) zákona č. 405/2011 Z. z. § 7 ods.1 písm. b) zákona č. 387/2013 Z. z.	- nesprávna aplikácia POR, - chýba rozhodnutie na leteckú aplikáciu - prekročenie dávok POR, - nedovolená aplikácia na poľné hraboše - neznámej latky v praxi, poškodenie rastlín v rámci aplikácie POR - nezaúčinkovanie POR po aplikácii. - nesprávna aplikácia POR vo verejnej zeleni	3	-	-	-	-	-	-	-
§ 2 bod 7 a § 6 vyhlášky č. 488/2011	- aplikácia POR v ochrannom pásme vodných zdrojov, chýbali označenia v týchto pásmach	3	-	-	-	-	-	-	-
§ 32 zákona č. 405/2011 Z. z.	- chýba osvedčenie o odbornej spôsobilosti	1	-	-	-	-	-	-	11
§ 2 ods. 5 vyhlášky MPRV SR č. 491/2011 Z. z.	- chýba zmluva na zneškodnenie prázdnych obalov	3	-	-	-	-	-	-	-
§ 9 od.2 písm. l), § 32 ods. 10 písm. b) zákona č. 405/2011 Z. z. § 20 od.7 písm. b) zákona č. 387/2013 Z. z.	- použitie a skladovanie starých POR (odpadov) v praxi	2	-	-	-	-	-	-	-
§ 2 ods. 1 vyhlášky MPRVSR č. 491/2011 Z. z.	- sklad pesticídov, skladovanie POR	7	-	-	-	-	-	-	1
evidencia POR § 35 zákon č. 405/2011 Z.z. § 1 ods. 2 vyhlášky MPRVSR č. 491/2011 Z. z. § 25 ods. 2 zákona č. 387/2013 Z. z. čl. 67 Nariadenia EP a Rady (ES) č. 1107/2009	- subjekt nevedie evidenciu spotreby POR (knihu chémie), vedie nesprávne a nepravdivé údaje v evidencii spotreby POR, - subjekt nevedie doklady (faktúry, dodacie listy) o nakúpených prípravkoch	3	-	-	-	-	-	-	-
Celkový počet porušení		64 porušení, z toho: 28 používatelia POR a 36 predaj POR							

Prípady nedodržania pravidiel podľa nariadenia (EÚ) 723/2019

Prípady nedodržania pravidiel				Činnosti / opatrenia
Týkajúce sa uvádzania prípravkov na ochranu rastlín na trh	Zistené počas vykonaných úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkovateľov	Počet kontrolovaných prevádzkovateľov, v prípade ktorých bolo zistené nedodržanie pravidiel	Administratívne
miesto vstupu	0	103	0	0
výrobcovia / formulátori	0	1	0	0
baliarne / zariadenia na prebaľovanie / zariadenia na opätovné označovanie	0	1	0	0

distribútori / veľkoobchodníci / maloobchodníci – profesionálne a / alebo amatérske používanie POR	36	239	36	36
sklady / prepravcovia / logistické spoločnosti	0	24	0	0

Týkajúce sa používania prípravkov na ochranu rastlín a udržateľného používania pesticídov	Zistené počas vykonaných úradných kontrol	Celkový počet kontrolovaných prevádzkovateľov	Počet kontrolovaných prevádzkovateľov, v prípade ktorých bolo zistené nedodržanie pravidiel	Administratívne
používatelia v poľnohospodárstve	28	586	28	28
žiadatelia v rámci režimu základnej platby EÚ alebo PRV podliehajúcich kontrolám krížového plnenia	0	55	0	0
prevádzkovatelia zariadení sa ošetrovanie osiva	0	22	0	0
dodávatelia / poskytovatelia služieb v oblasti postrekov	0	22	0	0
iné než poľnohospodárske pozemky (golfové ihriská / iné verejné priestranstvá)	0	19	0	0
iné	0	256	0	0

Výkon delegovaných kontrol a kontroly krížového plnenia

Krížové plnenie v rámci „zelenej oblasti“.

V rámci krížového plnenia sú vykonávané kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- životné prostredie, zmeny klímy, dobré poľnohospodárske podmienky pôdy,
- vodné zdroje - Modul DPEP 3 - Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu,
- verejné zdravie, zdravie zvierat a rastlín - Modul PH10 - Používanie prípravkov na ochranu rastlín.

Delegované kontroly

V rámci delegovaných kontrol sú vykonávané kontroly v rámci jednotlivých častí:

- časť B.2: Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (greening - ekologizačná platba), oblasť ekologického záujmu (ďalej len „EFA“)
- časť C: Viazané priame platby,
- časť E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast) - Územie európskeho významu (ďalej len „ÚEV“)
- časť F: Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (ďalej len „AEKO“),
- oblasť Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

Počet vykonaných kontrol za rok 2020

Kontrola	Počet
kontrola oddelených platieb (greening) – časť Existencia EFA v teréne	259
kontrola oddelených platieb (greening) – časť Existencia EFA; administratívna kontrola	51
kontrola viazaných priamych platieb	89
kontrola platieb v rámci sústavy NATURA 2000 - ÚEV na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast)	3
kontrola agroenvironmentálno-klimatického opatrenia	54
krížové plnenie pre PPA modul DPEP3 a PH10	241
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	31
Spolu	728

Prehľad zistení - modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie DPEP3, otázka č. 2	1	Nebola dodržaná podmienka - dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabránenie nepriameho vypúšťania nebezpečných látok do podzemných vôd.
Spolu	1	

Prehľad zistení - modul PH10 – Používanie prípravkov na ochranu rastlín

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Porušenie PH10, otázka č. I.1	2	Nebola dodržaná podmienka - používať také POR, ktoré sú registrované podľa osobitného predpisu v SR a ich aplikácia je podľa údajov uvedených na etikete.
Spolu	2	

Prehľad zistení - Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (tzv. greening)

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 1	1	Nebola dodržaná podmienka - nepoužívať hnojivá a POR na ornej pôde ležiacej úhorom, plochách s medziplodinami alebo zelenou pokrývkou.
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 2	4	Nebola dodržaná podmienka - aby orná pôda ležiaca úhorom, ležala úhorom od 1. marca do 1. septembra príslušného roka
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 7	5	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesi letných medziplodín do 31. júla príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.

Oddelené priame platby (GREE) -porušenie otázky 8	2	Nebola dodržaná podmienka - výsev zmesi zimných medziplodín do 30. septembra príslušného roka, pričom musia byť na ploche po dobu najmenej 8 týždňov od výsevu.
Oddelené priame platby (GREE) - porušenie otázky 9	2	Nebola dodržaná podmienka - pestovať zmes minimálne 2 druhov plodín ako letnú alebo zimnú medziplodinu s tým, že podiel jednej zložky v osive nesmie presiahnuť 90 %.
Spolu	14	

Prehľad zistení - Viazané priame platby

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou - otázka 2	3	Nebola dodržaná podmienka - minimálny počet životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou - otázka 1	1	Nebola dodržaná podmienka - výmera ovocných sádov v deklarácii je vyššia ako vo výpise z registra ovocných sádov.
Pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou - otázka 2	1	Nebola dodržaná podmienka – minimálny počet 400 ks životaschopných jedincov na 1 ha ovocného sadu.
Pestovanie vybraných druhov zeleniny-otázka č. 1	1	Nebola dodržaná podmienka - minimálny počet vysiatych alebo vysadených kusov zeleniny na 1 ha.
Spolu	6	

Prehľad zistení - Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia (AEKO)

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1-III.pomlčka	2	Nebola dodržaná podmienka - zákaz aplikácie dusíkatých hnojív na svahoch ornej pôdy so sklonom viac ako 10°, a na TTP viac ako 12°.
Platba pri zaradení do AEKO Časť F - otázka 1-VI.pomlčka	2	Nebola dodržaná podmienka - realizovať integrované používanie POR podľa osobitného predpisu.
Integrovaná produkcia v ovocinárstve Časť F.1 otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka - minimálny počet jedincov na 1ha v integrovanej produkcii v ovocinárstve.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 1	1	Nebola dodržaná podmienka - používať povolené a autorizované POR na celej výmere v zeleninárstve.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 2	2	Nebola dodržaná podmienka - používať autorizované POR, ktoré sú povolené na integrovanú produkciu zeleniny na plodiny zaradené do operácie.

Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 5	3	Nebola dodržaná podmienka - zabezpečiť každoročne pred zberom analytický rozbor vzorky v akreditovanej inštitúcii na dodržanie limitných hodnôt rizikových látok.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 6	13	Nebola dodržaná podmienka - zabezpečiť v I. a IV. roku rozbor pôdných vzoriek odobratých z každého dielu pôdneho bloku zaradeného do záväzku.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 7	2	Nebola dodržaná podmienka - zabezpečiť dvojročný oševný postup rotáciou pestovanej zeleniny.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 8	1	Nebola dodržaná podmienka - zabezpečiť každoročne zistenie obsahu minerálneho dusíka v pôde pred založením úrody zeleniny.
Integrovaná produkcia v zeleninárstve Časť F.2 otázka 10	2	Nebola dodržaná podmienka - viesť a uchovávať všetky záznamy o pestovateľských postupoch.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávných porastov Časť F.5 - otázka 4	2	Nebola dodržaná podmienka - vykonať prvú kosbu najneskôr do 30. júla kalendárneho roka.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávných porastov Časť F.5 – otázka 10	2	Nebola dodržaná podmienka - pásť hospodárske zvieratá takým spôsobom, aby nedošlo k poškodeniu biotopu a dodržiavať zaťaženie zvieratami od 0,3-1,9 DJ na 1 ha.
Ochrana biotopov poloprirodných a prírodných trávných porastov Časť F.5 – otázka 11a	3	Nebola dodržaná podmienka na plochách trávných porastov nepoužívať diskovanie orbu, odvodňovacie opatrenia.
Spolu	36	

V časti E: Platby v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast) - Územie európskeho významu a v oblasti Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat porušenia v roku 2020 neboli zistené.

Prehľad evidovaných podnetov a sťažností

Predmet	Počet	Výsledok kontroly
podnety v oblasti POR	48	postúpené na ďalšie konanie

B) Vonkajšia hraničná kontrola

OKOR vykonáva kontroly rastlinného materiálu a tovarov na HKS v rámci predvstupovej kontroly do priestoru EÚ na určených miestach: železničná doprava HKS Čierna nad Tisou a vysunuté miesto výkonu kontroly Dobrá, cestná doprava HKS Vyšné Nemecké a letecká doprava HKS Letisko M.R. Štefánika Bratislava.

Najčastejšie zistenia v oblasti dovozu / vývozu z / do tretích krajín na vonkajšej hraničnej kontrole boli: chýbajúci fytocertifikát, neúplnosť fytocertifikátu – chýbajúce príp. nesprávne alebo neúplné dodatočné prehlásenie, nesprávne vyplnený fytocertifikát, nesplnenie osobitných požiadaviek dovážaného obalového dreva podľa ISPM č. 15 - bez označenia (ďalej len „WPM“).

Dovoz z tretích krajín							Vývoz
Podliehajúce kontrole	- z toho pozastavené	Tranzit	Krmivá	POR	Redukovaná kontrola WPM	Spolu	
14 365	29	0	222	3	6 028	20 618	10

Prehľad zistení - vonkajšia hraničná kontrola

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
WPM – nesplnenie osobitných požiadaviek - bez označenia podľa ISPM č. 15	5	vrátenie
montovaná stavba z ihličnatého dreva – chybné vyplnený fytocertifikát	1	odopretie vstupu - zásielka uvoľnená po doručení nového fytocertifikátu
ihličnaté rezivo – nesprávne dodatočné prehlásenie	3	odopretie vstupu - zásielky uvoľnené po doručení nového fytocertifikátu
drevo z jaseňa – nesprávne / chýbajúce / neúplné dodatočné prehlásenie; prekročenie platnosti fytocertifikátu	8	odopretie vstupu - zásielky uvoľnené po doručení nového fytocertifikátu
jablká – nesprávne / chýbajúce dodatočné prehlásenie	6	odopretie vstupu – zásielky uvoľnené po predložení nového fytocertifikátu
citrusy – neúplný fytocertifikát (bez dodatočného prehlásenia)	1	odopretie vstupu - zásielka uvoľnená po doručení nového fytocertifikátu
poľnohospodárske stroje – traktory – bez sprievodného fytocertifikátu	4	vrátenie
súčasti poľnohospodárskych strojov – bez sprievodného fytocertifikátu	1	vrátenie
Spolu	29	

3.2.3 Oddelenie kontroly osív a sadív

Oddelenie kontroly osív a sadív (ďalej len „OKOS“) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch, technologických zariadení a predajní. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia, označovania a skladovania ako aj kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. Vykonáva kontrolu v oblasti GMR na prítomnosť GMO a kontroluje ich bezpečné nakladanie v zmiešaných pestovateľských systémoch. Odoberá vzorky osív, sadív a množiteľského materiálu na kontrolno-analytické účely.

Počet vykonaných kontrol za rok 2020

Kontrola	Počet
výkon kontroly pestovania GMR podľa zákona 184/2006 Z. z. - prehliadky pri zakladaní porastov, pestovaní, zbere, nakladaní s produkciou a kontrola pestovateľskej plochy po rokoch pestovania	0
odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri pestovaní podľa zákona 184/2006 Z. z.	0
kontrola podkladov v množiteľských materiáloch viniča, ovocia a zelenín u dodávateľa za účelom vydávania rastlinných pasov	2 940
poľné prehliadky množiteľských porastov prihlásených v SR za účelom vydávania rastlinných pasov (zemiaky, slnečnica, repka, horčica, lucerna, sója)	359
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na skleníkové skúšky, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní za účelom vydania rastlinných pasov	881
odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri dovoze z tretích krajín (vnútroštátne)	34
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov a ovocných drevín a viniča	3 481
odber vzoriek na laboratórny rozbor, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní, dovoz z tretích krajín	6 659
kontrola balenia, uzatvárania a vystavovania úradných návesiek	6 840
kontrola skladov - automatické vzorkovadlá, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu, kontrola osiva s neukončenou certifikáciou	307
odber vzoriek z uznaného / certifikovaného osiva a množiteľského materiálu na následnú kontrolu napr. laboratórny rozbor pri kontrole adjustovaného osiva	83
kontrola balenia / uzatvárania, návesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	36
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie	37
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoch	43
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách podľa § 4 písm. i) zákona č. 597/2006 Z. z.	241
kontrola balenia po uznaní v poverených laboratóriách, návesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	9
Spolu	21 935

Najčastejšie zistenia:

OKOS zistilo porušenia v oblasti kontroly označenia dielov dávok v skladoch osív, porušenia boli odstránené na mieste. Zaznamenané boli porušenia predaja viničových podpníkov týkajúce

sa označenia náveskami. Následnou kontrolou po zavedení nápravných opatrení boli nedostatky odstránené.

Pri prehliadkach porastov boli zistené nedostatky pri evidencii predplodín, veľkosti parciel a rozdelení parciel ako aj označenie porastov a nedodržanie izolačných vzdialeností. Pri kontrole nie konečne certifikovaného osiva (ďalej len „NKCO“) boli zistené porušenia týkajúce sa hmotnosti dávky, pri vývoze.

Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
kontrola NKCO	2	postúpenie na ďalšie konanie
nezrovnalosti pri predplodinách, výmere a rozdelení parciel	4	odstránené na mieste
nesprávne označenie návesky	2	upozornenie dodávateľa na dodržiavanie legislatívy
Spolu		8

3.2.4 Oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat

Oddelenie krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania v SR. Vykonáva kontroly v oblasti registrácie krmivárskych podnikov (ďalej len „KP“), kontroluje osvedčenia o zápise KP do registra a vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám na činnosť KP. Vykonáva úradné odbery vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbory. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi. Vykonáva kontroly krížového plnenia v oblastiach verejné zdravie, zdravie ľudí, zvierat a rastlín, tzv. „biela oblasť“, modul PH4 pre PPA v súčinnosti so ŠVPS SR.

Počet vykonaných kontrol za rok 2020

Kontrola		počet
Krmivá a bezpečnosť krmív na ktoromkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie krmív a ich používania vrátane pravidiel zameraných na zabezpečenie slušných obchodných praktík a na ochranu zdravia, záujmov a informovanosti spotrebiteľov	prevádzkarne schválené v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	213
	prvovýrobcovia schválení v súlade s čl. 10 nariadenia (ES) č. 183/2005	10
	prevádzkarne zaregistrované v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 s výnimkou prvovýroby	581
	sklady	32
	prvovýrobcovia zaregistrovaní v súlade s čl. 9 nariadenia (ES) č. 183/2005 a spĺňajúci ustanovenia Prílohy I k uvedenému nariadeniu	543
	plánované kontroly obchodnej siete	278
	prevádzkovatelia (poľnohospodári) používajúci krmivo	56
Počet kontrol spolu		1 713
Počet vzoriek spolu		850

Subkontroly v rámci výkonu kontrol a rozborov vzoriek		
cielené kontroly (napr. kontrola neregistrovaných e-shopov)		11
mimoriadne kontroly a oznámenia RASFF		1
opakované kontroly podľa nariadenia 380/2009 Z. z.		0
miestne šetrenie pri schvaľovaní KP		4
audity KP		0
podnety a sťažnosti		12
Krmivá a bezpečnosť krmív na ktoromkoľvek stupni výroby, spracovania a distribúcie krmív a ich používania vrátane pravidiel zameraných na zabezpečenie slušných obchodných praktík na ochranu zdravia, záujmov a informovanosti spotrebiteľov	prevádzkovatelia vyrábajúci medikované krmivá a / alebo obchodujúci s nimi	34
	označovanie krmív	1 009
	vysledovateľnosť krmív	661
	doplnkové látky v krmivách (nariadenie (ES) č. 1831/2003)	753
	doplnkové látky v krmivách (nariadenie (ES) č. 1831/2003)	0
	nežiaduce látky v krmivách (čl. 2 smernice EP a R 2002/32/ES)	668
	zakázané materiály v krmivách príloha III k nariadeniu (ES) č. 767/2009	40
	pesticídy v krmivách	60
GMO v krmivách		43

Kontroly krížového plnenia - modul PH4 a kontrola verejných skladov

Kontrola	Počet
krížové plnenie pre PPA modul PH4	126
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	6

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu úradných kontrol:

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 158 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení KP (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 21 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje) a 27 porušení zistených pri kontrole osvedčenia o odbornej spôsobilosti. Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole skladového poriadku v počte 18 porušení a v menšom

rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív (3), pláne kontroly kvality krmiva (6) a pri kontrole dokumentačného poriadku (3).

Prípady nedodržania pravidiel podľa nariadenia (EÚ) 723/2019

Definovanie nezahody	Nezhoda s legislatívou	počet
neregistrovaný na ÚKSÚP	čl. 9 nariadenia (ES) č.183/2005	72
neaktuálny zápis do registra		61
nevie predložiť zápis do registra		1
údaje nie sú v súlade registrom		13
nesprávny / chýbajúci predmet činnosti		3
iné		8
nemá osvedčenie	Príloha II nariadenia (ES) č. 183/2005	5
neaktuálne / neplatné osvedčenie	Príloha II nariadenia (ES) č. 183/2005	22
nemá doklad	čl. 5 ods. 6 nariadenia (ES) č. 183/2005	3
KP nemá zavedený systém čistenia, prostriedky	Príloha II nariadenia (ES) č. 183/2005, prvovýrobca príloha I	2
v sklade nachádzajú aj iné komodity ako biocídne prípravky, insekticídy, pohonné hmoty, atď.		1
v sklade sa nachádzajú krmivá s rôznymi nedostatkami		13
KP nemá zabezpečené skladovacie priestory proti škodcom, poveternostným vplyvom, vtákom.		2
miešacie zariadenia neboli podrobené pravidelným kontrolám	Príloha II nariadenia (ES) č. 183/2005; Prvovýrobca s kódom činnosti A1 – Príloha I nariadenia (ES) č. 183/2005	1
nedostatky v účinnosti miešacieho zariadenia a homogenity miešania		2
KP nemá / nevie predložiť metodický pokyn k receptúre alebo výrobnému príkazu		1
nemá aktualizovaný systém správnej výrobnnej praxe / HACCP	čl. 6 nariadenia (ES) č. 183/2005, ods.1 a 2	3
KP nevykonával nápravné opatrenia, ak CCP - <i>kritické kontrolné body</i> nie sú pod kontrolou		1

nemá aktuálny / primeraný organizačný poriadok k svojim činnostiam	čl.21 nariadenia (ES) č. 183/2005; §2 ods. 4 písm. c) zákona č. 271/2005 Z. z.	2
neodoberá vzorky krmných zmesí, nearchivujú	Príloha II nariadenia (ES) č. 183/2005; Pre prvovýrobcov: Príloha I nariadenia (ES) č. 183/2005	6
KP nevie predložiť povinný požadovaný záznam	Príloha I/II nariadenia (ES) č. 183/2005;	3
chýba označenie krmiva v sprievodnej dokument	čl. 11 ods. 2 nariadenia (ES) č. 767/2009	1
nezrozumiteľná sprievodná dokumentácia		1
krmivo nemá / má zlé označenie v slovenskom jazyku	čl. 14 ods. 1 nariadenia č.767/2009, ods.1;	12
označenie krmív nie je v súlade s nariadením (ES) č. 767/2009	kap. 4 nariadenia (ES) č. 767/2009	6
označenie <i>doplnková látka</i> alebo <i>premix</i> nie je v súlade s nariadením (ES) č. 1831/2003	čl. 16 nariadenia (ES) č. 1831/2003	1
Spolu		246

Prehľad podnetov a sťažností za rok 2020

Predmet	Počet	Výsledok kontroly
kvalita krmiva	1	podnet postúpený RVPS LM - opodstatnený - zistená prítomnosť živých škodcov v krmive
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – opodstatnený - potvrdené kusky kostí v krmive
zápach	1	podnet súkromnej osoby - neopodstatnený
neregistrovaný predajca, nevyhovujúce označenie	1	podnet postúpený ÚŠKVBL - opodstatnený
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – opodstatnený - zistené krmivá po dobe použiteľnosti
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – neopodstatnený - prítomnosť plesní nepotvrdená
nevyhovujúce označenie krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – opodstatnený - boli zistené iné údaje v slovenskom jazyku na označení výrobcu ako pôvodné údaje od výrobcu
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – neopodstatnený - kŕmenie na hydinej farme je v súlade s normami
neregistrovaný predajca	2	podnet zaslaný súkromnou osobou - opodstatnený
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou – opodstatnený - zistená prítomnosť živočíšnych škodcov
kvalita krmiva	1	podnet zaslaný súkromnou osobou - neopodstatnený - prítomnosť plesní nepotvrdená
Spolu		12

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia (modul PH4 Bezpečnosť potravín a krmív):

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol boli porušenia v oblasti registrácie kontrolovaného subjektu (2) a vedenia dokumentácie od dodávateľov a registrácia dodávateľov krmív (4).

Prehľad zistení - modul PH4

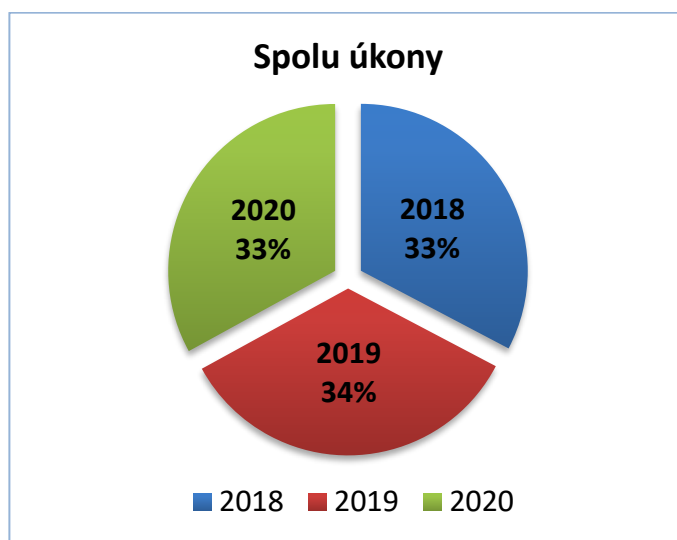
Zistenie	Počet	Výsledok kontroly
modul PH4, otázka č. 1.2	2	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005
modul PH4, otázka č. 1.4	4	prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005, § 2
Spolu		6

4. Rozhodovacia činnosť organizácie

Vyhodnotenie stavu rozhodovacej činnosti ÚKSÚP za rok 2020 sa týkalo nasledovných odborov sekcie odborných činností:

- A) Odbor odrodového skúšobníctva (OOS)
- B) Odbor ochrany rastlín (OOR)
- C) Odbor registrácie pesticídov (ORP)
- D) Odbor osív a sadív (OOaS)
- E) Odbor krmív a výživy zvierat (OKVZ)
- F) Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE)
- G) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (OOEPV)
- H) Odbor vinohradníctva a vinárstva (OVV)

Počet úkonov spolu za roky 2018 (32,70 %), 2019 (34,30 %), 2020 (32,98 %)

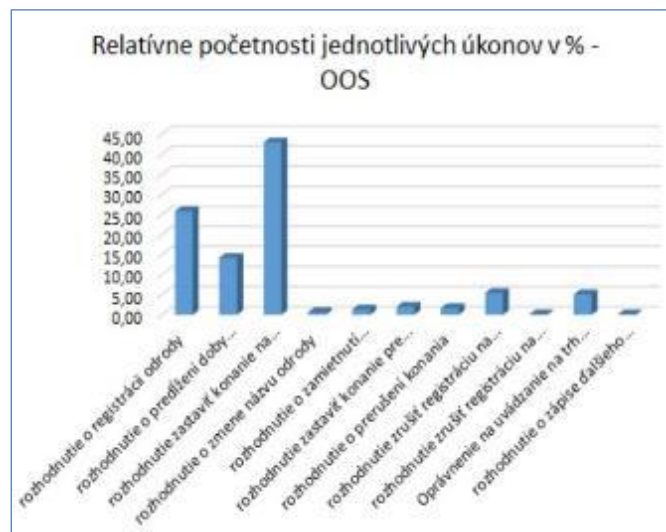
Počet všetkých úkonov jednotlivých odborov v súhrne za rok 2020

a) Odbor odrodového skúšobníctva (OOS)

Celkový počet úkonov OOS za rok 2020 – 583 úkonov.

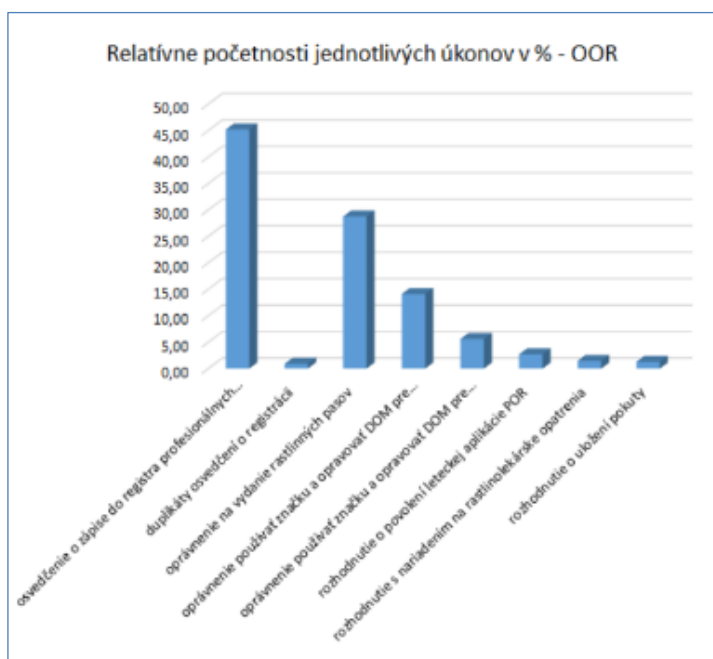
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť klesla o **4,42 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 najväčší počet predstavovalo rozhodnutie zastaviť konanie na žiadosť žiadateľa (43,05 %) a najmenší počet rozhodnutie zrušiť registráciu (0,17 %) a rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa (0,17 %). Výkonnosť OOS za rok 2020 bola **95,57 %**.

b) Odbor ochrany rastlín (OOR)

Celkový počet úkonov OOR za rok 2020 - 553 úkonov.

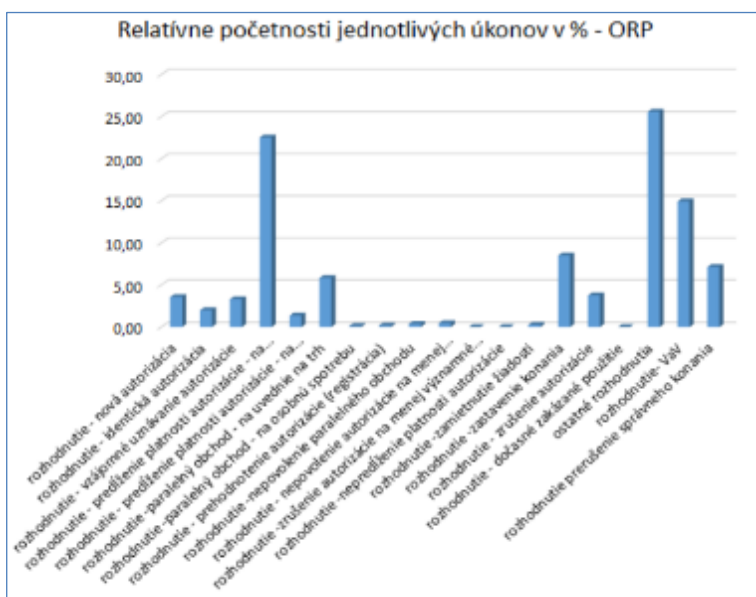
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť stúpla o **263 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 predstavovali najväčší počet osvedčenia o zápise do registra profesionálnych prevádzkovateľov (45,21 %) a najmenší počet duplikáty osvedčení o registrácii (0,90 %). Výkonnosť OOR za rok 2020 bola na úrovni **363,81 %**.

c) Odbor registrácie pesticídov (ORP)

Celkový počet úkonov ORP za rok 2020 - 1540 úkonov.

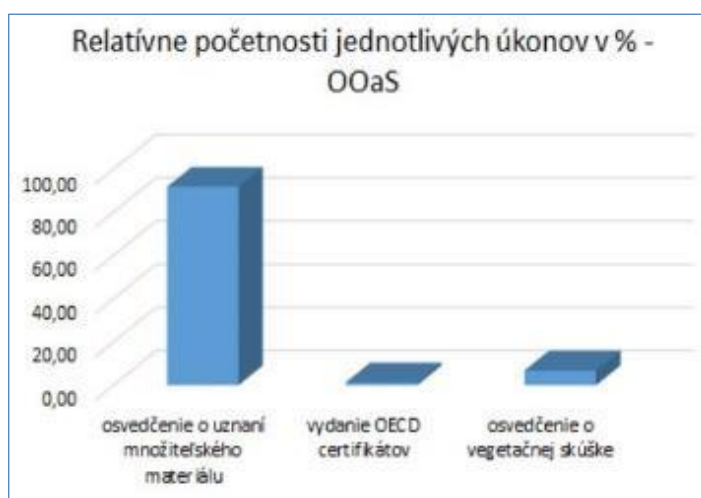
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť stúpila o **1,24 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 predstavovalo najväčší počet vydanie ostatných rozhodnutí (25,58 %) (napr. zmena zloženia prípravku, zmena názvu prípravku, obnovenie autorizácie POR, rozšírenie autorizácie POR, zmena v použití POR, zmena klasifikácie prípravku, zmena v etikete) a najmenší počet nepovolenie autorizácie na menej významné použitie (0 %), zrušenie autorizácie na menej významné použitie (0 %) a dočasné zakázané použitie (0 %). Výkonnosť ORP za rok 2020 bola **101,24 %**.

d) Odbor osív a sadív (OOaS)

Celkový počet úkonov OOaS za rok 2020 - 6796 úkonov.

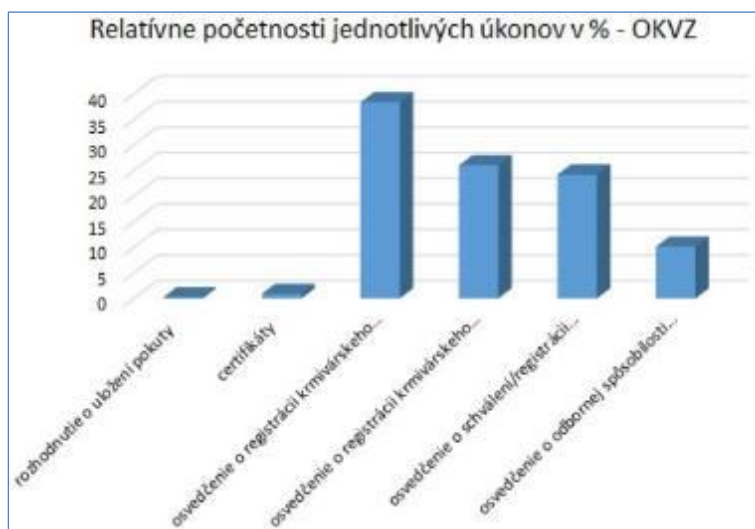
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť klesla o **15,44 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 predstavovalo najväčší počet Osvedčenie o uznaní množiteľského materiálu (91,85 %) a najmenší počet vydanie OECD certifikátov (1,31 %). Výkonnosť OOsS za rok 2020 bola na úrovni **84,55 %**.

e) Odbor krmív a výživy zvierat (OKVZ)

Celkový počet úkonov OKVZ za rok 2020 - 779 úkonov.

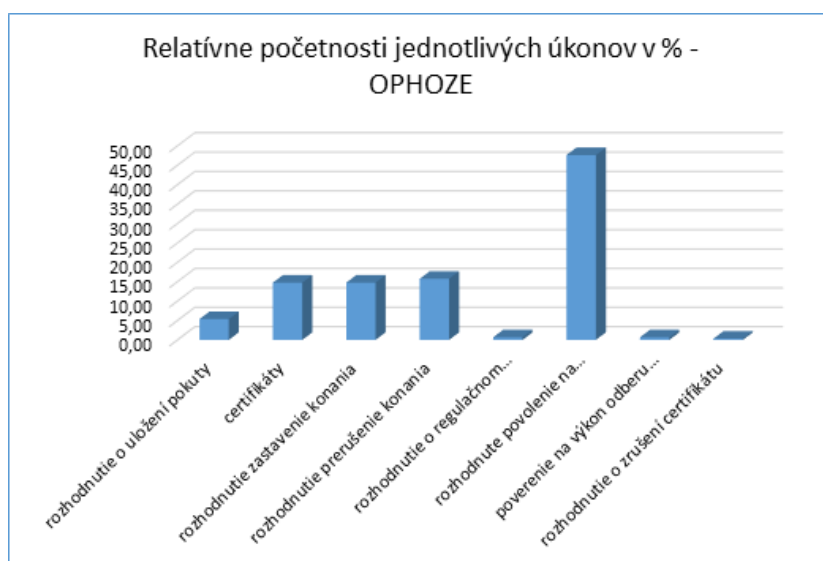
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť klesla o **15,14 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 predstavovalo najväčší počet osvedčenie o registrácii krmivárskeho podniku – prvovýroba (38,38 %) a najmenší počet rozhodnutie o uložení pokuty (0,25 %). Výkonnosť OKVZ za rok 2020 bola **84,85 %**.

f) Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE)

Celkový počet úkonov OPHOZE za rok 2020 - 298 úkonov.

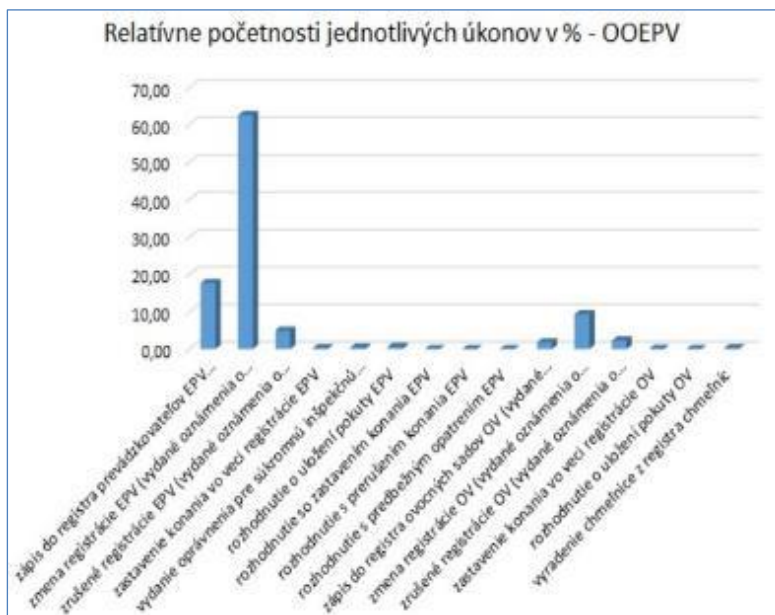
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť klesla o **42,02 %**. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 najväčší počet predstavovalo rozhodnutie o povolení na používanie SZŽ a kompostu (47,81 %) a najmenší počet rozhodnutie o regulačnom opatrení (0,67 %) a poverenie na výkon odberu pôdných vzoriek (0,67 %). Výkonnosť OPHOZE za rok 2020 bola na úrovni **57,78 %**.

g) Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (OOEPV)

Celkový počet úkonov OOEPV za rok 2020 - 1397 úkonov.

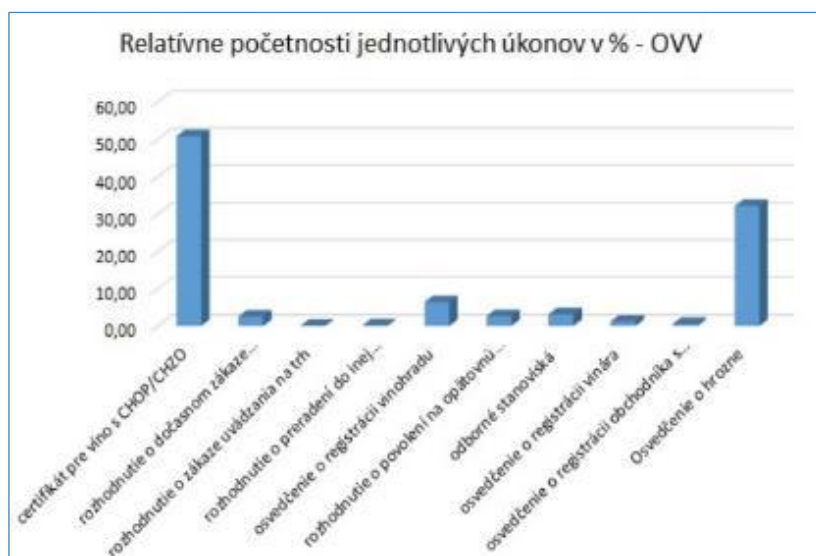
V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť stúpla o 11,13 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 predstavovali najväčší počet vydané oznámenia o zmene registrácie (62,56 %) a najmenší počet rozhodnutie o zastavení konania (0 %), rozhodnutie o prerušení konania (0 %) a rozhodnutie predbežné opatrenie (0%). Výkonnosť OOEPV za rok 2020 bola **111,13 %**.

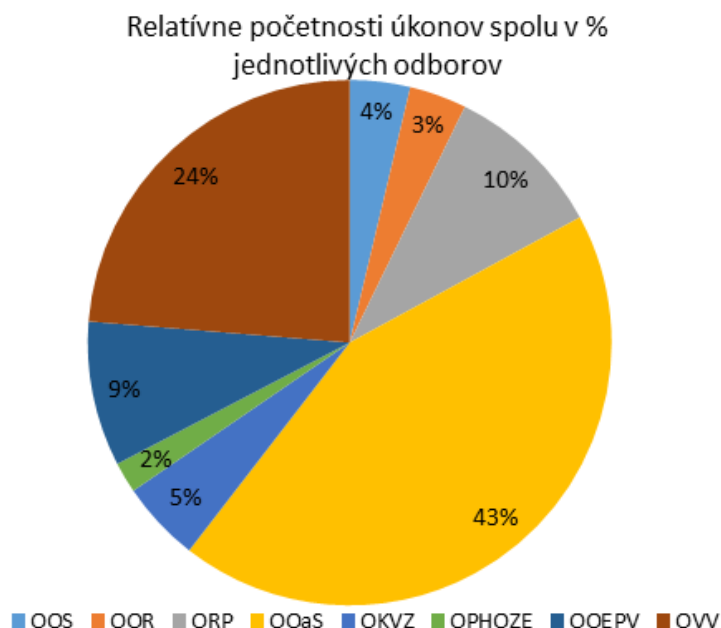
h) Odbor vinohradníctva a vinárstva (OVV)

Celkový počet úkonov OVV za rok 2020 - 3713 úkonov.

V počte úkonov v porovnaní s rokom 2019 jeho výkonnosť stúpla o 13,27 %. Zo 100 % relatívnej početnosti jednotlivých úkonov za rok 2020 najväčší počet predstavovali vydané certifikáty pre víno s CHOP/CHZO (50,88 %) a najmenší počet vydané rozhodnutia o zákaze uvádzania na trh (0,08 %). Výkonnosť OOEPV za rok 2020 bola na úrovni **113,27 %**.

Sumár hodnotenia úkonov všetkých odborov spolu za rok 2020

Pomocou LSD test bol v roku 2020 zistený štatisticky preukázateľný rozdiel v hodnotách jednotlivých úkonov uvedených odborov.

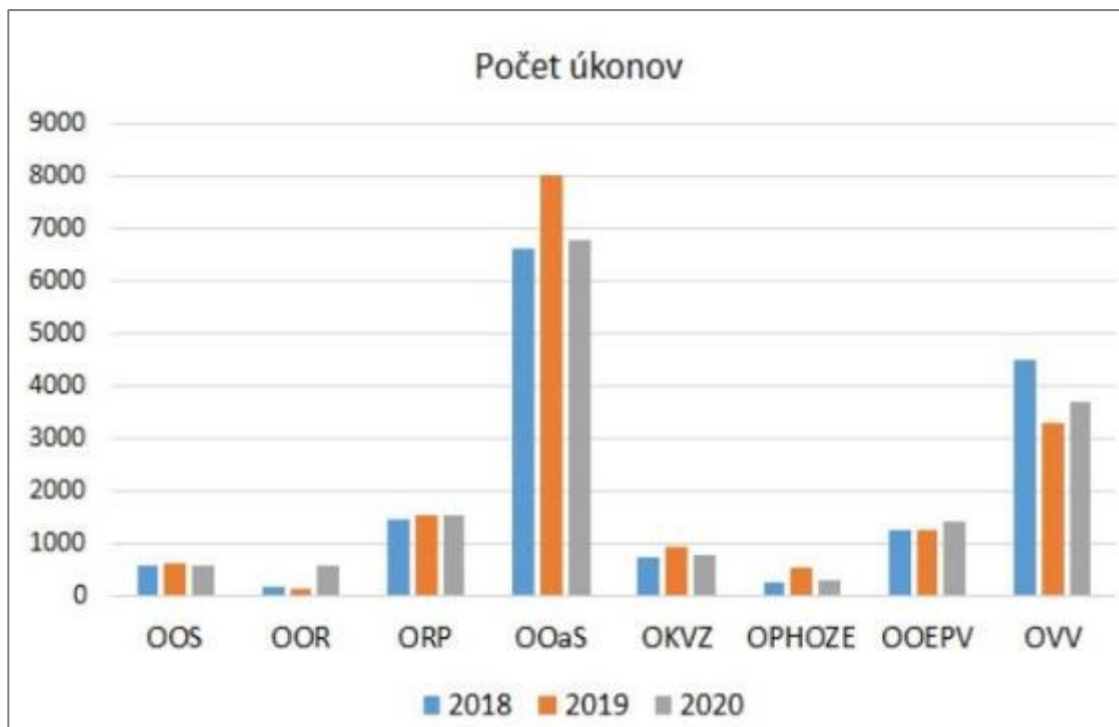
Počet úkonov všetkých odborov **v roku 2020** bol **spolu 15659**, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom, priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 1957 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2091.

Počet úkonov všetkých odborov **v roku 2019** bol **spolu 16287**, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom, priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 2035,9 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2607.

Počet úkonov všetkých odborov **v roku 2018** bol **spolu 15526**, čo predstavovalo 100 % relatívnu početnosť úkonov. Pričom, priemerný počet úkonov predstavoval hodnotu 1940,8 so smerodajnou odchýlkou počtu úkonov 2341,7.

Porovnanie relatívnej početnosti úkonov v % spolu za roky 2018, 2019, 2020

POROVNANIE		Porovnanie počtu úkonov v % jednotlivých odborov predchádzajúci rok a sledovaný rok							
rok predtým	sledovaný rok	OOS	OOR	ORP	OOaS	OKVZ	OPHOZE	OOE PV	OV
2018	2019	5,9	-2,56	4,46	21,6	26,4	103,16	0,08	-27,07
2019	2020	-4,42%	263%	1,24	-15,44	-15,14	-42,02	11,13	13,27

5. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Pre rok 2020 bol pre ÚKSÚP schválený rozpočet príjmov v objeme 3 646 500 EUR a rozpočet výdavkov v objeme 12 771 804 EUR. Súčasne bol stanovený limit 562 zamestnancov.

Rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2020 bol rozpočet príjmov upravený na 3 646 500 EUR a rozpočet výdavkov bol upravený na objem 15 496 551,70 EUR.

5.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP za rok 2020

Výdavky za rok 2020

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111	7 802 835,00	8 398 225,00	8 392 740,90	99,93 %
620 – príspevky do poisťovní	111	2 770 006,00	3 047 895,63	3 047 584,05	99,99 %
630 - tovary a služby	111	2 089 963,00	3 394 756,66	3 393 667,54	99,97 %
630 – z toho podpora RV	111	-	-	-	0,00 %
640 - bežné transfery	111	109 000,00	154 446,71	154 446,71	100,00 %
600 - bežné výdavky spolu		12 771 804,00	14 995 324,00	14 988 439,20	99,95 %
700 - kapitálové výdavky	111,13 1H		2 102 329,71	472 885,53	22,49 %
700 - kapitálové výdavky z prevodu	3AD1		22 110,51	22 110,51	100,00 %
700 – kapitálové výdavky z poistného plnenia	72e		6 231,66	6 231,66	100,00 %
700 - kapitálové výdavky spolu		-	2 130 671,88	501 227,70	23,52 %
rozpočtované výdavky celkom		12 771 804,00	17 125 995,88	15 489 666,90	90,45 %

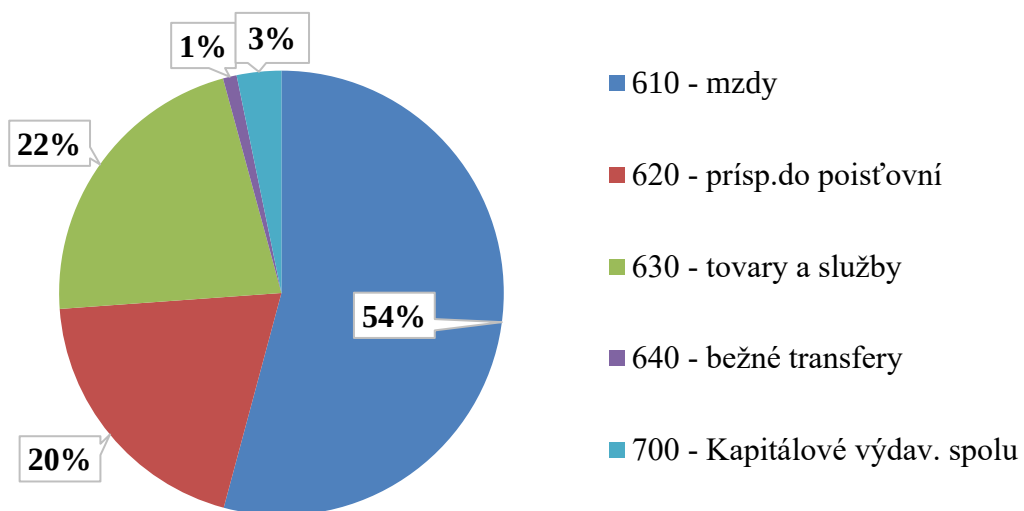
Samostatné účty - stav k 31.12.2020

EK	Zdroj	Príjmy	Výdavky	Zostatok	% čerpania
Spolu SÚ	36	231 472,51	12 133,25	219 339,26	5,24 %

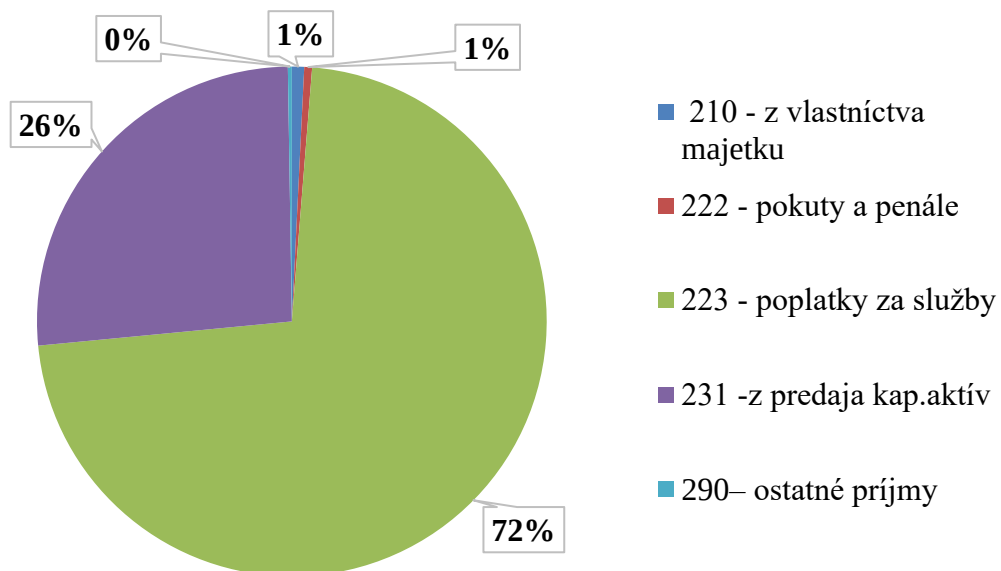
Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230, 312 ÚKSÚP za rok 2020

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (EUR)	Upravený rozpočet (EUR)	Nedaňové príjmy (EUR)	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	45 000,00	33 000,00	33 405,35	101,23 %
222 - pokuty a penále	111	-	21 000,00	21 350,00	101,67 %
223 - poplatky za služby	111	3 601 500,00	3 582 500,00	3 106 561,56	86,71 %
231 - z predaja kapitálových aktív	111	-	-	1 130 000,00	0,00 %
290– ostatné príjmy	111	-	10 000,00	10 752,13	107,52 %
Spolu		3 646 500,00	3 646 500,00	4 302 069,04	117,98 %

Výdavky za rok 2020

Príjmy za rok 2020

5.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov v roku 2020

5.2.1 Plnenie príjmov v roku 2020

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 3 646 500 EUR. V priebehu roka bol rozpočet príjmov upravený na objem 3 646 500 EUR. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov štátneho rozpočtu (zdroj 111) k 31. 12. 2020 bolo vo výške 4 302 069,04 EUR, čo predstavuje 117,98 %. V rámci plnenia príjmov boli dosiahnuté príjmy v kategórii 210 príjmy z vlastníctva majetku v objeme 33 405,35 EUR, v kategórii 220 administratívne a iné poplatky a platby boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 127 911,56 EUR, z toho príjmy v skupine položiek 222 pokuty a penále v objeme 21 350 EUR a v skupine položiek 223 za predaj výrobkov, tovarov a služieb boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 106 561,56 EUR, ostatné príjmy v kategórii 290 boli v objeme 10 752,13 EUR. Kapitálové príjmy boli vo výške 1 130 000 EUR, ktoré vznikli ako odpredaj prebytočného majetku Matúškova 25, Bratislava. Príjmy mimorozpočtového zdroja 72e predstavovali čiastku 6 231,66 EUR, ako poistné plnenie.

5.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2020

Schválený rozpočet výdavkov pre rok 2020 bol v objeme 12 771 804 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol upravený rozpočet výdavkov ÚKSÚP na objem 17 125 995,88 EUR. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 15 489 666,90 EUR, čo predstavuje 99,96 % upraveného rozpočtu.

5.2.2.1. Bežné výdavky

Upravený rozpočet bežných výdavkov v zdroji 111 bol v objeme 14 995 324 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 14 988 439,20 EUR.

Špecifikácia výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) **610** – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet mzdových výdavkov bol vo výške 7 802 835 EUR. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 8 398 225 EUR. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v objeme 8 392 740,90 EUR, teda vo výške 99,93 % upraveného rozpočtu. Z toho nevyčerpané prostriedky boli vo výške 5 484,10 EUR.

b) **620** – Poistné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 2 770 006 EUR, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 3 047 895,63 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 3 047 584,05 EUR, teda vo výške 99,99 % upraveného rozpočtu. V rámci tohto plnenia boli vyplatené aj prostriedky na doplnkové dôchodkové sporenie (III. pilier dôchodkového poistenia) v objeme 91 849,33 EUR.

c) **630** – Tovary a služby

Schválený rozpočet výdavkov v kategórii tovary a služby na rok 2020 bol v objeme 2 089 963 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 3 394 756,66 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 3 393 667,54 EUR, čo predstavuje 99,97 % upraveného rozpočtu.

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli rozdelené do 2 programov – t.j. 090 a 0EK a v rámci programov do 5 prvkov, t.j. v programe 090 to boli prvky 090 09 01, 090 09 02 a v programe 0EK to boli prvky 0EK 0K 02, 0EK 0K 03 a 0EK 0K 09. Čerpané prostriedky boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností ako aj skúšobných staníc.

Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v roku 2020 v rámci programu 090 v prvku 090 09 01 zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva – v objeme 2 882 442,67 EUR, v prvku 090 09 02 monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty - v objeme 93 684,87 EUR. V rámci medzirezortného podprogramu 0EK 0K informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu boli čerpané prostriedky v prvkoch 0EK 0K 02, 0EK 0K 03 a 0EK 0K 09 v celkovom objeme 417 540 EUR najmä na nákup a aktualizáciu softvéru, licencií a nákup výpočtovej a telekomunikačnej techniky.

V rámci položiek ekonomickej klasifikácie bolo najvyššie čerpanie na položkách 632001 energie v objeme 291 085,48 EUR, 633006 materiál v objeme 497 820,38 EUR, 634001 pohonné hmoty v objeme 181 684,28 EUR, 635004-6 údržba strojov a budov v objeme 333 267,57 EUR, 637004 všeobecná služba v objeme 227 597,95 EUR, 637014 stravovanie zamestnancov v objeme 324 764,13 EUR.

V rámci položiek ekonomickej klasifikácie boli čerpané prostriedky aj na ochranu zdravia zamestnancov v rámci opatrení proti šíreniu Covid-19 vo výške 18 192 EUR. Tieto výdavky môžu byť čiastočne navýšené, keďže ochranné prostriedky proti Covid-19 boli obstarávané aj v hromadných nákupoch popri iných ochranných prostriedkoch, v roku 2020 ešte neboli sledované na samostatnej EK.

d) 640 – Bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2020 bol v objeme 109 000 EUR. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 154 446,71 EUR. Skutočné čerpanie bolo v objeme 154 446,71 EUR. Tieto prostriedky boli použité na vyplatenie odstupného vo výške 74 409,50 EUR, odchodného vo výške 26 185 EUR a nemocenské dávky v objeme 51 440,92 EUR.

V rámci tejto kategórie bolo vyplatených 2 411,29 EUR ako ostatné náhrady jednotlivcom a poisťovniam.

5.2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2020 boli ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 2 130 671,88 EUR, z toho zo zdroja 111 v objeme 1 586 100 EUR, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131J v objeme 516 229,71 EUR, zo zdroja 72e 6 231,66 EUR (poistné plnenie za autohaváriu – totálnu škodu, použité na nákup nového vozidla).

Zo zdroja 3AD1 – priame platby boli realizované kapitálové výdavky v objeme 22 110,51 EUR. V delení 0900901 - 17 309,66 EUR a 08W0401 - 4 800,85 EUR.

V rámci prevodu prostriedkov do nasledujúcich rokov ÚKSÚP požiadal o prevod prostriedkov v objeme 1 629 444,18 EUR do roku 2021.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31. 12. 2020 bolo v objeme 501 227,70 EUR, t.j. vo výške 23,52 %.

Z kapitálových výdavkov boli uskutočnené nasledovné činnosti:

- rekonštrukcia kotolne na vykurovanie novým médiom (zemným plynom) s dopojením existujúci vnútro-areálový rozvod plynu v rámci areálu Matúškova 21, Bratislava v objeme 73 578,25 EUR
- nákup motorových vozidiel v rámci celej organizácie – obnova vozového parku, prioritne pre inšpektorov v objeme 289 176 EUR
- zariadenie na skúšanie brzdového systému v rámci areálu TSÚP Rovinka v súvislosti s požiadavkami delegovaného nariadeniu Komisie (EÚ) v objeme 29 286,85 EUR
- obnova strojno-traktorového parku – nákup 2 traktorov, ktoré sú umiestnené na skúšobných staniciach Haniska a Beluša a 1 nakladača pre skúšobnú stanicu Želiezovce v objeme prostriedkov 82 422 EUR

- rekonštrukcia striech budov a zariadení na skúšobnej stanici Haniska v dôsledku poškodenia poveternostnými vplyvmi v objeme 22 828,60 EUR
- nákup traktorovej kosačky pre potreby skúšobnej stanice Želiezovce v objeme 3 936 Eur

Prostriedky na kapitálové výdavky boli čerpané v rámci 2 programov a ich prvkov, a to v programe 090 09 01 v objeme 496926,85 a v programe 08W 04 01 v objeme 4800,85 EUR.

ÚKSÚP v rámci výkonu skúšobníctva na skúšobných staniciach realizuje pestovateľskú činnosť. Z dôvodu obrábania poľnohospodárskej pôdy mu vzniká nárok na priame platby z prostriedkov EÚ zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF). Z prostriedkov pridelených zo zdroja 3AD1 – priame platby boli čerpané prostriedky – kapitálové výdavky v objeme 22 110,51 EUR, ktoré boli použité na nákup poľnohospodárskych strojov a brzdové zariadenie pre pracovisko TSÚP Rovinka. Ďalej boli použité na dopracovanie rekonštrukcie kotolne Matúškova 21.

5.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ, ktoré sú súčasťou rozpočtu organizácie ÚKSÚP hospodári aj s finančnými prostriedkami, ktoré vedie na samostatných účtoch (zdroj 36):

- a) príjmy z EÚ, Európskej komisie na úhradu nákladov na zahraničné pracovné cesty
Tieto príjmy v roku 2020 boli vo výške 11 841,62 EUR. Čerpanie bolo vo výške 12 133,25 EUR. Prostriedky boli použité na úhradu cestovných výdavkov pri zahraničných pracovných cestách (položka ekonomickej klasifikácie 631002).
- b) príjmy z EÚ, Európskej komisie DG SANTE na základe rozhodnutia o grante zo dňa 19.02.2015
EK poskytla ÚKSÚP na samostatný účet v roku 2020 grant v celkovej výške 219 630,89 EUR. Tieto prostriedky sú určené na hradenie nákladov na Národný monitorovací program sledovania organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty, ktorý realizuje ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum. V roku 2020 neboli tieto prostriedky použité.
- c) projekt Biomasa financovaného z Nórskeho finančného mechanizmu v súvislosti s programom GIIPP001 (zdroj 11E3).
V roku 2020 neboli prijaté žiadne platby od partnerov projektu ani neboli realizované žiadne platby k tomuto projektu.

6. Ľudské zdroje

6.1 Politika zamestnanosti

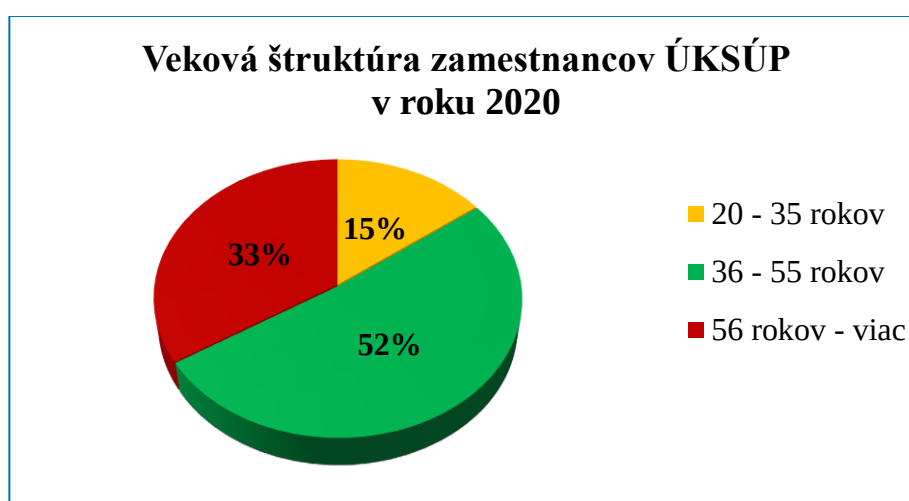
Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP („ďalej len OÚ“). Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2020 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný evidenčný počet (prepočítaný) všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2020 bol 561. V priebehu roka 2020 bolo prijatých do pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru 60 zamestnancov, z toho do pracovného pomeru na dobu určitú od apríla do októbra až novembra 13 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín.

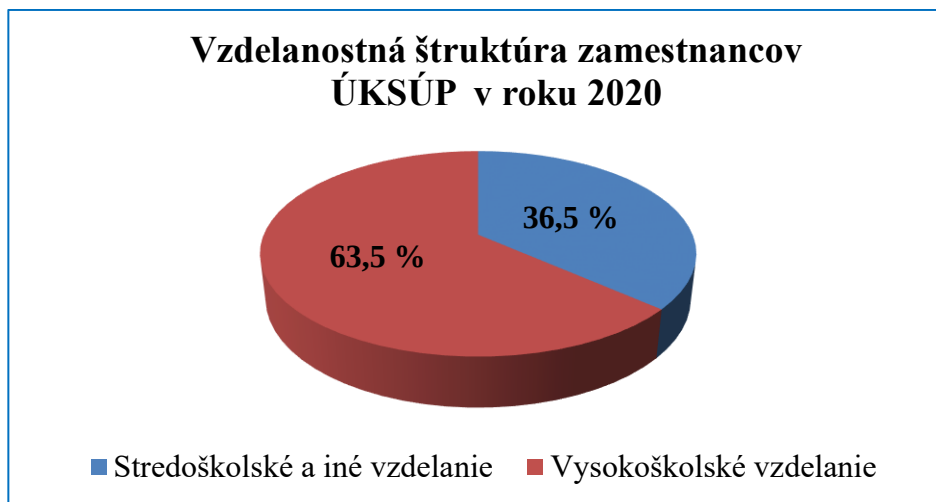
V priebehu roka 2020 ukončilo pracovný pomer 68 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 28 zamestnancov, na dobu určitú 8 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 3 zamestnanci, v skúšobnej dobe 2 zamestnanci, výpoveďou zo strany zamestnanca 2 zamestnanci a 1 zamestnanec úmrtím. Do starobného dôchodku odišlo 13 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odchodné v zmysle Kolektívnej zmluvy ÚKSÚP na rok 2020. V rámci organizačných zmien v roku 2020 skončilo pracovný resp. štátnozamestnanecký pomer 11 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odstupné v zmysle kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2020 na ÚKSÚP pracovalo 15 % zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 52 % zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 33 % zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

Jednou z priorít roku 2020 bola celková stabilizácia personálneho obsadenia ÚKSÚP, hlavne na výkonných útvaroch, čo sa aj podarilo.

ÚKSÚP v roku 2020 zamestnával 64 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni, a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

6.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou pre zamestnancov podľa zákona vo verejnom záujme a pre zamestnancov v štátnej službe na rok 2020.

6.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2020 bolo vyhlásených 35 výberových konaní na v súlade so zákonom č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), prostredníctvom internetového portálu [www.slovensko.sk/výberové konania](http://www.slovensko.sk/vyberove-konania). Na priebeh a výsledok výberových konaní nebola podaná žiadna oficiálna sťažnosť.

6.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2020 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce, príspevok na rekreáciu zamestnancom, využívanie programu

Multisport na pohyb, relaxáciu zamestnancov na viac ako 2 200 miestach v rámci SR a ČR a iné výhody.

Zamestnávateľ **prispieva zamestnancovi vo výške 55 % výdavkov na rekreáciu, najviac však 275 EUR za kalendárny rok.** V roku 2020 boli vyplatené rekreačné poukazy 119 zamestnancom.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

6.5 Vzdelávanie zamestnancov

OÚ priebežne plánoval, evidoval, vyhodnocoval a v prípade potreby poskytoval zúčastneným stranám metodickú podporu v rámci procesu vzdelávania.

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách vychádzala najmä z aktuálnych potrieb ÚKSÚP; z konkrétnych požiadaviek, úloh a kompetencií jednotlivých organizačných útvarov; z individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov, ktoré vypracovali jednotliví vedúci zamestnanci na rok 2020 a predložili OÚ; z rešpektovania ustanovení v súlade so zákonom o štátnej službe, Zákonníka práce ohľadom oblasti vzdelávania pre cieľové skupiny štátnych zamestnancov; z dodržiavania objemu finančných prostriedkov, ktoré boli na rok 2020 vyčlenené z rozpočtu na úhradu priamych nákladov v procese ďalšieho vzdelávania.

Kontinuálne vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo uskutočňované adaptačným a kompetenčným vzdelávaním.

Adaptačné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným spôsobom prostredníctvom mentora, čím sa jednak znížili finančné náklady ÚKSÚP a tiež sa vytvoril priestor na lepšiu identifikáciu štátneho zamestnanca s cieľmi ÚKSÚP.

Kompetenčné vzdelávanie štátnych zamestnancov bolo zabezpečené interným i externým spôsobom a išlo o vzdelávacie aktivity odborné, manažérske, osobného rozvoja a iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO a pod.).

ÚKSÚP využíval aj počas roka 2020 služby Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR, ktoré ponúkalo kurzy pre štátnych zamestnancov a vedúcich štátnych zamestnancov reflektujúce potrebné vzdelávanie v súlade so zákonom č. 55/2017 o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID – 19 boli niektoré naplánované vzdelávacie aktivity zrušené alebo boli presunuté na náhradné termíny.

OÚ bude aj naďalej koordinovať a umožňovať vzdelávanie zamestnancov, pričom bude uplatňovať systémovosť, flexibilitu, hospodárnosť a účelnosť vzdelávania.

Prehľad jednotlivých vzdelávacích aktivít za rok 2020

Druh vzdelávacích aktivít	Počet vzdelávacích aktivít
odborné	260
iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO a pod.)	32
osobnostný rozvoj	22
manažérske	7

7. Vnútročné kontrolné mechanizmy

Kontrolná činnosť je jedným s účinných nástrojov pri udržiavaní ale aj skvalitňovaní požadovanej úrovne činností ÚKSÚP. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolných mechanizmov v rámci ÚKSÚP plní jeho základný cieľ, ktorým je odhaľovať nesúlady od platných právnych predpisov, noriem alebo iných záväzných dokumentov SR a EÚ a nezhody v stanovených postupoch definovaných v platných právnych predpisoch, normách alebo iných záväzných dokumentoch SR a EÚ a v internej riadenej dokumentácii. Na základe zistení ÚKSÚP prijíma opatrenia predovšetkým pre zabezpečenie účelovosti, efektívnosti a hospodárnosti kontrolovaných činností.

Rok 2020 bol z pohľadu vykonávania kontrolných činností komplikovaný z dôvodu vzniknutej situácie v súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 a prijatými opatreniami vládou SR súvisiacimi so zamedzením šírenia tohto ochorenia. Mnohé plánované činnosti neboli vykonané alebo boli vykonávané v obmedzenom a nevyhnutnom rozsahu.

7.1 Kontrolná činnosť

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Kontrolná činnosť vykonávaná oddelením kontroly a interného auditu (ďalej len „OKIA“) je vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme. Pri výkone kontroly nefinančnej povahy sa postupuje podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe ÚKSÚP v rámci vnútornej kontroly a v rámci svojej pôsobnosti každoročne kontroluje najmä:

- plnenie úloh štátnej správy
- efektívnosť štátnej správy, čo predstavuje plnenie úloh súvisiacich s výkonom štátnej správy na požadovanej úrovni, rozsahu a kvalite, vo vzťahu k disponibilným zdrojom prostriedkov štátneho rozpočtu vyčleneným na plnenie týchto úloh
- prešetrovanie a vybavovanie petícií a sťažností
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov SR a internej riadenej dokumentácie ÚKSÚP
- plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov.

V zmysle § 2 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ÚKSÚP pravidelne vykonáva finančnú kontrolu a overuje:

- dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými finančnými prostriedkami
- na účely finančného riadenia dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými finančnými prostriedkami
- plnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku.

Po ukončení všetkých plánovaných aj mimoriadnych kontrolných činností je vypracovaná súhrnná „Správa o kontrolnej činnosti“ za príslušný rok.

Súčasťou vnútorného kontrolného mechanizmu je vykonávanie interných auditov zamestnancami OKIA. Interný audit je vykonávaný podľa schváleného programu interných auditov na príslušný rok v spolupráci s ostatnými organizačnými útvarmi ÚKSÚP v súlade s ustanoveniami STN EN ISO 19011:2018 „Návod na auditovanie systému manažérstva“.

Interný audit pokrýva všetky oblasti zabezpečované ÚKSÚP:

- a) systém riadenia organizácie
- b) legislatívne prostredie
- c) rozpočet a finančné toky
- d) účtovníctvo a výkazníctvo
- e) informačné technológie
- f) kontrolný mechanizmus
- g) personalistika – ľudské zdroje
- h) verejné obstarávanie
- i) registrácia dokumentov
- j) nakladanie s majetkom štátu.

7.2 Audítorská činnosť

Interné audity efektívnosti úradnej kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2017/625 a v súlade s rozhodnutím Komisie č. 2006/677/ES. Na zabezpečenie jednotného postupu pri vykonávaní týchto auditov má ÚKSÚP vypracovanú vnútornú smernicu č. 1/2019 „Systém interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP“ a metodický pokyn č. 1/2019 „Návod na realizáciu a dokumentovanie jednotlivých procesov v rámci systému interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP“.

V zmysle schváleného „Programu interných auditov na rok 2020“ OKIA naplánovalo 7 interných auditov na organizačných útvaroch zodpovedných za systém výkonu úradných kontrol a za výkon úradných kontrol.

V súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 a prijatými opatreniami vládou SR súvisiacimi so zamedzením šírenia tohto ochorenia ako aj v súvislosti s nedostatočnými personálnym obsadením OKIA neboli interné audity z „Programu interných auditov na rok 2020“ realizované.

7.3 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2020 zo zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 1/2018 „Postup pri vybavovaní sťažností a petícií“.

Na úseku petícií, sťažností a iných podaní spolupracovalo OKIA s jednotlivými odbornými organizačnými útvarmi ÚKSÚP.

V roku 2020 OKIA evidovalo a vybavilo v zmysle platnej legislatívy celkovo 9 sťažností, 105 podnetov a 2 žiadosti o spoluprácu.

Prijaté sťažnosti boli po ich prešetroaní OKIA vyhodnotené ako neopodstatnené.

7.4 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti

Povinnosti vyplývajúce ÚKSÚP podľa zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/R/2015 „Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti“ smerujú k zníženiu korupcie, hospodárnosti nakladania s majetkom štátu, hospodárnosti nakladania s finančnými prostriedkami, ovplyvniteľnosti postupov v oblasti verejného obstarávania a obmedzeniu úniku informácií a údajov z vnútra organizácie.

ÚKSÚP v roku 2020 neevidoval žiadny podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

7.5 Zverejňovanie a poskytovanie informácií

V rámci zverejňovania a sprístupňovania informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) vybavilo OKIA v roku 2020 v spolupráci s organizačnými útvarmi ÚKSÚP celkovo 21 žiadostí o sprístupnenie informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona o slobode informácií boli vybavené v zákonnej lehote. Žiadateľom boli informácie sprístupnené v 15 prípadoch a v 6 prípadoch ÚKSÚP vydal rozhodnutie o nesprístupnení informácií.

Zároveň boli na webovej stránke ÚKSÚP zverejnené všetky údaje a informácie, ktoré je ÚKSÚP povinný podľa zákona o slobode informácií zverejňovať.

8. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

8.1 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2020 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredozemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá), ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskeho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioanalytické skúšky). Od decembra 2019 NRL ÚKSÚP spolupracuje s uvedenými organizáciami v rámci Európskych referenčných laboratórií (European Union Reference Laboratories) (ďalej len „EURL“):

- EURL Bacteria – konzorcium: Netherlands Food and Consumer Product Authority, Holandsko (NL) (ďalej len „NVWA-NRC (NL)“), Research Institute for Agriculture, Fisheries and Food, Belgicko (BE) (ďalej len „ILVO (BE)“), Research Centre for Plant Protection and Certification, Taliansko (IT) (ďalej len „CREA-DC (DIALAB) (IT)“) & National Institute of Biology, Slovinsko (SLO) (ďalej len „NIB (SLO)“) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na baktérie,
- EURL Viruses, viroids and phytoplasmas – konzorcium: NVWA-NRC (NL), CREA-DC (DIALAB) (IT) & NIB (SLO) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na vírusy, viroidy a fytoplazmy,
- EURL Insect and mites – konzorcium: French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety, Francúzsko (ďalej len „ANSES (FR)“) & Austrian Agency for Health and Food Safety, Rakúsko (AT) (AGES) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hmyz a roztoče podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625,
- EURL Nematodes - ANSES (FR) & ILVO (BE) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na hád'atká,
- EURL Fungi and oomycetes - ANSES (FR) - NRL ÚKSÚP pre škodce rastlín so zameraním na huby a riasovky.

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali prezenčnou alebo dištančnou formou na rokovaní stálych výborov Európskej komisie a pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa pravidelne zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na

medzinárodných konferenciách, online medzinárodných zasadnutiach, pracovných stretnutiach, workshopoch, školiacich aktivitách a porovnávacích a kruhových testoch.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciám.

ÚKSÚP v roku 2020 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín. Rovnako aj v aktivitách v zmysle nariadenia (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách, ktoré súviseli s účasťou na online zasadnutiach a školiacich aktivitách organizovaných jednotlivými EURL.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami Európskej normalizačnej inštitúcie (CEN) a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so Slovenským ústavom technickej normalizácie (SÚTN) s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravínarske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje.
Elektronizácia poľnohospodárstva

8.2 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

Organizácia odborných seminárov a prezentácia činností ÚKSÚP na svojich skúšobných staniciach formou „Dní otvorených dverí“ (ďalej len „DOD“) a účasti na veľtrhoch a výstavách v roku 2020 bola ovplyvnená situáciou v súvislosti s výskytom a šírením ochorenia Covid-19. Z dôvodu dodržiavania protipandemických opatrení sa tieto činnosti obmedzili len na úvod kalendárneho roka 2020 a letné obdobie v čase prechodného zlepšenia situácie.

• odborné akcie a semináre:

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP sa uskutočnili 3 podujatia DOD s celkovým počtom 154 účastníkov.

• veľtrhy, výstavy:

Medzinárodný veľtrh Danubius Gastro, Bratislava, 23. - 26. január 2020

ÚKSÚP vo svojej expozícii prezentoval svoju činnosť v oblasti vinárstva a vinohradníctva, ekologickej poľnohospodárskej výroby a ovocinárstva.

V rámci sprievodného programu odzneli odborné prednášky na témy:

- Podmienky registrácie odrôd viniča hroznorodého
- Ekologická poľnohospodárska výroba v podmienkach SR
- Šľachtenie odrôd viniča hroznorodého
- Nové trendy v ovocinárstve
- Certifikácia vín s chráneným označením.

9. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikační činnost

9.1 Hlavní uživatelé výstupů

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (CPVO, OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stále zastúpenie SR pri EÚ Brusel
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

9.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Marián Svorad	Naše pole	Sladovnícke odrody jarného jačmeňa registrované na Slovensku v roku 2021
Ing. Edita Koľová	Roľnícke noviny	Zhodnotenie odrodových skúšok s kukuricou
Ing. Marián Tokár, Ing. Jaroslav Mikula	Brožúra	Zemiaky - výsledky registrovaných odrôd v roku 2019
Ing. Katarína Hanzelyová	Vinič a víno	Podmienky registrácie odrôd viniča hroznorodého
Ing. Katarína Bučková	Naše pole	Vlastnosti novo registrovaných odrôd ozimnej pšenice
	Roľnícke noviny	Vlastnosti nových odrôd pšenice ozimnej, pšenice jarnej a pšenice špaldovej
Ing. Jana Majdanová	Naše pole	Sortiment registrovaných odrôd maku siateho v SR
	Roľnícke noviny	Nové odrody repky olejky ozimnej
	Agroporadenstvo	Nové odrody repky olejky ozimnej
	Agroporadenstvo	Nové odrody jarnej repky
	Agroporadenstvo	Nová odroda maku siateho a jej výsledky v štátnych odrodových skúškach ÚKSÚP 2018 - 2019
	Naše pole	Nová odroda maku
	Naše pole	Nové odrody repky olejky ozimnej I.
	Naše pole	Nové odrody repky olejky jarnej
	Naše pole	Nové odrody repky olejky ozimnej II.
Ing. Želmíra Chmelárová	Sady a vinice a webová doména Agroinštitútu	Dynamika pôdnej reakcie a obsahu makroživín v pôdných vzorkách viníc a ovocných sádov SR
Mgr. Peter Kiklica	Sady a vinice 5/2020	Registrácie prípravkov na ochranu rastlín
RNDr. Jarmila Švancarová Laštincová, PhD.	Vinič a Víno 1/2020, XX. Ročník, strana 22	Certifikácia vína vo vinárskom roku 2018/2019
	Vinič a Víno 3/2020, XX. Roč., príloha 1	Stanovenie polyfenolových látok vo vína
	Vinič a Víno 4/2020, XX. Roč., strana 130-131	Kontrola geografických označení vína vo vinárskom sektore
	Vinič a Víno 6/2020, XX. Roč., strana 204-205	Certifikácia vína vo vinárskom roku 2019/2020
RNDr. Jarmila Švancarová Laštincová, PhD., Doc. Ľubica Pospíšilová	European Journal of advances in Engineering and Technology, 2020, 7(4):1-5	Taster Standardization in Instruction in Wine Testing and Assessment of Sensory Skills
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 1/2020	Opis odrody jablone 'Melrose'
	Sady a vinice 1/2020	Organoleptické hodnotenie odrôd jablák v Lysicích
	Sady a vinice 2/2020	Opis odrody marhule 'Velita'
	Sady a vinice 3/2020	Opis odrody hrušky 'Madame Verte'
	Sady a vinice 4/2020	Opis odrody broskyne 'Suncrest'
	Sady a vinice 5/2020	Opis mišpule nemeckej odrody 'Holandská'

Ing. Stanislav Barok	Roľnícke noviny	Byľomor hruškový a plodomor hruškový
	Roľnícke noviny	Fúzavka cesnaková
	Roľnícke noviny	Padanie vzchádzajúcich rastlín pri okrasných rastlinách + prevencia + preparovanie pôdy horúcou parou
	Roľnícke noviny	Hniloby cibule
	Roľnícke noviny	Scaphoideus titanus
	Roľnícke noviny	Malinár sivý a malinár plstnatý
	Roľnícke noviny	Mora kapustová
	Roľnícke noviny	Antraknóza listov orecha a biela škvrnitosť orecha
	Roľnícke noviny	Signalizácia pre ovocie, zeleninu a vinič (19 článkov)
	Sady a vinice	Monitoring chorôb a škodcov v ovocných sadoch a vinohradoch
	Vinič a víno	<i>Xylella fastidiosa</i> ako významný karanténny škodlivý organizmus viniča
Ing. Ivana Bugriová	Roľnícke noviny	Fytoftórová hniloba papriky (<i>Phytophthora capsici</i>)
	Roľnícke noviny	Vírus nekrotickej krúžkovitosti kôstkovín
	Roľnícke noviny	Medzinárodný rok zdravia rastlín 2020
	Roľnícke noviny	Stolbur rajčiaka
	Roľnícke noviny	<i>Xylosandrus crassiusculus</i>
	Roľnícke noviny	<i>Xylella fastidiosa</i>
	Roľnícke noviny	T omato brown rugose fruit virus
	Roľnícke noviny	Kvetovka papriková (<i>Anthonomus eugenii</i>)
	Roľnícke noviny	Bakteriálna nádorovitost' viniča
	Roľnícke noviny	Bodruška hrušková
	Roľnícke noviny	Bakteriálne odumieranie liesky
	Roľnícke noviny	Nezara viridula
	Roľnícke noviny	Strapka skleníková
	Roľnícke noviny	štítňičky na ovocných drevinách (časť I.)
	Roľnícke noviny	bakteriôzy zemiakov
	Roľnícke noviny	štítňičky na ovocných drevinách (časť II.)
	Roľnícke noviny	Voška slivková
	Roľnícke noviny	Sneť cibuľová
	Roľnícke noviny	Piliarka jablčná
	Roľnícke noviny	<i>Bactrocera dorsalis</i>
	Roľnícke noviny	Vrtivka rakytníková (<i>Rhagoletis batava</i>)
	Sady a vinice	Medzinárodný rok zdravia rastlín
	Sady a vinice	Vrtivka rakytníková (<i>Rhagoletis batava</i>)

9.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Ing. Katarína Hanzelyová	Podmienky registrácie odrôd viniča hroznorodého	Danubius Gastro 2020, Bratislava	23. - 26.1. 2020
Ing. Marián Svorad	Vyhodnotenie hospodárskych skúšok s jarným a ozimným jačmeňom za rok 2020	Odborné fórum	12.2.2021
Ing. Marek Slovák	Výživa rastlín - obilniny a olejnin	Informačný a vzdelávací seminár RPPK Komárno, Dudince	21.1.2020
Ing. Štefan Gáborík	Aktuálna legislatíva	Informačný a vzdelávací seminár RPPK Komárno, Dudince	21.1.2020
Ing. Marek Slovák	Najčastejšie otázky poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora	január / február 2020
Ing. Jana Vargová, PhD. Ing. Katarína Nováková	Ekologická poľnohospodárska výroba v podmienkach Slovenskej republiky	Danubius GASTRO 2020, Bratislava	24. – 27.1. 2020
	Nový zákon o EPV EPV - zmeny, ktoré prináša nové Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848	"Vízia ekologickej poľnohospodárskej výroby v novej SPP" - Zväz Ekotrend	12.11.2020
Ing. Jana Vargová, PhD.	Ekologická poľnohospodárska výroba v podmienkach Slovenskej republiky	„Aká bude budúcnosť slovenského zeleninárstva? - Aká bude budúcnosť špeciálnej rastlinnej výroby na Slovensku?“ - Zväz zeleninárov a zemiakov Slovenska	30.11. – 1.12.2020
Ing. Stanislav Barok	Najčastejšie chyby v správnom používaní prípravkov, obmedzenia použitia prípravkov v chránených vodohospodárskych oblastiach a integrovaná ochrana	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora (4-krát)	január / február 2020
	Uplatnenie novej rastlinolekárskej legislatívy v prípade výskytu karanténnych škodlivých organizmov v lesoch	Aktuálne problémy v ochrane lesa 2020	23. - 24.1. 2020

Ing. Stanislav Barok	Legislatíva použitia prípravkov pre rok 2020	XXV. odborný seminár k rastlinnej výrobe	3.3.2020
	Agroenvironmentálne - klimatické opatrenie (AEKO) – PRV SR 2014 – 2020 Kontrola dodržiavania podmienok v rámci AEKO	Školenie žiadateľov na Agroenvironmentálne – klimatické opatrenie	9.12.2020
	Webinár – Zdravie rastlín a trvalo udržateľné poľnohospodárstvo	Uplatnenie novej rastlinolekárskej legislatívy v praxi – registrácia dotknutých subjektov, oprávnenia na vydávanie rastlinných pasov, sústavná rastlinolekárska kontrola	16.12.2020
Ing. Ivana Bugriová	Webinár – Zdravie rastlín a trvalo udržateľné poľnohospodárstvo	Poznávanie a monitoring karanténnych škodlivých organizmov s dôrazom na prioritných škodcov – rozšírenie, hostiteľské rastliny a bionómia, opatrenia v prípade pozitívneho výskytu	16.12.2020

10. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEKO	agroenvironmentálno-klimatického opatrenia
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	agrochemické skúšanie pôd
BSE	bovínna spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepšia odborná príprava pre bezpečnejšie potraviny (Better Training for Safer Food)
CA	kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín (International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	IS CRO – Informačný systém Centrálny register odrôd, isvs_121
ČR	Česká republika
DG SANTE	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov Európskej komisie – generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	dni otvorených dverí
dRR	návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
DZUT	dočasný zákaz uvádzať víno na trh
EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFA	oblasť ekologického záujmu (Ecological Focus Areas)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
EIS	Ekonomický informačný systém, pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov, isvs_48
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európska stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)

EPV	ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	žltnutie kôstkovín (European stone fruit phytoplasma)
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	Európske referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAO ISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Potravinový a veterinárny úrad – Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEP	Správna experimentálna prax (Good Experimental Practice)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	geneticky modifikované organizmy
GMR	geneticky modifikované rastliny
HACCP	analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	hodnotenie kvality krmív
HKS	hraničná kontrolná stanica
HRIS	Harmonizovaný registračno-informačný systém pre udeľovanie výnimiek na aplikácie dusíkatých hnojív v zakázanom období
CHCL	cholínchlorid
CHOP	chránené označenie pôvodu
CHZO	chránené zemepisné označenie
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES
KP	krmivársky podnik
KVO	kukuričná výrobná oblasť
LPIS	Register poľnohospodárskych produkčných plôch (Register LPIS) - (Land Parcel Identification System), isvs_117
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MRL	maximálne hladiny reziduí (Maximum Residue Levels)
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NKCO	nie konečne certifikované osivo
NMP	národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno (International Organisation of Vine and Wine)
OKVZ	odbor krmív a výživy zvierat
OKOR	oddelenia kontroly ochrany rastlín
OLČ	odbor laboratórnych činností
OOaS	odbor osív a sadív
OOEPV	odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	odbor ochrany rastlín
OOS	odbor odrodového skúšobníctva
OPHOZE	odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
OVV	odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
PCB	polychrómované bifenyly
POR	prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	IS RIS - Registračný informačný systém, pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratória, isvs_120
RPPK	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora
SEP	správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	skúšobné laboratórium analýzy krmív
SLP	správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	skúšobná stanica ÚKSÚP
STN	Slovenská technická norma

ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	škodlivý organizmus
ŠOS	štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚEV	Územie európskeho významu (súčasť európskej sústavy chránených území Natura 2000)
ÚK	úradná kontrola
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky
VCU	skúšky hospodárskej hodnoty
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
ZSEP	Zásady správnej experimentálnej praxe
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
ZUT	zákaz uvádzať víno na trh
ZVO	zemiakarská výrobná oblasť